

Sénat de Belgique

Session ordinaire 1999-2000

2-37

Séances plénières
Jeudi 23 mars 2000

Séance de l'après-midi

Annales

Belgische Senaat

Gewone Zitting 1999-2000

Handelingen

Plenaire vergaderingen
Donderdag 23 maart 2000

Namiddagvergadering

2-37

Les **Annales** contiennent le texte intégral des discours dans la langue originale. Ce texte a été approuvé par les orateurs. Les traductions - *imprimées en italique* - sont publiées sous la responsabilité du service des Comptes rendus. Pour les interventions longues, la traduction est un résumé.

Le **Compte rendu analytique** est un résumé des débats publié sous la responsabilité du service des Comptes rendus. Les parties traduites apparaissent en italique.

L'**Annexe aux Annales et au Compte rendu analytique** publie les résultats nominatifs des votes, les communications ainsi que l'ordre du jour des prochaines séances.

La pagination mentionne le numéro de la législature depuis la réforme du Sénat en 1995, le numéro de la séance et enfin la pagination proprement dite.

Pour toute commande des Annales, du Compte rendu analytique et des Questions et Réponses du Sénat et de la Chambre des représentants: Service des Publications de la Chambre des représentants, Place de la Nation 2 à 1008 Bruxelles, tél. 02/549.81.95 ou 549.81.58.

Toutes ces publications sont disponibles gratuitement sur les sites Internet du Sénat et de la Chambre:
www.senate.be   www.lachambre.be

Abréviations - Afkortingen

AGALEV	Anders Gaan Leven
CVP	Christelijke Volkspartij
ECOLO	Écologistes
PRL-FDF-MCC	Parti Réformateur Libéral – Front Démocratique des Francophones - Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	Parti Socialiste
PSC	Parti Social Chrétien
SP	Socialistische Partij
VL. BLOK	Vlaams Blok
VLD	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU-ID	Volksunie-ID21

De **Handelingen** bevatten de integrale tekst van de redevoeringen in de oorspronkelijke taal. Deze tekst werd goedgekeurd door de sprekers. De vertaling - *cursief gedrukt* - verschijnt onder de verantwoordelijkheid van de dienst Verslaggeving. Van lange uiteenzettingen is de vertaling een samenvatting.

Het **Beknopt Verslag** is een samenvatting van de debatten en verschijnt onder de verantwoordelijkheid van de dienst Verslaggeving. De vertaalde gedeeltes zijn gecursiveerd.

De **Bijlage bij de Handelingen en het Beknopt Verslag** bevat de naamlijsten van de stemmingen, de mededelingen en de agenda van de volgende vergaderingen.

De nummering bestaat uit het volgnummer van de legislatuur sinds de hervorming van de Senaat in 1995, het volgnummer van de vergadering en de paginering.

Voor bestellingen van Handelingen, Beknopt Verslag en Vragen en Antwoorden van Kamer en Senaat: Dienst Publicaties Kamer van volksvertegenwoordigers, Natieplein 2 te 1008 Brussel, tel. 02/549.81.95 of 549.81.58.

Al deze publicaties zijn gratis beschikbaar op de websites van Senaat en Kamer:
www.senate.be   www.dekamer.be

Sommaire

Sommaire.....	3
Prise en considération d'une proposition.....	6
Présentation de candidats pour la fonction d'assesseur auprès de la section de législation du Conseil d'État.....	6
Questions orales.....	6
Question orale de Mme Nathalie de T' Serclaes à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi sur «les conséquences du plan de lutte contre le racisme et les autres formes de discrimination sur les compétences du Centre pour l'égalité des chances» (n° 2-189).....	6
Question orale de M. Jean-Marie Dedecker au ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration sur «les droits sociaux des agents des services publics licenciés pour cause d'absence injustifiée» (n° 2-187).....	9
Question orale de Mme Sabine de Bethune à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «l'utilisation de phosphates dans les poudres à laver» (n° 2-173).....	11
Question orale de M. Johan Malcorps à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «l'utilisation de phosphates dans les produits lessiviels» (n° 2-191).....	11
Question orale de M. Wim Verreycken au ministre de l'Intérieur sur «le fait que le bourgmestre d'Anvers n'ait pas encore reçu d'instructions relatives à la réforme de la police» (n° 2-190).....	15
Question orale de Marie-José Laloy au ministre de l'Intérieur sur «certaines pratiques en matière d'éloignement d'étrangers du territoire belge» (n° 2-193).....	16
Question orale de M. René Thissen au ministre de l'Intérieur sur «la nouvelle délimitation des zones de police en province de Liège» (n° 2-196).....	18
Question orale de Mme Mia De Schamphelaere au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur «son intention d'instaurer une cotisation en cas de chômage partiel pour des raisons économiques» (n° 2-194).....	19
Question orale de Mme Marie Nagy au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur «la couverture des enfants atteints de maladies graves» (n° 2-197).....	21
Question orale de M. Vincent Van Quickenborne au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur «la libéralisation du secteur des télécommunications» (n° 2-195).....	23

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inoverwegingneming van een voorstel.....	6
Voordracht van kandidaten voor het ambt van assessor bij de afdeling wetgeving van de Raad van State.....	6
Mondelinge vragen.....	6
Mondelinge vraag van mevrouw Nathalie de T' Serclaes aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over «de gevolgen van het plan ter bestrijding van racisme en andere vormen van discriminatie voor de bevoegdheden van het Centrum voor gelijkheid van kansen» (nr. 2-189).....	6
Mondelinge vraag van de heer Jean-Marie Dedecker aan de minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen over «de sociale rechten van personeelsleden van de overheidssector die wegens ongewettigde afwezigheid ontslagen worden» (nr. 2-187).....	9
Mondelinge vraag van mevrouw Sabine de Bethune aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «het gebruik van fosfaten in waspoeders» (nr. 2-173).....	11
Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «het gebruik van fosfaten in wasmiddelen» (nr. 2-191).....	11
Mondelinge vraag van de heer Wim Verreycken aan de minister van Binnenlandse Zaken over «het uitblijven van instructies aan de burgemeester over de politiehervorming te Antwerpen» (nr. 2-190).....	15
Mondelinge vraag van mevrouw Marie-José Laloy aan de minister van Binnenlandse Zaken over «bepaalde praktijken bij het verwijderen van vreemdelingen van het Belgische grondgebied» (nr. 2-193).....	16
Mondelinge vraag van de heer René Thissen aan de minister van Binnenlandse Zaken over «de nieuwe begrenzing van de politiezones in de provincie Luik» (nr. 2-196).....	18
Mondelinge vraag van mevrouw Mia De Schamphelaere aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over «zijn plannen om een heffing in te voeren op de tijdelijke werkloosheid omwille van economische redenen» (nr. 2-194).....	19
Mondelinge vraag van mevrouw Marie Nagy aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over «de sociale zekerheidsvoorzieningen voor kinderen die aan ernstige ziekten lijden» (nr. 2-197).....	21
Mondelinge vraag van de heer Vincent Van Quickenborne aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over «de liberalisering van de telecommunicatiesector» (nr. 2-195).....	23

Question orale de M. Mohamed Daif au ministre de l'Économie et de la Recherche scientifique sur «les primes d'assurance élevées réclamées aux chauffeurs de taxi» (n° 2-192)	25	Mondelinge vraag van de heer Mohamed Daif aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek over «de hoge verzekeringspremies die aan taxichauffeurs worden opgelegd» (nr. 2-192).....	25
Projet de loi insérant une procédure de comparution immédiate dans le Code d'instruction criminelle (Doc. 2-347) (Procédure d'évocation)	27	Wetsontwerp tot invoeging van een procedure van onmiddellijke verschijning in het Wetboek van strafvordering (Stuk 2-347) (Evocatieprocedure).....	27
Projet de loi portant modification de l'organisation judiciaire à la suite de l'instauration d'une procédure de comparution immédiate (Doc. 2-348)	27	Wetsontwerp tot wijziging van de rechterlijke organisatie tengevolge van de invoering van een procedure van onmiddellijke verschijning (Stuk 2-348)	27
Suite de la discussion générale	27	Voortzetting van de algemene bespreking.....	27
Discussion des articles du projet de loi insérant une procédure de comparution immédiate dans le Code d'instruction criminelle (Doc. 2-347) (Procédure d'évocation)	57	Artikelsgewijze bespreking van het wetsontwerp tot invoeging van een procedure van onmiddellijke verschijning in het Wetboek van strafvordering (Stuk 2-347) (Evocatieprocedure)	57
Discussion des articles du projet de loi portant modification de l'organisation judiciaire à la suite de l'instauration d'une procédure de comparution immédiate (Doc. 2-348)	86	Artikelsgewijze bespreking van het wetsontwerp tot wijziging van de rechterlijke organisatie tengevolge van de invoering van een procedure van onmiddellijke verschijning (Stuk 2-348)	86
Ordre des travaux.....	91	Regeling van de werkzaamheden	91
Votes.....	92	Stemmingen.....	92
Projet de loi fixant les critères visés à l'article 39, § 2, de la loi spéciale du 16 janvier 1989 relative au financement des Communautés et des Régions (Doc. 2-262)	92	Wetsontwerp tot bepaling van de criteria bedoeld in artikel 39, § 2, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten (Stuk 2-262)	92
Projet de loi exécutant l'article 62 de la loi spéciale du 16 janvier 1989 relative au financement des Communautés et des Régions (Doc. 2-263)	93	Wetsontwerp tot uitvoering van artikel 62 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten (Stuk 2-263).....	93
Projet de loi modifiant le Code d'instruction criminelle, l'article 27 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive et l'article 837 du Code judiciaire, en vue de rationaliser la procédure devant la cour d'assises (Doc. 2-282) (Procédure d'évocation)	97	Wetsontwerp tot wijziging van het Wetboek van strafvordering, van artikel 27 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis en van artikel 837 van het Gerechtelijk Wetboek, teneinde de rechtspleging voor het hof van assisen te stroomlijnen (Stuk 2-282) (Evocatieprocedure)	97
Projet de loi modifiant l'article 117 du Code judiciaire et insérant un article 240bis dans le même Code (Doc. 2-291)	98	Wetsontwerp tot wijziging van artikel 117 van en tot invoeging van een artikel 240bis in het Gerechtelijk Wetboek (Stuk 2-291)	98
Projet de loi instaurant une procédure de comparution immédiate en matière pénale (Doc. 2-347) (Procédure d'évocation)	98	Wetsontwerp tot invoering van een procedure van onmiddellijke verschijning in strafzaken (Stuk 2-347) (Evocatieprocedure).....	98
Projet de loi portant modification de l'organisation judiciaire à la suite de l'instauration d'une procédure de comparution immédiate (Doc. 2-348)	107	Wetsontwerp tot wijziging van de rechterlijke organisatie tengevolge van de invoering van een procedure van onmiddellijke verschijning (Stuk 2-348)	107
Ordre des travaux.....	108	Regeling van de werkzaamheden	108
Excusés	109	Berichten van verhindering	109
Annexe.....	111	Bijlage	111
Votes nominatifs.....	111	Naamstemmingen.....	111
Dépôt de propositions	134	Indiening van voorstellen	134
Demandes d'explications.....	135	Vragen om uitleg	135

Non-Évocation.....	135	Non-Evocatie.....	135
Messages de la Chambre	136	Boodschappen van de Kamer	136
Dépôt de projets de loi.....	137	Indiening van wetsontwerpen.....	137
Parlement européen	137	Europees Parlement.....	137

Présidence de M. Armand De Decker*(La séance est ouverte à 15 h 05.)***Prise en considération d'une proposition**

M. le président. – L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération de la proposition que j'ai déposée avec d'autres chefs de groupe modifiant les articles 23-7, 35-2, 37 et 51, alinéa 1er, du règlement du Sénat en ce qui concerne le compte rendu des débats (2-384/1).

Ce document vient d'être distribué.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Sauf suggestion divergente, je considérerai cette proposition comme prise en considération et envoyée au Bureau. *(Assentiment)*

Présentation de candidats pour la fonction d'assesseur auprès de la section de législation du Conseil d'État

M. le président. – Par lettre du 9 février 2000, reçue le 11 février 2000, le premier président du Conseil d'État a fait savoir qu'en son audience publique du 1er février 2000, l'assemblée générale de ce Conseil a procédé conformément à l'article 80 des lois coordonnées sur le Conseil d'État, à l'établissement de la liste triple de candidats présentés en vue de la nomination à une fonction d'assesseur (F), devenue vacante auprès de la section de législation.

Cette présentation n'a pas été faite à l'unanimité. Aussi le Sénat avait-il la possibilité, dans un délai de 30 jours à compter de la réception de la présentation, soit de confirmer la liste présentée par le Conseil d'État, soit de présenter une nouvelle liste de trois noms faisant l'objet d'une motivation formelle.

Je propose d'avertir le premier président du Conseil d'État et le ministre de l'Intérieur que le Sénat n'a pas, dans le délai précité de 30 jours, présenté une nouvelle liste de trois noms et qu'en conséquence il confirme implicitement la liste présentée par le Conseil d'État. *(Assentiment)*

Questions orales

Question orale de Mme Nathalie de T' Serclaes à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi sur «les conséquences du plan de lutte contre le racisme et les autres formes de discrimination sur les compétences du Centre pour l'égalité des chances» (n° 2-189)

M. le président. – Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement, répondra au nom de Mme Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de l'Emploi.

Mme Nathalie de T' Serclaes (PRL-FDF-MCC). – Lors

Voorzitter: de heer Armand De Decker*(De vergadering wordt geopend om 15.05 uur.)***Inoverwegingneming van een voorstel**

De voorzitter. – Aan de orde is thans de bespreking over de inoverwegingneming van het voorstel dat ik met andere fractievoorzitters heb ingediend tot wijziging van de artikelen 23-7, 35-2, 37 en 51, eerste lid, van het reglement van de Senaat met betrekking tot het verslag van de debatten (2-384/1).

Dit stuk werd rondgedeeld.

Leden die opmerkingen mochten hebben, kunnen die vóór het einde van de vergadering mededelen.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, neem ik aan dat dit voorstel in overweging is genomen en verzonden naar het Bureau. *(Instemming)*

Voordracht van kandidaten voor het ambt van assessor bij de afdeling wetgeving van de Raad van State

De voorzitter. – Bij brief van 9 februari 2000, ontvangen op 11 februari 2000, heeft de eerste voorzitter van de Raad van State medegedeeld dat de algemene vergadering van de Raad ter openbare zitting van 1 februari 2000, overeenkomstig artikel 80 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, overgegaan is tot het opmaken van een drievoudige lijst van de kandidaten voorgedragen voor de benoeming tot het ambt van assessor (F) bij de afdeling wetgeving dat vacant is geworden.

Deze voordracht geschiedde niet met eenparigheid van de stemmen. Dit hield in dat de Senaat binnen een termijn van 30 dagen vanaf de ontvangst van de voordracht ofwel de door de Raad van State voorgedragen lijst kon bevestigen, ofwel een nieuwe uitdrukkelijk gemotiveerde lijst met drie namen kon voordragen.

Ik stel voor de eerste voorzitter van de Raad van State en de minister van Binnenlandse zaken ervan op de hoogte te brengen dat de Senaat binnen de voormelde termijn van 30 dagen niet is overgegaan tot het voordragen van een nieuwe lijst met drie namen en dat hij bijgevolg de door de Raad van State voorgedragen lijst impliciet bevestigt. *(Instemming)*

Mondelinge vragen

Mondelinge vraag van mevrouw Nathalie de T' Serclaes aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over «de gevolgen van het plan ter bestrijding van racisme en andere vormen van discriminatie voor de bevoegdheden van het Centrum voor gelijkheid van kansen» (nr. 2-189)

De voorzitter. – Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, antwoordt namens mevrouw Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid.

Mevrouw Nathalie de T' Serclaes (PRL-FDF-MCC). –

d'une conférence de presse qui a eu lieu voici deux jours, Mme Onkelinx a présenté le plan adopté par le Conseil des ministres le 17 mars dernier et relatif à la lutte contre le racisme et les autres formes de discrimination. Le Conseil a décidé dans le même temps d'étendre les missions du Centre pour l'égalité des chances. Je partage bien évidemment le souci du gouvernement de lutter toujours plus efficacement contre toutes formes de discrimination. C'est l'évidence même. Cependant, je constate que s'il élargit les moyens de lutte contre le racisme et les discriminations basées sur l'origine nationale ou ethnique, ce que j'approuve, le gouvernement persiste à considérer les discriminations à l'égard des femmes comme étant de même nature que celles qui concernent l'orientation sexuelle, la naissance, l'état civil, la maladie, le handicap, l'âge. En effet, si j'ai bien lu le texte de la conférence de presse, on confie au Centre une mission d'accompagnement sur le plan des procédures judiciaires en matière de discriminations, y compris pour les femmes. Comme j'ai eu l'occasion de le dire à la ministre lors de ma question orale à propos des compétences futures du Centre – selon certains articles parus dans la presse toutes les discriminations seraient de la compétence du Centre, ce que j'avais contesté –, elle dispose dans son département d'un Conseil de l'égalité des chances et d'une cellule qui possèdent à cet égard une expérience très ancienne et très pointue en matière de discriminations à l'égard des femmes, ce que le Centre n'a pas du tout.

Plus fondamentalement, elle a sûrement eu connaissance de l'avis récent du Conseil pour l'égalité des chances de son département à propos de la proposition de notre collègue Mahoux, selon laquelle les discriminations à l'égard des femmes doivent continuer à être traitées par une législation particulière et une politique spécifique d'égalité des chances doit être menée dans ce domaine. J'estime que le fait de transférer au Centre les compétences portant sur les procédures judiciaires ne correspond pas à la logique de ce qui existe déjà sur le terrain.

Par ailleurs et dans un autre registre, elle veut soustraire au Centre ses compétences en matière de lutte contre la pauvreté et la précarité et les transférer au ministre ayant l'Intégration sociale dans ses attributions. Je voudrais savoir ce qui justifie cette décision, alors que tous les acteurs qui travaillent dans ce secteur ont souhaité que cette cellule indépendante au sein du Centre reste un aiguillon de la politique en la matière et garde un regard critique sur les politiques menées. C'était la suite du fameux Rapport général sur la pauvreté qui fut une œuvre importante de toutes les associations sur le terrain. C'était un acquis important de ceux qui ont travaillé à ce rapport mais peut-être considère-t-on qu'au sein du Centre, ces personnes sont trop indépendantes et devraient être mises sous tutelle. J'ose espérer que telle n'est pas l'explication.

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – Je vais vous donner lecture de la réponse de Mme Onkelinx : «Vous vous inquiétez, madame de T' Serclaes, quant à la façon dont le plan de lutte contre les discriminations, que j'ai présenté au gouvernement et que celui-ci a approuvé vendredi passé, appréhende la problématique de l'égalité entre les femmes et les hommes. À mon sens, ces inquiétudes sont sans fondement. Je voudrais tâcher de vous en convaincre.

Tijdens een persconferentie twee dagen geleden heeft mevrouw Onkelinx het plan voorgesteld dat de Ministerraad op 17 maart heeft aangenomen ter bestrijding van racisme en andere vormen van discriminatie. De Ministerraad heeft tegelijkertijd beslist de opdrachten van het Centrum voor gelijkheid van kansen uit te breiden. Ik deel uiteraard de bezorgdheid van de regering om alle vormen van discriminatie efficiënter te bestrijden. Ik stel vast dat de regering de middelen optrekt voor de bestrijding van racisme en discriminaties op basis van nationale of etnische oorsprong en ben het daarmee eens. De regering blijft discriminatie van vrouwen echter op dezelfde voet plaatsen als discriminatie op grond van seksuele geaardheid, geboorte, burgerlijke staat, ziekte, handicap of leeftijd. Als ik de tekst van de persconferentie goed gelezen heb, krijgt het Centrum immers een begeleidingsopdracht op het gebied van gerechtelijke procedures inzake discriminatie, ook van vrouwen. Zoals ik tot de minister al heb kunnen zeggen naar aanleiding van mijn mondelinge vraag betreffende de toekomstige bevoegdheden van het Centrum – volgens sommige persartikels zouden alle discriminaties tot de bevoegdheid van het Centrum behoren, wat ik heb betwist – beschikt haar departement over een Raad voor de gelijkheid en een cel die op dat gebied al een zeer lange en verregaande ervaring hebben inzake discriminatie van vrouwen, wat het Centrum geenszins heeft.

Ze heeft zeker kennis genomen van het recente advies van de Raad voor de gelijkheid van haar departement over het voorstel van onze collega Mahoux. Volgens dat voorstel moet voor elke discriminatie van vrouwen een bijzondere wetgeving blijven gelden en moet een specifiek gelijkheidsbeleid worden gevoerd. Ik meen dat het overdragen van de bevoegdheden betreffende de gerechtelijke procedures aan het Centrum niet overeenstemt met de logica die op het terrein al bestond.

Voorts wil ze het Centrum zijn bevoegdheid inzake de bestrijding van de armoede en de bestaansonzekerheid ontnemen en die overhevelen naar de minister die bevoegd is voor de Maatschappelijke Integratie. Hoe kan deze beslissing worden verantwoord, terwijl alle actoren in die sector wensen dat deze onafhankelijke cel binnen het Centrum de motor blijft van het beleid terzake en het gevoerde beleid kritisch kan bekijken? Dat was het gevolg van het fameuze algemene verslag over de armoede, dat een belangrijk werkstuk was van alle verenigingen op het terrein. Het was een belangrijke verwezenlijking van allen die aan dat rapport hebben gewerkt. Meent men misschien dat het Centrum te onafhankelijk is en onder toezicht moet worden geplaatst? Ik hoop dat dit niet de verklaring is.

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – *Namens mevrouw Onkelinx kan ik zeggen dat uw ongerustheid ongegrond is. De discriminatie van vrouwen vertoont een bijzonder aspect, want ze is een verzwarende factor bij alle andere vormen van discriminatie. Het opnemen van het geslacht als criterium voor discriminatie zou problemen doen rijzen als men zou denken dat dit criterium geen verschillend beleid vereist. De nota bepaalt overigens dat de genderdimensie moet worden geïntegreerd in het anti-discriminatiebeleid. Er wordt ook*

Je partage entièrement l'analyse selon laquelle la discrimination à l'encontre des femmes a ceci de particulier qu'elle se retrouve dans toutes les autres formes de discrimination, comme facteur aggravant. Il n'est donc pas adéquat d'identifier complètement le sexe à d'autres critères comme la naissance, l'état civil, la maladie, l'origine nationale... Il s'agit bien de quelque chose de différent et je pense que nous sommes d'accord sur ce point.

Le problème ne tient évidemment pas à la circonstance que le sexe se trouve évoqué dans un texte de loi parmi d'autres critères. Ce qui poserait problème, c'est l'approche qui consisterait à penser que le critère du genre n'appelle pas une politique et des réponses différentes, de type transversal.

Or, à cet égard, ma note est extrêmement claire.

D'une part, j'y insiste d'emblée sur la nécessité d'une intégration de la dimension du genre, aux fins d'une prise en compte systématique de l'impact des mesures prises sur l'égalité des femmes et des hommes.

D'autre part, j'indique très clairement que l'intention n'est nullement d'amoindrir le rôle très important que jouent le Conseil de l'égalité hommes/femmes et le service du même nom attaché à mon ministère, mais bien de permettre au futur Centre élargi de conclure des protocoles avec ces organes, par exemple en vue de traiter des plaintes individuelles sur la base de discriminations sexistes.

J'ai évidemment pris connaissance de l'avis du Conseil de l'égalité avant de soumettre mon plan de lutte contre les discriminations au gouvernement. Le Conseil s'inquiète en particulier de ce que la proposition déposée au Sénat par Philippe Mahoux va moins loin que certains dispositifs existants, comme la loi du 7 mai 1999 sur l'égalité de traitement entre hommes et femmes en ce qui concerne les conditions de travail et l'accès à l'emploi. Le Conseil craint que le vote de cette proposition ne consacre une régression par rapport à ce qui existe actuellement.

À cela, je répondrai : soyons raisonnables et faisons confiance au parlement et particulièrement au Sénat puisque c'est ici que la proposition sera analysée et peut-être amendée ! L'intention des partisans de la proposition de loi est d'améliorer les dispositifs antidiscriminatoires existants, ce qui ne veut pas dire que certains éléments ne peuvent leur avoir échappé. Si c'était le cas, il conviendrait de corriger le tir. Il va sans dire que ceux-ci veilleront, lorsque la proposition sera débattue, à aller de l'avant et par conséquent à amender la proposition si le Conseil ou certains intervenants attirent leur attention sur des problèmes.

En ce qui concerne le transfert du service de la pauvreté au ministère de l'Intégration sociale, il n'est évidemment pas lié au désir de museler un service qui serait apparu comme trop indépendant et par conséquent gênant. Si le gouvernement avait été animé d'aussi noirs desseins, il n'aurait pas proposé d'élargir les compétences du Centre pour l'égalité des chances. Si on ne lui faisait pas confiance, on aurait diminué ses compétences sans lui en attribuer de nouvelles. Il y a eu des contacts entre le gouvernement et le Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme. En réalité, ce transfert s'explique exclusivement par un souci de cohérence et de meilleure intégration de tout ce secteur.»

niet getornd aan de rol van de Raad en de Dienst voor de gelijkheid mannen/vrouwen. Onze bedoeling bestaat erin het Centrum voor gelijke kansen de mogelijkheid te geven akkoorden te sluiten met die organen om individuele klachten te behandelen.

De Raad voor de gelijkheid is ongerust dat het in de Senaat besproken voorstel minder ver zou gaan dan de bestaande voorzieningen. We moeten echter redelijk blijven en vertrouwen hebben in het Parlement. De bedoeling is de voorzieningen te verbeteren en de senatoren zullen er voor zorgen dat de tekst, indien nodig, in die zin wordt aangepast.

De overdracht van de dienst voor de armoede is er niet op gericht wat dan ook te muilkorven. De onafhankelijkheid van het Centrum wordt niet betwist en zijn bevoegdheden worden zelfs uitgebreid. Er werd alleen naar coherentie gestreefd. Uit mijn persoonlijke naam voeg ik er wel aan toe dat dit alles sommige leden van het Centrum ongelukkig kan maken.

J'ajouterai en mon nom propre que des travailleurs du Centre, et particulièrement ceux qui sont responsables de ces dossiers, se sentent malheureux à la suite de ces décisions. Je le comprends mais lors des discussions, le Centre était d'accord pour dire que le transfert était nécessaire dans un souci de cohérence.

Mme Nathalie de T' Serclaes (PRL-FDF-MCC). – Je remercie la ministre de sa réponse.

Vous pouvez être certaine qu'il y aura un débat approfondi sur la proposition de M. Mahoux, en tout cas en ce qui concerne cette notion de sexe. D'ailleurs, le comité d'avis égalité hommes-femmes va rendre un avis. En ce qui me concerne, je préconise d'amender cette proposition en y supprimant la notion de sexe parce qu'elle est d'une tout autre nature.

Pour ce qui est du deuxième point, je voudrais vous demander, madame la ministre, d'être particulièrement attentive au sort de cette cellule pauvreté. J'ai pu suivre ce dossier depuis de nombreuses années, à la fois lorsque j'étais au parlement bruxellois et comme parlementaire fédérale. C'est un dossier qu'il faut aborder transversalement. Il faut donner à cette cellule les moyens de travailler. Je crains que si on essaie de créer de grands centres mamouths, on puisse noyer le poisson. Je veux en tout cas être sûre que si l'on transfère cette cellule, cela soit pour un plus et non pour un moins. Je suppose que ce transfert sera traduit dans un projet de loi que nous aurons examiné. Ou s'agira-t-il pour la cellule d'une simple décision du gouvernement, à savoir un arrêté ?

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – Je ne peux pas donner de réponse à ce sujet.

Mme Nathalie de T' Serclaes (PRL-FDF-MCC). – Je veillerai donc à ce que ce transfert constitue un plus pour cette cellule et non un moins. Je vous fais confiance jusqu'à plus ample informé.

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – L'objectif n'est pas d'amoindrir l'impact mais au contraire de l'améliorer.

Question orale de M. Jean-Marie Dedecker au ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration sur «les droits sociaux des agents des services publics licenciés pour cause d'absence injustifiée» (n° 2-187)

M. Jean-Marie Dedecker (VLD). – En vertu des articles 7 à 13 de la loi du 20 juillet 1991 portant des dispositions sociales, une réglementation a été établie permettant aux agents nommés à titre définitif qui sont licenciés de faire valoir leurs droits aux prestations dans les secteurs de l'assurance maladie invalidité et de l'assurance chômage. L'article 8, 3°, de cette loi prévoit cependant explicitement que cette réglementation n'est pas d'application si le licenciement est dû à une absence injustifiée. Ce dernier article a été annulé par une loi du 25 janvier 1999 à la suite d'un arrêt de la Cour d'arbitrage du 7 juillet 1998 estimant cet article contraire au principe d'égalité et de non-discrimination. Cette annulation n'a cependant pas eu d'effet

Mevrouw Nathalie de T' Serclaes (PRL-FDF-MCC). – *Ik dank de minister voor haar antwoord.*

U kan er van op aan dat over het voorstel van de heer Mahoux diepgaand gediscussieerd zal worden, zeker over het begrip geslacht. Het Adviescomité voor gelijke kansen voor mannen en vrouwen zal trouwens een advies uitbrengen. Zelf ben ik voorstander van een amendering van dit voorstel door het begrip geslacht te schrappen, omdat het hier om heel wat anders gaat.

Wat het tweede punt betreft, vraag ik de bijzondere aandacht van de minister voor het lot van deze armoedecel. Ik volg het dossier al vele jaren, eerst als lid van het Brusselse parlement, daarna als federaal parlamentslid. Dit dossier moet transversaal worden aangepakt. De cel moet werkmiddelen krijgen. Ik vrees dat, als men grote megacentra gaat creëren, men het probleem zal wegmoffelen. Ik wil er in elk geval zeker van zijn dat, als men de cel overhevelt, dat ook iets zal opleveren. Ik veronderstel dat deze overheveling het onderwerp zal uitmaken van een wet die we zullen kunnen bespreken. Of zal de regering daar in een besluit over beslissen?

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – *Ik kan hierop niet antwoorden.*

Mevrouw Nathalie de T' Serclaes (PRL-FDF-MCC). – *Ik zal erop letten dat deze overheveling ook iets oplevert voor deze cel. Voorlopig behoud ik mijn vertrouwen in de minister.*

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – *Het doel is niet de invloed van de cel te verminderen, maar ze integendeel te doen toenemen.*

Mondelinge vraag van de heer Jean-Marie Dedecker aan de minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen over «de sociale rechten van personeelsleden van de overheidssector die wegens ongewettigde afwezigheid ontslagen worden» (nr. 2-187)

De heer Jean-Marie Dedecker (VLD). – Volgens de artikelen 7 tot en met 13 van de wet van 20 juli 1991 houdende sociale bepalingen, werd een regeling uitgewerkt die ontslagen vastbenoemde personeelsleden de mogelijkheid geeft rechten te laten gelden in de sector uitkeringen van de ziekte- en invaliditeitsverzekering en in de werkloosheidsverzekering. Artikel 8, 3° van deze wet bepaalde evenwel uitdrukkelijk dat deze regeling niet van toepassing is indien de arbeidsverhouding wordt verbroken wegens ongewettigde afwezigheid. Dit laatste artikel werd opgeheven door de wet van 25 januari 1999 als gevolg van een arrest van het Arbitragehof van 7 juli 1998 dat dit artikel strijdig vond met het gelijkheids- en non-

rétroactif de sorte qu'il existe aujourd'hui une inégalité bien plus grande encore : il y a, d'une part, ceux qui ont été licenciés pour cause d'absence injustifiée avant le 25 janvier 1999, qui ne bénéficient d'aucun droit et peuvent tout au plus avoir recours au CPAS le cas échéant et, d'autre part, ceux qui ont été licenciés après cette date et ont droit aux allocations de chômage.

Combien d'agents ont été licenciés pour cause d'absence injustifiée entre le 20 juillet 1991 et le 25 janvier 1999 et que compte faire le ministre pour mettre fin à cette situation injuste ?

M. Luc Van den Bossche, ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration. – *Il est exact que l'article 8, 3°, de la loi du 20 juillet 1991 a été abrogé par la loi du 25 janvier 1999. On a estimé que la rétroactivité n'était pas nécessaire. La Cour d'arbitrage n'a pas non plus annulé l'article en question parce que l'affaire était traitée dans le cadre d'une question préjudicielle.*

Il est impossible de demander à tous les services et organismes publics ou de droit public de communiquer le nombre de licenciements, pour cause d'absence injustifiée, de fonctionnaires nommés à titre définitif. Dans mes services, trois cas sont connus : un fonctionnaire de l'ONAFIS, un de la SNCB et un receveur communal. Il y a probablement peu de fonctionnaires dans ce cas.

Comme le Conseil d'État, je suis d'avis que la rétroactivité porte atteinte à la sécurité juridique. En France, sous le gouvernement révolutionnaire, les successions ont également été réformées avec effet rétroactif sur la base du principe d'équité. Cela n'a entraîné que chaos et confusion. C'est pourquoi les quatre sages que Napoléon avait chargés de rédiger un code civil ont résolument opté pour l'abolition de la rétroactivité.

Dans le cas qui nous occupe, divers problèmes surgissent également: la rétroactivité peut avoir des répercussions sur l'allocation de chômage, sur l'assurance maladie et éventuellement sur les programmes de mise au travail.

On ne peut jamais exclure certaines formes de traitement inéquitable. Une telle situation est toutefois préférable à la recherche du plus haut degré d'équité. En effet, le risque est alors grand d'aboutir au comble de l'anarchie sans aucune garantie d'équité. Il ne me paraît pas nécessaire d'introduire ici la rétroactivité, car celle-ci ne peut mener qu'à la confusion et à l'insécurité juridique.

discriminatiebeginsel. De opheffing gebeurde echter niet met terugwerkende kracht zodat nu een nog grotere ongelijkheid bestaat tussen enerzijds degenen die vóór 25 januari 1999 werden ontslagen wegens ongewettigde afwezigheid, dus geen enkel recht hebben en hooguit desgevallend een beroep kunnen doen op het OCMW, en anderzijds degenen die na deze datum ontslagen zijn en wel recht hebben op een werkloosheidsuitkering.

Hoeveel personeelsleden werden er tussen 20 juli 1991 en 25 januari 1999 ontslagen wegens ongewettigde afwezigheid en wat is de minister van plan te doen om aan deze onrechtvaardige situatie een einde te maken?

De heer Luc Van den Bossche, minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen. – Op één detail na klopt de uitleg van de heer Dedecker. Het is juist dat artikel 8, 3°, van de wet van 20 juli 1991 werd opgeheven door de wet van 25 januari 1999. Daarbij hebben noch de wetgever, noch de vorige minister van Sociale Zaken en met hem de vorige regering de retroactiviteit van de opheffing nodig geacht.

We moeten goed weten wat het Arbitragehof precies heeft gedaan. Het artikel 8, 3°, van de wet van 20 juli 1991 werd niet nietig verklaard door het Arbitragehof, aangezien de vraag werd gesteld in het kader van een prejudiciële vraag. Dat is een andere procedure dan een procedure voor de Raad van State tot vernietiging van een artikel. In een geding dat bij haar was aangespannen, was een rechtbank van mening dat over een bepaald probleem een prejudiciële vraag moest worden gesteld aan het Arbitragehof. Het antwoord op deze prejudiciële zaak was heel duidelijk.

De opheffing van voornoemd artikel gebeurde niet retroactief. Dat betekent dat de personeelsleden die tussen 1 augustus 1991 en begin 1999 wegens ongewettigde afwezigheid werden ontslagen, geen aanspraak kunnen maken op uitkeringen.

Hoeveel vastbenoemden worden met dit probleem geconfronteerd? Om daarop een antwoord te kunnen geven, moeten eerst alle overheidsdiensten en publiekrechtelijke instellingen worden aangeschreven, want de wet van 20 juli 1991 geldt voor de overheidssector in de ruimste zin, dit wil zeggen niet alleen voor de federale overheid, maar ook voor de gemeenschappen, gewesten, gemeenten, provincies en dergelijke meer. *A l'impossible nul n'est tenu.* Tussen de indiening van de vraag en vandaag was het onmogelijk daarop een antwoord te geven. Ik heb wel mijn eigen Dienst Algemeen Bestuur geraadpleegd over het aantal gevallen waarbij de federale overheid betrokken zou zijn. Ik zeg bewust "zou", want ik ben niet zeker dat ze een volledig antwoord hebben kunnen geven. Ze signaleren me drie gevallen. Het eerste is dat van een vastbenoemde ambtenaar van de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers. Het tweede is dat van een vastbenoemde ambtenaar van de NMBS, die trouwens aan de basis ligt van de opheffing van artikel 8, 3°. Het Arbitragehof heeft immers geantwoord op de prejudiciële vraag 8298 van 7 juli 1998 die het Arbeidshof in Gent stelde in het kader van het door die ambtenaar aangetekend beroep waarin werd aangevoerd dat artikel 8, 3°, een schending was van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Het derde geval is dat van een ontslagen vastbenoemde gemeenteontvanger. Waarschijnlijk – maar ik

durf dat echt niet met grote stelligheid verklaren – zijn er dus heel weinig betrokkenen. Tot zover het numerieke aspect van de zaak.

Er is geen terugwerkende kracht. Overigens vindt de Raad van State retroactiviteit niet goed omdat het de rechtszekerheid schendt.

Retroactiviteit is een oude discussie in het recht. Ze werd al gevoerd tijdens het revolutionaire bewind na de Franse revolutie. In de Franse assemblees leefde toen een groot rechtvaardigheidsgevoel. Denk maar aan de driedelige slogan van de Franse revolutie. Op een bepaald ogenblik werd een wet goedgekeurd om de erfenissen eerlijk te verdelen met terugwerkende kracht. Het gevolg was een grote verwarring die nog een lange nasleep heeft gehad in de volgende eeuwen. Zelfs de fameuze commissie van vier die in het begin van de negentiende eeuw werd geïnstalleerd om het Burgerlijk Wetboek op te stellen zat nog met het complex van de terugwerkende kracht. Cambacérès en Portalis, die in die commissie een belangrijke rol hebben gespeeld, schreven in artikel 2 dat er geen terugwerkende kracht zou zijn, beducht als ze waren voor de rechtsonzekerheid die daarvan het gevolg is.

In dit concreet geval is opheffing met terugwerkende kracht niet zo eenvoudig als sommigen op het eerste gezicht denken. Er zouden niet alleen werkloosheidsvergoedingen moeten worden uitbetaald, wat nog doenbaar zou zijn, maar er zou ook in veel tegemoetkomingen inzake ziekteverzekering moeten worden voorzien. Meer nog. Tussen 1991 en 1999 werd specifiek voor werklozen een aantal tewerkstellingsprogramma's gelanceerd. Door een retroactieve opheffing zouden sommigen zeggen dat ze daarvoor in aanmerking komen. Zoiets kan niet overwogen worden, omdat het ondoenbaar is. Theoretisch heeft de heer Dedecker gelijk als hij zegt dat er een ongelijke behandeling is, maar sinds de Franse Revolutie weten we wel beter, namelijk dat de zoektocht naar het toppunt van rechtvaardigheid vaak leidt tot het toppunt van anarchie. En anarchie is geen garantie voor rechtvaardigheid. Anarchie leidt tot heel veel verwarring en heel weinig rechtszekerheid.

De regering en de wetgever moeten telkens weer de afweging maken. Niet zozeer uit juridische, maar uit filosofische overwegingen besluit ik dat retroactiviteit in dit geval geen wijze beslissing zou zijn, omdat ze alleen maar aanleiding zou geven tot verwarring en rechtsonzekerheid. Dat wil ik niet.

Mondelinge vraag van mevrouw Sabine de Bethune aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «het gebruik van fosfaten in waspoeders» (nr. 2-173)

Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «het gebruik van fosfaten in wasmiddelen» (nr. 2-191)

De voorzitter. – Ik stel voor deze mondelinge vragen samen te voegen. (*Instemming*)

Mevrouw Sabine de Bethune (CVP). – Uit het artikel “De terugkeer van de fosfaten”, verschenen in *Test-Aankoop*, Nr. 430 – maart 2000, blijkt dat nog steeds fosfaten worden

Question orale de Mme Sabine de Bethune à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «l'utilisation de phosphates dans les poudres à laver» (n° 2-173)

Question orale de M. Johan Malcorps à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «l'utilisation de phosphates dans les produits lessiviels» (n° 2-191)

M. le président. – Je vous propose de joindre ces questions orales. (*Assentiment*)

Mme Sabine de Bethune (CVP). – Il ressort de l'article « Le retour des phosphates » publié dans le numéro 430 de *Test Achats de mars 2000*, que l'on ajoute toujours des phosphates

dans les poudres à laver en dépit de leur impact négatif sur l'environnement. Les phosphates stimulent en effet la croissance de la flore aquatique, entre autres des algues. Les grandes quantités de phosphates déversées dans l'environnement – entre autres par le biais des produits lessiviels mais aussi des engrais et des aliments pour bétail – sont la cause d'un manque d'oxygène pour les poissons et les plantes

En outre, les phosphates ne contribuent nullement à l'efficacité de ces produits. Les poudres à laver sans phosphates sont aussi efficaces et moins nuisibles pour l'environnement. Les fabricants ajoutent des phosphates aux poudres à laver parce qu'ils sont moins chers que les produits de substitution.

Dans bon nombre d'autres pays, où l'ajout de phosphates n'est pas interdit, on veille à ce que les stations d'épuration soient équipées de manière à prévoir une phase de traitement visant spécifiquement à l'élimination des phosphates. Peu de stations d'épuration belges permettent cette phase de traitement. Toutefois, le problème relève de la compétence de la Région flamande.

La Ministre est-elle consciente de ce problème et quel est son point de vue à ce sujet ? Le problème est-il connu de l'administration compétente ? Un travail préparatoire en vue de l'élaboration d'une politique est-il en cours ? Dans certains pays comme les Pays-Bas, la Suisse et l'Italie, l'ajout de phosphates aux produits lessiviels est déjà interdit par la loi. La ministre envisage-t-elle aussi une telle interdiction ?

M. Johan Malcorps (AGALEV). – *Comme Mme de Bethune l'a souligné, il ressort de différentes analyses de l'association de consommateurs Test Achats que des phosphates sont à nouveau utilisés dans nos produits lessiviels. Cette situation est d'autant plus hallucinante que notre pays a été condamné récemment par l'Europe parce qu'il ne parvient pas à éliminer les phosphates et les nitrates des eaux usées. La directive relative aux eaux usées des villes aurait dû être appliquée fin 1998 pour les agglomérations de plus de 10.000 habitants, mais nous n'en sommes nulle part. Il est par conséquent tout à fait irresponsable d'ajouter des phosphates aux produits lessiviels. Dans certains pays comme l'Italie, les Pays-Bas ou la Suisse, l'utilisation de phosphates dans les produits lessiviels est totalement interdite. Test Achats et le Centre de recherche et d'information des organisations des consommateurs l'exigent pour la Belgique.*

Nous devons par ailleurs aussi être conscients que les produits miracle n'existent pas et que des problèmes peuvent se poser avec certains substituts des phosphates.

La Ministre compte-t-elle interdire l'utilisation des phosphates dans les produits lessiviels comme le réclame Test Achats et dans l'affirmative, dans quel délai ?

Envisage-t-on des mesures visant à limiter l'utilisation de certains produits de substitution des phosphates ou à stimuler des produits lessiviels respectueux de l'environnement ?

La ministre n'estime-t-elle pas nécessaire de stimuler aussi dans notre pays une recherche plus indépendante sur les effets sur l'environnement et la santé des différentes sortes de produits lessiviels, sur les adoucisseurs d'eau, les produits

toegevoegd aan wasmiddelen, ondanks de schade voor het leefmilieu. Fosfaten stimuleren immers de groei van waterflora, onder meer algen. Door de grote hoeveelheden aan fosfaten die in het milieu terechtkomen, niet alleen door de wasmiddelen, maar ook door de meststoffen en veevoerders, ontstaat een zuurstoftekort voor vissen en planten.

Bovendien bieden fosfaten geen enkele functionele meerwaarde. Wasmiddelen zonder fosfaten zijn even doeltreffend en niet zo schadelijk voor het milieu. De reden waarom fabrikanten toch fosfaten toevoegen aan hun wasmiddel is omdat fosfaten goedkoper zijn dan vervangingsbestanddelen.

In tal van andere landen, waar de toevoeging van fosfaten niet verboden is, zorgt men ervoor dat alle waterzuiveringsstations uitgerust zijn met een specifieke behandelingsfase, gericht op het verwijderen van fosfaat. Slechts weinig Belgische waterzuiveringsstations zijn uitgerust met dergelijk specifieke behandelingsfase. Dit valt echter onder de Vlaamse bevoegdheid.

Is de minister zich bewust van dit probleem en wat is haar persoonlijk standpunt hieromtrent? Is dit probleem bij de bevoegde administratie bekend? Is hierrond beleidsvoorbereidend werk gebeurd? In een aantal Europese landen, zoals Nederland, Zwitserland en Italië, wordt de toevoeging van fosfaten aan wasmiddelen reeds bij wet verboden. Is de minister bereid om de toevoeging van fosfaten aan wasmiddelen eveneens te verbieden?

De heer Johan Malcorps (AGALEV). – *Zoals mevrouw de Bethune voor mij reeds aanhaalde, blijkt uit recente analyses van de consumentenorganisatie Test-Aankoop dat er opnieuw meer fosfaten gebruikt worden in wasmiddelen. Dit is des te meer hallucinant, omdat ons land onlangs nog door Europa werd veroordeeld omdat we er niet in slagen fosfaten en nitraten uit ons afvalwater te zuiveren. De richtlijn stedelijk afvalwater hadden we eind 1998 al moeten halen voor agglomeraties boven de 10.000 inwoners equivalent, maar we staan nog nergens. Het is dan ook totaal onverantwoord om opnieuw meer fosfaten in waspoeders te stoppen. In een aantal landen, zoals Italië, Nederland, Zwitserland, is het gebruik van fosfaten in wasmiddelen totaal verboden. Test-Aankoop en OIVO vragen dit nu voor België.*

Aan de andere kant moeten we ons ook realiseren dat er geen wondermiddelen bestaan en dat er ook problemen zijn met sommige fosfaatvervangende stoffen.

Zal de minister het gebruik van fosfaten in wasmiddelen in ons land totaal verbieden, zoals Test-Aankoop het vraagt, en zo ja, op welke termijn?

Worden ook beperkende maatregelen uitgewerkt voor bepaalde fosfaatvervangende stoffen of om het gebruik van meer milieuvriendelijke wasmiddelen te stimuleren?

Acht ze het niet nodig meer onafhankelijk onderzoek te stimuleren, ook in ons land, naar de effecten op het milieu en de gezondheid van soorten wasactieve stoffen, waterontharders, bleekmiddelen, optische witmakers, enzymen en andere additieven in wasmiddelen?

Op welke wijze wordt hieromtrent overleg gevoerd met de consumentenorganisaties, de milieubeweging, de

blanchissants, les additifs optiques de blanchissement, les enzymes et autres additifs des produits lessiviels ?

Comment s'effectue la concertation avec les organisations de consommateurs, les milieux environnementaux, les responsables de l'épuration des eaux et l'industrie ? Étant donné que l'épuration des eaux et la composition de l'eau potable sont des matières qui relèvent des régions, je souhaiterais savoir comment s'effectue la concertation avec le ministre compétent au niveau régional.

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – *Le problème de l'utilisation des phosphates m'occupe depuis longtemps. En 1988, la Belgique a, à la suite de l'intervention de Miet Smet, opté pour un protocole d'accord avec le secteur. Aux Pays-Bas, il existe une convention avec le secteur. Celle-ci fonctionne bien : plus aucun phosphate n'est utilisé dans les produits ménagers. D'autres pays, comme le Canada ou différents États des États-Unis, ont opté pour une interdiction.*

En 1998, en Belgique, l'utilisation des phosphates est retombée à 6% avant de grimper à nouveau à 16% au cours du premier semestre de 1999.

L'administration a pris contact avec le secteur afin d'étudier les causes de cette augmentation. Si aucune garantie ferme n'est donnée, je suis disposée à suivre une autre voie.

Les difficultés liées à l'épuration de l'eau sont connues. La ministre Dua a examiné minutieusement ce dossier avec Aquafin. Elle a réclamé des moyens supplémentaires. D'autres contacts ont été établis avec l'administration.

« Detergentia », un groupe de travail de la Commission européenne, est actif à l'échelon européen. Il se réunira fin mars.

Certains produits de substitution sont, eux aussi, préjudiciables à l'environnement. Des solutions meilleures sont recherchées au niveau européen. Une étude des effets de ces produits de substitution est nécessaire.

Dans la foulée de la réunion de fin mars sera organisée une discussion au sein de la commission d'experts « politique des produits » du Comité de coordination de la politique internationale de l'environnement, le CCPIE. Toutes les administrations concernées y seront présentes, y compris celles des régions.

Aucune concertation structurelle n'est assurée avec les organisations de défense des consommateurs et de l'environnement. Traditionnellement, l'utilisation de phosphates était traitée par l'Inspection des denrées alimentaires. Seule l'adoption de la loi de décembre 1998 sur la politique des produits a rendu cette loi également applicable aux phosphates. Le nécessaire est aujourd'hui fait pour que l'administration de l'Environnement soit associée aux discussions, y compris à l'échelon européen.

waterzuiveraars, en de industrie? Aangezien waterzuivering en drinkwaterbereiding gewestmateries zijn, is er ten slotte de vraag op welke wijze overleg wordt gepleegd met de bevoegde minister op gewestniveau.

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – Ik dank mevrouw de Bethune en de heer Malcorps voor hun vraag over de problematiek van de fosfaten, die mij reeds lang bezighoudt.

België heeft er in het verleden altijd voor gekozen om met de betrokken sector een convenant af te sluiten. De keuze voor deze formule in plaats van een wettelijk verbod op te leggen werd in feite in 1988 gemaakt door toenmalig minister Smet.

Nederland, dat door de vraagstellers werd aangehaald als een verbodsland, heeft een convenant dat de goede werking garandeert. Er komen daar geen fosfaten meer voor in huishoudelijke wasmiddelen. Zwitserland, Canada en veertig procent van de VS-staten kozen voor de verbodsregel.

Het gebruik van fosfaten in ons land daalde een tijdlang, maar uitgerekend in de eerste zes maanden van 1999 is het plots sterk gestegen. In 1998 bevatte nog zes procent van de wasmiddelen fosfaten, terwijl dat in de eerste zes maanden van 1999 16 procent was. Mijn administratie heeft als bevoegde instantie voor deze materie de betrokken sector onmiddellijk om uitleg gevraagd. We onderzoeken nu samen wat de oorzaak is van deze plotse stijging.

Uiteraard zal ik de formule, die we tot dusver hebben gevolgd, herzien als blijkt dat die niet voldoende garanties oplevert.

Het is inderdaad bekend dat het overmatig gebruik van fosfaten ook problemen meebrengt voor de waterzuivering, vooral in het Vlaamse Gewest. Vlaams minister Vera Dua heeft met Aquafin de problemen onder de loep genomen en meer middelen gevraagd om ze op te lossen. Ondertussen zijn ook contacten gelegd tussen onze administraties om de problematiek voortaan samen aan te pakken.

De Europese Commissie heeft een werkgroep Detergentia opgericht om de problematiek op Europees niveau aan te pakken. België zal het dossier van de fosfaten en vervangende middelen in wasproducten voorleggen op de eerstkomende vergadering van de werkgroep op 28 en 29 maart. Er mag uiteraard niet worden verwacht dat de werkgroep twee weken later een oplossing zal hebben voor dit probleem.

De heer Malcorps heeft er terecht op gewezen dat het gebruik van vervangende middelen niet enkel voordelen biedt omdat sommige van deze middelen op hun beurt belastend zijn voor het milieu. Op Europees niveau wordt alles in het werk gesteld om alternatieven te zoeken die geen negatieve impact hebben op het milieu. Op dit vlak moet er nog heel wat studiewerk worden verricht.

In antwoord op de twee laatste delen van de vraag van de heer Malcorps, kan ik meedelen dat de vergadering van de Europese werkgroep van eind maart zal worden gevolgd door

Mme Sabine de Bethune (CVP). – *L'usage de phosphates a fait un bond en avant de 16% en 1999. Je suis curieuse de connaître le résultat de l'étude sur la cause de cette augmentation.*

La solution de ce problème pourrait se trouver dans l'élaboration de mécanismes de contrôle du fonctionnement des protocoles d'accord. On peut opter pour une interdiction légale ou pour un contrôle de l'application des protocoles d'accord.

Sur ce plan, quand pouvons-nous espérer une solution ?

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – *Pour l'instant, toutes les possibilités sont examinées. Tout dépend de l'accord qui sera dégagé sur ce point et du fait de savoir si, oui ou non, des garanties adéquates seront offertes par rapport au protocole d'accord.*

M. Johan Malcorps (AGALEV). – *J'ai encore deux remarques à formuler. À l'époque, lors de la conclusion du protocole d'accord par Mme Smet, nous avons mis en garde contre les imperfections des garanties qu'offre une approche liée à un protocole d'accord. Aujourd'hui, les faits nous donnent raison. On a d'abord assisté à une baisse, puis de nouveau à une hausse. On n'a donc pas vraiment pris sur le phénomène. Des dispositions régulatrices restent dès lors nécessaires.*

Par ailleurs, j'espère que l'on pourra réellement interdire à court terme les phosphates dans les lessives. On discute bien de substituts du phosphate, mais on ne dit pas que les phosphates sont encore plus nocifs que d'autres substances à problèmes telles que le NTA ou l'EDTH. Il existe actuellement suffisamment de substituts sans danger pour l'environnement et la santé pour décréter l'interdiction de l'usage des phosphates.

een bespreking van de stuurgroep Productenbeleid van het Coördinatietcomité internationaal milieubeleid. Alle betrokken administraties zijn in deze stuurgroep vertegenwoordigd, ook de administraties van de gewesten.

Er werd contact opgenomen met de betrokken gewestelijke administraties aangaande de waterzuivering.

Momenteel is er geen structureel overleg met consumenten- en milieurorganisaties omdat deze problematiek tot nu toe werd behandeld door de eetwareninspectie. Nochtans heeft het gebruik van deze stoffen niet enkel gevolgen voor de volksgezondheid, maar ook voor het milieu. Pas na de goedkeuring van de wet op het productbeleid in 1998 werd beslist dat de additieven in wasmiddelen onder de toepassing van de wet vallen. Op het ogenblik worden er dan ook inspanningen gedaan om de administratie van Leefmilieu bij deze problematiek te betrekken. Tot nu toe was dit niet het geval, maar er is een inhaaloperatie aan de gang, ook met betrekking tot onze vertegenwoordiging op Europees niveau. Ik zal erop toezien dat ons land voortaan op dit niveau wordt vertegenwoordigd door een gemengde delegatie van de eetwareninspectie en van leefmilieu.

Mevrouw Sabine de Bethune (CVP). – Het gebruik van fosfaten is in 1999 met een sprong gestegen tot 16%. Ik ben benieuwd naar het resultaat van het onderzoek naar de oorzaak van deze stijging.

De oplossing van dit probleem bestaat misschien in het uitwerken van een controlemechanisme op het functioneren van de convenanten. Men kan opteren voor een wettelijk verbod of voor een controle op de toepassing van de convenanten.

Wanneer mogen wij op dit vlak een oplossing verwachten?

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – Op dit ogenblik worden alle mogelijkheden onderzocht. Alles hangt af van het akkoord dat hierover wordt bereikt en van het feit of er al dan niet sluitende garanties ten aanzien van de convenant worden geboden.

De heer Johan Malcorps (AGALEV). – Ik wil nog twee dingen vaststellen. Destijds, bij het afsluiten van de bewuste convenant door mevrouw Smet, hebben wij gewaarschuwd voor de gebrekkige garanties van een convenantsgebonden aanpak. Vandaag krijgen we dus gelijk. Er heeft zich eerst een daling voorgedaan, maar nadien weer een stijging. Men heeft dus niet echt vat op het fenomeen. Er blijft dus nood aan regulerende bepalingen.

Voorts hoop ik dat er op vrij korte termijn een echt verbod op fosfaten in wasmiddelen kan worden uitgevaardigd. Over fosfaatvervangende stoffen wordt er wel gediscussieerd, maar dat fosfaten nog erger zijn dan andere probleemstoffen zoals NTA en EDTH wordt verzwegen. Momenteel zijn er voldoende vervangmiddelen die veilig zijn voor milieu en gezondheid zodat op korte termijn een verbod op het gebruik van fosfaten kan worden afgekondigd.

Question orale de M. Wim Verreycken au ministre de l'Intérieur sur «le fait que le bourgmestre d'Anvers n'ait pas encore reçu d'instructions relatives à la réforme de la police» (n° 2-190)

M. le président. – Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement, répondra au nom de M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur.

M. Wim Verreycken (VL. BLOK). – *Voici quelques mois, le ministre a déclaré aux médias, à propos de la réforme des polices, que le plus gros du travail devait être terminé avant le 31 mars 2001. À l'origine, la date envisagée était le 1er janvier 2001, mais le ministre s'est accordé lui-même trois mois de plus afin de procéder à la fusion des trois services de police concernés.*

Le ministre a clairement été contredit par le Premier ministre qui estimait que la police unifiée ne devait pas se faire attendre aussi longtemps. Il a proposé de lancer 21 projets pilotes, notamment à Anvers. Dans l'article paru dans « De Standaard » annonçant ces projets, Hugo Coveliers, du VLD, déclarait que la date des élections communales jouait un rôle. On a alors annoncé qu'à Anvers, les trois corps devaient fusionner avant le 15 avril.

Le ministre allait en a délibérer avec la ville sur ordre du Premier ministre. Il s'avère maintenant que le bourgmestre de la ville d'Anvers n'avait pas encore reçu la moindre lettre du ministre le mardi 21 mars au soir, moment où elle était interrogée à ce sujet au sein de la commission compétente du Conseil communal. Elle n'avait également reçu aucune proposition de scénario. Elle a déclaré qu'une telle lettre lui avait été promise pour le 15 mars au plus tard.

Le ministre pense-t-il toujours qu'il est possible de fusionner le plus grand corps du pays en vingt petits jours ouvrables? Pourquoi la note d'instructions promise n'a-t-elle pas été envoyée avant le 15 mars? Le ministre s'est-il concerté avec les représentants anversoïses? Entre-temps, cette question est dépassée car j'ai pu lire aujourd'hui dans les journaux que le problème a été refilé à la base, en l'occurrence au commissaire de police d'Anvers qui doit rédiger lui-même une note concernant la fusion des trois services. Ne s'agit-il pas une fuite du ministre devant ses responsabilités? En effet, en n'envoyant pas la note de discussion en question, il place quelqu'un d'autre face aux problèmes.

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – *Le Conseil des ministres a pris la décision de mettre en route des projets visant à une collaboration opérationnelle maximale entre la gendarmerie et la police communale dans 22 zones pilotes. Les projets devraient démarrer le 15 avril 2000. En fonction des zones, cette instauration prend progressivement forme. Il est faux de croire que les forces de police d'Anvers seront fusionnées dès le 15 avril. Il s'agit d'une collaboration opérationnelle poussée et non d'une fusion. Une circulaire contenant des instructions sera envoyée à tous les bourgmestres. Le ministre Duquesne la commentera personnellement le 30 mars au cours d'une concertation avec tous les bourgmestres concernés. La décision de démarrer un projet pilote à Anvers n'a pas été discutée avec les délégués syndicaux de la police ou de la*

Mondelinge vraag van de heer Wim Verreycken aan de minister van Binnenlandse Zaken over «het uitblijven van instructies aan de burgemeester over de politiehervorming te Antwerpen» (nr. 2-190)

De voorzitter. – Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, antwoordt namens de heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken.

De heer Wim Verreycken (VL. BLOK). – Enkele maanden geleden verklaarde de minister aan de media betreffende de politiehervorming dat de klus moet geklaard zijn tegen 31 maart 2001. Oorspronkelijk was gedacht aan 1 januari 2001, maar de minister gunde zichzelf drie maanden meer de tijd om de drie betrokken politiediensten te laten samensmelten.

Hij werd blijkbaar voorbijgestoken door de eerste minister, die meende dat de ééngemaakte politie niet zolang moest wachten. Hij stelde voor om 21 proefprojecten van start te laten gaan, waaronder Antwerpen. In een artikel in De Standaard waarin dit werd aangekondigd, verklaarde VLD'er Coveliers dat de datum van de gemeenteraadsverkiezingen hierbij een rol speelde. Er werd toen aangekondigd dat de drie korpsen in Antwerpen moesten samensmelten tegen 15 april.

De minister ging daarover met de stad overleggen op bevel van de eerste minister. Nu blijkt dat de burgemeester van de stad Antwerpen tot dinsdagavond 21 maart, het ogenblik waarop haar daarover vragen werden gesteld in de bevoegde commissie van de gemeenteraad, nog geen enkele brief van de minister had ontvangen en ook geen enkel voorstel van scenario. Ze verklaarde dat dergelijke brief haar was beloofd tegen uiterlijk 15 maart.

Meent de minister nog altijd dat in het grootste korps van het land de eenmaking mogelijk is op een kleine 20 werkdagen? Waarom werd de beloofde instructienota niet verzonden vóór 15 maart? Heeft de minister overleg gepleegd met de Antwerpse vertegenwoordigers? Deze vraag is ondertussen achterhaald, want vandaag lees ik in de kranten dat de Zwarte Piet is doorgeschoven naar de basis, in casu de politiecommissaris van Antwerpen, die zelf een nota moest opstellen over de samensmelting van de drie diensten. Is dit voor de minister geen vlucht voor zijn verantwoordelijkheid? Hij plaatst immers iemand anders voor de problemen door de bewuste discussienota niet te verzenden.

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – De beslissing om proefprojecten voor maximale operationele samenwerking op te starten in 22 pilootzones tussen de rijkswachtbrigades en de gemeentepolitie, werd genomen in de voltallige Ministerraad. Als startdatum werd gemikt op 15 april 2000. Afhankelijk van de zones krijgt die samenwerking geleidelijkaan gestalte en dat gebeurt niet noodzakelijk overal tegen hetzelfde tempo.

Het zou in ieder geval verkeerd zijn te denken dat de politiemachten in Antwerpen vanaf 15 april eengemaakt zullen zijn. Het gaat om een doorgedreven operationele samenwerking, niet om een eenmaking.

De onderrichtingen aan al de burgemeesters, niet alleen aan die van Antwerpen, zullen per omzendbrief worden gegeven. Die brief is nog niet verstuurd, maar hij zal wel door minister

gendarmerie. Ce n'est nulle part le cas. Il s'agit d'une question de principe qui n'est pas soumise à la concertation syndicale.

M. Wim Verreycken (VL. BLOK). – *Je remercie le ministre de la lecture de la réponse de sa collègue. Il est évidemment difficile de mener une discussion sur la spécialité de quelqu'un d'autre. Je voudrais tout de même rappeler que l'on avait promis aux bourgmestres que la date du 15 mars serait maintenue afin que, même pour la collaboration, les différents corps aient suffisamment de temps pour pouvoir suivre une note d'instruction. Les bourgmestres ont manifestement dû attendre en vain et laisser passer l'échéance, ce qui a contraint les commissaires de réagir librement.*

Parmi eux, le commissaire du corps de police d'Anvers, qui compte 1.800 membres, s'est vu obligé d'accorder une interview à « P-Magazine » et de le distribuer à ses agents aux frais du contribuable, tout simplement parce que le ministre n'avait pas donné d'instructions. Je regrette que le gouvernement laisse passer, mis à part le délai, une chance d'accompagner efficacement l'unification des différents corps.

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – *Il y aura des instructions et une concertation est organisée avec tous les bourgmestres le 30 mars. C'est en effet un peu plus tard que prévu, mais ce n'est pas une catastrophe.*

Question orale de Marie-José Laloy au ministre de l'Intérieur sur «certaines pratiques en matière d'éloignement d'étrangers du territoire belge» (n° 2-193)

M. le président. – Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement, répondra au nom de M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur.

Mme Marie-José Laloy (PS). – *À la suite de l'article publié le 15 février dernier dans le journal *Le Soir* sous la plume de la journaliste Martine Vandemeulebroecke, intitulé « Le délégué aux droits de l'enfant empêché d'agir au sein des centres fermés ? » et après la démarche du MRAX, qui a adressé un courrier au ministre concernant certaines expulsions du territoire belge, j'aimerais obtenir quelques précisions.*

Tout d'abord, si un jeune étranger se trouve à la limite de la majorité, les tests osseux lui ayant été appliqués ne donnant qu'une indication approximative de son âge, « entre 17 et 19 ans », penche-t-on automatiquement pour une majorité physique de l'intéressé ?

*De l'interview du délégué aux droits de l'enfant parue dans *Le Soir* du 15 février, il ressort également que certains réfugiés – des femmes en particulier – sont des proies faciles*

Duquesne personnellement worden toegelicht tijdens een overleg met de betrokken burgemeesters op 30 maart eerstkomend.

De beslissing om een pilootproject te starten in Antwerpen werd niet besproken met de syndicale afgevaardigde van het personeel van de Antwerpse gemeentepolitie en van de Rijkswacht. In andere steden was dat evenmin het geval. Het gaat om een principiële kwestie waarover geen onderhandelingen met de vakbond of enig overleg worden georganiseerd.

De heer Wim Verreycken (VL. BLOK). – *Ik dank de minister voor het voorlezen van het antwoord van haar collega. Het is natuurlijk moeilijk om in discussie te treden over iemands anders vakgebied. Toch wil ik erop wijzen dat aan de burgemeesters werd beloofd dat de datum van 15 maart zou gehandhaafd blijven, zodanig dat zelfs voor de samenwerking de verschillende korpsen voldoende tijd zouden hebben om een instructienota te kunnen volgen. De burgemeesters hebben blijkbaar tevergeefs moeten wachten en hebben de vervaldatum moeten laten verstrijken, waardoor commissarissen voor de verantwoordelijkheid stonden om vrij te reageren. Onder hen ook de commissaris van het 1800 leden tellende Antwerpse politiekorps, die zich verplicht zag een interview te geven aan P-Magazine en dat op kosten van de belastingbetaler aan zijn agenten moest verspreiden, alleen maar omdat de minister geen instructies heeft gegeven. Ik betreurt het dat de regering hier een kans aan zich liet voorbijgaan om de eenmaking van de korpsen, onafgezien van de termijn, efficiënt te begeleiden.*

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – *Er komen instructies en er wordt overleg georganiseerd met alle burgemeesters op 30 maart. Het is dus wat later, maar dat is geen catastrofe.*

Mondelinge vraag van mevrouw Marie-José Laloy aan de minister van Binnenlandse Zaken over «bepaalde praktijken bij het verwijderen van vreemdelingen van het Belgische grondgebied» (nr. 2-193)

De voorzitter. – Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, antwoordt namens de heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken.

Mevrouw Marie-José Laloy (PS). – *In *Le Soir* van 15 februari laatstleden stelt Martine Vandemeulebroecke in een kop de vraag of de vertegenwoordiger voor de kinderrechten niet mag optreden in de gesloten centra. Als gevolg daarvan en van de stappen van de MRAX, die de minister een brief heeft gezonden betreffende sommige gevallen van verwijdering van het Belgisch grondgebied, kreeg ik graag enkele verduidelijkingen.*

Als een jonge vreemdeling bijna meerderjarig is, en de uitgevoerde bittest slechts tot een benaderend resultaat leidt “tussen 17 en 19 jaar”, wordt dan automatisch besloten dat de betrokkene lichamelijk meerderjarig is?

*Uit het interview met de vertegenwoordiger voor de kinderrechten in *Le Soir* van 15 februari blijkt ook dat sommige vluchtelingen – vooral vrouwen – gemakkelijke*

pour des réseaux de prostitution.

Des enquêtes sont-elles menées sur ce type de menace ? Ne pourrait-on concevoir une forme de protection relative aux adultes victimes d'atteintes aux droits de l'être humain ?

Madame la ministre, ne peut-on craindre que les dénonciations justifiées de certaines pratiques en matière d'éloignement ne finissent par mettre la Belgique en contradiction avec l'attitude qu'elle adopte – et que je salue – en matière de politique extérieure ?

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – L'Office des étrangers a en effet développé une pratique administrative destinée à faire exécuter immédiatement des scanners des os dès qu'il existe des indices qu'une personne maintenue en centre fermé est mineure. L'affirmation d'une personne qui se dit mineure suffit pour qu'il soit procédé à cet examen de scanner des os. Cependant, ce n'est pas le seul élément sur lequel on se base lorsque l'âge de la personne se situe entre 16 et 18 ans. Lors d'une demande d'asile, on évalue aussi sa maturité sur la base de son attitude, de son comportement, de ses déclarations, avant d'envisager un éloignement. J'ajouterai que le scanner est à double sens : s'il subsiste un doute à propos de l'âge réel d'une personne qui se dit majeure, l'examen permet parfois de déterminer qu'une personne est, en réalité, mineure.

En conclusion, les dénonciations évoquées par Mme Laloy concernant les pratiques en matière d'éloignement ne sont pas justifiées. Je suis par ailleurs consciente que le maintien des mineurs en centre fermé ne constitue pas la meilleure forme de protection contre les diverses menaces qui peuvent peser sur eux à l'extérieur. Cependant, je ne puis laisser dire, comme Mme Laloy l'affirme, que c'est en contradiction avec l'attitude adoptée par notre pays en matière de politique extérieure. Le maintien des mineurs non accompagnés en centre fermé ne procède aucunement de je ne sais quelle volonté de contrôler l'immigration au mépris des droits de la personne concernée. Il faut que cela soit clair. Ce maintien n'est organisé que parce qu'il n'y a pas de solution alternative. *Child Focus* et le parquet nous demandent d'ailleurs régulièrement de ne pas libérer ces mineurs pour assurer leur protection. L'Office des étrangers, mis en cause par cette question, effectue en réalité toutes les démarches avec diligence et efficacité, malgré des moyens limités, afin de retrouver la famille du mineur et, à défaut, recherche un placement dans une institution adéquate. La note de politique générale votée le 1er octobre par le Conseil des ministres prévoit un contact avec les représentants des ministres des Communautés française et flamande, compétentes pour l'aide et l'accueil à la Jeunesse, afin de leur demander qu'une alternative sûre au maintien en centre fermé soit mise sur pied. Je sais que la Communauté flamande est déjà relativement bien avancée à cet égard. En effet, elle a conclu un accord avec un centre implanté à Alost acceptant d'ouvrir ses portes à des mineurs demandeurs d'asile. Un contrôle, impératif, sera organisé au sein de cette institution. Le ministre de l'Intérieur a accédé récemment à une demande de Mme Maréchal, ministre de l'Aide à la jeunesse de la Communauté française, afin qu'un centre de la région de Charleroi puisse prendre en charge un mineur. Quelques

prooien zijn voor prostitutienetwerken.

Wordt naar dit soort bedreigingen onderzoek gevoerd? Kan geen vorm van bescherming worden overwogen voor volwassen slachtoffers van schendingen van de rechten van de mens?

Houdt het feit dat bepaalde praktijken inzake verwijdering terecht aan de kaak worden gesteld, niet het gevaar in dat beweerd wordt dat België niet handelt in overeenstemming met de houding die het inzake buitenlands beleid aanneemt en die ik toejuich?

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – *De dienst Vreemdelingenzaken laat inderdaad een botscan uitvoeren bij asielzoekers die in de gesloten centra terechtkomen en zeggen dat ze minderjarig zijn. Dat is echter niet het enige element om de leeftijd vast te stellen. Ook de rijpheid van de adolescent wordt geëvalueerd aan de hand van zijn houding, zijn uitlatingen, enzovoort. De botscan kan ook aantonen dat de asielzoeker inderdaad minderjarig is. De praktijken waarop u alludeert, worden dus niet terecht aan de kaak gesteld.*

Het feit dat deze personen in een gesloten centrum worden geplaatst, is niet in strijd met ons buitenlands beleid. Het betekent alleen dat er geen andere oplossing bestaat. Het parket en Child Focus vragen ons zelf om die jongeren in de centra te houden om ze te beschermen. Ondertussen probeert de dienst Vreemdelingenzaken hun familie te vinden of ze in een geschikte instelling te plaatsen.

Er werd contact opgenomen met de gemeenschappen om een andere oplossing te vinden. In Vlaanderen is een overeenkomst gesloten met een centrum in Aalst. Dat centrum wil jongeren opvangen en een controle uitvoeren. Er is trouwens een minderjarige opgenomen in een centrum in Charleroi, maar hij is een uur later verdwenen. Dit bewijst dus dat de jongeren niet in gesloten centra thuishoren. Als we echter geen geschikte centra hebben, verliezen we hen uit het oog en zijn ze verloren.

heures après son admission, le mineur en question avait disparu ! Cet exemple concret montre le dilemme auquel nous sommes confrontés : la place de ces jeunes n'est pas dans les centres fermés mais, à défaut de centres garantissant leur encadrement, les intéressés disparaissent, ce qui est encore plus grave.

Mme Marie-José Laloy (PS). – Je remercie la ministre de ces informations et de leur précision.

Madame la ministre, vous n'avez donné aucune réponse sur les réseaux de prostitution. Effectue-t-on des recherches ? Plusieurs cas m'ont été rapportés concernant des jeunes femmes qui sont sollicitées pour faire partie de tels réseaux. J'avais interrogé le ministre compétent à ce sujet voici quelque temps mais je n'ai pas obtenu de réponse. C'est la raison pour laquelle je me suis permise de lui adresser une question orale.

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – Le problème est connu. Je sais qu'il a fait l'objet d'une étude documentée aux Pays-Bas, raison pour laquelle, après avoir entrepris une démarche alternative, ce pays a adopté une politique de centre fermé pour les jeunes filles, justement pour éviter que celles-ci ne tombent dans le réseau de la prostitution. Telle est la contradiction de fond : il faut essayer de gérer ce dossier d'une autre façon, mais ce n'est pas facile.

Question orale de M. René Thissen au ministre de l'Intérieur sur «la nouvelle délimitation des zones de police en province de Liège» (n° 2-196)

M. le président. – Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement, répondra au nom de M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur.

M. René Thissen (PSC). – Dans le cadre de la nouvelle délimitation des zones de police, le ministre de l'Intérieur a fait part de ses propositions aux communes concernées. Les bourgmestres ont été invités à remettre leur avis après que ce point ait fait l'objet d'une délibération en conseil communal.

De manière générale, les propositions vont dans le sens d'un élargissement des zones de police, ce qui implique une collaboration entre un plus grand nombre de communes.

Certaines communes concernées par un même regroupement ont déjà transmis au ministre un avis unanimement négatif en insistant sur les aspects suivants : des superficies élargies engendreraient des déplacements trop importants et empêcheraient la police locale de garder un caractère de proximité ; un travail considérable a déjà été fourni par certaines communes dans le cadre de la répartition existante et la remise en cause de l'organisation actuelle pourrait compromettre des acquis précieux ; le bon fonctionnement d'une zone de police ne peut être assuré qu'en impliquant un nombre restreint de communes, aux caractéristiques similaires, sous peine de perdre toute cohérence à la suite d'un nombre élevé de disparités ; or, un élargissement nuirait forcément à cette nécessaire homogénéité.

La décision définitive du ministre de l'Intérieur devrait intervenir dans les prochains jours. Qu'en est-il exactement ?

Mevrouw Marie-José Laloy (PS). – *Ik kreeg geen antwoord over de prostitutienetwerken.*

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – *Dat probleem is goed gedocumenteerd in Nederland, waar men de jonge meisjes in gesloten centra plaatst om hen te behoeden voor de prostitutienetwerken. Het gaat uiteraard om een fundamenteel probleem dat op een andere manier moet worden aangepakt, maar dat is moeilijk.*

Mondelinge vraag van de heer René Thissen aan de minister van Binnenlandse Zaken over «de nieuwe begrenzing van de politiezones in de provincie Luik» (nr. 2-196)

De voorzitter. – Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, antwoordt namens de heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken.

De heer René Thissen (PSC). – *In het kader van de nieuwe afbakening van de politiezones heeft de minister van Binnenlandse Zaken zijn voorstellen medegedeeld aan de betrokken gemeenten. De burgemeesters werd gevraagd hun advies uit te brengen na de bespreking van dat punt door de gemeenteraden.*

Over het algemeen houden die voorstellen een verruiming in van de politiezones, wat betekent dat meer gemeenten moeten samenwerken.

Sommige gemeenten die betrokken zijn bij dezelfde hergroepering hebben de minister al een eensluidend negatief advies uitgebracht en benadrukten de volgende aspecten : grotere zones vereisen meer verplaatsingen en ontnemen de plaatselijke politie haar karakter van buurtpolitie; sommige gemeenten hebben al veel inspanningen geleverd in het kader van de bestaande verdeling. Als de bestaande organisatie in het gedrang komt, zouden kostbare verworvenheden verloren gaan; een politiezone kan alleen goed werk leveren als ze een kleiner aantal gemeenten moet bedienen die dezelfde kenmerken hebben. Als er te veel verschillen zijn, gaat de coherentie verloren. Een uitbreiding van de zones zou de noodzakelijke homogeniteit schaden.

De minister van Binnenlandse Zaken zou de komende dagen een definitieve beslissing nemen. Hoe staat het daar nu mee?

Dans quelle mesure le ministre entend-il prendre en compte les avis des communes consultées, *a fortiori*, et c'est le cas dans certaines zones, lorsque la totalité d'entre elles, au sein d'une zone de police donnée, se prononcent dans le même sens, à savoir en l'occurrence le refus de l'extension des zones de police ?

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – Les consultations que le ministre de l'Intérieur a menées en vue de diviser les provinces en zones de police viennent de se terminer.

Comme vous le savez, monsieur Thissen, elles ont été précédées d'une première consultation officielle des bourgmestres concernés par l'intermédiaire des gouverneurs de province.

Avant de mettre en œuvre la procédure officielle, le ministre voulait avoir la certitude que les propositions qui seraient faites rencontreraient l'avis de la grande majorité, voire de la totalité des bourgmestres concernés.

On aurait pu ne rien changer au projet de division du territoire en zones de police, qui avait été élaboré par le précédent gouvernement. Néanmoins, le ministre de l'Intérieur a estimé qu'il était de sa responsabilité de donner une dernière possibilité aux diverses autorités concernées de se livrer à une étude approfondie de la question en percevant clairement le rôle qui serait désormais celui des corps de police locale.

Le ministre de l'Intérieur n'a cependant jamais voulu faire la guerre aux bourgmestres ; il s'est d'ailleurs rangé à leur opinion avant d'émettre ses propositions d'avis officiels. Face à une unanimité d'avis négatifs, le ministre n'a donc pas persisté et ne persistera pas dans ses intentions.

M. René Thissen (PSC). – Je remercie Mme la ministre. Cette réponse parfaitement claire répond aux attentes des bourgmestres qui m'ont interpellé.

Question orale de Mme Mia De Schamphelaere au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur «son intention d'instaurer une cotisation en cas de chômage partiel pour des raisons économiques» (n° 2-194)

Mme Mia De Schamphelaere (CVP). – *Un projet de loi visant à faire payer une taxe de 60 ou 120 francs par jour aux entreprises qui recourent trop au chômage temporaire pour des raisons économiques serait déposé au parlement. Il faudrait à cet égard établir une comparaison entre le nombre de jours de chômage économique et le nombre de jours de travail du personnel ouvrier. La taxe envisagée servirait au financement des assimilations de ces jours de chômage temporaire dans la réglementation sur les vacances annuelles.*

Pourquoi instaure-t-on maintenant une taxe distincte, tout a fait nouvelle ? Cette décision est-elle dans l'esprit de la simplification administrative souhaitée ?

Peut-on admettre que, si l'ONEM accède à une demande d'une période de chômage temporaire formulée par l'employeur et que des allocations de chômage sont effectivement allouées aux travailleurs concernés, les jours de chômage économique puissent ensuite, comme c'est souvent

In hoeverre zal de minister rekening houden met de adviezen van de geraadpleegde gemeenten, vooral wanneer alle gemeenten binnen de betrokken politiezone tegen de uitbreiding van de politiezones zijn? Dat is namelijk het geval in bepaalde politiezones.

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – *De minister van Binnenlandse Zaken heeft zijn raadplegingen met het oog op de indeling van de provincies in politiezones beëindigd. Ze werden voorafgegaan door officieuze raadplegingen van de burgemeesters omdat de minister wilde dat ze in grote mate akkoord gingen. Men had het ontwerp van de vorige regering ook niet kunnen wijzigen, maar de minister heeft de betrokken overheden een ultieme kans willen bieden om de kwestie te onderzoeken.*

De minister heeft zich dus geschikt naar de adviezen van de burgemeesters vooraleer zijn officiële voorstellen te doen.

De heer René Thissen (PSC). – *Dit antwoord zal ongetwijfeld iedereen tevreden stemmen.*

Mondelinge vraag van mevrouw Mia De Schamphelaere aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over «zijn plannen om een heffing in te voeren op de tijdelijke werkloosheid omwille van economische redenen» (nr. 2-194)

Mevrouw Mia De Schamphelaere (CVP). – *Er zou in het Parlement een wetsontwerp ingediend worden waardoor ondernemingen die te veel gebruik maken van tijdelijke werkloosheid om economische redenen, een heffing van 60 of 120 frank per dag zullen moeten betalen. In dit verband zou een vergelijking moeten worden gemaakt tussen het aantal dagen toegepaste economische werkloosheid en het aantal arbeidsdagen van het arbeiderspersoneel. De bedoelde heffing zou worden aangewend voor de financiering van de gelijkstellingen van deze dagen tijdelijke werkloosheid in de reglementering "jaarlijkse vakantie".*

Waarom wordt nu een totaal nieuwe, afzonderlijke heffing ingesteld? Kadert dit in de gewenste administratieve vereenvoudiging?

Is het aanvaardbaar dat, wanneer de RVA een periode van tijdelijke werkloosheid aanvaardt en effectief werkloosheidsuitkeringen aan de betrokken werknemers worden toegekend, de bedoelde dagen economische

le cas actuellement, être refusés, par l'Office national des vacances annuelles ou par les caisses de vacances, au titre de jours assimilés pour la détermination du pécule de vacances au cours de l'année des vacances ?

Pour l'instauration de cette nouvelle taxe, a-t-on tenu compte du fait que, dans de très nombreux cas, ce sont les entreprises qui éprouvent déjà des difficultés économiques, qui seront touchées ? N'estime-t-on pas a priori que le chômage pour raisons économiques est appliqué à tort ? Ne faut-il pas considérer que le chômage économique demandé est justifié, s'il a été à l'origine accepté par l'ONEM ? Si des problèmes financiers et budgétaires se posent pour les assimilations en vue du calcul du pécule de vacances, ne convient-il pas plutôt de rétablir la limite et le plafond de salaire journalier assimilable qui étaient en vigueur jusqu'au début des années 90 ?

M. Frank Vandenbroucke, ministre des Affaires sociales et des Pensions. – *La mesure fait partie de l'ensemble de mesures structurelles dans le secteur des Vacances annuelles sur lesquelles les interlocuteurs sociaux ont conclu un accord unanime dans le cadre de l'accord interprofessionnel 1999-2000, dans le but de combler le déficit du secteur des Vacances annuelles.*

Cette mesure veut responsabiliser les entreprises lors de la déclaration des jours de chômage temporaire. On constate en effet que le chômage temporaire est souvent présenté comme un chômage économique. L'objectif est d'éliminer la déclaration de jours de chômage économique abusif.

Le secteur des Vacances annuelles peut évaluer lui-même si le chômage économique déclaré est reconnu ou non. Cette compétence est reconnue par les tribunaux et découle du fait que la charge de l'assimilation est également supportée par le secteur.

Il importe que la déclaration des jours de chômage abusif soit éliminée parce que le secteur des Vacances annuelles repose sur la solidarité de tous les travailleurs. Ces jours représentent toutefois un infime pourcentage du nombre de jours de chômage économique pris en compte. Les coûts de l'assimilation des montants du chômage économique s'élèvent à 4 milliards environ sur un total de pécules de vacances d'environ 120 milliards.

Les jours de chômage économique qui ne sont pas assimilés par le secteur des Vacances annuelles sont pris en charge par l'ONEM et les autres secteurs de la sécurité sociale.

Le plafonnement du salaire journalier fictif pour les jours assimilés découle également de l'accord interprofessionnel. Cette mesure avait pour but d'éliminer sur ce plan une discrimination entre les ouvriers et les employés.

werkloosheid nadien door de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie of door de Vakantiefondsen kunnen worden geweigerd als gelijkgestelde dagen voor wat de vaststelling van het vakantiegeld betreft?

Is er bij het instellen van de nieuwe heffing rekening gehouden met het feit dat in heel wat gevallen ondernemingen die het reeds economisch moeilijk hebben, zullen worden getroffen? Wordt niet a priori uitgegaan van de vooronderstelling dat werkloosheid om economische redenen ten onrechte wordt toegepast? Moet het standpunt niet zijn dat de aangevraagde economische werkloosheid verantwoord is, als ze initieel door de RVA is aanvaard? Wanneer inzake de gelijkstellingen voor de berekening van het vakantiegeld financiële en budgettaire problemen rijzen, moet dan niet veeleer worden teruggegrepen naar de beperking en plafonnering van het gelijkstelbaar dagloon die tot begin van de jaren negentig van toepassing was?

De heer Frank Vandenbroucke, minister van Sociale Zaken en Pensioenen. – De maatregel met het oog op de responsabilisering van de werkgevers die veel economische werkloosheid aangeven is een van de structurele maatregelen in de sector van de jaarlijkse vakantie waarover de sociale partners een unaniem akkoord hadden gesloten in het kader van het interprofessioneel akkoord voor de periode 1999-2000. De maatregel heeft, samen met de andere structurele maatregelen, tot doel het tekort in die sector weg te werken. Dit tekort werd veroorzaakt door het wegnemen van de door de sector opgebouwde reserves ten voordele van renteloze leningen aan de overheid.

De maatregel werd door de sociale partners voorgesteld. Hij heeft tot doel de bedrijven te responsabiliseren bij de aangifte van dagen tijdelijke werkloosheid. Te vaak wordt vastgesteld dat deze tijdelijke werkloosheid zomaar als economische werkloosheid wordt aangegeven. De maatregel moet deze praktijk doen uitdoven.

Voor het al dan niet erkennen van de aangegeven economische werkloosheid beschikt de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie over een eigen beoordelingsbevoegdheid. Die is door de rechtbanken erkend en is het logische gevolg van het feit dat de last van de gelijkstelling ook volledig door de sector gedragen wordt op basis van het solidariteitsbeginsel. De financiële gevolgen voor de sector van de jaarlijkse vakantie inzake het al dan niet gelijkstellen van dagen economische werkloosheid zijn dan ook veel belangrijker dan voor andere sectoren.

De sector van de jaarlijkse vakantie stoelt op de solidariteit ten laste van alle arbeiders. Daarom is het ook belangrijk dat de aangifte van de dagen economische werkloosheid die oneigenlijk zijn, wordt geweerd. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het aantal dagen economische werkloosheid dat wordt geweerd een zeer klein percentage vertegenwoordigt van het aantal in rekening genomen dagen economische werkloosheid.

Belangrijk is ook dat de dagen economische werkloosheid die niet worden gelijkgesteld door de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie, wel door de RVA en de andere sectoren van de sociale zekerheid kunnen blijven gelden.

Deze maatregel heeft, zoals ik reeds zegde, tot doel de oneigenlijk aangegeven economische werkloosheid te weren

Mme Mia De Schamphelaere (CVP). – *Ce n'est pas la responsabilisation qui constitue un problème pour les entreprises, mais bien le silence autour de la simplification administrative qui avait été annoncée à grand bruit.*

Question orale de Mme Marie Nagy au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur «la couverture des enfants atteints de maladies graves» (n° 2-197)

Mme Marie Nagy (ECOLO). – Comme vous le savez, cela fait de nombreuses années que l'ASBL « Jour après jour » se bat pour que des solutions soient apportées aux problèmes auxquels sont confrontés les parents d'enfants cancéreux. Je sais que, parfois, les responsables de cette association peuvent sembler un peu extrémistes dans l'expression de leurs besoins, mais je trouve que la cause qu'ils défendent peut expliquer la force de leurs revendications. Lors de la visite que vous avez effectuée à l'Hôpital des enfants, en compagnie de votre collègue Mme Aelvoet, vous aurez pu vous rendre compte des situations très difficiles que vivent ces familles.

Les problèmes soulevés par ces parents posent la question de la prise en charge financière des soins de santé dans les affections lourdes chez les enfants. Bien que nous disposions en Belgique, et c'est heureux, d'une couverture sociale performante, celle-ci se montre particulièrement inadaptée pour les enfants atteints de maladies lourdes comme le cancer.

Des avancées ont été obtenues, notamment en ce qui concerne le remboursement de certains médicaments. Cependant, je tiens à attirer votre attention sur le fait que les parents ont dû se battre pendant plus de quatre ans pour obtenir ce remboursement et que le problème structurel mis en évidence lors de cette discussion persiste, à savoir que les firmes pharmaceutiques n'incluent pas, lors de la demande d'enregistrement d'un médicament, l'usage pour les enfants.

J'aimerais savoir quelle solution d'ensemble pourra être rapidement dégagée afin que les enfants ne soient plus discriminés lors du remboursement des médicaments.

L'autre problème mis en avant par les différentes actions de cette association, concerne le système des allocations familiales majorées et le statut dit BIM (Bénéficiaire à

en de misbruiken inzake de aangifte van economische werkloosheid te vermijden zodat het stelsel van de jaarlijkse vakantie kan overleven. De kosten van de gelijkstelling van de economische werkloosheid bedragen ongeveer 4 miljard frank op een totaal bedrag van ongeveer 120 miljard frank vakantiegeld. Om die reden beschikt de RJV terzake over een eigen beoordelingsbevoegdheid.

Het opheffen van de maatregel inzake de plafonnering van het fictief dagloon voor gelijkgestelde dagen was eveneens het gevolg van het sluiten van het bovengenoemde interprofessioneel akkoord. Die maatregel wil een discriminatie tussen de arbeiders en de bedienden wegwerken. Dat sluit aan bij een oproep die een tijdje geleden door een groep professoren werd gedaan. Het onderscheid tussen arbeiders en bedienden is een erfenis uit een industrieel verleden. Als de plafonnering van de gelijkgestelde dagen voor de arbeiders wordt opgeheven, heeft dat in de praktijk tot gevolg dat de statuten van arbeiders en bedienden naar elkaar toegroeien.

Mevrouw Mia De Schamphelaere (CVP). – Niet de responsabilisering vormt een probleem voor bedrijven en ondernemingen, wel de stilte rond de administratieve vereenvoudiging die met luide trom was aangekondigd.

Mondelinge vraag van mevrouw Marie Nagy aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over «de sociale zekerheidsvoorzieningen voor kinderen die aan ernstige ziekten lijden» (nr. 2-197)

Mevrouw Marie Nagy (ECOLO). – *Zoals de minister weet, voert de VZW "Jour après jour" al vele jaren strijd opdat oplossingen worden gevonden voor de problemen waarmee ouders van kankerpatiëntjes worden geconfronteerd. Ik weet dat de verantwoordelijken van deze vereniging soms op extreme wijze opkomen voor hun belangen. Maar de minister heeft zich samen met mevrouw Aelvoet, bij hun bezoek aan het kinderziekenhuis, rekenschap kunnen geven van de moeilijkheden die deze families ondervinden.*

De problemen waarmee deze ouders kampen, doen vragen rijzen over de betaling van de verzorging van kinderen die ernstig ziek zijn. De goede sociale bescherming die we in België gelukkig genieten, is duidelijk niet aangepast aan kinderen die aan zware ziekten, zoals kanker, lijden.

Er worden nu voorschotten uitbetaald op de terugbetaling van bepaalde geneesmiddelen. Ik vestig er nochtans uw aandacht op dat de ouders hiervoor gedurende meer dan vier jaar hebben moeten vechten en dat het structurele probleem dat ook tijdens het gesprek naar voren kwam, nog steeds niet is opgelost. Als zij de registratie van een geneesmiddel vragen, vermelden de farmaceutische bedrijven niet dat het geneesmiddel ook door kinderen kan worden gebruikt.

Zal er voor dit probleem snel een oplossing komen zodat de kinderen niet meer worden gediscrimineerd bij de terugbetaling van geneesmiddelen?

Het andere probleem dat bij de verschillende acties van deze vereniging naar voren kwam, had betrekking op het stelsel van de verhoogde kinderbijslag en het statuut van de gerechtigde op verhoogde bijslag, waardoor de ouders hun uitgaven gedeeltelijk kunnen bekostigen. In de commissie Sociale Zaken van de Kamer heeft de minister verklaard dat

l'Intervention Majorée) permettant aux parents de faire en partie face aux dépenses auxquelles ils sont confrontés. En commission des Affaires sociales de Chambre, vous avez dit que vous vouliez revoir radicalement ce système et qu'un groupe de travail étudiait la mise en œuvre d'une réforme visant à prendre en compte la situation d'une manière globale.

J'aimerais savoir où en est ce groupe de travail. Quel est son cahier des charges, quels sont ses objectifs et dans quels délais doit-il travailler ? Nous parlons ici d'enfants qui luttent pour survivre ; je pense donc qu'il y a une certaine urgence à prendre le problème en mains. Je vous rappelle qu'il est sur la table depuis de nombreuses années déjà et que les avancées qu'il a certes connues restent cependant minimales au regard de la souffrance de ces enfants.

M. Frank Vandenbroucke, ministre des Affaires sociales et des Pensions. – En réponse à ses questions, je peux communiquer à l'honorable membre ce qui suit.

Premièrement, en ce qui concerne le remboursement des médicaments, l'honorable membre met l'accent sur un problème structurel qui se situe au niveau des firmes pharmaceutiques, à savoir le fait que le dossier introduit par les firmes en question n'inclut pas l'usage pour les enfants. Il va de soi que la rédaction du dossier de demande de remboursement est de l'entière responsabilité des firmes pharmaceutiques, puisque la démarche vient de leur part. Les solutions qu'un ministre pourrait apporter se limiteront donc forcément à un traitement rapide des demandes introduites prévoyant l'usage pour les enfants.

Deuxièmement, en ce qui concerne les allocations familiales majorées, que l'honorable membre décrit à juste titre comme un mécanisme très important permettant aux parents de faire face aux dépenses auxquelles ils sont confrontés, il est tout à fait vrai que je veux revoir ce système. Cette réforme doit permettre d'étendre la couverture dudit système à certains groupes d'enfants qui, à l'heure actuelle, ne peuvent pas bénéficier de ces allocations majorées bien qu'ils présentent des maladies ou troubles du développement justifiant cette aide ; toutefois, cet élargissement des groupes cibles ne peut entraîner une réduction des droits dont bénéficient d'autres enfants.

Cela dit, l'option pour une réforme radicale ayant été prise, l'honorable membre conviendra avec moi que, vu l'enjeu – à savoir le nombre d'enfants et de familles en question, l'importance extrême de bien cibler et de faire correspondre au mieux les montants octroyés aux conséquences financières des pathologies, etc –, cet exercice est lourd et délicat. Par conséquent, il ne pourra pas se faire en quelques mois.

Un groupe de travail composé, dans un premier temps, de membres de l'administration et de conseillers de mon cabinet, étudie la façon dont cette réforme pourrait s'effectuer. Ce groupe est en train de finaliser ses recommandations et propositions pour mener à bien cette réforme et me les présentera sous peu.

Je terminerai en soulignant qu'à l'heure actuelle, les familles des enfants cancéreux ont pleinement droit aux allocations familiales majorées lorsqu'elles en font la demande et remplissent les conditions.

Mme Marie Nagy (ECOLO). – Je remercie le ministre de

hij dit stelsel volledig wil herzien en dat een werkgroep bij deze herziening rekening zal houden met de situatie in haar totaliteit.

Hoever staat het met die werkgroep? Wat was zijn opdracht? Welke doeleinden streeft hij na en binnen welke termijnen moet hij werken? Het gaat hier om kinderen die een overlevingsstrijd voeren. Ik denk dus dat het probleem een zekere spoed vereist. Ik herinner eraan dat over dit dossier al vele jaren wordt gesproken en dat de geboekte vooruitgang minimaal is als men die tegenover het lijden van deze kinderen plaatst.

De heer Frank Vandenbroucke, minister van Sociale Zaken en Pensioenen. – *Het probleem bij de terugbetaling van geneesmiddelen vloeit voort uit het feit dat de door de farmaceutische bedrijven ingediende dossiers geen duidelijkheid geven over de gebruiksvoorschriften voor kinderen. Ik kan enkel proberen de behandeling van de aanvragen die deze gebruiksvoorschriften wel preciseren te versnellen.*

Ik beoog inderdaad het systeem van de verhoogde kinderbijslag radicaal te hervormen en uit te breiden tot kinderen die er nog geen recht op hebben en die ziek en gehandicapt zijn, zonder de verworven rechten van andere kinderen terug te schroeven. Gelet op het belang ervan, is een dergelijke hervorming niet mogelijk in enkele maanden. De kankerpatiëntjes hebben recht op verhoogde kinderbijslag als ze aan bepaalde voorwaarden voldoen.

Mevrouw Marie Nagy (ECOLO). – *Ik gun de minister dus*

ses réponses mais j'ajoute que je reviendrai sans doute sur la question dans les prochains mois. Je voudrais également signaler que ce matin encore, j'ai entendu à la radio l'exposé du problème d'une famille qui doit 230.000 francs à l'Hôpital des enfants, ce montant étant recouvrable en trois jours. Or, la famille n'est pas à même de faire face à cette dépense. Il convient de réfléchir à un système qui pourrait ressembler à celui qui est appliqué en France et qui prévoit la gratuité des soins pour les enfants. Sans aller nécessairement aussi loin, il y a certainement des choses à faire pour éviter ces situations extrêmement pénibles pour les familles sur le plan social et humain.

Je prendrai donc patience de manière à vous laisser le temps de faire une proposition concernant les problèmes structurels et le système BIM, mais je vous interrogerai certainement encore au sujet de la solution à apporter à ce problème d'autant plus touchant qu'il concerne la vie et la mort d'enfants.

Question orale de M. Vincent Van Quickenborne au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur «la libéralisation du secteur des télécommunications» (n° 2-195)

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *La semaine dernière, notre pays s'est fait rappeler à l'ordre par la Commission européenne en raison, entre autres, de la lenteur de la libéralisation du marché des télécommunications. La Commission attire l'attention sur le nombre de directives non transposées, les conflits juridiques et les prix trop élevés dans ce secteur. Le ministre partage-t-il cette critique ? Peut-il donner une vue d'ensemble du retard en la matière ? Dans quel délai souhaite-t-il résoudre ces problèmes ?*

Une des causes de la lenteur de cette libéralisation est l'absence de portabilité des numéros. Le ministre a pris l'initiative de proroger le délai initial du 31 juillet au 1er janvier de cette année, mais la période de transition expire le 1er mai 2000. Le ministre a déclaré, voici plus d'un mois, en commission de la Chambre que tout devait être prêt pour le 1er mai de cette année. La portabilité deviendrait alors entièrement automatique. Le ministre peut-il donner aujourd'hui la garantie qu'à partir du 1er mai, tous les consommateurs pourront conserver leur numéro en cas de changement d'opérateur ? Quelles sont les sanctions possibles si cette date n'est pas respectée ?

Par ailleurs, des questions sont soulevées à propos des coûts. Qui va les supporter et à combien se monteront-ils ? A l'étranger, ces montants atteignent entre 250 et 300 francs. Combien le consommateur devra-t-il déboursier pour pouvoir conserver son numéro ?

Le problème de la portabilité des numéros de GSM n'a pas encore été abordé. Pourtant, une étude montre que 40% des abonnés au réseau mobile hésitent à changer d'opérateur en raison du changement de numéro. Le ministre a-t-il des solutions à ce problème ? Dans quel délai la portabilité des numéros deviendra-t-elle effective ?

Ma dernière question concerne le coût de la navigation sur internet. Voici quelques semaines, le ministre a annoncé son intention de baisser les prix. Il s'est fait immédiatement rabrouer par les fournisseurs d'accès qui s'estiment lésés par

tijd maar zal het later nog over deze kwestie hebben. Vanmorgen had men het op de radio nog over een familie die op drie dagen tijd 230.000 frank moest betalen aan het kinderziekenhuis. Zonder zo ver te gaan de verzorging voor kinderen gratis te maken zoals in Frankrijk, moet men toch snel een oplossing vinden. We mogen niet vergeten dat het om kinderen gaat die lijden.

Mondelinge vraag van de heer Vincent Van Quickenborne aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over «de liberalisering van de telecommunicatiesector» (nr. 2-195)

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Vorige week werd België door de Europese Commissie op de vingers getikt voor de te trage liberalisering van onder meer de telecommunicatiemarkt. De Commissie wijst op het aantal niet omgezette richtlijnen, de juridische geschillen en de te hoge prijzen in die sector. Is de minister het met deze kritiek eens? Kan hij een concreet overzicht geven van de achterstand terzake? Binnen welke termijn wil hij een en ander opgelost zien?*

Een van de oorzaken van de trage liberalisering is de onmogelijkheid om nummers over te dragen. De minister heeft het initiatief genomen om de oorspronkelijke termijn tot 31 juli om te zetten naar 1 januari van dit jaar, maar op 1 mei 2000 verstrijkt de overgangperiode. De minister verklaarde meer dan een maand geleden in de Kamercommissie dat alles tegen 1 mei van dit jaar rond zou zijn. De omzetting zou dan volledig automatisch gebeuren. Kan de minister vandaag de garantie geven dat elke consument vanaf 1 mei bij verandering van vaste operator zijn nummer kan behouden? Welke sancties kunnen er worden opgelegd indien deze datum niet wordt gehaald?

Voorts rijzen er vragen rond de kosten. Wie zal de kosten dragen en hoe hoog zullen die oplopen? In het buitenland gaat het over bedragen van 250 tot 300 frank. Hoeveel zal de consument moeten betalen om zijn nummer te kunnen behouden?

Een volgende onbeantwoorde vraag betreft de nummeroverdraagbaarheid van een GSM-toestel. Een studie wijst uit dat 40% van de GSM-gebruikers aarzelen om naar een andere operator over te stappen omdat ze dan hun oproepnummer moeten wijzigen. Heeft de minister hier oplossingen voor? Binnen welke termijn moet die nummeroverdraagbaarheid er komen?

Mijn laatste vraag heeft betrekking op de kostprijs om op internet te surfen. De minister kondigde enkele weken geleden aan dat hij de prijzen wil verlagen. Prompt daarop

rapport à Belgacom. Comment réagit-il à cette protestation ? Le ministre estime-t-il souhaitable et réalisable que le coût des communications locales soit réduit à zéro, comme c'est le cas à Singapour et bientôt en Grande-Bretagne, pour que les internautes puissent surfer sans devoir payer de frais variables ?

M. Rik Daems, ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques. – *Je propose que cette question soit à nouveau posée lors de l'une ou l'autre réunion de commission.*

En effet, je ne dispose pas ici du temps suffisant pour entrer dans les détails et pour formuler une réponse utile.

Onze des douze directives européennes devant encore être transposées ont été récemment inscrites dans la législation belge. Les critiques de la Commission européenne ne portent pas tellement sur des directives qui ne seraient pas encore transposées, mais plutôt sur quelques détails techniques ou sur les modalités de cette transposition.

L'arrêté royal relatif à la portabilité des numéros de téléphone est prêt. Aucune sanction spécifique n'a été prévue de sorte qu'on se limite aux sanctions générales. Les tarifs sont calculés sur la base des coûts.

Des négociations sont en cours au niveau européen sur la portabilité des numéros des téléphones mobiles. En effet, le transfert vers un autre opérateur est plus facile pour les téléphones mobiles que pour les téléphones fixes. Les instances européennes se demandent s'il est nécessaire d'instaurer la portabilité des numéros pour les téléphones mobiles.

Les opérateurs internet promettent depuis deux ans d'entamer des discussions en vue d'une diminution tarifaire. Si nous formulons une proposition, ils nous menacent d'intenter une action en justice. En attendant, les tarifs restent élevés. C'est la raison pour laquelle j'ai insisté, à la fin de l'année dernière, sur l'importance d'une réduction tarifaire. Cela a commencé par les tarifs d'interconnexion et puis rien n'a progressé. J'ai alors pris moi-même une initiative, si bien que nous bénéficions aujourd'hui d'une diminution de moitié pendant les heures de pointe et d'une diminution importante en heures creuses. Certains ne sont toujours pas convaincus qu'une baisse des tarifs donne lieu à une augmentation du nombre d'internautes. Je suis favorable à la poursuite des négociations pour autant que les prix continuent à diminuer à long terme.

En Europe, on part de l'idée que les opérateurs se facturent les coûts nets. Les directives ONP doivent être rediscutées. A terme, nous évoluons vers une sorte de flat fees. Si nous continuons à insister sur la réduction des tarifs, le marché finira bien par suivre. Même si le coût est nul, il sera bel et bien récupéré. Friedman ne disait-il pas : « There is no such thing as a free lunch » ?

kreeg hij de wind van voren van de internetproviders die menen dat zij ten opzichte van Belgacom worden benadeeld. Hoe reageert de minister op dit protest? Acht de minister het wenselijk en haalbaar dat de lokale telecomkosten, zoals thans in Singapore en binnenkort in Groot-Britannië, op 0 frank worden gebracht zodat de mensen zonder variabele kosten kunnen surfen?

De heer Rik Daems, minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties. – Bij wijze van inleiding stel ik de heer Van Quickenborne voor deze vragen te herhalen in de bevoegde commissie. We zullen dan meer tijd hebben om er gedetailleerd op in te gaan en ik zal hem meer bruikbare antwoorden kunnen geven.

De Europese Commissie wijst op de achterstand in de omzetting van de richtlijnen. Ik heb alle respect voor die opmerking, maar ik wijs er toch op dat die achterstand grotendeels is weggewerkt. De administratieve molen maalt echter zeer traag zodat het erg lang duurt vooraleer de Commissie haar terechtwijzing officieel terugtrekt. We hebben elf richtlijnen in een versneld tempo omgezet en er blijft alleen nog de richtlijn met betrekking tot de televisienormen over. Het is natuurlijk mogelijk dat er nog een discussie bestaat over bepaalde technische aspecten, of omdat wij een richtlijn niet helemaal volgens de zin van de Europese Commissie hebben omgezet. In de richtlijnen vinden we immers niet alle details voor de omzetting in de praktijk terug.

Er is ook nog discussie over het koninklijk besluit met betrekking tot De Post. De ingebrekestelling van de Commissie moet dan ook eerder in dat licht worden bekeken.

Het KB inzake de nummeroverdraagbaarheid is klaar en werd opgestuurd. Er is geen beperking meer op de nummers en er gelden algemene sancties. Al het nodige werd dus gedaan. Als de kosten zijn uitgerekend, zullen wij weten over hoeveel het in de praktijk precies gaat.

De nummeroverdraagbaarheid voor de mobiele telefonie wordt nog besproken op Europees niveau. Het is dus logisch dat het resultaat van deze besprekingen wordt afgewacht. Bovendien wordt bij mobiele telefonie veel sneller overgestapt naar een andere operator dan bij vaste telefonie. Dat is logisch. Het gaat tenslotte om speciale nummers. De verandering van vaste operator vergt veel meer stappen. Toch is er ook hier sprake van een beperkte nummeroverdraagbaarheid. De drempel blijft evenwel hoog en Europa vraagt zich dan ook af of het allemaal wel de moeite loont, temeer daar steeds meer mensen mobiel bellen. In afwachting van het resultaat, nemen wij echter wel actief deel aan het debat.

Het internet is een ander, boeiend verhaal. Gedurende twee jaar hebben de operatoren beweerd dat zij besprekingen voerden over een tariefdaling. Dat liep niet van een leien dakje want voorstellen werden soms voor de rechtbank aangevochten. Het oude Belgacom-voorstel, bijvoorbeeld, werd door de rechtbank verworpen. Hierdoor bleven de internettarieven hoog. Mijn geduld raakte op en ik heb eind vorig jaar in de Brio-2000 aangedrongen op een voorstel voor de daling van de interconnectietarieven. Aangezien er na enkele maanden geen reactie kwam, heb ik aangestuurd op een stroomversnelling. Hierdoor zijn de tarieven in de

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Je propose de mener un débat plus large en commission. Je prends acte de la possibilité pour les consommateurs de passer le 1er mai à un autre opérateur. Je prends également acte du fait que ce passage se fera à prix coûtant. La réaction des fournisseurs d'accès à Internet ne concernait pas tant la réduction des tarifs que le fait que Belgacom ne se sente pas lié par les règles de la libre concurrence.

Question orale de M. Mohamed Daif au ministre de l'Économie et de la Recherche scientifique sur «les primes d'assurance élevées réclamées aux chauffeurs de taxi» (n° 2-192)

M. Mohamed Daif (PS).– Je voudrais vous soumettre une problématique qui me tient fort à cœur, celle des transports en taxi. Permettez-moi de vous rappeler tout d'abord que le

piekuren gehalveerd en in de daluren sterk gedaald. Het is normaal dat sommige bedrijven hierop gereageerd hebben. Een tariefdaling betekent voor hen immers een inkomensdaling. Door een daling van de tarieven wordt de markt gestimuleerd en gaan meer mensen zich op het internet aansluiten. Als je de nadruk op die inkomstendaling legt, redeneer je statisch en niet dynamisch. Wij drongen aan op een tariefdaling en wensten een einde te stellen aan een overleg zonder resultaten. Mijn initiatief is trouwens een voorbode van verdere tariefdalingen. Ik heb al gezegd dat nieuwe tarifieringen mogelijk zijn, mits de prijzen verder dalen.

Wat de nulcost betreft, dient te worden onderstreept dat de Europese prijzenlogica thans gebaseerd is op kosten. Bij interconnectie, bijvoorbeeld, worden de netto-kosten onderling aangerekend. Dit is eigenlijk in tegenstrijd met het algemene principe dat niet aangehouden hoeft te worden. De ONP-richtlijnen zullen opnieuw worden besproken en de materie zal medio 2001 duidelijker worden afgelijnd. Op dat moment staat België in voor het Europese voorzitterschap en komen dergelijke onderwerpen aan bod. Ik denk dat wij zullen evolueren naar *flatfees*. Als wij verder aandringen op een prijsverlaging zal de markt vanzelf volgen, met lage prijzen als vermoedelijk gevolg. Een economische wetmatigheid leert ons dat gemaakte kosten altijd moeten worden verhaald. Dat geldt zelfs voor nulkosten. Ik verkies in ieder geval een transparant systeem.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Ik dank de minister uiteraard voor zijn antwoord. We kunnen aan dit thema inderdaad beter een uitvoerig debat wijden. We moeten met de voorzitter van de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden misschien eens nagaan of we dit onderwerp op de agenda kunnen plaatsen. Hij is zeer soepel en ik zie dan ook wel een mogelijkheid.

Toch wil kort nog twee puntjes aansnijden.

Ten eerste de overdraagbaarheid van het telefoonnummer. Ik neem akte van het feit dat consumenten vanaf 1 mei hun nummer kunnen meenemen wanneer ze naar een andere operator overstappen. Dat zou tegen kostprijns gebeuren en dan hoop ik maar dat de prijzen, zoals in het buitenland, redelijk zullen zijn.

Ten tweede de concurrentie en de tarieven om op internet te surfen. De internetproviders klaagden er niet zozeer over dat ze inkomsten dreigden te verliezen, wel dat één van de betrokkenen niet onderworpen was aan de wetten van de concurrentie, namelijk de nationale telefoonoperator Belgacom. Die moet door de verlaging van de internettarieven minder betalen aan de providers, maar kan uiteindelijk zelf wel dezelfde marge behouden. De providers vinden concurrentie goed, op voorwaarde dat er gelijke behandeling is, zonder speciale bescherming voor de nationale telefoonoperator.

Mondelinge vraag van de heer Mohamed Daif aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek over «de hoge verzekeringspremies die aan taxichauffeurs worden opgelegd» (nr. 2-192)

De heer Mohamed Daif (PS).– Ik wens de aandacht te vestigen op een probleem dat me zeer na aan het hart ligt, het vervoer per taxi. Ik wijs er in de eerste plaats op dat de taxi

service taxi est un service d'utilité publique indispensable dans notre société. Son rôle en tant qu'instrument de la mobilité urbaine n'est plus à démontrer. Ce secteur est aussi un employeur non négligeable. Il utilise environ 5.000 voitures en Belgique, ce qui représente au moins 7.500 chauffeurs dont la grande majorité n'a pas de qualification. Le service taxi est donc un important gisement d'emplois pour la main-d'œuvre non qualifiée.

Les différents aspects de la profession de chauffeur de taxi sont régis par des lois votées et exécutées, selon les matières, aux niveaux fédéral, régional et communal. En raison de cet éparpillement et du manque de concertation entre nos différents niveaux de pouvoir, la profession rencontre d'énormes difficultés qui pourraient mettre le secteur en faillite, notamment en région bruxelloise. Le malaise de ce secteur s'est exprimé lors de nombreuses manifestations de travailleurs. La dernière en date s'est déroulée à Bruxelles le 16 décembre dernier.

Pour assurer la viabilité du secteur et la qualité du service à la clientèle, il est nécessaire de trouver une solution à de nombreux problèmes dont je ne ferai pas l'énumération ici. Je voudrais surtout attirer votre attention sur le problème majeur qui se pose au secteur des taxis : celui de l'assurance. En effet, la couverture du risque des chauffeurs de taxi belges semble être l'une des plus coûteuses d'Europe. Ainsi, sur la place bruxelloise, les primes annuelles vont de 80.000 francs – pour les contrats les mieux négociés, couvrant le risque le plus faible –, jusqu'au montant astronomique de 250.000 francs. Pour des prestations comparables, les contrats négociés en France représentent des dépenses nettement moins élevées.

Malgré l'établissement du marché unique et la liberté de prestation de services en Europe qui en découle, la concurrence ne semble guère jouer en faveur de l'exploitant belge de taxis.

Monsieur le ministre, êtes-vous informé de cette situation préjudiciable à la viabilité d'un secteur important de notre économie ? Quelles solutions pourriez-vous y apporter ?

M. Rudy Demotte, ministre de l'Économie et de la Recherche scientifique. – La problématique de l'assurance des taxis ne m'est pas inconnue.

Il faut tout d'abord savoir que l'assurance automobile reste soumise au contrôle des prix. Cela signifie que toute augmentation de tarif doit être justifiée par l'assureur. On peut donc supposer que les prix moyens demandés par les assureurs sont justifiés.

En revanche, il n'est pas possible d'imposer un tarif maximum pour plusieurs raisons.

D'une part, il y a le droit européen dont nous devons tenir compte. Le tarif ne pourrait être imposé aux entreprises belges puisque l'on créerait une distorsion de concurrence et l'on ne respecterait pas les règles européennes en matière de concurrence.

D'autre part, il y a le contrôle des assureurs : ceux-ci doivent, dans notre système, être rentables par produit ; en d'autres termes, un assureur ne peut combler une éventuelle perte de rentabilité dans le secteur des taxis par des bénéfices sur

een onmisbare dienst van openbaar nut is in onze maatschappij. Zijn rol als instrument in de stedelijke mobiliteit moet niet meer worden aangetoond. De sector is ook een niet te verwaarlozen werkgever. Hij gebruikt in België ongeveer 5.000 wagens en 7.500 bestuurders, waarvan het merendeel geen kwalificatie heeft. De taxidiensten zijn dus een belangrijke werkgever voor ongeschoolden.

De verschillende aspecten van het beroep van taxibestuurder worden geregeld door bepalingen die, naargelang van de materie op federaal, gewestelijk en gemeentelijk niveau worden goedgekeurd en ten uitvoer gelegd. Door deze versnippering en een gebrek aan overleg tussen de verschillende bevoegdheidsniveaus kent het beroep enorme moeilijkheden die de sector tot het faillissement zouden kunnen leiden, met name in het Brussels Gewest. De malaise in de sector kwam tot uiting tijdens talloze manifestaties van werknemers. De laatste had plaats te Brussel op 16 december laatstleden.

Om de levensvatbaarheid en de kwaliteit van de dienstverlening te garanderen moet een oplossing worden gevonden voor de talrijke problemen, die ik nu niet zal opsommen. Ik wens de aandacht vooral te vestigen op het grote probleem in de sector: de verzekering. De risicodekking van de Belgische taxichauffeurs is een van de duurste in Europa. In Brussel variëren de bedragen van 80.000 frank, voor de best onderhandelde contracten met de minste risicodekking, tot het astronomische bedrag van 250.000 frank. Voor vergelijkbare prestaties zijn de Franse contracten veel goedkoper.

Ondanks de interne markt en de daaruit volgende vrije dienstverlening in Europa lijkt de concurrentie nauwelijks in het voordeel van de Belgische taxi-exploitant te spelen.

Is de minister op de hoogte van deze situatie, die nadelig is voor een belangrijke economische sector? Welke oplossingen kan hij aandragen?

De heer Rudy Demotte, minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek. – *Het probleem van de taxiverzekeringen is mij bekend. Aangezien de autoverzekering onderworpen is aan de prijzencontrole, moet elke tariefverhoging door de verzekeraar worden verantwoord. Het is echter onmogelijk een maximumtarief op te leggen. Er moet immers rekening worden gehouden met het Europees recht en er mogen geen concurrentievervalsingen op Europees niveau in het leven worden geroepen. De verzekeringen moeten overigens per product winstgevend zijn. Dat betekent dat een verzekeraar een tekort in de sector van de taxiverzekeringen niet mag afwentelen op een andere sector.*

De gevraagde premies zijn niet buitensporig, gelet op het aantal ongelukken en de totale gemiddelde prijs op de Belgische markt.

Het is niet gemakkelijk om vergelijkingen te maken, en wel om drie redenen : de aard van het risico, gekoppeld aan de rijstijl, de hoge beheerskosten en de belastingen, die verschillen van land tot land.

d'autres secteurs.

Les primes demandées aux taxis ne sont pas étonnantes compte tenu, d'une part, du nombre d'accidents et, d'autre part, des prix moyens globaux du marché belge.

Les comparaisons avec d'autres pays sont malaisées pour plusieurs raisons.

Premièrement, la nature du risque lui-même. La quantification du nombre d'accidents pour une catégorie socioprofessionnelle bien précise comme les chauffeurs de taxi est malaisée à établir dans les différents pays puisque le risque peut être plus ou moins élevé selon les pratiques de conduite.

Deuxièmement, les frais de gestion. En Belgique, les assureurs ont la réputation d'avoir des coûts relativement élevés.

Troisièmement, la fiscalité et la parafiscalité qui est elle-même très variable de pays à pays.

La problématique des taxis est structurelle. Elle ne se limite d'ailleurs pas à l'assurance. On évoque notamment les embarras de circulation, les centraux téléphoniques. Nous ne devons donc pas chercher une solution axée principalement sur le problème des assurances mais explorer différentes pistes pour améliorer la situation.

Nous pourrions, par exemple, suggérer que les taxis se groupent pour créer des fédérations professionnelles de sorte que l'économie d'échelle permette de gagner en frais de gestion et de commission. A ce jour, cette solution à court terme n'a pas encore reçu d'écho favorable.

Il existe une autre solution dans le cadre de l'assurance auto qui est en train d'être retravaillée. Globalement, il s'agirait d'améliorer l'assurabilité des risques difficiles. Cette solution vaut cependant pour un terme un peu plus long. On ne peut donc pas en attendre des résultats immédiats.

Pour vous rassurer, monsieur Daïf, je suis prêt à collaborer dans la limite de mes attributions à toute initiative qui viserait à régler les problèmes structurels du transport par taxi.

M. Mohamed Daïf (PS). – Je remercie M. le ministre de ses réponses. Je suis surtout heureux qu'il soit aussi préoccupé par cette problématique. Je me réjouis que ce secteur prenne une place importante dans la réforme qu'il projette de mener en matière d'assurances.

Projet de loi insérant une procédure de comparution immédiate dans le Code d'instruction criminelle (Doc. 2–347) (Procédure d'évocation)

Projet de loi portant modification de l'organisation judiciaire à la suite de l'instauration d'une procédure de comparution immédiate (Doc. 2–348)

Suite de la discussion générale

M. Guy Moens (SP). – Après la discussion de ce projet en commission, j'ai l'impression que personne au Sénat n'est

Het probleem van de taxi's is een structureel probleem en beperkt zich niet tot het aangehaalde geval. Ze zouden zich kunnen verenigen om beroepsfederaties in het leven te roepen en op die manier de exploitatiekosten verminderen, maar op die mogelijkheid zijn er nog geen positieve reacties. Op die manier zou men ook de verzekeringsvoorwaarden voor moeilijke risico's kunnen verbeteren. Ik ben bereid mee te werken aan elk nuttig initiatief.

De heer Mohamed Daïf (PS). – Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik ben vooral tevreden dat die problematiek hem bezighoudt. Ik ben verheugd dat die sector een belangrijke plaats inneemt in de hervorming die hij in de verzekeringen plant.

Wetsontwerp tot invoeging van een procedure van onmiddellijke verschijning in het Wetboek van strafvordering (Stuk 2–347) (Evocatieprocedure)

Wetsontwerp tot wijziging van de rechterlijke organisatie tengevolge van de invoering van een procedure van onmiddellijke verschijning (Stuk 2–348)

Voortzetting van de algemene bespreking

De heer Guy Moens (SP). – Na de lange en grondige bespreking in de commissie was niemand principieel gekant

opposé à l'introduction de la nouvelle procédure de comparution immédiate. Même M. Vandenberghe, pourtant adversaire acharné de la procédure de comparution immédiate, l'a reconnu. Il a certes posé deux conditions : la procédure de comparution immédiate ne doit pas être une procédure émotionnelle et les droits de la défense doivent être respectés.

La première condition ne devrait pas poser problème. M. Vandenberghe ne se laisse pas guider par l'émotion, les juges ne le feront pas non plus. La seconde objection, le non respect des droits de la défense, serait plus sérieuse si elle était juste. M. Vandenberghe n'a-t-il pas déclaré lui-même en commission qu'il était en mesure de faire en sorte qu'aucun de ses clients ne soit soumis à la comparution immédiate ? S'il en est ainsi, on peut difficilement prétendre que la procédure de comparution immédiate constitue une atteinte aux droits de la défense.

Les arguments de M. Vandenberghe me paraissent plutôt hypocrites. Je m'insurge aussi contre l'affirmation selon laquelle le ministre de la Justice aurait prétendu que les procureurs généraux sont hypocrites. Il est vrai que M. Vandenberghe a répliqué qu'il avait voulu dire que l'avis des procureurs était hypocrite et non pas les procureurs eux-mêmes.

Pourquoi ce projet de loi doit-il franchir le cap du parlement aussi rapidement ? On a dit que l'Euro 2000 était un alibi. Mais Euro 2000 n'est pas le motif principal.

L'effet d'annonce de la nouvelle procédure pourrait, par contre, être vu comme une mesure préventive pour l'Euro 2000.

Le texte serait entaché d'une série d'imperfections. La liste élaborée par l'opposition est longue mais elle ne présente que quelques rares lacunes. Faut-il pour autant tout de suite une loi de réparation ? Non, nous devons d'abord évaluer l'application de la nouvelle loi.

La loi serait inapplicable. Suivant l'adage anglais "The proof of the cake is in the eating", attendons l'exécution de la loi avant de remédier à ses imperfections éventuelles.

Ne perdons pas de vue que les efforts en matière de prévention doivent être poursuivis, qu'il est nécessaire de travailler à l'accompagnement des victimes et de mieux régler leur indemnisation. C'est dans cet esprit que le SP votera ce projet de loi.

tegen de invoering van een nieuwe procedure van snelrecht. Zelfs de meest verbeterde tegenstander van het huidige ontwerp, de heer Vandenberghe, ging uiteindelijk akkoord, weliswaar onder een aantal beperkende voorwaarden. Het snelrecht mocht niet leiden tot emotierechtspraak en mag de rechten van de verdediging niet schaden. Wat emotierechtspraak betreft, lopen we weinig risico. De Latijnse geest en cartesiaanse redeneringen zijn niet alleen typisch voor de heer Vandenberghe, maar ook voor heel wat van zijn collega's en de grote meerderheid van magistraten en ook voor de minister van Justitie die hier vanmorgen nog zei dat hij alle vormen van emotie in de rechtsbedeling verafschuwde. Het eerste voorbehoud dat de heer Vandenberghe maakte, is dus maar gering. Het tweede voorbehoud omtrent de rechten van de verdediging zou zwaarder kunnen doorwegen, althans als het gemeend zou zijn. Hebben wij de heer Vandenberghe in de commissie niet horen zeggen dat hij ervoor kon zorgen dat geen enkele van zijn cliënten aan het snelrecht zou worden onderworpen?

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Dat heb ik niet gezegd.

De heer Guy Moens (SP). – Misschien niet gezegd, maar toch duidelijk laten aanvoelen. Wie het wel uitdrukkelijk heeft gezegd is een eminent collega van de heer Vandenberghe in Kamer. Hij beweerde expliciet dat geen enkele van zijn cliënten ooit aan de snelrechtprocedure zou worden onderworpen omdat advocaten voldoende wettelijke mogelijkheden kennen om hun cliënten aan de door hen verafschuwde procedure te laten ontsnappen. Natuurlijk kan een advocaat niet uitdrukkelijk zeggen dat het snelrecht een aanfluiting is van de rechten van de verdediging en tegelijkertijd beweren dat zijn cliënten er nooit aan onderworpen zullen worden, want dat zou een weerlegging zijn van de eerste bewering.

De argumentatie van de heer Vandenberghe kwam mij nogal hypocriet over. Het woord is hier vanmorgen nog aan de orde geweest, toen de heer Vandenberghe nogal onterecht zei dat de minister van Justitie de procureurs des Konings hypocrisie verweet. Zo snel als de bliksem – net alsof hij hier met een Augusta-helikopter was gedropt – reageerde de minister met te zeggen dat hij niet de procureurs viseerde maar hun stelling in hun advies.

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Wat is het verschil als men zegt u bent niet hypocriet, maar wat u zegt is hypocriet?

De heer Guy Moens (SP). – Natuurlijk is er een groot verschil. Mag ik er overigens ook op wijzen dat volgens de procureurs des Konings enkelvoudige slagen en verwondingen niet onder het snelrecht vallen. Hoe kunnen ze dat een ernstige tekortkoming noemen als ze dit soort overtredingen in het verleden nooit hebben vervolgd? Van tegenspraak gesproken.

Nu kom ik tot de meer belangrijke bezwaren die hier geformuleerd zijn. Zo werd gevraagd waarom het snelrecht snel-snel door het parlement moest worden gejaagd zodat een grondige behandeling niet mogelijk is. Euro 2000 werd een alibi genoemd. Maar zelfs als het argument steek houdt, ik het volgens mij niet doorslaggevend.

Toch heeft de aankondiging alleen al dat we de

M. Patrik Vankrunkelsven (VU-ID). – *Nous vivons une journée difficile pour les Flamands. Après l'accord de la Saint-Éloi, nous sommes de nouveau amenés à voter une loi qui coûtera très cher aux Flamands. La journée est aussi difficile pour les sénateurs. Malgré des insuffisances patentes, on nous pousse à approuver ce projet et à n'adopter aucun amendement.*

(Mme Sabine de Bethune, première vice-présidente, prend place au fauteuil présidentiel.)

Les Flamands devront payer pour cette loi, pourtant elle ne leur sera d'aucune utilité. On se réfère à l'Euro 2000, mais en réalité cette loi ne sera pas utile dans la lutte contre le hooliganisme.

Le projet ne supprimera pas davantage le sentiment d'insécurité. Ce vote rapide n'est nécessaire que parce que ce projet est devenu un symbole pour le VLD et parce que ce parti se devait de faire quelque chose en matière de sécurité. Cette loi constitue aussi une victoire à la Pyrrhus pour le ministre de la Justice qui a besoin de redorer son blason.

M. Moureaux et d'autres se sont rapidement rendus compte que pour le VLD, ce projet était devenu un train fou. Il était facile d'y attacher quelques wagons supplémentaires. Nous

snelrechtprocedure snel willen invoeren een sterk ontradend effect bij de voorbereiding van Euro 2000. We kunnen bijna spreken van een preventieve maatregel die ervoor zal zorgen dat er minder hooliganisme zal zijn tijdens dit toch uitermate gevaarlijk moment voor onze openbare veiligheid.

Een ander ernstig tegenargument waren de schoonheidsfouten die nog altijd in de tekst voorkomen. De heer Vandenberghe heeft ze allemaal opgesomd, het gaat inderdaad om een hele lijst. Toch zal de oppositie moeten toegeven dat er in die lange lijst maar een paar ernstige tekortkomingen voorkwamen. Ik wil die niet ontkennen en ze zeker geen schoonheidsfouten noemen in de zin dat ze de schoonheid van het geheel van de tekst in de verf zetten, integendeel. De vraag is of we nu ook snel-snel een reparatiewet moeten maken en binnen twee à drie weken met een nieuwe wet voor de dag moeten komen. Daarop is mijn antwoord: neen, laat ons eerst zien wat voor resultaten de toepassing van de wet oplevert en pas dan een volgende stap ondernemen.

Een laatste bezwaar dat ik zowel door getuigen in de commissie als door senatoren van de oppositie tegen het ontwerp hebben horen inbrengen, is dat de wet onuitvoerbaar zal zijn. Hen wil ik het Engelse spreekwoord in herinnering brengen: *"The proof of the cake is in the eating"*. Trouwens ook de snelheid van een wagen meet je alleen tijdens het rijden. Of deze wet ja dan nee uitvoerbaar is, zullen we eveneens pas door de toepassing ervan te weten komen.

En om te besluiten met de woorden van mijn grote voorganger Cato: *praeterea censeo*, niet dat Carthago moet worden vernietigd, want dat is al lang gebeurd, maar wel dat de goedkeuring van dit ontwerp niet mag beletten dat we onze inspanningen voor de preventie voortzetten en uitbreiden. We moeten ook in de snelle procedure oog blijven hebben voor de begeleiding van de slachtoffers. En ten slotte moet ook de vergoeding van de slachtoffers in een later stadium waarschijnlijk beter worden geregeld. Op die voorwaarden zal de SP-fractie dit ontwerp goedkeuren.

De heer Patrik Vankrunkelsven (VU-ID). – De voorbije dagen zijn voor de Vlaamse collega's zeker moeilijke dagen geweest, ten minste voor hen die nog enige Vlaamse fierheid in hun lijf hebben. Na het Sint-Elooisakkoord moeten ze opnieuw een wet goedkeuren waarvoor de Vlamingen erg veel hebben moeten betalen.

Ook de andere senatoren, zowel Franstaligen als Nederlandstaligen, hebben het vandaag allicht moeilijk. De Senaat pleegt vandaag immers niet alleen verraad jegens de Vlaamse zaak, maar ook jegens zichzelf door ondanks de klaarblijkelijke tekortkomingen van het ontwerp, geen enkel amendement goed te keuren. Deze kerngedachten wil ik in een korte uiteenzetting nader toelichten.

(Voorzitter: mevrouw Sabine de Bethune, eerste ondervoorzitter.)

Naast het feit dat het wetsontwerp een reeks fouten bevat, moet Vlaanderen voor deze kaduke wet op het snelrecht ook nog betalen. Niet omdat de wet nuttig is voor de Vlaamse Gemeenschap of omdat Vlaanderen ze dringend nodig heeft. Euro 2000 wordt wel geregeld aangehaald, maar iedereen is het erover eens dat de wet voor de strijd tegen het hooliganisme niet veel nut heeft.

pensions que les partis flamands avaient tiré des enseignements des accords de la Saint-Éloi et autres accords secrets, mais ils n'ont rien appris du tout.

C'est avec stupéfaction que j'ai vu le premier ministre réussir la semaine passée à faire taire les voix critiques au moyen d'un discours creux. Moureaux et Moraël se sont satisfaits de la déclaration selon laquelle on travaillerait à l'arrière judiciaire et qu'il y aurait davantage de prévention et d'accompagnement. Faut-il voir derrière ces paroles creuses un nouvel accord secret ?

C'est vrai qu'il y a un arriéré judiciaire et que ce n'est pas la faute du gouvernement si à Bruxelles, peu de juges francophones sont disposés à apprendre le néerlandais et que beaucoup de places restent vacantes. Mais on n'a pas avancé une solution adéquate pour résorber l'arriéré partout. Le gouvernement aurait pu apporter une solution définitive en scindant l'arrondissement judiciaire Bruxelles-Hal-Vilvorde. Au contraire, le gouvernement galvaude les acquis de la loi linguistique.

Nous comprenons maintenant que ce plan de sécurité honni n'est qu'un tremplin pour permettre à la comparution immédiate de franchir le cap du Sénat. On rectifie le tir en portant une plus grande attention à la prévention. Il s'agit là d'une matière communautaire, et pour cela il faut davantage d'argent, nous explique le PRL. Ainsi on organise le financement « gris » des communautés.

Je suppose que nous pouvons nous attendre à une stratégie similaire pour l'accompagnement. On demande aux Flamands de payer pour des juges à Bruxelles, pour l'anéantissement de la législation linguistique et pour le fait que cette comparution immédiate n'est qu'un moyen pour résoudre le financement des communautés. Une fois de plus, on rencontre des aspirations francophones par le biais d'un accord secret.

VU-ID était depuis des années en faveur d'une bonne loi pour la comparution immédiate. Mais ce projet présente vraiment beaucoup d'imperfections. Il ne prévoit par exemple pas l'opposition. On peut sans doute améliorer cette procédure, mais alors il faut le faire en général.

Il est curieux également que le niveau des peines soit tel que le vandalisme et la criminalité urbaine ne relèvent pas de la comparution immédiate tandis que des délits plus graves qui n'y ont pas leur place sont visés. On a élaboré toute une liste des choses qui doivent être améliorées, et pourtant on nous fait voter aujourd'hui un mauvais projet. Les droits de la défense, surtout des plus faibles, sont mis en péril. Les socialistes et les verts montrent souvent du doigt le non-respect des droits de l'homme. Or, je lis que des avocats doutent que cette procédure permette un procès équitable conforme à la CDEH. Je déplore que ces mêmes avocats aillent maintenant approuver ce mauvais projet pour de mauvaises raisons.

Vlaanderen moet niet betalen omdat de wet het gevoel van onveiligheid zal wegnemen, maar omdat ze een symbool is geworden voor de VLD, die een initiatief moest nemen op het vlak van de veiligheid om haar rechterflank tevreden te stellen. De goedkeuring van de wet is ook een Pyrrusoverwinning waarmee de minister van Justitie zijn beschadigd imago enigszins kan oppoetsen.

Moureaux en anderen voelden al snel dat de VLD met het snelrecht op een voortrazende trein zonder remmen was gesprongen die zijn bestemming onvermijdelijk zou bereiken. Het was dan ook gemakkelijk nog enkele wagonnetjes aan te koppelen.

Wij dachten dat de VLD en de andere Vlaamse meerderheidspartijen iets hadden geleerd uit het Sint-Elooisakkoord en dat ze nu eindelijk beseften dat geheime akkoorden slechte vrienden geven en uiteindelijk tot slechte wetten leiden. Blijkbaar hebben ze niets geleerd.

Vol verbazing heb ik vorige week vastgesteld dat de eerste minister er op deze plaats met een nietszeggend discours in slaagde een aantal kritische opmerkingen op het snelrecht in de kiem te smoren. Mijn verbazing steeg nog toen ik vernam hoe gelukkig de heren Moureaux, Moraël en anderen wel waren na de verklaring van de eerste minister dat er maatregelen zouden worden genomen om de gerechtelijke achterstand weg te werken, dat er aan preventie zou worden gedaan, dat enige repressie weliswaar noodzakelijk was, maar dat er vooral veel nazorg zou worden geleverd.

Ik vroeg mij af wat deze holle woorden eigenlijk te betekenen hadden en of we misschien te maken hadden met een nieuw geheim akkoord. Vandaag wordt stilaan duidelijk wat de holle woorden van de premier de facto betekenen.

Er is inderdaad gerechtelijke achterstand, zowel in als buiten Brussel, en bij het Hof van Cassatie en de Raad van State. Het is uiteraard niet de schuld van deze regering dat weinig Franstalige rechters in Brussel bereid zijn Nederlands te leren en dat er ongeveer vijftig plaatsen vacant zijn. Wie hoopte op een goede oplossing, waardoor de gerechtelijke achterstand in het hele land zou worden weggewerkt, in en buiten Brussel, bij het Hof Van Cassatie, waar Nederlandstaligen drie jaar of langer op rechtspraak moeten wachten, en bij de Raad van State, waar de Nederlandstalige dossiers zich eveneens opstapelen, komt bedrogen uit. De minister had het probleem van Brussel definitief kunnen oplossen door een splitsing van het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Maar neen, de minister verkwanselt de verworvenheden van de taalwet en verplicht Vlaamse rechters tweetalig te zijn, terwijl Franstalige rechters eentalig rechtspreken voor de inwoners van Brussel.

Wat de sibillijnse toespraak van de premier nog meer inhield, wordt stilaan duidelijk. Wat de wegwerking van de gerechtelijke achterstand betreft, is er geen misverstand mogelijk. Er komt alleen een oplossing voor Brussel.

Er is echter meer. Het verfoeide en verguisde veiligheidsplan, dat door Elio Di Rupo zelfs een 1-aprilgrap werd genoemd, werd plots de reddingsboei om het snelrecht door de Senaat te sluizen. Dat is natuurlijk erg bizar, maar het veiligheidsplan zal waarschijnlijk worden bijgestuurd. Er zal meer aandacht worden besteed aan preventie. Wat dat betekent, heeft de PRL deze week duidelijk gemaakt. Aangezien preventie een

gemeenschapsmaterie is, moeten de gemeenschappen instaan voor de organisatie ervan. Hiervoor is vers geld nodig. Het veiligheidsplan en de preventie worden dus een middel om een "grijze" financiering voor de gemeenschappen uit te werken. Wat staat ons nog te wachten met betrekking tot de organisatie van de nazorg? Ik veronderstel dat dit evenmin als een federale materie kan worden beschouwd.

De conclusie van deze koppeling is dat de Vlamingen moeten opdraaien voor de betaling van de rechters in Brussel, dat de taalwet wordt uitgehold en dat het snelrecht het middel is geworden om de financiering van de gemeenschappen te regelen. Teneinde te voldoen aan de verwachtingen van de Franstaligen, werden er dus opnieuw geheime akkoorden gesloten.

Ook bij de inhoud van het snelrecht wil ik enkele opmerkingen maken. De VU en ID verklaarden al jaren geleden bij monde van Geert Bourgeois voorstander te zijn van snelrecht, maar dan liefst van een goed snelrecht. Vorige sprekers hebben al herhaaldelijk gezegd dat dit snelrechtontwerp met haken en ogen aaneen hangt.

Het is toch eigenaardig dat in de procedure de mogelijkheid om verzet aan te tekenen ontbreekt. Wij vinden ook dat iets moet worden gedaan aan het misbruiken van het verzet, maar dan in alle procedures en niet alleen in het snelrecht.

De strijd tegen straatcriminaliteit en vandalisme wordt vaak ingeroepen voor het invoeren van het snelrecht, maar de strafmaat ligt zo hoog dat dit soort van misdrijven uit de boot zal vallen, terwijl door de hoogte van de strafmaat, tot tien jaar, zaken voor de snelrechtbanken zullen komen die eigenlijk in een andere rechtspraak thuishoren.

Tijdens de commissiewerkzaamheden is gebleken dat het ontwerp erg veel fouten bevat. Er is een soort van *shopping list* opgesteld van de problemen die moeten worden verholpen. Het ergste is dat de Senaat dit snelrechtontwerp wil goedkeuren, terwijl iedereen zich ervan bewust is dat het een slecht ontwerp is, dat onvoldoende waarborgen biedt voor de rechten van de verdediging, vooral dan als de verdachten sociaal zwakkeren zijn die zich geen goede advocaten kunnen veroorloven.

Vooraf voor Agalev, Ecolo, SP en PS, die sommigen verwijten dat ze het EVRM niet respecteren, wil ik verwijzen naar een krantenartikel van gisteren waarin advocaten die het kunnen weten, eraan twijfelen of dit ontwerp voor snelrecht aan de verdachten wel een eerlijk proces kan waarborgen. Nochtans wordt dit recht voor alle inwoners van Europa gewaarborgd door artikel 6 van het EVRM.

Ik vind het bijzonder erg dat die partijen er zich alle terdege van bewust zijn dat dit een slecht ontwerp is, maar het vandaag toch zullen goedkeuren. Euro 2000 wordt ingeroepen, maar misschien zal het snelrecht niet eens voor dit evenement worden toegepast. Wellicht had de VLD een symbool nodig om de snel-Belgwet te kunnen slikken.

Begrijpe wie begrijpen kan!

Mme Mia De Schamphelaere (CVP). – A l'automne 1999, le ministre a déclaré qu'il liait son sort au sein du gouvernement au vote de la loi sur la comparution immédiate. On n'ira pas jusque là, bien qu'il vende chèrement sa peau. Après la liaison à la naturalisation accélérée, le

Mevrouw Mia De Schamphelaere (CVP). – In het najaar van 1999 verklaarde de minister van Justitie dat hij zijn persoonlijk lot binnen de huidige regering verbond aan de goedkeuring van de wetsontwerpen betreffende het snelrecht,

gouvernement s'aplatit pour la deuxième fois devant les francophones. Le remaniement du plan de sécurité est joint au dossier. Au sein des partis de la majorité, on admet que ce projet ne tient pas debout. Les lacunes s'avèrent tout à coup résolues après la décision de doubler le nombre de magistrats de complément à Bruxelles.

Cela implique une modification inacceptable de la loi linguistique et est contraire à l'article 86bis du Code judiciaire. Le ministre ne voit pas de problèmes, du moins pas pour le moment, car il a déjà annoncé un deuxième tour.

Ce projet est caractérisé par l'improvisation tant au niveau des objectifs, du traitement législatif que de l'applicabilité.

En ce qui concerne les objectifs, le CVP pense que la comparution immédiate peut constituer une réaction adéquate à la petite criminalité. Il règne parfois une impression d'impunité, ce qui augmente les risques de récidive. L'objectif est cependant traduit de manière inacceptable dans le projet, ce qui est une conséquence d'un manque de vision. Les délais de comparution stricts limitent de façon disproportionnée les droits de la défense garantis par la Convention européenne des droits de l'homme. Ces limitations sont-elles bien favorables aux victimes ? Celles-ci ont plus besoin de reconnaissance que de vengeance. Il est simpliste de penser que tout ce que les victimes souhaitent, c'est une sanction immédiate des auteurs. Cette supposition ne légitime en aucun cas la limitation des droits de la défense. Le droit d'opposition doit aussi être respecté.

Une conséquence des délais stricts est que le dédommagement ne peut pas être traité dans le jugement pénal. Il l'est dans une deuxième phase pour laquelle aucun délai n'est cependant imposé. La victime risque donc de devoir attendre longtemps son dédommagement.

La réduction de la comparution immédiate à la vengeance immédiate illustre bien le caractère répressif du projet. Les possibilités de peines alternatives sont limitées malgré les promesses du ministre. Dans les délais imposés, il est en effet impossible de mener une enquête sociale.

Notre droit pénal part du principe de la sanction de l'individu. En obligeant le juge à trancher aussi rapidement, les sentences judiciaires risquent d'être inspirées davantage par l'émotion que par une réflexion approfondie sur les faits et le coupable.

Ce projet va incontestablement entraîner une augmentation du nombre de détenus condamnés à de courtes peines. Selon les criminologues, la peine de prison n'est pas une bonne réponse au problème de l'insécurité.

La procédure de la médiation pénale est un bon moyen de prévenir les nouveaux conflits, certainement quand ils s'agit de petite criminalité urbaine ou d'événements entourant l'Euro 2000. Le projet de loi est incohérent à cet égard. Pour les faits punissables de moins de deux ans d'emprisonnement, le risque est réel de voir faire davantage usage de la procédure de comparution immédiate que de la médiation pénale. Le ministre peut-il continuer à affirmer que la procédure de comparution immédiate ne présente aucun caractère répressif ?

Le champ d'application du projet de loi n'est pas clairement délimité. De ce fait, le choix de la procédure échoira

die vandaag ter stemming voorliggen.

Allicht zal het zover niet komen, al verkoopt de minister van Justitie, en bij uitbreiding de regering, hun vel letterlijk en figuurlijk duur. Na de koppeling van ontwerpen betreffende het snelrecht aan de versnelde-naturalisatiewet, gaat de regering immers voor de tweede maal languit op de buik voor Franstalige eisen. Dat de minister van Justitie hierbovenop zijn roemruchte veiligheidsplan grondig diende te herschikken, wordt er maar voor lief bijgenomen.

Ook binnen de meerderheidspartijen werd zonder schroom toegegeven en de voorbije week zelfs publiekelijk verklaard dat de ontwerpen op het snelrecht zowel inhoudelijk als technisch aan alle kanten mangelen. Deze mankementen leken tijdens de bespreking in de commissie voor de Justitie plots opgelost na de beslissing van de Ministerraad om het aantal toegevoegde magistraten bij de rechtbank van eerste aanleg te Brussel te verdubbelen.

Dit is een impliciete en onaanvaardbare wijziging van de taalwetgeving in gerechtszaken en gaat helemaal in tegen de geest van artikel 86bis van het Gerechtelijk Wetboek dat het systeem van toegevoegde rechters voorbehoudt voor die gevallen waarin de rechter verhinderd is om zitting te nemen. Voorlopig zijn er dus geen problemen voor de minister van Justitie, die zijn snelrecht, althans voorlopig, binnen heeft want hij kondigde zelf reeds een tweede ronde aan.

In elk geval maakt de behandeling van het snelrecht dossier duidelijk dat de minister niet onmiddellijk werkloos zou zijn geweest als er geen pasmunt op tafel lag en zijn lot conform zijn eigen engagement aldus bezegeld zou zijn geweest. Er zou hem immers zonder twijfel een briljante carrière in het improvisatietheater zijn voorbehouden. Improvisatie is immers het leidmotief in de ontwerpen van snelrecht die de regering vandaag ter goedkeuring voorlegt. Er is improvisatie op het vlak van de doelstellingen, op het vlak van de wetgevende behandeling en op het vlak van de uitvoerbaarheid van de ontwerpen.

Ten eerste is er de improvisatie op het vlak van de doelstellingen. Ook de CVP-fractie is van oordeel dat de invoering van een echt snelrecht een adequate reactie kan bieden op de straatcriminaliteit. Vaak verstrijkt heel wat tijd tussen het plegen van de feiten en de berechting ervan, waardoor de indruk van straffeloosheid bij slachtoffers wordt versterkt, evenals bij daders, waardoor de kans op herhaling vergroot.

De CVP-fractie kan de doelstelling van het snelrecht op zich dan ook voluit onderschrijven. Deze doelstelling wordt in de voorliggende ontwerpen evenwel op een zodanig verkeerde wijze vertaald, dat ze onaanvaardbaar worden. Verschillende bepalingen tonen overduidelijk aan dat dit het gevolg is van een gebrek aan visie en reflectie over het concept van het snelrecht en de verreichende gevolgen ervan.

De regering verdedigt de ontwerpen vanuit de "bezorgdheid om het slachtoffer van een misdrijf onmiddellijke genoegdoening te verschaffen, en aldus de indruk van straffeloosheid te vermijden". Het wetsontwerp tot invoering van een procedure van onmiddellijke verschijning in het Wetboek van strafvordering legt daarom bijzonder strikte verschijningstermijnen voor de verdachte vast die de in het Europees Verdrag van de rechten van de mens gewaarborgde

principalement au procureur du Roi. Le Conseil d'État a également relevé le manque de critères précis pour l'application de la procédure de comparution immédiate.

Le centre de gravité de l'organisation judiciaire se déplace donc vers la base, ce qui cause des problèmes aussi bien pour les garanties que doit offrir le droit pénal que pour l'équilibre entre les différents corps.

Les magistrats du parquet ont remarqué que ce sont surtout deux catégories de délinquants qui seront soumis à la procédure de comparution immédiate : les délinquants sans domicile fixe et ceux qui ont été pris en flagrant délit mais qui nient les faits, à condition que l'enquête soit terminée. Dans la plupart des cas, des enquêtes complémentaires seront nécessaires, de sorte que la procédure de comparution immédiate sera difficilement applicable.

Le projet tient trop peu compte des conséquences concrètes des dispositions qu'il contient.

Le projet est également incohérent sur le plan légistique. Cent corrections y ont été apportées à la Chambre. Il s'est avéré au Sénat que ce n'était pas encore suffisant. Mais les 60 amendements constructifs qui ont été déposés n'ont pas été adoptés. Le ministre déposera une loi de réparation, mais elle viendra de toute façon trop tard.

La législation relative à la procédure pénale ne peut pas se permettre de telles imprécisions techniques parce que cela compromet la sécurité juridique du prévenu.

Durant les auditions, il est déjà apparu que l'on ne devait se faire aucune illusion quant à l'applicabilité de la procédure de comparution immédiate à l'occasion de l'Euro 2000. Comment les services administratifs de la police et ensuite des parquets pourront-ils soumettre un dossier complet au juge en sept jours seulement? Comment la commission de probation pourra-t-elle mener une enquête sociale en quelques jours? Les avocats auront-ils le temps de constituer leurs dossiers?

Le gouvernement part apparemment du principe que la pratique quotidienne sera claire et compte sur l'inspiration des parquets, des tribunaux et des barreaux. Ils ont pourtant exposé clairement leur avis en commission.

Les principaux acteurs de la justice n'ont cependant pas opté pour l'improvisation. L'Association flamande des Barreaux insiste sur l'urgence d'une concertation. Quelques procureurs généraux ont déjà commencé à rédiger une directive. On tiendra aussi compte des maisons de justice qui sont déjà surchargées.

Ce projet de loi est inapplicable tant d'un point de vue technique que du point de vue de son contenu.

rechten van verdediging onevenredig beperken. De vraag rijst immers of deze beperking wel in verhouding staat tot het beoogde doel, namelijk het slachtoffer genoegdoening verstrekken.

Zijn deze rigide beperkingen van de rechten van de verdediging wel zo gunstig voor het slachtoffer en daarom gelegitimeerd? Verschillende criminologen en psycho-sociaal assistenten wijzen erop dat slachtoffers eerder erkenning nodig hebben dan wraak. Het slachtoffer heeft, na alles wat het heeft moeten doormaken, nood aan dialoog en aan tijd voor een gedachtewisseling met justitie om zich uiteindelijk als slachtoffer erkend te voelen en met het verwerkingsproces te beginnen.

Het is een eenzijdige veronderstelling dat slachtoffers enkel en alleen een onmiddellijke bestraffing willen zien. Hoe begrijpelijk dit verlangen in bepaalde gevallen ook kan zijn, het legitimeert geenszins de beperking van de rechten van verdediging, zoals die in het wetsontwerp zijn vastgelegd. De verschijningstermijnen moeten hiermee rekening houden. Tegelijkertijd moet ook het recht op verzet worden gehonoreerd.

Een gevolg van deze strikte termijnen is ook dat de vooruitzichten van het slachtoffer op een schadevergoeding niet kunnen worden behandeld bij het strafvonnis. Dit debat moet later, in een tweede fase, worden gevoerd. Het wetsontwerp legt evenwel nergens tijdsbepalingen op met betrekking tot deze tweede fase, zodat het risico bestaat dat het slachtoffer uiteindelijk toch nog een lange tijd op zijn uiteindelijke schadevergoeding moet wachten.

Dat het snelrecht tot een recht van onmiddellijke wraak wordt teruggebracht, is typisch voor het repressieve karakter van het ontwerp. De korte termijnen en het niet langer verplicht stellen van een sociaal onderzoek of voorlichtingsrapport over de verdachte beperken de mogelijkheid voor de rechtbank om alternatieve straffen op te leggen, ondanks de beloftes van de minister hierover aan zijn groene regeringspartners.

Binnen de strikte termen van het wetsontwerp is een dergelijk maatschappelijk onderzoek praktisch niet realiseerbaar.

Door de periode waarin een rechter zijn beslissing moet nemen te beperken, wordt de manoeuvreerruimte van die rechter op een onaanvaardbare wijze aan banden gelegd. Ons strafrecht gaat bij de bestraffing uit van het individu. Door de rechter te dwingen de knoop zo snel door te hakken, komen er ongenueanceerde uitspraken waarbij de mogelijkheid om inzicht te krijgen in de persoon van de verdachte totaal verdwijnt.

Daarmee wordt de deur opengezet voor uitspraken die meer gevoed worden door allerhande emoties dan door een doorgedreven reflectie over de feiten en de dader.

Is een dergelijke eenduidig repressieve aanpak echt de oplossing om het onveiligheidsgevoel te bestrijden? Een reëel gevolg van voorliggend wetsontwerp is dat er voor minder ernstige delicten veel vlugger tot voorlopige hechtenis zal worden overgegaan, wat spijtig genoeg een stijging van het aantal kort gestrafte gedetineerden tot gevolg zal hebben. Elke criminoloog bevestigt nochtans dat de gevangenisstraf niet het ultieme antwoord is op het probleem van de onveiligheid, om de eenvoudige reden dat verdachten of gedetineerden die uit

de gevangenis komen slecht voorbereid zijn op hun vrijheid en zich in de samenleving zelden beter kunnen integreren dan voorheen.

De regering heeft ervoor gekozen het toepassingsgebied van de ontwerpen te bepalen door een ruime omschrijving van de misdrijven “strafbaar van 1 tot 10 jaar”, in plaats van een duidelijke afbakening te maken. Opnieuw schiet het wetsontwerp het doel, namelijk een gerechtvaardigd en realistisch snelrecht, voorbij. Bepaalde misdrijven die zonder de minste twijfel het voorwerp van een snelrechtprocedure moeten uitmaken, vallen buiten het toepassingsgebied terwijl andere, zwaarwichtige, misdrijven die nader onderzoek vereisen, er dan weer wel onder vallen.

Het ruime criterium heeft tot gevolg dat de procureur des Konings de keuze van de procedure zal maken, wat een aanzienlijke verschuiving van bevoegdheden naar de parketten met zich brengt. Ook de Raad van State wees erop dat het de wetgever toekomt de misdrijven die onder het snelrecht vallen precies af te bakenen. Het ontbreken van duidelijke criteria voor de toepassing van het snelrecht kan aanleiding zijn voor interferenties met het gelijkheidsbeginsel.

Het tweeledige motto “sneller en vroeger ingrijpen” verschuift het zwaartepunt van de strafrechtbedeling dus naar de basis. Het gaat van de rechter ten gronde naar het parket en van het parket naar de politiediensten, die de centrale rol toebedeeld zullen krijgen. Deze verschuiving veroorzaakt zowel problemen voor de garanties die het strafrecht hoort te bieden, onder meer met betrekking tot het recht van verdediging, als voor het evenwicht tussen de verschillende geledingen van de strafrechtbedeling.

Tijdens de hoorzittingen in de commissie voor de Justitie werd door de parketmagistraten opgemerkt dat het huidige ontwerp er uiteindelijk zal toe leiden dat vooral twee categorieën delinquenten volgens de snelrechtprocedure zullen worden berecht, namelijk de delinquenten zonder vaste woonplaats, wat door de praktijk in Frankrijk wordt bevestigd, en de delinquenten die op heterdaad worden betrapt, maar die de feiten ontkennen, op voorwaarde dat het onderzoek is afgelopen. Onder meer de dossiers met betrekking tot slagen met werkongeschiktheid tot gevolg, zijn niet af wanneer ze aan het parket worden overhandigd.

De praktijk leert ons bovendien dat processen-verbaal bij rellen of hooliganisme onder druk van de omstandigheden vaak in alle haast zijn opgesteld en niet zijn afgewerkt. De meeste gevallen vergen nog aanvullende onderzoeken waardoor het in het wetsontwerp geconcipieerde snelrecht zelfs op de belangrijkste doelgroep niet zal kunnen worden toegepast.

Het wetsontwerp heeft tot doel het slachtoffer te beschermen en het onveiligheidsgevoel ingevolge de perceptie van straffeloosheid weg te werken. Om dat doel te bereiken, miskent de regering evenwel elke juridische en feitelijke realiteit. Ze legt verkeerde accenten en aangezien het niet mogelijk is een oordeel te vellen over de persoonlijkheid van de dader, sluit ze het opleggen van een correcte straf uit. Over het ontwerp is duidelijk niet nagedacht en er is op zijn minst onvoldoende rekening gehouden met de concrete gevolgen van de bepalingen ervan.

Het blijft een raadsel hoe het repressieve karakter van het

wetsontwerp zo plots kan worden ingepast in het preventie- en bemiddelingsbeleid, begrippen die hier vorige week nog door de regering als pijlers van het aangepaste veiligheidsplan werden voorgesteld.

Dit is evenwel tekenend voor het beleid van de regering die van prioriteiten verandert naargelang de pasmunt die ze gebruikt om kritische coalitiepartners over de streep te halen. Improvisatie volgens de noodwendigheden van de dienst is dus niet uitzonderlijk.

Niet alleen op inhoudelijk, maar ook op vormelijk en juridisch-technisch vlak is het ontwerp inconsistent. Het advies van de Raad van State over het voorontwerp is duidelijk. De vele opmerkingen en vraagtekens die de Raad van State plaatst, bewijzen dat het voorontwerp uitblinkt in ongerijmdheden, contradicties en slordigheid.

Toch beperkte de regering zich tot een summiere aanpassing van de artikelen en tot een volstrekt onvoldoende aanvulling in de memorie van toelichting.

De bespreking in de Kamer werd volledig gewijd aan het verbeteren van de tekst. In slechts 13 artikelen werden maar liefst 100 correcties aangebracht.

Uit de besprekingen en de hoorzittingen in de Senaat bleek het ontwerp na de verbeteringen nog steeds onsamenhangend. Dit werd ook door de meerderheid onderstreept. Ondanks de meer dan 60 opbouwende amendementen mocht deze noodzakelijke aanpassing er niet meer komen. De instemming met dit manke ontwerp was inmiddels al afgekocht.

Ik ben verbijsterd dat de minister van Justitie nu, nog voor de goedkeuring ervan, zegt dat het wetsontwerp het voorwerp zal uitmaken van een reparatiewet, die sowieso te laat komt.

Dergelijke technische onvolmaaktheden in de wetgeving inzake de strafprocedure zijn onaanvaardbaar. De procedure moet duidelijk zijn en mag geen ruimte laten voor dubbelzinnigheid. Dit is in het belang van de rechtszekerheid van de verdachte, maar vermijdt ook dat de procedure zelf het voorwerp wordt van betwisting en onbruikbaar wordt door contradictoire bepalingen binnen het Wetboek van strafvordering.

De minister van Justitie had in zijn beleidsnota nochtans aangekondigd dat hij de juridische kwaliteit van de wetgeving wou verbeteren. Moet deze belofte op die manier worden geïnterpreteerd?

Ook de uitvoerbaarheid van het ontwerp is een mooi stukje improvisatie. Tijdens de hoorzittingen verklaarde een vertegenwoordiger van het College van procureurs-generaal dat men "geen al te grote verwachtingen diende te koesteren" inzake de toepassing van het snelrecht naar aanleiding van Euro 2000. Feiten en daders moeten worden geïndividualiseerd en dat is bij voetbalhooliganisme niet vanzelfsprekend. Onmiddellijk wordt duidelijk dat het wetsontwerp zijn oorspronkelijk doel, dat de parlementaire spoedbehandeling verklaart, door praktische moeilijkheden voorbij schiet.

Het wetsontwerp bevat een aantal ontoepasbare bepalingen en er zal dus moeten worden geïmproviseerd.

Hoe zullen de politie en de parketten binnen die korte termijn van 7 dagen een volledig dossier aan de rechter kunnen

voorleggen?

Hoe zullen de ordediensten erin slagen in dergelijk kort tijdsbestek een onderzoek naar de persoonlijkheid uit te voeren waarnaar de rechter moet verwijzen om een beslissing te nemen die rekening houdt met het profiel van de gedaagde? Hoe zal de probatiecommissie haar sociaal verslag in slechts enkele dagen kunnen uitbrengen?

Zullen de advocaten van de burgerlijke partij en van de beklagde in staat zijn hun dossiers zo snel samen te stellen om de belangen van hun cliënt te verdedigen?

Hoe kan worden vermeden dat elke beklagde onmiddellijk een maatschappelijk onderzoek vraagt om de zaak te kunnen uitstellen, al was het maar voor vijftien dagen? Hoe kan worden vermeden dat de rechtbank al te onoordeelkundig een aanvraag tot maatschappelijk onderzoek zal weigeren?

Hoe zal men vermijden dat de procedure wordt uitgesteld, als de beklagden systematisch op de eerste zitting de verwijzing naar een kamer met drie rechters vragen?

Op welke manier zal de rechtspleging voor het hof van beroep efficiënt kunnen verlopen, nu geen analoge bepalingen werden ingevoerd met betrekking tot de termijn om getuigen te kunnen oproepen?

Zal, om uitholling van het snelrecht te vermijden, de praktijk er niet toe leiden dat de aanhoudingsvoorwaarden zoals die bepaald zijn in artikel 16 van de wet op de voorlopige hechtenis, soepeler worden toegepast, met alle gevolgen van dien, ook voor de reguliere procedures?

Blijkbaar gaat de regering ervan uit dat in een zo belangrijke materie als de strafprocedure de dagelijkse realiteit wel voor zich zal spreken. Ze hoopt hierbij op de inspiratie van de parketten, rechtbanken en balies. Toch mocht geen rekening worden gehouden met de opmerkingen van de vertegenwoordigers van deze groepen tijdens de behandeling in de commissie voor de Justitie. De regering neemt zo het risico om "van bovenaf" richtlijnen op te leggen, die discrepanties vertonen met de realiteit van het terrein en weerstand kunnen oproepen bij de actoren aan de basis omdat het systeem niet aan hun vragen beantwoordt.

De regering mag zich gelukkig prijzen dat de belangrijkste actoren van justitie zelf ook niet voor de improvisatiepiste opteerden. De Vlaamse Vereniging van Balies zegde haar medewerking toe en dringt aan op spoedoverleg. Enkele procureurs-generaal waren reeds gestart met de opstelling van een richtlijn voor het geval dat de wet zou worden goedgekeurd. Deze houding is op zich lovenswaardig, al blijft het de vraag of deze engagementen effectief zullen kunnen worden waargemaakt. Het spreekt bijvoorbeeld voor zich dat dit wetsontwerp de nu reeds overbevraagde en onderbezette justitiehuizen een nog grotere werklast zullen bezorgen. Als het snelrecht effectief de belangen van de slachtoffers wil dienen, moet dringend gevolg worden gegeven aan de signalen vanuit deze sector.

Tot slot nog dit. Improvisatie wordt soms als een kunst beschouwd. Het wetsontwerp tot invoering van een procedure van onmiddellijke verschijning is evenwel allesbehalve een kunstwerk. Het is een inhoudelijk en technisch misbaksel dat onuitvoerbaar is.

M. Jean-François Istasse (PS). – Notre président de groupe, M. Mahoux, a déjà évoqué ce matin les difficultés qu'avait suscitées, pour notre groupe, l'appréhension de ce texte dont l'élaboration s'est révélée laborieuse.

Je voudrais revenir un instant sur le contenu du texte en soulignant les difficultés auxquelles nous avons été confrontés et les avancées qui ont pu être réalisées, non seulement au niveau du gouvernement mais également dans les débats parlementaires, tant à la Chambre qu'ici même au Sénat.

J'indiquerai également les précisions qu'il y aura lieu d'apporter lorsqu'une proposition de toilettage du texte sera élaborée à la lumière de la pratique, ainsi que le ministre s'y est engagé et nous l'en remercions.

Quant à l'élaboration du texte avant son dépôt au parlement, notre appréciation sur le projet qui nous fut soumis initialement fut mitigée, c'est le moins que l'on puisse dire ! En effet, le projet initial n'était pas fondé sur une évaluation approfondie de la procédure de comparution sur procès-verbal mise en place en 1994. Selon nous, sa nécessité n'était donc pas démontrée. De plus, ce projet nous semblait négliger certains principes fondamentaux du droit pénal. En Conseil des ministres, la vice-première ministre Laurette Onkelinx a exprimé ses préoccupations auxquelles le gouvernement a répondu en adoptant des modifications de texte, très importantes à nos yeux. Nous sommes bien loin, me semble-t-il, d'une capitulation !

Ainsi, l'intervention du juge d'instruction – absente dans le projet initial – a été rendue obligatoire pour la délivrance du mandat d'arrêt.

Ainsi aussi, la présence de l'avocat est requise dès l'instant où le procureur requiert la délivrance d'un mandat d'arrêt. On instaure un délai suffisant pour lui permettre de s'entretenir avec son client. La communication du dossier est rendue obligatoire dès la réquisition du mandat d'arrêt.

Quant au champ d'application de la loi, il est prévu que la comparution immédiate ne soit pas réservée aux cas où le prévenu est privé de liberté, mais également aux cas où il est laissé en liberté sous condition. Cet aspect des choses a d'ailleurs dû être à nouveau précisé vendredi, au cours des débats en commission, pour combler les lacunes dans la formulation du texte.

Toujours au niveau du champ d'application, il est précisé que seules les infractions entraînant une peine principale de prison d'un an au moins et dix ans au plus peuvent faire l'objet de la procédure de comparution immédiate.

Il est également précisé, dans l'exposé des motifs, que l'application de la loi est exclue en cas de délits commis au cours de troubles sociaux et en cas de détention et de consommation de drogues. J'y reviendrai.

On dit clairement que les dispositions de la loi sur la détention préventive sont applicables à cette procédure.

Les délais de comparution ont été augmentés. L'audition de témoins est prévue.

Enfin, l'entrée en vigueur du texte est liée à la modification de la législation sur les peines alternatives et à l'augmentation des moyens en personnel, tant au niveau de la magistrature à Bruxelles qu'en ce qui concerne le personnel nécessaire au

De heer Jean-François Istasse (PS). – Onze fractie had enkele problemen om met deze moeizaam tot stand gekomen tekst in te stemmen. Hij steunt immers op geen enkele evaluatie van de procedure van verschijning op proces-verbaal. De noodzaak daarvan is niet aangetoond en lijkt enkele fundamentele principes van het strafrecht te negeren. De socialistische vice-eerste minister heeft zich aangesloten bij onze bemerkingsen en de regering heeft belangrijke wijzigingen aangebracht in het ontwerp. We hebben dus helemaal niet gecapituleerd.

Voortaan moet de onderzoeksrechter tussenkomen om een aanhoudingsmandaat af te leveren, is de aanwezigheid van een advocaat verplicht en moet het dossier worden meegedeeld. Bovendien noodzaakt de procedure niet langer de vrijheidsberoving, maar is ze verenigbaar met een invrijheidstelling onder voorwaarden. Het toepassingsgebied wordt bepaald door strafdrempels. De memorie van toelichting sluit de procedure uit voor feiten die te maken hebben met sociale conflicten en het verbruik en bezit van drugs. De wet zal ten slotte slechts van toepassing worden, indien de nodige middelen voor handen zijn en indien de wetgeving over de alternatieve straffen is gewijzigd. In de Kamer werd een amendement van de heer Giet aangenomen dat in het uitspreken van die straffen voorziet.

De minister heeft het ontwerp voorgesteld als onontbeerlijk om de criminaliteit naar aanleiding van Euro 2000 in de hand te houden. Er bestaan daarover twijfels, maar we kunnen het risico niet lopen om een instrument te weigeren dat nuttig zou kunnen zijn.

Wij hebben met die tijdsdruk rekening gehouden om de voetbalvandalen geen verkeerd signaal te geven.

Op de hoorzittingen hebben wij het advies van de actoren op het terrein gekregen, en die waren niet zeer enthousiast. Sommige kritieken waren misschien te scherp, maar er moet rekening mee worden gehouden.

Gelukkig heeft de regering iets gedaan aan het gebrek aan middelen. Ook in Charleroi en in Gent is versterking nodig. Wij zijn het eens met het realisme van de regering om hier geen taalproblemen rond te maken.

Ik ben verbaasd dat er geen mogelijkheid is tot verzet. Op die wijze wordt tussen de beklaagden een procedurele ongelijkheid ingevoerd.

Er moeten nog diverse technische correcties worden aangebracht om interpretatieproblemen te voorkomen. Het verheugt mij dat de minister voorstelt om de tekst snel te fatsoeneren. Er zou een interpreterend gedeelte kunnen worden toegevoegd dat erop wijst dat de wet niet van toepassing is op sociale conflicten, maar wel op racistische misdrijven en dat het in het kader van deze procedure uitgevaardigde aanhoudingsbevel inhoudt dat de betrokkene in vrijheid blijft.

Wij rekenen op de goede wil van de actoren op het terrein om deze onvolmaakte tekst goed te gebruiken. Ik hoop dat de aangekondigde versterking hen in staat stelt hun missie tot een goed einde te brengen.

bon fonctionnement de la procédure dans tout le pays.

Lors du débat à la Chambre, mon collègue et ami Thierry Giet a encore exprimé nos réticences sur ce texte qui ne laisse pas suffisamment de place à la prévention. Il a insisté sur les peines dites « reconstructives » que sont les peines alternatives. Il a souligné que nous pouvions accepter la mise en œuvre d'une forme de justice accélérée si celle-ci préservait les droits de la défense et permettait le recours aux peines alternatives. En conséquence, il y a eu dépôt d'une proposition d'amendement visant à ce que les peines alternatives puissent être prononcées dans le cadre de la procédure de comparution immédiate, amendement qui a pu être adopté.

Je ne reviendrai pas sur ce qui s'est passé au Sénat, sinon que le ministre de la Justice nous a dit, et nous pouvons le comprendre, que cette loi est nécessaire pour permettre à la justice de maîtriser la délinquance qui pourrait se développer dans notre pays à l'occasion de l'Euro 2000. Il s'appuie notamment sur le bilan des événements survenus en 1998 à l'occasion de la Coupe du Monde de football en France, dressé par Mme Elisabeth Guigou, garde des sceaux du gouvernement français, que nous recevrons la semaine prochaine dans cette assemblée.

Quels que soient les doutes que l'on puisse avoir sur l'applicabilité de ce projet de loi de comparution immédiate aux délits dits de hooliganisme, il me semble que le législateur ne peut en conscience prendre le risque de ne pas tout faire, même ce qui pourrait paraître superflu, pour que la sécurité soit assurée lors du déroulement de cet événement.

Nous avons donc pris en compte, dans une certaine mesure, cet impératif temporel. Nous sommes conscients – et cela a été évoqué en commission vendredi – du mauvais signal qui pourrait être envoyé aux hooligans si la procédure parlementaire était arrêtée ou retardée.

Nous avons cependant voulu mener des auditions afin de recueillir l'avis des hommes de terrain, auditions qui nous ont permis de mettre en évidence – c'est le moins que l'on puisse dire – le très grand manque d'enthousiasme des magistrats et des avocats face à ce projet de loi. Peut-être l'excès de certaines critiques trop virulentes a-t-il pu nuire à leur pertinence. Il n'empêche que nous sommes impressionnés par l'unanimité des reproches qui ont été formulés. Cela nous paraît préoccupant. Il nous semble que nous devons en tenir compte, car certaines remarques étaient réellement pertinentes.

Je me réjouis cependant de constater que le gouvernement a répondu en partie aux préoccupations par les décisions qui ont été prises au conseil des ministres ce vendredi 17 mars et en tout cas à la plus criante d'entre elles que constitue le manque de moyens.

Je ne reviendrai pas sur les développements que M. Mahoux y a consacrés ce matin, mais je voudrais attirer l'attention sur le fait qu'il serait opportun, comme ce sera le cas pour l'arrondissement de Bruxelles, de renforcer le cadre des arrondissements judiciaires difficiles. On sait que des problèmes se posent à Charleroi – la presse en a fait état –, à Liège ou dans d'autres endroits. De grâce, ne mêlons pas les problèmes linguistiques à ces questions épineuses. Nous

soutenons pleinement le réalisme du gouvernement.

Il subsiste néanmoins plusieurs problèmes préoccupants. Je reste perplexe face à la suppression de la possibilité de faire opposition. J'ai bien entendu les arguments fondés notamment sur la nouvelle jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme. Il me semble cependant peu opportun d'édicter ici une exception à un principe général de procédure sous prétexte que celui-ci devra être revu si la réforme générale n'est pas encore présentée. On va introduire une inégalité qui me semble fondamentale entre les prévenus soumis à la procédure de comparution immédiate et les autres.

En outre, certains aspects rédactionnels ne manqueront pas de poser problème à court terme. Nous avons pu apporter plusieurs corrections techniques, souvent d'ailleurs à la suggestion des services juridiques du Sénat. Nous aurions certainement pu en faire d'autres si certains n'avaient pas voulu maintenir des amendements à tout prix. Certaines imperfections de rédaction pourraient être la source de problèmes d'application de la loi. J'ai donc noté avec beaucoup de satisfaction, comme les autres membres de la commission de la Justice, l'engagement du ministre de proposer, au vu de l'expérience, un texte de toilettage ou de correction à brève échéance. Je tiens encore à l'en remercier. Il serait opportun que ce document comprenne un volet que j'appellerais interprétatif par lequel on rappellerait des précisions importantes sur le champ d'application de la loi que le ministre a bien voulu faire en commission et qu'il s'est engagé à renouveler en séance publique. D'abord, le fait que la loi ne s'applique pas aux infractions commises dans le cadre d'un conflit social. A ce sujet, je crois qu'il faut regretter que certains commissaires de l'opposition francophone aient voulu à tout prix maintenir un amendement identique sur ce sujet. Le rejet de cet amendement affaiblit effectivement – et je le regrette – la thèse de non-application aux conflits sociaux. Il est donc d'autant plus important que le ministre réaffirme solennellement en séance publique ce qu'il nous a dit de cette exclusion en commission. Il faudra également veiller, avec les procureurs généraux, à son respect par les cours et tribunaux.

La loi s'applique, par contre, aux délits à caractère raciste. Je pense également que l'engagement du ministre est très important à cet égard.

Je me permettrai de rappeler ce qui a été dit en commission, à savoir que les termes «mandat d'arrêt aux fins de comparution immédiate» incluent effectivement le maintien en liberté aux conditions de l'article 35 de la loi sur la détention préventive.

Je crois que nous avons fait finalement, au gouvernement, à la Chambre et au Sénat, ce que nous pouvions pour améliorer ce texte dans le délai qui nous était imparti. Il n'en reste pas moins vrai que ce texte est imparfait, c'est incontestable, en raison des défauts techniques qu'il contient. Mais finalement, qu'est-ce qui est parfait ? La législature n'est en outre pas terminée.

Nous comptons donc maintenant sur la loyauté des acteurs du terrain pour qu'un bon usage en soit fait. Je crois que l'on peut attendre d'eux cette bonne volonté nécessaire, d'autant qu'ils ont enfin reçu une première réponse positive au véritable appel à l'aide qu'ils lancent depuis très longtemps. Ils vont recevoir des moyens supplémentaires, des magistrats

vont être nommés.

C'est, je l'espère, une étape de la revalorisation de la fonction judiciaire à laquelle la société a délégué la gestion des situations les plus difficiles, sans lui donner toujours les moyens d'assumer cette mission. J'espère que ces renforts lui permettront de se moderniser, d'assumer les multiples missions qu'elle doit remplir dans le cadre d'une réforme de la politique criminelle et surtout d'accélérer les procédures, mais sans précipitation.

Les acteurs judiciaires pourront alors utiliser pleinement les nouveaux outils qui sont mis à leur disposition pour adapter la peine au délinquant, pour favoriser la réinsertion, la réparation et éviter la récidive : par les peines alternatives, la médiation pénale et, pour autant que de besoin, la procédure accélérée.

Mme Nyssens a dit qu'elle se sentait bien dans l'opposition. Permettez-moi de conclure de mon côté que je me sens bien dans une majorité arc-en-ciel qui, faut-il le souligner, a déjà réalisé bien plus que cette loi.

M. Alain Zenner (PRL-FDF-MCC). – Dans le cadre de la politique de sécurité que nous souhaitons et qui doit être cohérente, globale, humaine mais aussi efficace, la loi que vous nous proposez est nécessaire et je confirmerai dès lors tout à l'heure sans réserve le vote favorable que j'ai exprimé en commission.

La procédure de 1994 était en effet manifestement insuffisante. Il est frappant de voir le contraste par rapport aux critiques qui lui ont été adressées, il y a un peu plus de cinq ans, par ceux-là mêmes qui, lors des auditions auxquelles nous avons assisté dans le courant de la semaine passée, nous l'ont présentée aujourd'hui comme étant une panacée à laquelle il n'a pourtant pas été recouru, ce qui explique les lacunes auxquelles la législation proposée doit porter remède.

Il me paraît important de souligner que cette législation, que ce texte qui nous est proposé, élargit l'arsenal juridique, qu'il ne prive aucunement le ministère public des moyens auxquels il peut recourir déjà actuellement pour combattre la délinquance. Le ministère public, s'il ne classe pas sans suite certains faits appelés à être sanctionnés, peut choisir la voie de la transaction, celle de la médiation pénale. Il peut citer directement, provoquer la comparution accélérée.

Il appartiendra au parquet, au collègue des procureurs généraux, de définir dans quelles circonstances, selon quels principes il pourra utilement être fait appel à la mise en œuvre de cette législation. Il ne s'agit donc pas de porter atteinte aux moyens qui existent déjà actuellement mais d'élargir la gamme de notre arsenal juridique.

Cette législation me paraît d'autant bienvenue qu'elle est aujourd'hui accompagnée de dispositions attendues depuis très longtemps pour la justice bruxelloise et qu'elle sera suivie, à bref délai, de l'examen d'une proposition de loi sur les peines alternatives.

Vous me permettez cependant, monsieur le ministre, de faire trois brèves observations. La première concerne les imperfections, voire les lacunes qui ont été imputées au texte qui sera soumis tout à l'heure à notre vote. Beaucoup de ces imperfections et de ces lacunes ont été corrigées au cours de l'examen du texte à la Chambre et d'autres ont fait l'objet de

***De heer Alain Zenner (PRL-FDF-MCC).** – De voorgestelde wet is nodig voor het efficiënte veiligheidsbeleid dat wij wensen. Daarom zal ik ze goedkeuren. De procedure van 1994 was onvoldoende. Degenen die deze toen hebben bekritiseerd, stellen ze nu voor als een panacee.*

De tekst vergroot het juridisch arsenaal zonder het openbaar ministerie te beroven van de nu bestaande middelen zoals de minnelijke schikking, de strafbemiddeling en de versnelde verschijning. De parketten zullen moeten definiëren in welke omstandigheden deze wetgeving gebruikt zal kunnen worden.

Ik ben verheugd over de versterking van de Brusselse justitie en het in aanmerking nemen van de alternatieve straffen.

Sommige onnauwkeurigheden in de tekst werden rechtgezet, maar er blijven moeilijkheden bestaan. De beloofde evaluaties zijn dus nodig om te kunnen uitmaken of fatsoenering van de tekst noodzakelijk is.

Ik voel me onbehaaglijk bij de afstand die gaapt tussen de vertegenwoordigers van de gerechtelijke wereld en de politieke wereld zoals zij hem voorstellen. Ik heb contradicties vastgesteld tussen de verklaringen die de eersten hebben afgelegd voor de commissie en hun verklaringen zoals opgetekend in het verslag van de Kamer. Anderzijds verborgen technische beschouwingen soms ideologische overwegingen. Ik was verbijsterd toen ik een magistraat de politieke wereld van demagogie hoorde beschuldigen en de wetgeving vanuit ethisch oogpunt als onaanvaardbaar hoorde bestempelen. Wij moeten ons desalniettemin bezinnen over de oorzaken van de kloof die beide werelden van elkaar scheidt. Het overleg moet worden aangezwengeld. Het ontbreekt de justitie aan magistraten en aan technische middelen. Al veel te lang werd ze bij de uitwerking van juridische teksten geweerd. Ik hoop dat samen met de Hoge Raad voor de Justitie ook de dialoog opnieuw op gang komt.

Ik deel de opvatting dat deze wet niet mag worden gebruikt om bij openbare manifestaties of sociale conflicten partij te kiezen.

Tot het besluit komen dat een misdrijf, gepleegd naar aanleiding van een sociaal conflict, wordt uitgesloten, lijkt me

corrections, auxquelles M. Istasse vient de faire allusion. Il demeure, il est vrai – il serait fallacieux de le contester –, un certain nombre de difficultés d'interprétation, voire d'application d'ordre purement technique, pour lesquelles nous aurions aimé tous, sans doute, disposer de plus de temps pour un examen en profondeur. Mais comme les parlementaires anglais ont l'habitude de le rappeler, un fait est plus important qu'un lord-maire. Le lord-maire ici, c'est le calendrier, et donc les évaluations que vous nous avez promises, l'une immédiatement après l'Euro 2000, l'autre lorsque l'application du système sera étendue à l'ensemble des arrondissements judiciaires. Elles seront bien évidemment nécessaires et devront nous permettre de juger si un toilettage, voire une adaptation de certains textes, est nécessaire.

Une seconde remarque me vient au sujet de l'audition des magistrats et des avocats à laquelle nous avons procédé. J'ai été frappé, comme d'autres, par la qualité professionnelle indiscutable des intervenants que nous avons entendus, mais j'ai aussi ressenti une impression de malaise qui tient à la distance entre les représentants de la famille judiciaire, que nous avons auditionnés, et le monde politique tel qu'ils se le visualisent. Je pense que la responsabilité de cette situation est partagée.

Du côté de la famille judiciaire, j'ai été frappé de voir certaines contradictions manifestes entre des déclarations faites en commission et celles qui se trouvent actées dans le rapport des travaux de la Chambre. J'ai aussi regretté de constater, derrière certaines observations présentées comme étant d'ordre technique, des considérations à vrai dire purement idéologiques; et je ne puis m'abstenir de souligner le malaise que j'ai éprouvé en voyant un de ces magistrats accuser le monde politique de démagogie et dire que la législation proposée ne lui paraissait pas acceptable sur le plan éthique. Je pense qu'il appartient au législateur de dire la loi dans ce domaine, c'est-à-dire de fixer l'éthique, et qu'il appartient au monde judiciaire d'appliquer la loi. Et si d'aucuns devaient estimer que cette législation ne rencontre pas leurs conceptions éthiques, il leur appartiendrait alors d'en tirer les conséquences et de démissionner de leurs fonctions.

Mais de l'autre côté, pour ce qui nous concerne, je pense que nous devons nous interroger nous aussi sur les causes de cette distance entre le monde politique et le monde judiciaire. La concertation est nécessaire et doit être amplifiée. Il est vrai que la justice souffre cruellement du manque de moyens, non seulement en magistrats – et là, les projets que vous avez annoncés apporteront, pour partie, remède à la situation – mais aussi sur le plan technique. Il est vrai aussi que la justice est depuis trop longtemps, depuis une dizaine ou une quinzaine d'années, laissée à l'écart de l'élaboration des textes juridiques, et je formule le vœu que la mise en œuvre du Conseil supérieur de la Justice permette de restaurer un dialogue plus net, plus franc, plus suivi entre ces deux mondes, dialogue sans lequel les textes que nous voterions risqueraient de demeurer inapplicables sur le terrain.

Enfin, ma troisième observation porte sur les échanges de vues qui ont eu lieu en commission à propos de l'inadéquation de l'application de la loi projetée en cas de troubles sociaux. Je partage tout à fait le sentiment énoncé dans l'exposé des motifs que la procédure ne constitue pas un instrument juridique susceptible d'être employé pour prendre position

echter overdreven. Uitbarstingen verbonden met sociale conflicten zijn van emotionele aard en vormen een onweersaanbare drang. De rechtbanken bestraffen ze overigens zelden. Maar er bestaat ook geweld met voorbedachte rade waarvoor het sociaal conflict een voorwendsel vormt. Dat geweld wordt trouwens door de sociale organisaties zelf veroordeeld. Het mag niet dat voor dat geweld de interpretatie van de memorie van toelichting het beroep belet op de bepalingen die we nu behandelen.

dans le cadre de manifestations publiques ou de troubles consécutifs à une situation de malaise social.

De là à considérer, comme y tendait un amendement qui a été rejeté, qu'il serait exclu que quelque infraction que ce soit puisse être poursuivie dans ce cadre dès lors qu'elle serait commise à l'occasion – vous voyez l'ampleur des termes – d'un conflit social, me paraît exagéré.

Certes, les débordements auxquels peuvent donner lieu des conflits sociaux sont généralement imputables à l'émotion, constituent comme tels une contrainte irrésistible et sont dès lors pardonnables. Dans la pratique d'ailleurs, les tribunaux répriment très rarement des infractions commises à l'occasion de conflits sociaux. J'ai eu l'occasion de faire des recherches et j'ai constaté, comme je l'ai dit en commission, qu'au cours des trente dernières années, seules deux condamnations avaient été prononcées dans ces circonstances, l'une à la suite de la faillite de l'imprimerie Havaux à Nivelles il y a trente ans, l'autre à propos du passage à la tronçonneuse du mobilier d'un siège de la Générale de Banque à Arlon.

Vous avez cité deux autres cas, monsieur le ministre, qui vous étaient connus. Mais ils ne portaient pas sur des sanctions pénales. Je crois que vous avez précisé qu'ils avaient été clôturés par des peines alternatives.

La justice est donc très mesurée pour ce qui concerne les infractions qui seraient commises à l'occasion de conflits sociaux, mais elle peut aussi être confrontée à des infractions commises sous prétexte de troubles sociaux alors qu'en réalité, elles en sont fort écartées. On ne peut contester qu'il existe parfois des manifestations de violence organisées, préméditées, concertées, encadrées, pour lesquelles un conflit social est un prétexte, ce qui s'établit notamment par le fait qu'elles sont condamnées par les organisations sociales elles-mêmes. Il ne faudrait pas, je pense, par interprétation de la disposition ou de la considération de l'exposé des motifs que j'ai lu, en arriver à exclure, comme dans des cas aussi exceptionnels que celui que je viens d'envisager, des dispositions comme celles qui nous sont proposées et qui ne pourraient pas être appliquées.

Mme Magdeleine Willame-Boonen (PSC). – Je formulerai trois remarques très brèves après l'intervention longue, complète et circonstanciée de Clotilde Nyssens, qui s'est fortement investie dans le projet discuté aujourd'hui.

Ma première remarque est un constat, à savoir la hâte avec laquelle se conclut un débat tellement important. Je dis bien « se conclut », parce que ce débat avait bien commencé par des auditions de personnes émanant du milieu concerné. Tout à coup, tout s'est emballé à la suite du vote en commission dans la nuit de vendredi à samedi. Ce projet doit être voté au pas de charge. Le rapport a été adopté avant-hier et nous assistons aujourd'hui à une discussion accélérée puisqu'il faudra voter ce texte tout à l'heure. Cette hâte fut telle que le rapporteur n'a pas pu insérer dans le rapport – et Dieu sait à quel point je suis convaincue que les services du Sénat travaillent vite et bien – les auditions combien éclairantes qui, comme par hasard, ont toutes assassiné le projet. Nous ne disposons pas actuellement, à moins qu'il ne soit arrivé dans les dernières heures, du compte rendu des auditions.

Évidemment, il y a le calendrier du football et de l'Euro 2000 qui fait de ce projet une législation mal ficelée, de

Mevrouw Magdeleine Willame-Boonen (PSC). – *Ik heb slechts drie opmerkingen. De eerste betreft de haast waarmee dit belangrijke debat wordt afgehaspeld. Na de aanneming van het ontwerp in de commissie is alles plotseling in een stroomversnelling terechtgekomen. Onze assemblee moet zo snel stemmen dat zelfs de hoorzittingen, waar het ontwerp letterlijk de grond werd ingeboord, niet in het verslag konden worden opgenomen. Het resultaat is dan ook een manke, zeg maar niet-onbestaande, wetgeving.*

Voorts hebben de partijen die vandaag het snelrecht zullen goedkeuren, gisteren enthousiast een advies van de bijzondere commissie "Preventie en veiligheid" van de parlement van de Franstalige Gemeenschap toegejuicht. Dit advies hekelt het tegenstrijdige en onsamenhangende karakter van het plan, evenals de stigmatisering van een deel van de bevolking, de instelling van informatiestructuren die ondergeschikt zijn aan politionele doelstellingen, de introductie van het idee van privé-operatoren in justitie en veiligheid, de miskening van het beleid van de gemeenschappen en gewesten en het bedrieglijk gebruik van sommige begrippen. Men zal mij tegenwerpen dat de minister

circonstance, et de plus inutile selon certains experts.

Deuxième remarque. Le projet actuel sur la comparution immédiate est un des volets du plan fédéral de sécurité du ministre de la Justice. Ce plan a donné lieu hier à un avis diffusé par la commission spéciale Prévention et Sécurité du Parlement de la Communauté française. Les brefs extraits dont je vais vous donner lecture ont été approuvés par tous les partis qui aujourd'hui, les yeux bandés et les oreilles bouchées, vont voter le *snelrecht*.

Je ne lirai que quelques extraits pour ne pas allonger le débat : « Installée le 29 février 2000, la commission spéciale Prévention et Sécurité du Parlement de la Communauté française (Wallonie – Bruxelles) a consacré six réunions à l'examen du plan fédéral de sécurité et de politique pénitentiaire. La commission a terminé cet examen ce 22 mars 2000 et souhaite faire part du résultat de ses travaux. Contrairement au plan fédéral de sécurité et de politique pénitentiaire qui envisage la prévention comme outil policier de détection et de surveillance, la Communauté française Wallonie-Bruxelles conçoit la prévention comme l'ensemble des politiques qui garantissent un traitement égalitaire à chacun et qui favorisent l'émancipation des personnes. La commission spéciale Prévention et Sécurité signale que cette approche est d'ailleurs en parfaite adéquation avec la philosophie développée par différents textes internationaux, notamment les principes directeurs des Nations unies pour la prévention de la délinquance juvénile et la Convention internationale des droits de l'enfant. Il faut constater » – et je me limite aux grandes lignes pour faire court – « premièrement, le caractère intellectuellement contradictoire et incohérent du plan. Deuxièmement, la stigmatisation de certaines couches de la population. Troisièmement, la mise en place de nouvelles structures d'information et de recherche scientifique. » La Commission ajoute : « s'il est effectivement nécessaire de renforcer les moyens d'analyse en matière de délinquance, il faut récuser toute volonté d'instrumentalisation et de subordination de la recherche scientifique au seul objectif policier. » La commission poursuit : « Quatrièmement, l'introduction de la logique d'opérateur marchand privé en matière de justice et de sécurité (privatisation). Cinquièmement, une méconnaissance des politiques mises en œuvre au sein de la Communauté et des Régions en ce qui concerne les compétences dont l'exercice a été transféré, notamment en matière d'action sociale et de santé. Sixièmement, l'utilisation trompeuse de certains concepts. »

On me dira que la semaine passée, le premier ministre est venu rassurer tout le monde par rapport au contenu de ce plan fédéral de sécurité. J'ai relu les annales et tout le monde sait qu'il n'a dit que des banalités. Rappeler qu'il y aura neuf priorités dans ce plan, qu'on y parlera largement de prévention et annoncer qu'il comportera quatre volets sont en effet des banalités.

La troisième et dernière remarque est pour moi la plus essentielle pour notre institution. Le Sénat a perdu une occasion fantastique dans son droit d'évocation d'améliorer un très très mauvais projet ! MM Istasse et Zenner l'ont dit pudiquement, mais avec insistance.

Le Sénat, après ce rejet d'amendements pourtant nécessaires, n'est plus jusqu'à nouvel ordre qu'un salon où l'on réfléchit

iedereen vorige week heeft gerustgesteld. Hij heeft echter alleen maar clichés gespuid.

Mijn belangrijkste bezwaar is dat de Senaat een uitgelezen kans heeft laten liggen om zijn advocatierecht te gebruiken om een afschuwelijk wetsontwerp te verbeteren. Hij is nog slechts een salon waar wordt nagedacht, geluisterd en veel gepraat, maar waar geen daden worden gesteld. De regering luidt de bel voor het einde van de speeltijd en we kunnen niets meer doen.

énormément, où l'on écoute beaucoup, où l'on parle beaucoup, mais qui n'agit plus sur rien. Le gouvernement actuel sonne la fin de la récréation. Le salon ne peut plus rien faire.

Mme Meryem Kaçar (AGALEV). – *Nous soutenons les modifications que la Chambre a apportées à la procédure de comparution immédiate. La première concerne l'application des peines alternatives. La deuxième modification importante est la possibilité de faire procéder à une enquête sociale, d'office ou à la demande d'une des parties. La troisième modification importante concerne la réduction, de trois mois à un mois, du délai dans lequel les charges doivent être réunies.*

Notre souci majeur concerne le groupe auquel s'appliquera la procédure de comparution immédiate. Nous seront extrêmement vigilants sur ce point. En France, nous avons constaté que la procédure accélérée concerne 80% d'allochtones. Nous ne voulons pas en arriver à une telle situation.

Si nous suivons la lettre de la loi, le ministre a raison d'affirmer que la procédure de comparution immédiate s'applique à des faits et non à des personnes. En réalité, les jeunes allochtones font partie du groupe défavorisé qui commet les petits délits. C'est pourquoi il est important de mener une véritable politique préventive, axée sur une participation maximale de ces jeunes à notre société. Cela implique un enseignement de bonne qualité, des opportunités d'emploi, des loisirs et le droit de vote.

La formation interculturelle doit faire partie de la formation des magistrats. J'interrogerai le ministre de l'Intérieur à propos de la formation interculturelle dans le cadre de la police et de la gendarmerie. Cette formation a déjà débuté à la police.

Notre deuxième préoccupation a trait aux conflits sociaux et au droit de grève. Nous aimerions que le ministre dise clairement que ce type de conflits n'est pas visé par la procédure de comparution immédiate.

On peut conclure des auditions et des interventions que tout le monde est d'accord pour des investissements importants dans la Justice. C'est pourquoi il est déplorable que la nomination des juges de complément à Bruxelles soit contestée pour des raisons communautaires. En tant que capitale de l'Europe, Bruxelles doit traiter davantage de litiges internationaux et ce, le plus souvent en français. Un investissement dans la Justice profiterait à l'ensemble du pays. L'intérêt général de la Belgique devrait s'effacer au profit des intérêts flamand et wallon. En tant que Belge d'origine allochtone, je le regrette.

Mevrouw Meryem Kaçar (AGALEV). – Agalev steunt de wijzigingen die in de Kamer in het ontwerp werden aangebracht. Er zijn drie belangrijke wijzigingen. Ten eerste, de toepassing van de alternatieve straffen. Hierdoor krijgt de rechter een waaier van middelen om een adequate uitspraak te kunnen doen. Een tweede belangrijke wijziging is dat op vraag van één van de partijen maatschappelijke enquêtes kunnen worden uitgevoerd. Een derde belangrijke aanpassing is de termijn waarbinnen de bezwaren moeten worden aangevoerd. Die werd van drie op één maand gebracht.

We maken ons zorgen over de groep waarop het snelrecht hoofdzakelijk zal worden toegepast. We zullen uiterst waakzaam zijn. Ik verwijs naar de evolutie van honderd jaar Frans snelrecht, en dan vooral naar het huidige Franse snelrecht van de jongste twintig jaar. Tachtig procent van de mensen die in de Franse snelrechtprocedure veroordeeld worden, zijn immers allochtonen. Dit moet worden vermeden. Wegens tijdsgebrek konden we geen goed inzicht krijgen in het Franse preventiesysteem. We hebben enkel het snelrecht zelf kunnen bestuderen.

De minister heeft gelijk als hij zegt dat het snelrecht van toepassing is op feiten, maar niet op personen. Allochtone jongeren behoren echter tot die kwetsbare groep die straatdelicten pleegt. Daarom is het zo belangrijk dat er een volwaardig preventiebeleid komt, gericht op een maximale en aanvaardbare participatie van deze jongeren aan onze maatschappij, zodat ze niet geneigd zijn straatdelicten te plegen.

Zo'n preventiebeleid houdt in: een degelijk onderwijs, degelijke kansen op werkgelegenheid, stemrecht en adequate vrijetijdsbesteding. In Lokeren is er een *zero tolerance*-beleid van kracht. Dat betekent een groot vertoef van ordehandhavers op straat om het onveiligheidsgevoel bij de burgers weg te nemen. Het stedelijk jeugdhuis is tijdens de weekends echter gesloten. Waar moeten die jongeren dan vertoeven?

In de opleiding van de magistraten moet interculturele vorming worden opgenomen. Dat is echt geen luxe. Ik zal dezelfde vraag stellen aan de minister van Binnenlandse Zaken met betrekking tot de politie en de rijkswacht. Een interculturele vorming zit al vervat in de politie-opleiding en het resultaat is positief. Tijdens mijn studententijd werkte ik als tolk bij de rechtbank. Van de magistraten kwam toen de vraag om inzicht te krijgen in mijn cultuur, zodat ze alle elementen in hun context konden plaatsen.

We maken ons ook zorgen over de sociale conflicten en meer in het bijzonder het stakings- en betogingsrecht. Graag kregen we van de minister een duidelijke verklaring dat dit soort conflicten en delicten niet onder de toepassing van het snelrecht valt.

Alle sprekers in de commissie en in de plenaire vergadering zijn het ermee eens dat we veel meer moeten investeren in justitie. We betreuren dan ook dat er vanuit communautaire hoek zoveel kritiek komt op de benoeming van toegevoegde rechters in de Brusselse rechtbanken. Brussel heeft nu

M. Ludwig Caluwé (CVP). – *Je souscris aux bonnes intentions du projet, mais celui-ci ne répond pas aux objectifs et il aura plutôt un effet contre-productif. La plupart des orateurs ont souligné que l'exécution pratique de ce projet entraînera en soi de grandes difficultés.*

Il est incompréhensible que le VLD ait payé trois fois pour ce projet. Une première fois lors de la conception : en échange de la comparution immédiate, le VLD a également dû marquer son accord sur les régularisations et la procédure accélérée d'acquisition de la nationalité belge, alors que celle-ci est en contradiction avec le programme électoral du VLD. Mais ce dernier doit payer davantage encore. Après la procédure accélérée d'acquisition de la nationalité belge, le PS a pu poser de nouvelles exigences.

Le VLD s'est à nouveau incliné : il a donné son consentement à la nomination de juges francophones unilingues à Bruxelles. Les lois linguistiques sont tournées en plaisanterie. J'avertis les membres de la majorité flamande. Les associations flamandes protestent de plus en plus contre la remise en question des lois linguistiques.

Mais ce n'est pas encore suffisant. Je souscris aux plaidoyers pour la prévention et le suivi, mais cela concerne des compétences communautaires. Ces plaidoyers sont donc aussi une manière de financer ces compétences avec de l'argent fédéral. Je préviens le ministre. Son plan de sécurité n'est pas encore adopté. Il a déjà fait trois concessions. Je crains qu'il n'en fasse une quatrième. La meilleure prévention consiste en effet en une bonne politique d'enseignement. Je crains dès lors que la facture de l'enseignement ne soit refilée.

Ce n'est pas un hasard si nous allons bientôt devoir voter également l'accord de la Saint-Eloi. Nous assistons au même phénomène. Après l'accord, aucun progrès n'a été réalisé au sein de la CIIRI. Nous avons constaté hier à quel point les oppositions sont grandes et à quel point toute forme de bonne volonté est compromise. Nous voyons de plus en plus que les Flamands sont minorisés au sein de ce gouvernement et qu'ils y sont dominés par les francophones.

eenmaal als hoofdstad van Europa veel meer internationale geschillen te verwerken, die meestal in het Frans verlopen. Bovendien komt elke investering in justitie toch ten goede van heel het land. Het algemeen belang van België als federaal land wordt door de critici gerelativeerd en verengd tot Vlaamse of Waalse belangen. Als Belgische van vreemde origine kan ik dat moeilijk begrijpen en betreur ik dat ten eerste.

De heer Ludwig Caluwé (CVP). – Aanvankelijk was ik niet van plan om in dit snelrechtdebat het woord te nemen. Niet omdat ik bij het ontwerp geen bedenkingen heb. Ik steun wel de goede bedoelingen ervan. Zowel voor het slachtoffer en de dader als voor de samenleving als geheel is het van belang dat er in een aantal gevallen lik op stuk kan worden gegeven. Het ontwerp zal van die doelstellingen echter niet veel in huis brengen. Het is zo slecht uitgewerkt dat het zelfs contraproductief zal zijn.

Collega's Vandenberghe en De Schampelaere hebben de kritieken van de CVP-fractie al uitvoerig toegelicht. Ook de meeste andere sprekers hebben met hun kritieken aangetoond dat de toepassing van de wet tot zeer grote moeilijkheden zal leiden.

Na het spektakel dat de voorbije week is opgevoerd, kon ik echter niet meer afzijdig blijven. Het is immers onbegrijpelijk dat de VLD voor de goedkeuring van een ontwerp dat niet eens zal werken, niet eenmaal, maar liefst driemaal moet betalen en dit waarschijnlijk in de toekomst nog zal moeten doen.

De eerste politieke betaling vond al plaats bij de conceptie, toen de VLD als tegenprestatie voor de snelrechtwet haar goedkeuring moest geven aan de regularisaties en de snel-Belgwegwet, ook al was deze laatste manifest in strijd met het verkiezingsprogramma van de VLD. Ze ondernam een poging om nog een en ander te veranderen, maar was te elfder ure niet meer in staat om wat dan ook nog af te dwingen. Er restte de VLD-parlementsleden niets anders dan, schuifelend op hun zetels, het juiste knopje in te drukken en de snel-Belgwegwet onverkort goed te keuren.

Aanvankelijk dacht ik dat het daarbij dan ook zou blijven. Wat oude politieke cultuur: de enen krijgen de snel-Belgwegwet, de anderen de snelrechtwet. Ook die zou dan wel zonder verdere aanpassing of compensatie worden goedgekeurd. Dat was echter buiten de waard, met name de PS gerekend. De VLD moet voor de snelrechtwet niet een keer, maar drie keer betalen.

Nadat de snel-Belgwegwet eenmaal was goedgekeurd, hernam de PS haar vrijheid om allerlei eisen te stellen.

Opnieuw hebben de Vlaamse liberalen toegegeven. De PS wil in Brussel een blik eentalige Franstalige magistraten oentrekken en krijgt hiervoor de toestemming. Van de taalwetgeving wordt een lachertje gemaakt.

Ik wil de Vlaamse liberalen en de andere leden van de Vlaamse meerderheidspartijen dan ook waarschuwen. Sommige goede Vlamingen hebben bedenkingen bij de staats hervorming en vragen zich af of we nog wel verder moeten gaan. De taalwetgeving is echter een andere zaak. Wanneer daaraan wordt geraakt, rijzen bij heel wat meer rechtgeaarde Vlamingen de haren ten berge. Dit blijkt uit de

communiqués waarin wordt geprotesteerd tegen de regeling die thans werd uitgewerkt. De Vlaamse beweging vindt haar oorsprong niet in een streven naar federalisme en staats Hervorming, maar in een streven tot verdediging van de taal. Momenteel zetten de Vlaamse meerderheidspartijen de taalwetgeving op de helling. Ik waarschuw dat de reactie, hoewel ze maar langzaam op gang komt, uiteindelijk zeer hevig zal zijn.

Zelfs dat was voor de Parti Socialiste en voor andere Franstalige partijen niet voldoende. Ik heb de voorbije dagen met grote ontroering geluisterd naar de pleidooien voor preventie en voor nazorg, die ik ten volle onderschrijf. Ik ben het er volkomen mee eens dat deze aspecten een onderdeel moeten vormen van het gevoerde beleid. Het gaat echter om gemeenschapsbevoegdheden. Men kan hierover uiteraard met de gemeenschappen overleggen ten einde te vermijden dat de verschillende overheden elkaar tegenwerken. Het beleid moet echter in de eerste plaats door de gemeenschappen zelf worden bepaald; ze moeten voor de realisatie van hun beleid hun eigen middelen aanwenden. Dit is de kern van de zaak. De pleidooien voor meer preventie en nazorg zijn eigenlijk een manier om aangelegenheden die de gemeenschappen zelf moeten financieren, af te wentelen op de federale schatkist en op die manier meer ruimte te creëren voor andere zaken.

Ik wil de minister van Justitie waarschuwen. Hoewel hij reeds drie toegevingen heeft moeten doen, is zijn veiligheidsplan immers nog niet goedgekeurd. Indien wij in dit tempo voortgaan, zal er ongetwijfeld nog een vierde betaling volgen.

Iedereen is het erover eens dat een goed onderwijsbeleid de beste preventie is. Ik vrees dat de bijkomende onderwijsfactuur in het kader van het veiligheidsplan eveneens zal worden doorgeschoven naar de federale schatkist.

Deze evolutie is niet verwonderlijk. Het is niet toevallig dat wij straks over de Sint-Elooiswetten zullen stemmen, want we kunnen hierin een gelijkaardig patroon ontdekken. De snelrechtwet werd tegenover de snel-Belgwet geplaatst, maar zodra de snel-Belgwet was goedgekeurd, werden er allerlei nieuwe eisen geformuleerd om bijkomende toegevingen te doen inzake het snelrecht.

Hetzelfde merken we op communautair vlak. Het Sint-Elooisakkoord werd gesloten, met als gevolg dat de Franstaligen 3,2 miljard extra krijgen. Prompt komt de tegenhanger ervan, namelijk de besprekingen in de Costa, op losse schroeven te staan. Sinds het Sint-Elooisakkoord veilig is gesteld, is er in de Costa geen enkele vooruitgang meer gemaakt. Gisteren konden we uiteindelijk vaststellen dat de tegenstellingen enorm groot zijn en dat men elk onderdeel opnieuw in twijfel wordt getrokken.

Dag na dag groeit het besef over de gevolgen van het feit dat de Vlaamse partijen die tot de federale meerderheid behoren, in het Vlaams Parlement geen meerderheid zijn, dat de Vlamingen in de federale regering worden gediscrimineerd en dat deze regering de facto wordt gedomineerd door de Franstaligen.

(M. Armand De Decker, président, prend place au fauteuil présidentiel.)

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – *Le débat*

(Voorzitter: de heer Armand De Decker.)

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – Ik wil

d'aujourd'hui aborde la partie inachevée de la procédure accélérée de 1994. Il n'y a pas si longtemps encore, les partenaires de l'Octopus convenaient tous, par delà les frontières de partis, d'adopter une législation sur le flagrant délit. Les choses ne se sont toutefois pas déroulées si facilement.

Ce projet a un double objectif. L'objectif est avant tout de saisir rapidement le juge des affaires facilement prouvables afin de pouvoir parvenir à un jugement rapide. Sous le feu des critiques que j'ai dû subir, j'ai trouvé un soutien chez le professeur Storme qui, dans son livre, a mis en exergue l'importance fondamentale du droit de la défense pour la tenue d'un procès équitable. Ceci vaut aussi, selon lui, pour un traitement rapide et efficace des affaires.

Un deuxième objectif est la réaction rapide de la société face à des comportements inacceptables qui sont en partie devenus la cause structurelle de la criminalité. Quand on a été victime d'un fait facilement prouvable et que l'on ne parvient pas à voir ses droits de victime garantis, on fait l'objet d'une double victimisation. L'auteur des faits acquiert en outre le sentiment d'impunité.

La police constate à son tour que son intervention ne reçoit aucune suite. Dans de telles conditions, il me paraît normal que la population perde confiance en la justice.

Je suis frappé de certaines réactions. Je comprends que le Conseil des procureurs généraux formule des remarques, sans doute bien intentionnées. Lorsque la loi se trouvait à un stade embryonnaire, j'ai d'ailleurs eu des discussions avec les chefs de corps et avec les barreaux. Mais je m'oppose aux arguments déraisonnables. Si les procureurs du Roi font le reproche que la procédure de comparution immédiate ne répond pas au problème des simples coups et blessures, je ne conteste pas qu'ils aient raison dans leur approche, mais je trouve que c'est hypocrite parce que eux-mêmes ne parviennent pas à poursuivre de tels délits.

Si une loi est votée, on peut supposer que le pouvoir judiciaire tentera de la concrétiser. Je fus dès lors choqué d'entendre un juge d'instruction proférer un oracle sibyllin. Peut-être voulait-il dire que des adaptations sont possibles. Mais qu'il y a-t-il de mal à procéder à une évaluation ? Cela a été réalisé pour la loi Franchimont. Mais si le juge d'instruction anversoïis voulait dire que le pouvoir judiciaire ne coopérerait pas loyalement, alors il a prédit la fin de l'État de droit. J'espère que ce n'était pas cela qu'il a voulu dire.

Nous n'avons pas affaire à une nouveauté. La procédure de comparution immédiate est appliquée dans tous les pays européens. Elle a déjà été introduite dans le droit de la jeunesse. Enfin, la loi de 1994 a instauré une première forme de procédure accélérée.

En 1994, on avait voulu abaisser le seuil de la détention préventive à six mois. On avait aussi voulu procéder à l'arrestation, même si elle n'était pas absolument nécessaire pour la sécurité publique. Les circonstances propres à l'affaire pouvaient amener un juge à priver une personne de sa liberté pour un fait pour lequel une peine de six mois était prévue. A l'époque, nous n'avons pas voulu, et à juste titre, aller dans cette direction.

Suite à l'application de la loi Franchimont, la procédure

beginnen met te verwijzen naar professor Bart De Smet, die het had over "snel recht" en "snelrecht". Het eerste is een noodzakelijke taak in de rechtsstaat om snel een antwoord te kunnen bieden wanneer er iets misloopt in de maatschappelijke betrekkingen. Het tweede is een middel om snel te kunnen optreden indien zich in het maatschappelijk verkeer aangelegenheden voordoen die de samenleving derwijze beïnvloeden dat ingrijpen noodzakelijk is, omdat stilzitten op dat ogenblik het vertrouwen zou aantasten.

Vandaag voeren we de discussie over het middel, maar, wees gerust, de regering wil dat binnen aannemelijke en aanvaardbare termijnen een reactie kan worden gegeven op bepaalde procedures.

We voeren het debat over het onafgewerkte hoofdstuk van het snelrecht dat in 1994 werd uitgewerkt. Nog niet zo lang geleden, net vóór de verkiezingen, waren we het er met zijn allen, over de partijgrenzen heen, over eens om het heterdaadrecht goed te keuren. Dit werd zo opgenomen in de derde pijler van het Octopusakkoord. Wie gedacht had dat het een koud kunstje zou worden, is bedrogen uitgekomen. Het recente verleden heeft dat aangetoond.

Ik wil niet meer ingaan op de technische aspecten van het wetsontwerp, maar mij toespitsen op de essentie, namelijk het beoogde doel, de genese van het wetsontwerp, de rol die wordt toebedeeld aan de parketten, de waarborgen, het toepassingsgebied, de alternatieve straffen, de middelen, en ten slotte zou ik ook nog een oproep willen doen.

Met de invoering van het snelrecht heeft de regering een tweevoudig doel voor ogen. Het eerste is eenvoudig bewijsbare zaken waarin een verdachte is aangehouden, snel voor de rechter brengen om, met respect voor de rechten van eenieder, een snelle uitspraak te bekomen.

Mijnheer Vandenberghe, u hebt uw kritieken hard geformuleerd, maar ik heb steun gevonden bij een van mijn gewezen professoren, niet de eerste de beste, want hij heeft in het verleden ook voor uw partij in het Parlement gezeten, namelijk professor Storme. Hij schreef: "Het fundamentele belang van het recht van de verdediging voor een eerlijke procesvoering is evident. Dit geldt evenwel ook voor de snelle en efficiënte behandeling van de rechtszaken. Tijdens het colloquium rees herhaaldelijk de vraag of een overdreven bescherming van het recht op verdediging niet juist een van de oorzaken is van de huidige gerechtelijke achterstand. Daarom werd gepoogd voor elke fase in de rechtspleging concrete voorstellen te formuleren tot concrete aanpassing van de wetgeving om ontsparingen van het recht van verdediging te voorkomen. Bovendien bevat het werk een inventaris van de voornaamste procedurele knelpunten in dat verband. Het is dus een nuttig werkinstrument, zowel voor de praktijkjuristen als voor de wetgever."

Ik zou daarbij even willen stilstaan omdat de regering ook een tweede doel nastreeft, namelijk een maatschappelijke reactie geven op onaantvaardbare gedragingen die de structurele oorzaak zijn van de criminaliteit. Wie slachtoffer is van een zaak die eenvoudig bewijsbaar is, maar er niet in slaagt zijn rechten als slachtoffer gewaarborgd te zien, is eigenlijk twee maal slachtoffer. Net zoals de recidive aangemoedigd wordt wanneer de dader door de trage reactie of het ontbreken van een reactie van het gerecht op de duur de indruk krijgt dat hij

classique de l'enquête judiciaire est devenue plus lente qu'auparavant. Est-ce là une bonne évolution?

La loi de 1994 n'est pas réellement appliquée. A Bruxelles, des efforts ont bien été faits. Un demi pour cent des affaires y sont traitées grâce à cette procédure. A l'étranger, cette proportion est de 10%. On doit offrir aux parquets les possibilités d'appliquer la procédure en l'adaptant aux faits et à leurs auteurs. La procédure de comparution immédiate mènera à un repentir rapide de l'auteur du méfait. La confrontation avec la victime n'est pas remise à plus tard. Les auteurs de méfaits sont rapidement extraits du milieu criminel. On met aussi un terme à la démotivation des services de police.

Lors du vote en commission de la Justice, personne, pas même les membres du CVP ou du PSC, n'a voté contre la présente procédure de comparution immédiate.

een soort van straffeloosheid geniet.

Dan heb ik het nog niet over de demotivatie van de politiediensten die er niet in slagen om het opsporingswerk dat ze soms in een handomdraai kunnen realiseren, in een positief resultaat om te zetten. Het lijkt mij dan ook evident dat de bevolking op dat ogenblik haar vertrouwen in justitie verliest.

Ik ben voor redelijke argumenten vatbaar; ik ben trouwens een redelijk man. Toch ben ik geschrokken van bepaalde reacties die ik in een nabij verleden heb moeten aanhoren. Ik heb er begrip voor dat bijvoorbeeld een raad van procureurs des Konings een aantal goedbedoelde opmerkingen maakt aan de wetgevende macht. Toen de wet nog in een embryonale fase was, heb ik als een van de eersten een gesprek gevoerd met de korpsoversten van de parketten en de rechtbanken van eerste aanleg en met de balies in een poging een wet te maken die in de mate van het mogelijke rekening houdt met ervaringen uit de praktijk.

Ik verzet mij echter tegen het gebruik van onredelijke argumenten, zoals soms het geval is. Het viel me deze morgen op dat juist een onredelijk argument als voorbeeld werd aangehaald. De procureurs des Konings maakten in hun informele raad het verwijt dat deze vorm van snelrecht enkelvoudige slagen en verwondingen niet zal berechten. Ik zeg niet dat deze benadering fout is, maar vind het wel hypocriet dat ze dit nu stellen, terwijl de procureurs des Konings in het vervolgingsbeleid in gebreke blijven bij de vervolging van deze vorm van storende misdrijven. Nochtans beschikken ze hiervoor over een arsenaal van mogelijkheden, zoals de transactie die ze kunnen sluiten, de strafbemiddeling en het snelrecht dat in 1994 tot stand is gekomen.

Er was nog een tweede schokkende reactie. Verschillende sprekers hebben erop gewezen dat ervan mag worden uitgegaan dat ook de rechterlijke macht, de derde macht in een democratie, een inspanning zal doen om een goedgekeurde wet in alle loyaliteit gestalte te geven. Mijn verbazing was dan ook groot toen ik een onderzoeksrechter uit Antwerpen in een zondagsprogramma een orakel hoorde verkondigen, waarvan de bedoeling mij nog altijd ontgaat. Hij stelde: "Al is het snelrecht nog zo snel, het Parlement achterhaalt het wel".

Misschien wilde hij zeggen dat aanpassingen mogelijk zijn. Ik vraag me af wat er mis is aan de evaluatie van een wet. Ik heb horen zeggen dat er tal van amendementen werden ingediend en in de oorspronkelijke tekst verbeteringen werden aangebracht. Welnu, de wet-Franchimont werd opgesteld door een professor, bijgestaan door drie andere professoren. Toch werden niet minder dan 500 amendementen ingediend en zijn ook mijn voorgangers er steeds van uitgegaan dat die wet na een bepaalde periode van toepassing zou worden geëvalueerd. Nadat de heer Liégeois werd gehoord, kwamen men tot de vaststelling dat een honderdtal aanpassingen noodzakelijk zijn om de wet beter te laten functioneren.

Dat is wetsevaluatie. Het is dan ook geen schande dat het Parlement zijn werk doet en aanpassingen aanbrengt. Die onderzoeksrechter heeft met zijn orakelverklaring echter de indruk gewekt dat de rechterlijke macht geen loyale medewerking zal verlenen. Als dat echt zijn bedoeling was, dan moet hij beseffen dat hij een loodzware

verantwoordelijkheid op zich heeft genomen. Eigenlijk heeft hij het einde van de rechtsstaat gepredikt. Ik hoop dat dit niet zijn bedoeling was.

Ik kom dan tot de genese van de wet. Wij voeren hier geen primeur in, zoals het soms verkeerdelijk wordt voorgesteld, maar staan voor de uitvoering van een onderdeel van de derde pijler van het Octopusakkoord. Het snelrecht is in alle Europese buurlanden van toepassing en we kunnen toch niet zeggen dat die landen in de toepassing van het recht achterlijker zijn dan België. Een gelijkaardig systeem werd bij ons al ingevoerd door artikel 46*bis* van het jeugdsanctierecht en daarnaast is er de snelwetgeving van 1994, de zogenaamde wet-Wathelet.

Ik blijf even stilstaan bij de kritiek die werd geformuleerd op het tweede hoofdstuk dat toenmalig minister Wathelet wenste in te voeren in de wet van 1994 en op de verschillen met het voorliggend wetsontwerp. Er werd terecht kritiek geuit op de verlaging van de drempel voor de voorlopige hechtenis voor feiten waarop een straf stond van maximum zes maanden. Het was zelfs de bedoeling aanhoudingen te verrichten die voor de openbare veiligheid niet volstrekt noodzakelijk zijn. De omstandigheden eigen aan een zaak konden een rechter ertoe brengen om iemand van zijn vrijheid te beroven voor een feit waarop een straf stond van zes maanden. Minister Wathelet heeft toen correct gereageerd en de bepaling gewijzigd. Om kritiek te voorkomen hebben we met de opmerkingen van toen rekening gehouden.

Door de goedkeuring van de wet-Franchimont in 1998 neemt het gerechtelijk onderzoek nu meer tijd in beslag nemen dan voorheen. Samen met professor Bart De Smet kunnen we ons afvragen of dit een gezonde evolutie is.

De evaluatie van de wet van 1994 heeft dan ook aangetoond dat deze wet in de praktijk nauwelijks wordt toegepast. In Brussel heeft men een inspanning gedaan en ik juich die toe, maar het komt erop neer dat het snelrecht in dit gerechtelijk arrondissement op een half procent van de zaken wordt toegepast. In Frankrijk, Nederland, Duitsland en Luxemburg wordt 10% van de zaken volgens de snelrechtprocedure afgehandeld.

Is het een goede zaak de slagkracht van de parketten te verhogen? Ik meen dat de parketten en het openbaar ministerie de mogelijkheid moeten krijgen om de procedure toe te passen op maat van de feiten en de daders. Het voorgestelde snelrecht heeft het voordeel dat de daders snel tot inkeer kunnen worden gebracht en bijna onmiddellijk uit hun crimineel milieu kunnen worden weggehaald zodat zij daar niet aan prestige kunnen winnen omdat zij met het gerecht in aanraking zijn gekomen. Andere voordelen zijn dat de politiediensten opnieuw kunnen worden gemotiveerd en dat de confrontatie met het slachtoffer in het begin van het onderzoek kan plaatshebben. Ik wijs er trouwens op dat niemand, ook niet de leden van de CVP en PSC, in de commissie voor de Justitie tegen het snelrecht hebben gestemd.

De waarborgen voor de verdediging en voor de slachtoffers zijn uitgebreid ter sprake gekomen. Over de opportuniteit van een onmiddellijke verschijning zal het openbaar ministerie oordelen, maar de controle erop wordt uitgeoefend door de onderzoeksrechter bij het uitvaardigen van het

J'en arrive aux garanties qui ont souvent été au centre de nos débats. L'opportunité de recourir à la procédure de comparution immédiate est laissée à l'appréciation du ministère public, mais elle est assortie de garanties.

Deux formes de contrôle, que nous ne retrouvons pas toujours

dans les procédures ordinaires, notamment en ce qui concerne la procédure d'enquête juridique et l'intervention du juge d'instruction, ont été introduites.

Tout d'abord, le juge d'instruction interviendra au moment de la délivrance d'un mandat de détention spécial. Ensuite, le juge du fond, dont la tâche première consistera à vérifier que la procédure accélérée a été appliquée à juste titre par le ministère public, interviendra dans les sept jours. Dans le cas particulier d'un flagrant délit, les charges de la preuve seront réunies de façon quasi évidente.

Par ailleurs, le projet contient d'autres garanties, tant au bénéfice de l'auteur que de la victime. Le dossier sera immédiatement remis à la disposition de l'auteur ; il sera informé du lieu, de la date et de l'heure de sa comparution. L'assistance d'un avocat lui sera accordée dès le début de la procédure ; le non-respect des délais prévus entraînera automatiquement sa remise en liberté. La victime, quant à elle, sera informée aussi rapidement que possible de l'audience à laquelle l'affaire sera fixée ; elle aura un accès immédiat au dossier, bénéficiera de l'assistance d'un avocat et ses droits au civil seront réservés.

La question du champ d'application de la loi a été soulevée à maintes reprises. A cet égard, je répéterai, après le premier ministre, que cette procédure ne saurait évidemment être appliquée aux conflits sociaux, pour la bonne raison qu'il ne s'agit pas d'affaires simples. En cette matière, des investigations doivent être entreprises. En outre, la sérénité manque souvent pour faire application de la procédure accélérée. Les conditions de base ne sont donc jamais réunies dans ce type d'affaires. Par contre, en ce qui concerne les actes de racisme, l'application de cette loi est parfaitement possible dans les situations de flagrants délits ou quand la charge de la preuve est évidente puisque la fourchette des peines prévues dans la loi de 1981 fait appel aux conditions requises par la loi actuelle.

Je voudrais à présent évoquer le problème du hooliganisme.

M. Vandenberghe prétend que le Sénat a plié devant la violence du football et que la loi sur la comparution immédiate est une loi de circonstance. Le monde politique et la scène politique internationale n'auraient jamais admis que notre pays n'ait pas tiré de leçons du drame du Heysel. D'après des renseignements du National Computer Crime Unit, les hooligans s'apprêteraient à frapper. Certaines bandes ont aussi fait savoir qu'elles renonceraient à leurs méfaits s'il s'avérait que notre pays disposait entre-temps d'un arsenal législatif permettant la comparution immédiate.

Je voudrais également revenir sur l'aspect des peines alternatives. Comme vous le savez, le gouvernement souhaite traduire dans une loi la volonté de ne considérer les peines

aanhoudingsmandaat en door de feitenrechter die binnen de zeven dagen zal onderzoeken of het misdrijf wel degelijk op deze manier moet worden berecht. Behoudens de opportuniteitscontrole geniet de verdediging waarborgen voor de onmiddellijke terbeschikkingstelling van het dossier, voor de bijstand van een advocaat, voor de bepaling van de datum, het uur en de plaats van de verschijning en voor de invrijheidstelling in geval van niet-eerbiediging van de termijnen. Soortgelijke waarborgen gelden voor het slachtoffer dat de datum, het uur en de plaats van verschijning onmiddellijk krijgt meegedeeld, dat onmiddellijk het dossier kan raadplegen, dat zich kan laten bijstaan door een advocaat en wiens rechten voor de burgerlijke vordering worden voorbehouden.

Het ligt voor de hand dat sociale conflicten, die nooit een eenvoudige aangelegenheid zijn, niet onder het toepassingsgebied van deze wet vallen. Racistische misdrijven daarentegen, die soms eenvoudig zijn en bestraft worden met straffen die verenigbaar zijn met de bepalingen van dit ontwerp, kunnen dus wel via de snelrechtprocedure worden berecht.

Niet alleen de heer Vandenberghe maar ook andere sprekers hebben vanmorgen gezegd dat deze wet door het hooliganisme is ingegeven en hierdoor een soort van gelegenheidswet is geworden. Er werd gezegd dat de Senaat voor het voetbalgeweld door de knieën is gegaan. Na het Heizeldrama dat ons land al in opspraak heeft gebracht, zou de politieke wereld in binnen- en buitenland evenwel niet aanvaarden dat ons land niet instaat voor de wettelijke middelen die noodzakelijk zijn wanneer een internationaal voetbalkampioenschap zoals Euro 2000 wordt georganiseerd. In dit verband herinner ik de Senaat ook aan de internetboodschappen waarop de *National Computer Crime Unit* ons heeft gewezen. Vanuit de gerechtelijke politie werd ons meegedeeld dat de organisatie van hooligans en openbare rustverstoorders via het internet volop aan de gang was. Sommige hooligans zouden zelfs gezegd hebben dat zij zich gedeisd zullen houden als ons land over de wettelijke middelen beschikt om het voetbalgeweld aan te pakken. Blijkbaar zet het gebrek aan dergelijke middelen hen precies tot dat soort geweld aan.

Wat de alternatieve straffen betreft, wenst de regering de wil om de gevangenisstraf als de ultieme remedie te beschouwen, in een wet te vertalen. We moeten het statuut van die straffen,

d'emprisonnement que comme un ultime remède, et ce en modifiant le statut des mesures dites peines alternatives. Ces dernières sont actuellement subordonnées à l'existence d'une peine d'emprisonnement et constituent la condition d'octroi d'un sursis ou de la suspension du prononcé, sauf dans l'hypothèse où l'on se situe dans le cadre d'une médiation pénale organisée par le parquet.

Le gouvernement est convaincu que des prestations effectuées dans et pour la société, tout comme d'ailleurs la prochaine mise en œuvre par le gouvernement de la médiation pénale après poursuites, constituent une réponse à la délinquance souvent plus efficace et moins coûteuse que les peines privatives de liberté, tant pour l'individu que pour la société. Cela semble vrai aussi bien sous l'angle de la prévention de la récidive que sous celui de la justice réparatrice.

Dans cette optique, il est cohérent et nécessaire de conférer à ces mesures un caractère d'autonomie par rapport aux autres sanctions et mesures pénales si nous voulons répondre de manière diversifiée et adéquate aux diverses formes de délinquance.

Certains d'entre vous pensent à une modification de l'article 7 du Code pénal, en ajoutant à la liste des peines applicables aux infractions les prestations d'intérêt général et la formation et ce, moyennant accord de la personne concernée. Je peux vous assurer que je me retrouve parfaitement dans une telle modification législative, et le gouvernement la soutiendra.

Dans une déclaration à l'agence Belga, le précédent ministre de la Justice a annoncé que la procédure de comparution immédiate, sans moyens supplémentaires, est un cadeau à l'extrême droite. Un montant de 250 millions a été dégagé lors du contrôle budgétaire 2000. 30 magistrats et 61 membres du personnel sont nommés dans une première phase et 31 magistrats et 62 membres du personnel dans une seconde phase. Le gouvernement a en outre encore investi 70 millions dans la politique pénitentiaire.

Dans la même déclaration à Belga, le précédent ministre a fait savoir que le CVP lancerait un appel à la collaboration aux barreaux et aux magistrats, pour autant que je puisse être convaincu de dégager des moyens supplémentaires.

Indépendamment du fait que je trouve curieux qu'un parti politique comptant dans ses rangs deux anciens ministres de la Justice appelle les barreaux et les magistrats à ne pas appliquer la procédure de comparution immédiate, j'ose croire que le monde politique invitera à la collaboration. Il s'agirait d'un signal important à l'adresse du monde judiciaire. Je compte sur la loyauté que la magistrature et des avocats m'ont témoignée dans le passé et que je souhaite voir réaffirmer, notamment par les barreaux flamands.

Le gouvernement ne vise pas seulement à réprimer la « petite » criminalité. Nous devons avoir conscience des autres priorités, comme la criminalité organisée, la criminalité en col blanc et la fraude financière et fiscale. Celles-ci ne peuvent tomber dans le champ d'application de la procédure de comparution immédiate parce qu'il s'agit d'affaires complexes auxquelles l'instruction judiciaire doit apporter la solution. Ce n'est pas pour rien que le gouvernement insiste sur l'instauration d'un parquet fédéral et sur la recherche proactive, basée sur un système de témoins anonymes et de témoins apportant leur témoignage

die nu ondergeschikt zijn aan een gevangenisstraf, wijzigen. Samen met de strafbemiddeling vormen ze een aangepast en goedkoop antwoord op de criminaliteit. Ik zal het voorstel steunen dat prestaties van algemeen maatschappelijk belang en opleiding toevoegt aan de lijst van de mogelijke straffen.

Het voorlaatste punt dat ik wil aansnijden is dat van de financiële middelen. Ik citeer een Belgabericht van 25 oktober 1999 van mijn voorganger Tony Van Parys: "Snelrecht zonder extra middelen is een geschenk voor extreem-rechts". Bij de begrotingscontrole 2000 heeft de regering 250 miljoen uitgetrokken voor de uitvoering van de procedure van onmiddellijke verschijning voor de rechtbank. Met andere woorden, de uitspraak van Tony Van Parys klonk toen misschien als een onheilsbericht en had inderdaad werkelijkheid kunnen worden, indien er geen middelen waren verschaft, maar wordt nu ontkracht door de houding van de regering. De regering geeft de rechtbanken van eerste aanleg wel degelijk meer personeel. In een eerste fase komen er 30 magistraten en 61 personeelsleden in de gerechtelijke arrondissementen waar de voetbalwedstrijden plaatsvinden, plus Antwerpen. Zodra het mogelijk is, komt er een bijkomende uitbreiding met nog eens 31 magistraten en 62 personeelsleden wanneer het snelrecht op kruissnelheid komt. De regering neemt dus haar verantwoordelijkheid op zich. Bovendien heeft ze ook 70 miljoen uitgetrokken specifiek voor het penitentiair beleid dat ze ten gevolge van het snelrecht moet voeren.

Het laatste punt waarop ik wil ingaan, is de oproep tot medewerking. Ik citeer andermaal mijn voorganger in een Belgabericht van dezelfde datum, waarin hij letterlijk het volgende zegt: "Indien de justitieminister Marc Verwilghen kan overtuigd worden om toch middelen ter beschikking te stellen, wil de CVP de magistraten en de balies wel oproepen om ten volle mee te werken aan de realisatie van het heterdaadrecht". Los van het feit dat ik het erg bizar vind dat een politieke partij met twee voormalige ministers van Justitie de magistraten en balies zou kunnen oproepen niet mee te werken aan de toepassing van het snelrecht, reken ik erop dat na de uitleg van vandaag en de middelen die de regering

sous protection.

Ce n'est pas pour rien que des équipes multidisciplinaires ont été mises sur pied avec les inspections sociales et les Finances. Leurs actions peuvent mener à la récupération des fonds dérobés à la communauté.

Je me réjouis que nous ayons pu compter sur M. Ullman pour l'organisation de la politique criminelle en fonction des besoins réels. Nous ne souhaitons pas découvrir des carrousels à la TVA hors d'usage ni attendre les procès jusqu'à ce que l'affaire atteigne la prescription. Nous utiliserons les techniques modernes.

Je demande au Sénat de voter ce projet.

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *Le ministre a fait allusion à ce qui est dit dans l'accord Octopus à propos de l'adaptation du droit pour les flagrants délits. Nous étions d'accord pour évaluer la loi de 1994 et éventuellement y apporter des adaptations. L'évaluation ne fut pas convaincante. Dans certaines cours d'appel, la loi ne fut guère appliquée, bien qu'à celle de Bruxelles environ mille affaires aient été traitées jusqu'en 1999. Il aurait mieux valu procéder calmement à une évaluation.*

effectief ter beschikking stelt, de CVP haar belofte houdt en zal oproepen het snelrecht te steunen. Dat zou een belangrijk signaal zijn vanuit de politieke wereld, zoals ik het ook als een belangrijk signaal beschouw dat de gerechtelijke wereld zijn bereidheid heeft getoond. De loyaliteit die de gerechtelijke wereld me vroeger heeft betoond, werd nu opnieuw bevestigd, onder meer door de Vereniging van de Vlaamse Balies. We kunnen het snelrecht alleen effectief gestalte geven, wanneer we ook de middelen ter beschikking stellen en op de loyaliteit van de magistratuur kunnen rekenen.

Ten slotte wil ik nog even stilstaan bij een punt dat meermaals ter sprake is gekomen. Ik zou niet willen dat de indruk ontstaat dat de regering alleen uit is op het aanpakken van de kleine criminaliteit, al vind ik het woord "klein" volkomen misplaatst. Het gaat immers om stadscriminaliteit die bijzonder storend is voor het sociaal weefsel in onze samenleving. We moeten ons er echter van bewust zijn dat er ook maatregelen moeten worden genomen op het vlak van de andere prioriteiten van de regering. Terecht heeft de heer Dubié vanochtend voorbeelden gegeven die te maken hadden ofwel met de georganiseerde criminaliteit, ofwel met de witteboordencriminaliteit, ofwel met financiële en fiscale misdrijven. Die kunnen uiteraard niet onder het snelrecht vallen, om de evidente reden dat het complexe zaken zijn waarvoor juist het gerechtelijk onderzoek de oplossing moet bieden. Het spreekt vanzelf dat men ook daarvoor grote inspanningen moet doen. Niet voor niets dringt de regering aan op de oprichting van een federaal parket. Verscheidene parlementaire onderzoekscommissies hebben die aanbeveling gedaan. Niet voor niets werkt de regering aan voorontwerpen die de pro-actieve recherche en de bijzondere politietechnieken regelen en die een wettelijk kader scheppen voor de anonieme getuige en de getuige die onder bescherming zijn verklaring wil afleggen.

Met de sociale inspectie en met financiën werden multidisciplinaire teams gevormd die zich in de toekomst zullen bezighouden met deze vorm van criminaliteit. Opsporing van deze vorm van criminaliteit kan ook positieve gevolgen inhouden voor de gemeenschap, met name de recuperatie van de gelden die haar werden ontnomen. In dat kader vermeld ik het initiatief dat is genomen met de bijstandsmagistraat, de heer Ullmann. Ik kan zeggen dat het beleid nu aangepast is aan de noodwendigheden: we wensen geen dode BTW carrousels op te sporen, we wensen dat processen gevoerd kunnen worden vóór de verjaring wordt ingeroepen. Om de criminaliteit te bestrijden moeten we kort op de bal spelen. Daarbij moeten we gebruiken maken van moderne technieken op een ogenblik dat het nog rendeert voor de overheid. In dat vooruitzicht nodig ik de Senaat uit dit ontwerp goed te keuren.

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – In zijn inleidende beschouwing verwees de minister naar wat in het Octopusakkoord staat met betrekking tot de aanpassing van het heterdaadrecht. De commissie was het erover eens dat de wet van 1994 moest worden geëvalueerd om na te gaan op welke punten ze kan worden aangepast.

Die evaluatie was voor mij niet overtuigend omdat er tegenstrijdige signalen werden gegeven. In bepaalde hoven van beroep werd de wet van 1994 weinig toegepast. Uit de

Le gouvernement s'est fixé pour objectif de traiter rapidement les affaires que l'on peut prouver simplement et de mettre fin à l'inacceptable lenteur des procès. Le plafond pour l'application de la procédure de comparution immédiate est fixé à dix ans d'emprisonnement. Quelles affaires faciles à prouver vise-t-on ? Je partage la préoccupation du professeur Storme quant à l'abus éventuel des droits de la défense. En outre, la procédure de comparution immédiate ne résout pas le problème des délais de traitement déraisonnables d'un certain nombre d'affaires. Il est exclu que le vote de ce projet permette de tout accélérer demain.

Le ministre estime que les arguments invoqués, entre autres, par les membres du Conseil des procureurs du Roi sont déraisonnables et hypocrites. Il vaut mieux juger la valeur des arguments en fonction de leur teneur et non de la personne qui les avance. Je ne suis pas membre du Conseil des procureurs du Roi, mais ceux qui sont attaqués n'ont pas l'occasion de se défendre. Ce n'est pas mon rôle de les défendre mais je puis comprendre leurs arguments. Il n'a pas été répondu au contenu de leurs critiques.

En ce qui concerne l'évaluation de la loi, il a été fait référence à la loi Franchimont. Il s'agit ici d'un autre problème, à savoir des imperfections légistiques qui auraient pu être corrigées par voie d'amendement.

L'application de la procédure de comparution immédiate à l'étranger a été évoquée. Environ 10% des procédures judiciaires à l'étranger relèveraient de la justice rapide. Tel n'est pas le cas. En Allemagne, cela n'est vrai que pour 0,5% des procédures. Le hooliganisme y est combattu au moyen de la procédure normale.

Des garanties sont en effet prévues mais elle ne seront peut-être pas opérationnelles sur le terrain.

En ce qui concerne le champ d'application, on aurait pu accepter des amendements, accédant ainsi à la demande du Conseil d'État. Les déclarations du ministre en la matière ne sont pas contraignantes. Une fois votée, une loi a une existence autonome.

Prétendre que le Sénat plierait devant la violence footballistique est un argument déraisonnable. Quoi qu'en soit, le fait est qu'aujourd'hui, certaines corrections auraient pu être apportées.

L'exemple du drame du Heysel est cité. Il fut jugé par la cour de Cassation. L'organisation défailante dans le stade et le manque de coordination entre la gendarmerie et la police furent la cause de ce drame et non le manque de législation appropriée.

Des moyens financiers sont mis à disposition. Nous nous interrogeons cependant sur leur utilisation. Où placera-t-on ceux qui sont maintenus en détention préventive, maintenant que les prisons sont déjà surpeuplées ?

On nous reproche de ne pas inciter les magistrats à la loyauté. Ce n'est pas le rôle de l'opposition. Notre tâche est de formuler une critique de fond. Nous avons le droit de dire qu'un projet présente des imperfections légistiques et qu'il n'est pas conforme aux principes de l'État de droit, dont, entre autres, la Convention européenne des droits de l'homme et l'application du principe d'égalité. Nos avertissements à cet égard sont perçus comme un appel à la révolte des

hoorzittingen bleek dat in Brussel de snelrechtwet van 1994 in 1999 een duizendtal keer werd toegepast. Aangezien er geen conclusies konden worden getrokken, was het beter geweest de zaak rustig te evalueren en het snelrecht geen louter politieke betekenis te geven en nadien te onderzoeken welke verbeteringen konden worden aangebracht.

De regering wil eenvoudig bewijsbare zaken snel behandelen en aan de onaanvaardbaar trage behandeling van rechtszaken een einde maken. Voor eenvoudig bewijsbare zaken is de bovengrens voor het toepassen van het snelrecht tien jaar gevangenisstraf, na rekening te hebben gehouden met de verzachtende omstandigheden. Ik zie niet in welke eenvoudige zaken met een dergelijke strafmaat worden beoogd. Ik deel de bezorgdheid van professor Storme in verband met het misbruik van de rechten van de verdediging. Kan er echter worden gesproken van een probleem van misbruik van de rechten van de verdediging wanneer een zaak wordt behandeld binnen een termijn van zeven dagen? Een dergelijke snelle behandeling vereist vanzelfsprekend een aangepaste vorm van verdediging. Het snelrecht lost trouwens het probleem van de onredelijke behandelingstermijn van een aantal zaken niet op. Het heeft een andere doelstelling. De indruk mag niet worden gewekt dat het snelrecht een algemene maatregel is die een einde zal maken aan de traagheid van justitie. Dit wordt trouwens tegengesproken door de bedoeling van de regering, namelijk dat het moet gaan om gemakkelijk bewijsbare zaken.

De minister noemt het schokkend dat de Raad van de procureurs des Konings en de onderzoeksrechter van Antwerpen deze argumentatie naar voren brengen en noemt deze onredelijk en hypocriet.

Vanzelfsprekend moet de discussie gaan over de inhoud en past het niet om overtuigende argumenten te beantwoorden met aanvallen op de persoon die ze formuleert en hem te discrediteren. De leden van de Raad van de procureurs des Konings zijn groot genoeg om zichzelf te verdedigen, maar ze kunnen hier niet antwoorden. Zonder hun verdediger te willen zijn, kan ik hier wel zeggen dat ik de zin van hun argumenten begrijp. Het is trouwens normaal dat diegenen die de wet het meest zullen moeten toepassen, vooraf wijzen op technische onvolkomenheden die de realisatie van de doelstellingen van de regering in de weg staan. Een inhoudelijk antwoord hebben we nog niet gehoord. Ook op de argumenten met eenzelfde inhoud als de argumenten van de Raad van de procureurs des Konings die de CVP-fractie heeft ingediend, is nooit inhoudelijk ingegaan.

De minister had het over een evaluatie en over een rechtzetting van mogelijke fouten. Daarbij verwees hij naar de wet-Franchimont. Uiteraard is iedereen voorstander van een evaluatie en van het rechtzetten van vergissingen. Hier hebben we echter met een ander probleem te maken. We staan hier voor juridisch-technische tekortkomingen die vandaag nog kunnen worden weggewerkt, maar die om politieke redenen niet mogen worden rechtgezet.

De minister verwees naar toepassingen van het snelrecht in het buitenland. Zowel in Frankrijk als in Duitsland en Nederland zou ongeveer tien procent van de behandelde strafzaken in een snelrechtprocedure terecht komen. Ik verwijst naar de studie van professor Hutsebaut, die duidelijk maakt dat in Duitsland maar 0,5 procent van de strafzaken onder

magistrats. Nous appelons la magistrature à appliquer toujours, quels que soient les partis au pouvoir, les principes de l'État de droit.

deze bijzondere procedure valt en dat het hooliganisme daar via de gewone procedure wordt aangepakt.

De minister had het over de waarborgen die in de wet zijn opgenomen. We ontkennen dat niet, maar de practici zeggen dat die niet operationeel zijn. Zowel het optreden van de advocatuur als de manier waarop aan de onderzoeksrechter een mandaat wordt verleend, zullen tot grote moeilijkheden leiden.

Er is de hele discussie over het toepassingsgebied. Via amendementen had de Senaat gemakkelijk kunnen ingaan op het verzoek van de Raad van State om dat beter af te bakenen. Ook dergelijke amendementen mogen echter niet worden goedgekeurd. De minister maakt er zich vanaf met verklaringen, die niemand binden. Eenmaal de wet goedgekeurd heeft ze een autonoom bestaan, verklaringen in het parlement kunnen daarmee niet worden gelijkgesteld, zeker wanneer amendementen met eenzelfde strekking door dat parlement werden verworpen.

De minister verwees naar mijn allusie op de invloed van het hooliganisme op de behandeling van het ontwerp door de Senaat. Alsof ik zou geïnsinueerd hebben dat de Senaat voor het voetbalgeweld plooit. Dat is natuurlijk niet de teneur van onze kritiek. Om het met de woorden van de minister zelf te zeggen: dit is een onredelijk argument. Natuurlijk is onze redenering niet dat de Senaat, uit schrik dat hij voor het hooliganisme zou terugdeinzen, de problematiek dan maar niet moet behandelen. Dat is zeker niet ons uitgangspunt.

We hadden vandaag verbeteringen in de ontwerpen kunnen aanbrenge. Indien de ontwerpen na een eventuele amendering vandaag opnieuw naar de Kamer zouden worden overgezonden en indien de Kamer de argumenten van de Senaat binnen veertien dagen eventueel zou volgen, zou dat de bestrijding van het hooliganisme niet in de weg staan. Dat is het uitgangspunt.

De minister heeft verwezen naar het Heizeldrama. Het Heizeldrama heeft het voorwerp uitgemaakt van beoordeling door het Hof van Cassatie. Dit drama was geenszins te wijten aan een gebrek aan juridische middelen om de problemen het hoofd te bieden, maar aan het feit dat het bij de organisatie van de wedstrijd onmogelijk was enige veiligheidsverplichting na te leven wegens de toestand van het terrein en van de omgeving. Bovendien had men te maken met een gebrekkige organisatie en met een totale afwezigheid van coördinatie tussen rijkswacht en politie bij het uitbreken van de rellen. Men mag niet de indruk wekken dat het Heizeldrama het gevolg was van een onaangepaste wetgeving en van het feit dat er geen aangepaste maatregelen konden worden genomen. Zowel de ordediensten als de organisatoren zijn in dat geval tekortgeschoten.

Wij hebben vragen over het gebruik van de financiële middelen in het kader van het penitentiaire beleid. Bij de huidige overbezetting van de gevangenis rijst de vraag waar de voorlopig gehechten die in toepassing van het snelrechtwet worden aangehouden, zullen worden ondergebracht. Hierover hebben we vandaag geen duidelijk beeld.

Ten slotte heb ik een opmerking bij de oproep van de minister tot loyaliteit bij de toepassing van de wet. Hij doet hiermee uitschijnen dat wij, als oppositiepartij, de magistratuur moeten

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Je ne sais plus dans quelle langue encore vous dire que ce projet n'est pas bon. « *Lex est araneae tela, quia si in eam inciderit quid debile, retinetur ; grave autem pertransit tela rescissa.* »

En anglais, « *Law catch flies but let hornets go free.* » Soit en français, « Les lois attrapent les mouches mais laissent passer les gros bourdons ». Ou, plus finement, comme en latin : « La loi est une toile d'araignée ; si quelque chose de léger y tombe, la toile le retient, tandis que ce qui est pesant la déchire et s'échappe ». (*Applaudissements.*)

Cette maxime est attribuée à Solon, homme politique athénien, qui a vécu de 640 à 558 avant Jésus-Christ. On refait le monde ici ! Devenu archonte, haut magistrat, au sens non pas des magistrats que nous avons entendus mais de magistrat athénien, il releva l'esprit national des citoyens pauvres et rétablit ainsi l'harmonie dans la cité à laquelle il donna une constitution démocratique.

J'ajouterai : « *Debilissimae republicae plurimae leges* », soit « Trop de lois et trop de lois d'exception sont le signe d'un État affaibli ».

Comme nous l'avons écrit dans notre lettre ouverte aux acteurs de la justice, magistrats et avocats, syndicats et associations, qui nous ont écrit, le projet de comparution immédiate du ministre de la Justice est inutile et superflu.

Il existe une procédure accélérée depuis 1994. Il suffit de l'appliquer correctement et de prévoir les moyens nécessaires à son application. Pourquoi aujourd'hui une procédure superaccélérée ?

Mais que l'on nous comprenne bien. Nous ne sommes évidemment pas contre le principe d'une procédure rapide, ni même accélérée, puisque nous l'avons mise en place en 1994. Mais nous sommes contre une procédure hyperaccélérée,

wijzen op haar plicht om de wet toe te passen. In een democratie heeft de oppositie de taak inhoudelijke kritiek te formuleren. Dat de waarde van de verschillende argumenten in een parlementair debat naar voren worden gebracht, behoort tot de essentie van de democratie. Het bekritisieren van ontwerpen, het bestrijden ervan en het aantonen dat de ontwerpen technisch-juridisch onvolkomen zijn, kan niet worden beschouwd als een oproep tot revolutionaire handelingen. Het lijkt wel alsof wij hebben gevraagd om *De Stomme van Portici* opnieuw op te voeren, maar dan in de justitiepaleizen. Dat is uiteraard niet onze bedoeling. Wij blijven echter volhouden dat de wet juridisch-technisch onvolkomen is en niet overeenstemt met de beginselen van de rechtsstaat. De toepassing van de wet door de magistratuur moet kaderen in het geheel van de beginselen van de rechtsstaat. Hierbij moeten echter prioritaire regels worden gerespecteerd. Zo primeren het Europees Verdrag tot Bescherming van de rechten van de mens en het gelijkheidsbeginsel op de wet. Wij hebben de problemen met betrekking tot de artikel 6 van het EVRM en de artikelen 10 en 11 van de Grondwet onderstreept. De opmerking dat de magistratuur met deze problemen zal worden geconfronteerd en dat ze onafhankelijk en onpartijdig zal moeten beslissen, kan niet worden beschouwd als een oproep tot deloyauteit, maar als een oproep om de beginselen van de rechtsstaat altijd, ongeacht de regeringsmeerderheid, in volledige onafhankelijkheid en onpartijdigheid toe te passen.

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – *Hoe kan ik u diets maken dat dit ontwerp niet deugt? De wetten vangen sprot maar de haaien ontspringen de dans. Te veel uitzonderingswetten zijn de symptomen van een verzwakte Staat. Dit wetsontwerp is nutteloos en overbodig, temeer daar wij in 1994 een snelrechtprocedure hebben ingevoerd. Een afgeroffelde spoedprocedure nemen wij niet. Wij willen tegemoetkomen aan de maatschappelijke vraag naar meer veiligheid, maar dan wel met goede en doeltreffende wetten.*

Dit ontwerp is ondoeltreffend en ontoepasbaar omdat de termijnen te kort zijn. Bovendien worden in de eerste plaats de marginalen en mensen zonder papieren erdoor gevisieerd en dat is discriminatie.

Het ontwerp is ook gevaarlijk. Omdat hij geen tijd heeft om rekening te houden met de persoonlijkheid van de delinquent, loopt de rechter het gevaar een niet-aangepaste straf uit te spreken. De alternatieve straffen zullen niet worden aangemoedigd. De wetgever geeft veel bevoegdheid aan het parket, dat de dossiers uitkiest die voor de snelrechtprocedure in aanmerking komen. De inbreuken gepleegd naar aanleiding van publieke manifestaties of bij sociale onrust worden niet uitdrukkelijk uitgesloten. Bovendien zal dit ontwerp de schadeloosstelling van de slachtoffers niet versnellen.

We hebben het onmogelijke gedaan om de Senaat dat te doen inzien. Als Euro 2000 een uitzonderlijke inspanning vereist, zijn het de ordediensten die daarvoor moeten zorgen.

Kortom, we zijn gekant tegen een justitie met verschillende snelheden en tegen een ontwerp dat wegens zijn tekortkomingen de fundamentele principes van de strafrechtprocedure op de helling dreigt te zetten.

Ik voelde dat de groenen en de socialisten het met mij eens

expéditive et bâclée. Ce qui nous importe, c'est de «bien punir», pas n'importe comment et pas dans la précipitation.

Nous voulons bien entendu répondre au besoin de sécurité des citoyens, qu'ils soient exaspérés par des faits répétés de petite délinquance ou inquiets devant des faits de délinquance plus grave. Mais nous ne voulons pas les leurrer avec un projet de loi qui n'apporte pas de réponse satisfaisante aux problèmes posés. Ce qui nous importe, c'est d'avoir des lois bien ficelées et effectives. Parce que la plus grande qualité des lois aujourd'hui, c'est bien d'être effectives.

Le projet sera inefficace. La plupart des faits de délinquance urbaine ne sont ni des flagrants délits, ni des affaires simples, susceptibles d'être mises en état en quelques jours.

Le projet sera inapplicable. Les délais sont beaucoup trop courts pour permettre aux services de police et aux magistrats d'accomplir tous leurs devoirs d'enquête et aux avocats d'assurer les droits de la défense, tellement importants. Comment, sauf de rares exceptions, un juge d'instruction peut-il décider en quelques minutes de délivrer un mandat d'arrêt à une personne et la mettre quelques jours en prison sans avoir eu le temps d'instruire le dossier ? Comment demander au tribunal de statuer séance tenante sans avoir eu le temps d'en délibérer avec le minimum de recul nécessaire ?

Ce projet sera discriminatoire. En ne retenant que les affaires simples, il va s'appliquer d'abord aux petits délinquants, aux plus faibles et aux plus paumés, aux sans-papiers. Les « gros poissons » seront suffisamment astucieux pour échapper aux mailles de la procédure accélérée. Il ne peut être question d'instaurer une nouvelle forme de détention qui s'écarterait de la philosophie sous-jacente à la détention préventive et le risque de recours à la Cour d'arbitrage sur ce point est énorme.

Enfin, ce projet est dangereux. Vu le manque de temps pour prendre en compte la personnalité du délinquant au-delà des faits, le risque existe pour le juge d'infliger une peine inappropriée. Pour la même raison, le système n'encouragera pas la condamnation à des peines alternatives. Enfin, le champ d'application étant large, le législateur délègue un grand pouvoir au parquet. C'est celui-ci qui sélectionnera les dossiers à envoyer en procédure accélérée. Les infractions commises dans le cadre des manifestations publiques ou de troubles consécutifs à une situation de malaise social ne sont pas exclues expressément par le texte.

En outre, ce projet n'est en rien conçu pour accélérer l'indemnisation des victimes. Elles n'auront pas de temps de faire valoir leurs intérêts. Ceux-ci seront systématiquement réservés.

Nous avons fait l'impossible pour que le Sénat soit pleinement éclairé sur les nombreuses faiblesses et insuffisances du projet. Nous sommes allés à Paris et nous avons obtenu des auditions publiques.

Si à situation exceptionnelle, comme l'Euro 2000, il faut une réponse exceptionnelle, c'est aux forces de l'ordre à prendre, à titre temporaire, les mesures nécessaires de maintien de l'ordre. Nous ne pouvons accepter que l'Euro 2000 donne lieu à une législation de circonstance.

En résumé, nous sommes contre une justice à plusieurs vitesses, une justice vitrine. Nous ne pouvons accepter un

waren. Ik weet dat regeringsdeelname toegevingen vergt, maar er zijn grenzen die men niet mag overschrijden. U kunt zich onthouden. Wij zullen tegenstemmen.

projet de loi qui, par ses imperfections, risque de porter atteinte aux principes fondamentaux – M. Vandenberghe l'a bien dit – de la procédure pénale, garantie de notre liberté à tous, que nous soyons prévenus ou victimes.

Un Sénat méprisé, des parlementaires non convaincus du vote qu'ils risquent d'émettre d'ici peu, une démocratie parlementaire confisquée, une population illusionnée... Tels sont mes sentiments, pour le moment.

Vous, les écolos et les socialistes, je vous sentais vraiment sur la même longueur d'ondes que moi. Vous avez dû peut-être abandonner vos convictions. Je sais très bien que participer à un gouvernement demande toujours des concessions, c'est évident, mais ce n'est pas parce que l'on est dans une majorité que l'on doit franchir certaines limites. Certains d'entre vous auraient pu s'abstenir en commission. Ils ne l'ont pas fait. Pourquoi donc ? Il n'est pas trop tard pour le faire maintenant. Ce ne serait pas une défaite, mais un comportement digne que nous saluerions.

Le groupe PSC, après avoir dépensé beaucoup d'énergie dans ce dossier, votera contre le projet.

– **La discussion générale est close.**

Discussion des articles du projet de loi insérant une procédure de comparution immédiate dans le Code d'instruction criminelle (Doc. 2-347) (Procédure d'évocation)

(Pour le texte adopté par la commission de la Justice, voir document 2-347/4.)

M. le président. – Je vous rappelle que la commission propose un nouvel intitulé: Projet de loi instaurant une procédure de comparution immédiate *en matière pénale*.

Mme Nyssens propose de supprimer les articles 1er à 11 (amendement n° 14, voir document 2-347/2).

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – L'article 1er est ainsi libellé:

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

À cet article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 39 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

Remplacer dans cet article le chiffre « 78 » par le chiffre « 77 ».

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *Lors de la législature précédente, une grande discussion avait eu lieu sur l'application des articles 77 et 78 de la Constitution. L'article 77 concerne les matières bicamérales, l'article 78 les matières bicamérales facultatives.*

Le Conseil d'État a confirmé que l'article 77 signifie que les compétences de la Chambre et du Sénat sont identiques en matière de cours et tribunaux. Selon la Constitution, il convient en effet de respecter les principes du bicaméralisme intégral lorsque le pouvoir législatif organise le pouvoir judiciaire.

Par conséquent, toute modification des compétences des cours et tribunaux doit être traitée de façon bicamérale. Or,

– **De algemene bespreking is gesloten.**

Artikelsgewijze bespreking van het wetsontwerp tot invoering van een procedure van onmiddellijke verschijning in het Wetboek van strafvordering (Stuk 2-347) (Evocatieprocedure)

(Voor de tekst aangenomen door de commissie voor de Justitie, zie stuk 2-347/4.)

De voorzitter. – Ik herinner eraan dat de commissie een nieuw opschrift voorstelt: Wetsontwerp tot invoering van een procedure van onmiddellijke verschijning in *strafzaken*.

Mevrouw Nyssens stelt voor de artikelen 1 tot 11 te schrappen (amendement nr. 14, zie stuk 2-347/2).

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Artikel 1 luidt:

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Op dit artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 39 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In dit artikel het cijfer « 78 » vervangen door het cijfer « 77 ».

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – In de vorige zittingsperiode heeft er een grote discussie plaatsgevonden over de toepassing van de artikelen 77 en 78 van de Grondwet. Artikel 77 heeft betrekking op de bicamerale materies, artikel 78 op de optioneel bicamerale materies.

De Raad van State heeft er in zijn basisadvies op gewezen hoe artikel 77, eerste lid, 9° van de Grondwet dient te worden geïnterpreteerd, met name dat voor de organisatie van de hoven en rechtbanken, Kamer en Senaat op gelijke wijze bevoegd zijn. De Raad van State heeft gesteld dat de interpretatie dat alleen de rechterlijke organisatie, in de zin van Titel II van het Gerechtelijk Wetboek, niet kan worden gevolgd.

les nouvelles compétences du procureur et du juge d'instruction qui découlent de la procédure de comparution immédiate concernent indubitablement l'organisation des cours et tribunaux.

Nous avons connu des précédents avec le Tribunal international pour l'ex-Yougoslavie et le Tribunal pour le Rwanda.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 40 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

Insérer un article 3bis rédigé comme suit :

« Article 3bis. - L'article 184, alinéa premier, du même Code, modifié par les lois des 10 juillet 1967 et 11 juillet 1994, est remplacé par le texte suivant :

« Sans préjudice de l'article 209bis, troisième alinéa, il y aura au moins un délai de dix jours, augmenté, s'il y a lieu, en raison de la distance, entre la citation et la comparution, à peine de nullité de la condamnation qui serait prononcée par défaut contre la personne citée.»

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – L'article 184 du Code d'instruction criminelle dispose qu'il doit y avoir au moins un délai de dix jours, augmenté, s'il y a lieu, en raison de la

Die interpretatie moet worden afgewezen om de volgende redenen. De gezamenlijke lezing van de onderdelen 3° en 9° van artikel 77 eerste lid en van de bepalingen die nauw verband houden met de artikelen 145 en 146 van de Grondwet, brengt met zich dat de wetgevende macht, de organisatie van de rechterlijke macht, net als die van het Arbitragehof, van de Raad van State, van de administratieve rechtscolleges en van de voor tuchtzaken bevoegde rechtscolleges, volgens de procedure van het volledig bicamerisme moet regelen.

Voorts mag niet uit het oog worden verloren dat artikel 77, eerste lid, 3° van de Grondwet eveneens verwijst naar alle wetten ter uitvoering van de artikelen 145 en 146 van de Grondwet. Derhalve stelt de Raad van State dat artikel 77, eerste lid, 9° niet los gelezen kan worden van al die bepalingen en dat in die zin elke wijziging van de bevoegdheid van de rechtbanken en de hoven, en van de essentiële procedureregelen, bicameraal moet worden behandeld.

De regering had in haar oorspronkelijke kwalificatie van het ontwerp, artikel 77 van de Grondwet in artikel 1 in aanmerking genomen. De Raad van State is die kwalificatie bijgetreden en heeft in ieder geval geen opmerkingen gemaakt. Later, bij de indiening van dit ontwerp, werd het gewijzigd in een kwalificatie 78 zonder enige opgave van redenen. Er kan niet aan worden getwijfeld dat de invoering van het snelrecht gevolgen heeft wat de bevoegdheden van de procureur en van de onderzoeksrechter, de essentiële regelen van de procedure en de organisatie van de hoven en de rechtbanken betreft.

Ik vermeld in dit verband als precedent de wet van 22 maart 1996 betreffende de erkenning van en de samenwerking met het Internationaal Tribunaal voor voormalig Joegoslavië en het Internationaal Tribunaal voor Rwanda. Artikel 12 van deze wet regelt de aanhouding en de overbrenging van personen die dienen te verschijnen voor een van voornoemde tribunaal. Dit artikel werd goedgekeurd volgens de integraal bicamerale procedure. In die omstandigheden zijn wij van oordeel dat artikel 1 dient te worden gewijzigd en dat "artikel 78 van de Grondwet" dient te worden vervangen door "artikel 77 van de Grondwet".

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – De heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere hebben amendement nr. 40 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

Een artikel 3bis invoegen, luidende :

« Artikel 3bis. - Artikel 184, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wetten van 10 juli 1967 en 11 juli 1994, wordt vervangen als volgt :

« Onverminderd artikel 209bis, derde lid, wordt een termijn van ten minste tien dagen, die in voorkomend geval verlengd wordt wegens de afstand, tussen de dagvaarding en de verschijning gelaten, op straffe van nietigheid van de veroordeling die bij verstek tegen de gedaagde mocht worden uitgesproken.»

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Artikel 184 van het Wetboek van strafvordering stelt dat een termijn van tenminste tien dagen, die in voorkomend geval verlengd

distance, entre la citation et la comparution, à peine de nullité de la condamnation qui serait prononcée par défaut contre la personne citée. Le nouvel article 209bis de la proposition a créé un nouveau système de comparution que l'on retrouve à l'article 5 du projet de loi. L'article 184 du Code d'instruction criminelle n'a toutefois pas été modifié. Au moment de la coordination des textes, il pourrait y avoir des interprétations contradictoires entre les deux articles. Par conséquent, une modification doit être apportée à l'article 184, alinéa premier avec un renvoi à l'article 209bis. L'article 184 n'est évidemment d'application que dans la mesure où l'article 209bis contient une autre disposition. Cela n'a pas été retenu. Par conséquent, un nouvel article 3bis doit corriger cette possible confusion.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – L'article 5 est ainsi libellé:

Un article 209bis, rédigé comme suit, est inséré dans le même Code :

« Art. 209bis . - Dans les cas visés à l'article 216quinquies, l'appel est introduit dans le délai et la forme prévus aux articles 203 et 205.

Sans préjudice de l'article 205, la cause est fixée dans les quinze jours après l'expiration du délai visé pour le prévenu à l'article 203, § 1er.

Le délai de citation devant la cour est de deux jours.

La cour peut remettre à une ou plusieurs audiences la cause pour autant qu'elle la prenne en délibéré au plus tard quinze jours après l'audience d'introduction.

La cour prononce sa décision dans les cinq jours après la mise en délibéré.

La cour peut, si elle estime que la complexité de l'affaire nécessite des investigations supplémentaires, renvoyer le dossier au procureur général, par décision motivée.»

À cet article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 41 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

Au deuxième alinéa de l'article 209bis en projet, remplacer le mot « quinze » par le mot « vingt ».

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *L'alinéa 2 de l'article 209bis, l'article 5 du projet, prévoit : « Sans préjudice de l'article 205, la cause est fixée dans les quinze jours après l'expiration du délai visé pour le prévenu à l'article 203, § 1er. » Entre autres lors de l'audition du procureur général Dekkers d'Anvers, qui parla au nom du collège des procureurs généraux, il apparut clairement que les délais prévus à l'article 5 n'étaient pas réalistes et que cette situation aurait pour conséquence que l'application de la comparution directe devant la cour d'appel ne pourrait se faire de manière efficace. Il est par conséquent indiqué de faire passer ces délais de 15 à 20 jours. Dans la plupart des cas, le prévenu n'est en effet n'est plus arrêté, vu la nature de la sanction et parce qu'il s'agit d'affaires facilement prouvables. On imposera éventuellement une peine*

wordt wegens de afstand, moet bestaan tussen de dagvaarding en de verschijning op straffe van nietigheid van de veroordeling die bij verstek tegen de gedaagde mocht worden uitgesproken. Terzake heeft artikel 209bis van het voorstel een nieuw systeem van verschijning in het leven geroepen, dat kan worden teruggevonden onder artikel 5 van dit wetsontwerp. Artikel 184 van het Wetboek van strafvordering werd echter niet gewijzigd. Bij de coördinatie van de teksten kunnen tussen beide artikelen tegengestelde interpretaties ontstaan. Derhalve moet in artikel 184, eerste lid, een wijziging worden aangebracht met een verwijzing naar artikel 209bis. Natuurlijk is artikel 184 slechts van toepassing in de mate dat artikel 209bis een andere regeling bevat. Dit werd niet behouden en daarom moet het nieuwe artikel 3bis deze mogelijke verwarring rechtzetten.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Artikel 5 luidt:

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 209bis ingevoegd, luidend als volgt :

« Art. 209bis . - In de gevallen bedoeld in artikel 216quinquies wordt het hoger beroep ingesteld binnen de termijn en in de vorm bepaald in de artikelen 203 en 205.

Onverminderd artikel 205 wordt de zaak vastgesteld binnen vijftien dagen na het verstrijken van de termijn gesteld voor de beklagde in artikel 203, § 1.

De termijn van dagvaarding voor het hof bedraagt twee dagen.

Het hof kan de zaak eenmaal of meermaals uitstellen op voorwaarde dat het deze uiterlijk vijftien dagen na de inleidingszitting in beraad neemt.

Het hof doet uitspraak binnen vijf dagen nadat de zaak in beraad is genomen.

Wanneer het hof van oordeel is dat de complexiteit van de zaak aanvullend onderzoek vereist, kan het hof het dossier bij een met redenen omklede beslissing toezenden aan de procureur-generaal. »

Op dit artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 41 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In het tweede lid van het voorgestelde artikel 209bis, het woord « vijftien » vervangen door het woord « twintig ».

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Het tweede lid van artikel 209bis bepaalt: “Onverminderd artikel 205 wordt de zaak vastgesteld binnen de vijftien dagen na het verstrijken van de termijn gesteld voor de beklagde in artikel 203, § 1”. Onder meer tijdens de hoorzitting met procureur-generaal Dekkers van Antwerpen, die sprak namens het college van procureurs-generaal, werd het duidelijk dat de termijnen vermeld in artikel 5 van dit ontwerp, niet navolgbaar waren en dat dit tot gevolg zou hebben dat de toepassing van het snelrecht voor het hof van beroep niet efficiënt zou kunnen gebeuren. Het is dan ook aangewezen om deze termijn van 15 dagen te verlengen tot 20 dagen. De betrokken betichte is in de meeste gevallen immers niet langer aangehouden gelet op de aard van de straf en omdat het om eenvoudig bewijsbare zaken gaat. Eventueel zal een principiële gevangenisstraf

d'emprisonnement de principe, mais une peine d'emprisonnement effective sera plutôt exceptionnelle. Nous sommes par conséquent d'avis que le délai de 15 jours doit être porté à 20 sans que cela constitue un risque pour l'application efficace de la loi.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Au même article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 42 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

Au quatrième alinéa de l'article 209bis en projet, remplacer les mots « quinze jours » par les mots « deux mois »

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *Il s'agit cette fois de l'alinéa 4 de l'article 5, le nouvel article 209bis, qui porte sur la procédure devant la Cour d'appel. L'alinéa prévoit : « La cour peut remettre à une ou plusieurs audiences la cause pour autant qu'elle la prenne en délibéré au plus tard quinze jours après l'audience d'introduction. » Ceci signifie qu'une fois que l'affaire est traitée par la Cour d'appel, tout devrait être terminé dans un délai de 15 jours. Nous proposons de faire passer ce délai, que nous estimons tout à fait irréaliste, à deux mois.*

Supposons que des témoins doivent être entendus. Ces auditions ne pourront jamais être organisées dans un délai de 15 jours. Si, en outre, une étude sociale ou complémentaire, un rapport d'expertise ou un rapport complémentaire d'expertise s'avèrent nécessaires, ils ne pourront se faire dans un délai de 15 jours. Je souligne que la Cour d'appel joue un rôle important : elle est la deuxième et dernière instance en fait qui puisse juger de tous les aspects de l'affaire.

Lors de l'amendement précédent, j'ai déjà dit que l'allongement du délai de 15 jours à deux mois n'a pas d'impact essentiel sur la procédure elle-même. On admettra généralement que la personne qui comparait en appel ne sera plus arrêtée et qu'il n'y a donc pas de raison d'exercer effectivement les droits de la défense. L'allongement du délai de 15 jours à deux mois est par conséquent une proposition très raisonnable.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Au même article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 43 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

Entre les quatrième et cinquième alinéas de l'article 209bis proposé, insérer un alinéa 4, libellé comme suit :

« Si un témoin doit être cité à comparaître, le délai est réduit conformément à l'article 184, alinéa 4. »

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *L'article 5 présente un inconvénient important, à savoir que le délai de comparution de témoins n'a pas été raccourci dans le cas de la procédure devant la Cour d'appel, alors que c'est le cas pour la comparution de témoins en première instance. Selon l'article 5 – le nouvel article 209bis –, la Cour peut reporter l'affaire une ou plusieurs fois pour autant qu'elle la prenne en délibéré au plus tard quinze jours après l'audience d'introduction ; mais lorsque la Cour estime que des témoins*

worden opgelegd, maar een effectieve gevangenisstraf zal eerder een uitzondering zijn. We zijn dan ook van oordeel dat de termijn van 15 dagen tot 20 dagen kan worden verlengd zonder enig gevaar voor een efficiënte toepassing van de wet.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 42 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In het vierde lid van het voorgestelde artikel 209bis, de woorden « vijftien dagen » vervangen door de woorden « twee maanden ».

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Het vierde lid van het nieuwe artikel 209bis, heeft betrekking op de procedure voor het Hof van Beroep. Het bepaalt: "Het hof kan de zaak eenmaal of meermaals uitstellen op voorwaarde dat het deze uiterlijk vijftien dagen na de inleidingszitting in beraad neemt." Dit wil zeggen dat, eenmaal de zaak in behandeling is bij het hof van beroep, alles zou moeten worden afgehandeld binnen een termijn van 15 dagen. Wij stellen voor om deze termijn van 15 dagen, die we als volkomen onrealistisch beschouwen, te verlengen tot twee maanden.

Veronderstel dat er getuigen moeten worden gehoord. Die verhoren zullen nooit binnen de termijn van 15 dagen kunnen worden georganiseerd. Als daarenboven een maatschappelijke enquête of een aanvullend deskundig verslag nodig zou zijn, zal dat onmogelijk binnen die termijn kunnen worden afgehandeld. Ik wijs erop dat het hof van beroep toch een belangrijke rol heeft: het is de tweede en laatste aanleg in feite om over alle aspecten van de zaak te oordelen.

Bij het vorige amendement heb ik reeds gezegd dat de verlenging van de termijn van 15 dagen tot twee maanden geen wezenlijke weerslag heeft op de procedure zelf. In de regel zal de persoon die in beroep verschijnt, niet meer aangehouden zijn en is er dus geen reden om een effectieve effectuering van de rechten van de verdediging mogelijk te maken. De verlenging van de termijn van 15 dagen tot twee maanden is dan ook een zeer redelijk voorstel.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 43 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

Tussen het vierde en het vijfde lid van het voorgestelde artikel 209bis een nieuw lid invoegen, luidende :

« Indien een getuige moet worden gedagvaard om te verschijnen, wordt de termijn verminderd overeenkomstig artikel 184, vierde lid. »

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Artikel 5 heeft een belangrijk gebrek, namelijk dat de termijn voor de dagvaarding van getuigen in de procedure voor het hof van beroep niet is ingekort, terwijl dat wel voorzien is voor het dagvaarden van de getuigen in de procedure in eerste aanleg. Het hof kan de zaak volgens artikel 5 eenmaal of meermaals uitstellen op voorwaarde dat het deze uiterlijk vijftien dagen na de inleidingszitting in beraad neemt, maar wanneer het van oordeel is dat er getuigen moeten worden gehoord, zijn de

doivent être entendus, les délais de comparution pour ces témoins ne correspondent plus au délai maximum de quinze jours qui, dans cette hypothèse, ne peut être respecté. Il s'agit indubitablement d'un oubli et je demande au Sénat qu'il répare cet oubli.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – L'article 6 est ainsi libellé:

Il est inséré dans le livre II, titre premier, du même Code, un chapitre V comprenant les articles 216quinquies à 216septies et rédigé comme suit :

« CHAPITRE V. - De la comparution immédiate

Art. 216quinquies . - § 1er . Le procureur du Roi convoque, aux fins de comparution immédiate devant le tribunal correctionnel, toute personne qui, en application de l'article 20bis de la loi du 20 juillet 1990 sur la détention préventive, est détenue ou a été laissée en liberté aux conditions des articles 35 et 36 de ladite loi .

Lorsque le mandat d'arrêt en vue de comparution immédiate, visé à l'article 20bis de la même loi est décerné, le procureur du Roi notifie immédiatement à toute personne visée à l'alinéa 1er et à son avocat, les lieu, jour et heure de l'audience.

Cette notification est mentionnée dans un procès-verbal, dont copie est immédiatement remise à l'intéressé.

La notification contient une description des faits retenus à charge du prévenu ainsi que l'indication de l'article 91 du Code judiciaire et vaut citation à comparaître.

§ 2. Les lieu, jour et heure de la comparution sont communiqués par tout moyen approprié aux victimes connues.

Après une demande écrite de la personne lésée, qui peut être introduite avant l'audience en même temps que la déclaration prévue à l'article 5bis du titre préliminaire du Code de procédure pénale , le dossier est mis à sa disposition ainsi qu'à celle de son avocat dès la réquisition du mandat d'arrêt en vue de comparution immédiate.

Cette mise à disposition du dossier peut se faire sous forme de copies certifiées conformes.

§ 3. La comparution devant le tribunal a lieu au plus tôt après quatre jours mais dans les sept jours à compter de la délivrance du mandat d'arrêt en vue de comparution immédiate.

Le tribunal statue soit séance tenante soit dans les cinq jours après la mise en délibéré.

Le jugement n'est pas susceptible d'opposition. Art.

dagvaardingstermijnen voor die getuigen niet in concordantie met de maximale termijn van vijftien dagen. In deze hypothese kan die termijn niet worden nageleefd. Dat is ongetwijfeld een vergetelheid en ik doe een beroep op de Senaat om die evidente vergetelheid, die tot gevolg zou hebben dat artikel 5 niet meer kan worden toegepast wanneer de advocaten in het hof van beroep, over wie de heer Moens het zo welsprekend had, vragen om bepaalde getuigen te horen, wat volgens het EVRM in sommige omstandigheden niet kan worden geweigerd. Dat beroep op getuigen kan een conflict doen ontstaan tussen twee bepalingen, wat leidt tot rechtsonzekerheid en alleen in het voordeel kan zijn van de advocaten die procesmisbruik zouden plegen. Dat wil ik in ieder geval voorkomen en daarom pleit ik voor aanpassing van de termijnen.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Artikel 6 luidt:

In boek II, eerste titel, van hetzelfde Wetboek wordt een hoofdstuk V ingevoegd dat de artikelen 216quinquies tot 216septies bevat, luidend als volgt :

« HOOFDSTUK V. - Onmiddellijke verschijning

Art. 216quinquies . - § 1. De procureur des Konings roept met het oog op onmiddellijke verschijning voor de correctionele rechtbank eenieder op die, overeenkomstig artikel 20bis van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis, in hechtenis wordt gehouden of in vrijheid is gesteld met inachtneming van de voorwaarden omschreven in de artikelen 35 en 36 van voornoemde wet.

Wanneer het bevel tot aanhouding met het oog op onmiddellijke verschijning als bedoeld in artikel 20bis van dezelfde wet wordt uitgevaardigd, stelt de procureur des Konings elke persoon bedoeld in het eerste lid en zijn advocaat onmiddellijk in kennis van de plaats, de dag en het uur van de zitting.

Deze kennisgeving wordt vermeld in een proces-verbaal waarvan aan betrokkene onmiddellijk een afschrift wordt overhandigd.

De kennisgeving bevat een omschrijving van de feiten die aan de beklagde ten laste worden gelegd alsook de tekst van artikel 91 van het Gerechtelijk Wetboek en geldt als dagvaarding om te verschijnen.

§ 2. Plaats, dag en uur van verschijning worden met alle passende middelen aan de gekende slachtoffers meegedeeld.

Op schriftelijk verzoek van de benadeelde persoon dat voor de terechtzitting en op hetzelfde moment als de verklaring bedoeld in artikel 5bis van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering kan worden ingediend, wordt het dossier te zijner beschikking en ter beschikking van zijn advocaat gesteld zodra het bevel tot aanhouding met het oog op onmiddellijke verschijning wordt gevorderd.

Het dossier kan ter beschikking worden gesteld in de vorm van eensluidend verklaarde afschriften.

§ 3. De verschijning voor de rechtbank geschiedt na ten vroegste vier en ten hoogste zeven dagen te rekenen van de uitvaardiging van het bevel tot aanhouding met het oog op

216sexies . - Le tribunal peut, s'il estime que la complexité de l'affaire nécessite des investigations supplémentaires, renvoyer le dossier au procureur du Roi, par décision motivée.

Dans ce cas, le tribunal statue par la même ordonnance sur le maintien du prévenu en détention jusqu'à la signification éventuelle d'un mandat d'arrêt dans les vingt-quatre heures. La décision de maintien est motivée conformément à l'article 16, §§ 1er et 5, alinéas 1er et 2, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive.

L'ordonnance visée par le présent article n'est susceptible d'aucun recours.

Art. 216septies. - Le tribunal peut remettre à une ou plusieurs audiences la cause pour autant qu'il la prenne en délibéré au plus tard quinze jours après l'audience d'introduction prévue à l'article 216quinquies , § 3. Cette remise est décidée d'office ou à la demande du prévenu, de la partie civile ou du procureur du Roi pour :

- procéder à l'audition de tout témoin qu'il jugera utile;
- faire procéder à une enquête sociale.

Si un témoin doit être cité à comparaître, le délai sera réduit conformément à l'alinéa 4 de l'article 184. »

Mme Nyssens propose l'amendement n° 16 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

Apporter à l'article 216quinquies proposé, les modifications suivantes :

A. Remplacer le § 3 par ce qui suit :

« § 3. La comparution devant le tribunal a lieu au plus tôt après quatre jours mais dans les sept jours à compter de la délivrance du mandat d'arrêt en vue de comparution immédiate. Le tribunal avertit le prévenu qu'il ne peut être jugé le jour même qu'avec son accord; toutefois, cet accord ne peut être recueilli qu'en présence de son avocat ou, si celui-ci n'est pas présent, d'un avocat commis d'office par le bâtonnier. Si le prévenu consent à être jugé séance tenante, mention en est faite au procès-verbal de l'audience. Le tribunal statue soit séance tenante soit dans les cinq jours de la mise en délibéré. »

B. Ajouter un § 4, rédigé comme suit :

« § 4. Si le prévenu ne consent pas à être jugé séance tenante, le tribunal renvoie à une prochaine audience qui doit avoir lieu dans un délai qui ne peut être inférieur à deux semaines, sauf renonciation expresse du prévenu, ni supérieur à six semaines. »

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Cet amendement vise à proposer une solution alternative à la procédure accélérée.

onmiddellijke verschijning.

De rechtbank doet uitspraak tijdens de terechtzitting of binnen vijf dagen nadat de zaak in beraad is genomen.

Tegen dit vonnis kan geen verzet worden gedaan.

Art. 216sexies . - Wanneer de rechtbank van oordeel is dat de complexiteit van de zaak aanvullend onderzoek vereist, kan zij bij een met redenen omklede beslissing het dossier terugzenden aan de procureur des Konings.

In dat geval beslist de rechtbank bij dezelfde beschikking over de handhaving van de beklaagde in hechtenis tot aan de eventuele betekening van een bevel tot aanhouding binnen vierentwintig uur. De beslissing tot handhaving wordt overeenkomstig artikel 16, §§ 1 en 5, eerste en tweede lid, van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis met redenen omkleed.

Tegen de beschikking bedoeld in dit artikel kan geen enkel rechtsmiddel worden aangewend.

Art. 216septies. - De rechtbank kan de zaak eenmaal of meermaals uitstellen op voorwaarde dat zij deze uiterlijk vijftien dagen na de inleidingszitting bedoeld in artikel 216quinquies , § 3, in beraad neemt. Tot dit uitstel wordt beslist ambtshalve of op verzoek van de beklaagde, van de burgerlijke partij of van de procureur des Konings om :

- de getuigen te horen die zij nuttig acht;
- een maatschappelijke enquête te doen verrichten.

Indien een getuige moet worden gedagvaard om te verschijnen, wordt de termijn verminderd overeenkomstig artikel 184, vierde lid. »

Mevrouw Nyssens heeft amendement nr. 16 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In het voorgestelde artikel 216quinquies de volgende wijzigingen aanbrengen :

A. Paragraaf 3 vervangen als volgt :

« § 3. De verschijning voor de rechtbank geschiedt na ten vroegste vier en ten hoogste zeven dagen te rekenen van de uitvaardiging van het bevel tot aanhouding met het oog op onmiddellijke verschijning. De rechtbank deelt de beklaagde mee dat hij de dag zelf alleen kan worden berecht als hij daarmee instemt; de beklaagde kan die instemming evenwel alleen geven in aanwezigheid van zijn advocaat of, indien deze niet aanwezig is, van een advocaat die door de stafhouder ambtshalve wordt aangesteld. Stemt de beklaagde ermee in terstond te worden berecht, dan wordt daarvan melding gemaakt op het zittingsblad. De rechtbank doet dan meteen uitspraak of binnen vijf dagen nadat de zaak in beraad is genomen. »

B. Een § 4 toevoegen, luidende :

« § 4. Stemt de beklaagde er niet mee in terstond berecht te worden, dan verwijst de rechtbank de zaak naar een volgende terechtzitting die moet plaatsvinden ten vroegste twee weken later, tenzij de beklaagde daarvan uitdrukkelijk afziet, en ten hoogste zes weken later.

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – Dit amendement strekt ertoe een alternatieve oplossing voor te stellen voor de

Compte tenu du caractère exceptionnel de cette nouvelle procédure et du peu de temps imparti tant à la victime pour s'organiser qu'au prévenu pour préparer sa défense, nous pensons qu'il faut permettre au prévenu, lorsqu'il comparait, de pouvoir bénéficier d'un délai plus long s'il estime avoir besoin de plus de temps pour préparer sa défense. Dans cette perspective, il convient de prévoir un renvoi à une prochaine audience qui devrait se tenir dans un délai raisonnable, à savoir entre deux et six semaines. Cette mesure responsabilise le prévenu car il sait que sa détention risque de se prolonger durant ce délai, mais ce garde-fou ne semble pas remis en cause dans le système français et était proposé dans le projet de loi de 1993 qui a été retiré par la suite.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – À cet article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 44 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

À l'article 216quinquies, § 1er, proposé, insérer les mots « , conformément à l'article 20bis de la même loi, » entre le mot « subordonnée » et les mots « au respect »

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *L'article 6 porte sur l'article 216quinquies. Si nous avions voulu faire de l'obstruction, nous aurions pu déposer des amendements visant à remplacer la numérotation latine totalement dépassée de tous ces articles. Nous le ferons lors de la discussion de la loi de réparation qui nous a été promise.*

À l'article 216quinquies, paragraphe 1er, nous proposons d'insérer les mots « conformément à l'article 20bis de la même loi » entre le mot « subordonnée » et les mots « au respect ».

Je suis persuadé que cet amendement sera adopté par le Sénat. Il s'agit de la rectification d'une erreur juridique évidente ; si celle-ci était commise par un étudiant en première candidature en droit, il serait immédiatement renvoyé en deuxième session. Le texte actuel donne lieu à une interprétation totalement erronée et risque de réduire à néant l'objectif que le ministre poursuit. Il sera en effet possible d'étendre le champ d'application des personnes que le procureur du Roi peut convoquer aux personnes qui, sur la décision du juge d'instruction, ont été mises en liberté sous condition, conformément aux articles 35 et 36 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive. C'est une tout autre hypothèse. L'hypothèse actuelle concerne des décisions qui ont été prises à la suite d'une requête du procureur du Roi dans le cadre de la procédure de comparution immédiate. Selon le texte du projet, l'article 216quinquies est aussi d'application dans les cas où il n'y a pas de requête du procureur du Roi pour l'application de la comparution immédiate, mais où on passe à l'application des dispositions de la loi sur la détention préventive. Ce n'est pas le but du gouvernement qui n'a pas voulu étendre cette compétence. Il souhaitait la limiter à la comparution immédiate. Notre amendement contient donc une amélioration qui n'est pas de nature politique mais simplement technique. Res ipsa loquitur.

snelrechtprocedure. Gelet op het uitzonderlijk karakter van deze nieuwe procedure en van de vrij korte tijd, zowel voor het slachtoffer om zich te organiseren als voor de beklagde om zijn verdediging voor te bereiden, zijn we van mening dat de beklagde, wanneer hij verschijnt, over meer tijd moet kunnen beschikken om zijn verdediging voor te bereiden, indien hij dat nodig acht. Daartoe is het wenselijk de zaak te verwijzen naar een volgende terechtzitting die moet plaatshebben binnen een redelijke termijn, dat wil zeggen twee tot zes weken later. Die maatregel zal de beklagde zeker tot nadenken stemmen want hij weet dat zijn aanhouding gedurende die termijn verlengd dreigt te worden. Die regeling lijkt in het Franse systeem niet ter discussie te staan en was ook voorgesteld in het wetsontwerp van 1993, dat nadien is ingetrokken.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op dit artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 44 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In het eerste lid van § 1 van het voorgestelde artikel 216quinquies, tussen het woord « wie » en de woorden « de vrijheid » de woorden « , overeenkomstig artikel 20bis van deze zelfde wet, » invoegen.

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Artikel 6 heeft betrekking op het belangrijke voorgestelde artikel 216quinquies. Indien we hadden willen “filibusteren”, hadden we ook amendementen kunnen indienen om de Latijnse benamingen van al die artikelen te vervangen want dat is een totaal voorbijgestreefde manier om artikelen te nummeren. We zullen dat echter doen bij de bespreking van de beloofde reparatiewet.

We stellen voor om in het eerste lid van § 1 van het voorgestelde artikel 216quinquies, tussen het woord “wie” en de woorden “de vrijheid” de woorden “overeenkomstig artikel 20bis van dezelfde wet” in te voegen.

het eerste lid van § 1 luidt als volgt : “De procureur des Konings roept met het oog op onmiddellijke verschijning voor de correctionele rechtbank eenieder op die, overeenkomstig artikel 20bis van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis, in hechtenis wordt gehouden of in vrijheid is gesteld met inachtneming van de voorwaarden omschreven in de artikelen 35 en 36 van voornoemde wet.”

Ik ben ervan overtuigd dat dit amendement door de Senaat zal worden aanvaard. Het is de rechtzetting van een evidente juridische fout die, indien ze door een student in de eerste kandidatuur rechten wordt gemaakt, onmiddellijk tweede zitting tot gevolg zou hebben. De huidige tekst geeft immers aanleiding tot een totaal verkeerde interpretatie en dreigt het effect dat de minister van Justitie met zijn ontwerp nastreeft, teniet te doen. Het zal immers mogelijk zijn dat het toepassingsgebied van de personen die de procureur des Konings kan oproepen, wordt uitgebreid tot die personen die, ingevolge een beslissing van de onderzoeksrechter, in vrijheid onder voorwaarden verkeren, conform de artikelen 35 of 36 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis. Dat is een totaal andere hypothese. De hypothese die hier voorligt, gaat over beslissingen die werden genomen ingevolge een vordering door de procureur des Konings in het

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Au même article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 45 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

À l'article 216quinquies, § 1er, alinéa 1er, proposé, remplacer les mots « des articles 35 et 36 » par les mots « de l'article 35 ».

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *Il est évident qu'il s'agit à nouveau d'une erreur technique de taille. Pour permettre au Sénat de comprendre pourquoi, je renvoie à loi sur la détention préventive. L'article 36, § 1er, de la loi relative à la détention préventive dispose : « Au cours de l'instruction judiciaire, le juge d'instruction peut, d'office ou sur réquisition du procureur du Roi, imposer une ou plusieurs conditions nouvelles, retirer, modifier ou prolonger, en tout ou partie, des conditions déjà imposées. Cette décision est prise pour le temps qu'il détermine, avec un minimum de trois mois. Il peut dispenser de l'observation de toutes les conditions ou de certaines d'entre elles. »*

On peut lire à l'article 216quinquies, § 1er, du Code d'instruction criminelle : « ou dont la liberté est subordonnée au respect des conditions des articles 35 et 36 de la loi précitée ». Il est évident que l'article 36 doit être abrogé car la notification de la fixation par le procureur doit avoir lieu immédiatement. L'article 36 de la loi relative à la détention préventive concerne la situation dans laquelle le juge d'instruction ou la chambre du conseil modifie, supprime ou prolongent les conditions. Cela interviendra de toute façon à une phase ultérieure, à savoir après que la notification a eu lieu. Il est donc absurde de disposer que le procureur doit convoquer les personnes qui entrent dans le champ d'application de l'article 36 de la loi, à savoir celles dont les conditions ont été modifiées ou supprimées, puisque la notification a déjà eu lieu. L'hypothèse de l'article 216quinquies ne se réalisera jamais dans la pratique et le présent amendement constitue donc une rectification utile. Son adoption contribuerait largement à la lutte contre la pollution législative.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Au même article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 46 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

Remplacer l'article 216quinquies, 1er, alinéa 2, proposé par la disposition suivante :

« Le procureur du Roi notifie sans délai à toute personne visée à l'alinéa 1er et son avocat les lieu, date et heure de l'audience, lorsque le mandat d'arrêt en vue de comparution immédiate, visé à l'article 20bis de la même

raam van de snelrechtprocedure. Volgens wat hier staat zou artikel 216quinquies ook van toepassing zijn in de gevallen waar er geen vordering is van de procureur des Konings voor de toepassing van het snelrecht, maar waar men overgaat tot de toepassing van de bepalingen van de wet op de voorlopige hechtenis. Het is niet de bedoeling van de regering om deze bevoegdheden uit te breiden; ze wenste dit tot het snelrecht te beperken. Ons amendement houdt dus een niet-politieke louter technische verbetering in. *Res ipsa loquitur.*

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 45 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In het voorgestelde art. 216quinquies, § 1, eerste lid, de woorden « de artikelen 35 en 36 » vervangen door de woorden « artikel 35 ».

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Het is duidelijk dat het hier opnieuw gaat om een technische flater van jewelste. Opdat de Senaat zou begrijpen waarom, verwijs ik naar de wet op de voorlopige hechtenis. In artikel 36 § 1 van de wet op de voorlopige hechtenis staat het volgende: “De onderzoeksrechter kan in de loop van het gerechtelijk onderzoek ambtshalve of op vordering van de procureur des Konings één of meer nieuwe voorwaarden opleggen, reeds opgelegde voorwaarden geheel of gedeeltelijk opheffen, wijzigen of verlengen. Deze beslissing wordt genomen voor de tijd die hij bepaalt en voor maximum drie maanden. Hij kan vrijstelling verlenen van naleving van alle voorwaarden of van sommige van die voorwaarden”.

Welnu, in het eerste lid van § 1 lees ik: “...of in vrijheid is gesteld met inachtneming van de voorwaarden omschreven in de artikelen 35 en 36 van voornoemde wet”. Het is duidelijk dat artikel 36 geschrapt moet worden want de kennisgeving van de dagstelling door de procureur dient onmiddellijk plaats te vinden. Artikel 36 van de wet op de voorlopige hechtenis betreft de situatie waarbij de onderzoeksrechter of de raadkamer de voorwaarden wijzigt, opheft of verlengt. Dat zal sowieso gebeuren in een latere fase van de procedure, namelijk wanneer de kennisgeving reeds is verricht. Het is dan ook absurd dat de procureur personen zou moeten oproepen die vallen onder toepassing van artikel 36 van de wet, namelijk personen van wie voorwaarden werden gewijzigd of opgeheven, aangezien de kennisgeving reeds gebeurd zal zijn. De hypothese van artikel 216quinquies zal zich in de praktijk nooit voordoen en het voorliggend amendement is dus een nuttige rechtzetting. De goedkeuring ervan zou in ruime mate bijdragen tot de strijd tegen de wetsvervuiling.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 46 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

Het tweede lid van § 1 van het voorgestelde artikel 216quinquies vervangen als volgt :

« De procureur des Konings stelt elke persoon bedoeld in het eerste lid en zijn advocaat onmiddellijk in kennis van de plaats, de dag en het uur van de zitting, wanneer het bevel tot aanhouding met het oog op onmiddellijke verschijning

loi, est décerné ou dès que le juge d'instruction a pris la décision conformément à l'article 35 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive. »

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *Cet amendement vise à modifier le texte du premier paragraphe de l'article 216quinquies. Si le juge d'instruction ne délivre aucun mandat d'arrêt en vue d'une comparution immédiate mais octroie une libération conditionnelle, l'intéressé et son avocat doivent aussi être informés de l'endroit, du jour et de l'heure de l'audience. Nous avons introduit un tel amendement dans différents articles afin de combler des lacunes identiques.*

Grâce à mes amendements, je viens au secours du gouvernement et je rends possible la réalisation de ses intentions. J'essaie de les utiliser de manière optimale et d'améliorer les textes afin que des principes aussi essentiels soient respectés.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Au même article, Mme Nyssens propose l'amendement n° 38 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

Au § 2, alinéa 1er, de l'article 216quinquies proposé, supprimer le mot « *connues* »

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Le terme « *connues* » est superflu : comment donner une information à quelqu'un que l'on ne connaît pas ? En outre, ce projet ne donne aucune garantie d'indemnisation des victimes car, dans la plupart des cas, on réservera les intérêts civils mais on créera de la sorte un encombrant arriéré.

Dans la tête des citoyens, ce projet vise à améliorer la réparation des victimes, ce dont je doute. En effet, les délais sont tellement courts que la victime n'aura pas le temps de choisir un avocat et de comparaître à l'audience. Si jamais elle comparaît, elle n'aura pas le droit de préparer sa défense.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Au même article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 47 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

Au § 3 de l'article 216quinquies proposé, remplacer les mots « *au plus tôt après quatre jours mais dans les sept jours* » par les mots « *au plus tôt après six jours mais dans les dix jours* ».

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *Le paragraphe 3 est*

als bedoeld in artikel 20bis van dezelfde wet wordt uitgevaardigd of vanaf de beslissing van de onderzoeksrechter die wordt genomen overeenkomstig artikel 35 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis. »

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – De verantwoording van dit amendement spreekt voor zichzelf. Als de onderzoeksrechter geen bevel tot aanhouding met het oog op de onmiddellijke verschijning uitvaardigt, maar wel een voorwaardelijke vrijlating oplegt, zoals bedoeld in artikel 35 van de wet op de voorlopige hechtenis, dienen de opgeroepene en zijn advocaat uiteraard ook te worden ingelicht over de plaats, de dag en het uur van de zitting. We hebben bij verscheidene artikelen een dergelijk amendement ingediend dat altijd opnieuw hetzelfde gebrek willen corrigeren. Deze artikelen gaan uit van de hypothese dat de onderzoeksrechter een bevel tot aanhouding heeft gegeven, maar ab initio wordt in de wet ook een andere hypothese geformuleerd, namelijk dat de onderzoeksrechter de betrokkene kan vrijlaten op bepaalde voorwaarden, bijvoorbeeld geen aanwezigheid bij voetbalwedstrijden. Met die hypothese wordt in de daaropvolgende artikelen echter geen rekening meer gehouden. Men heeft de indruk dat na een aanhouding de procedure gewoon doorloopt, terwijl na een voorwaardelijke vrijlating de wet niet meer wordt toegepast, hoewel men voortdurend zegt dat de wet wel van toepassing is. Ik kom de regering met mijn amendementen tegemoet en maak de uitvoering van haar doelstellingen mogelijk. Ik tracht er het beste van te maken en de teksten te verbeteren om zo enkele essentiële beginselen na te leven.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel heeft mevrouw Nyssens amendement nr. 38 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In § 2, eerste lid, van het voorgestelde artikel 216quinquies, het woord « *gekende* » schrappen.

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – *Het woord "gekende" is overbodig : hoe kan men iets meedelen aan iemand die men niet kent? Dit ontwerp geeft overigens geen enkele garantie dat de slachtoffers vergoed zullen worden, want in de meeste gevallen zal een voorbehoud worden gemaakt inzake de burgerlijke belangen, maar op die wijze wordt een enorme achterstand gecreëerd van niet-afgehandelde zaken.*

Voor de burger beoogt dit ontwerp de schadeloosstelling van de slachtoffers. Ik heb daar zo mijn twijfels bij. De termijnen zijn immers zo kort dat het slachtoffer nooit voldoende tijd heeft om een advocaat te kiezen en op de zitting te verschijnen. Als het slachtoffer dan toch zou verschijnen, zal het zijn recht van verdediging niet kunnen waarnemen.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 47 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In § 3 van het voorgestelde artikel 216quinquies de woorden « *ten vroegste vier en ten hoogste zeven* » vervangen door de woorden « *ten vroegste zes en ten hoogste tien* ».

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Dit amendement

évidemment un paragraphe clé du projet puisqu'il prévoit que l'inculpé doit comparaître au minimum 4 et au maximum 7 jours après la délivrance du mandat d'arrêt en vue de comparution immédiate. Ces délais sont évidemment trop courts. Élaborer un dossier prend du temps. Il faut établir des procès-verbaux, les avocats doivent se préparer, il faut dactylographier les conclusions etc.

On pourra objecter qu'en allongeant le délai de comparution, nous allongeons la durée de la détention préventive. Mais l'article 5, 4° de la Convention européenne des droits de l'homme reste d'application. L'inculpé peut donc introduire immédiatement une requête auprès de la Chambre du conseil pour qu'elle se prononce sur sa détention préventive et qu'elle le libère le cas échéant.

L'inconvénient du délai est totalement compensé parce que le détenu peut introduire à tout moment une requête. Le prévenu ou son avocat peuvent décider si un délai plus long est nécessaire à la préparation du dossier. Comment obtiendra-t-on d'ailleurs les documents administratifs requis afin de compléter le dossier? Les services restent-ils ouverts durant le week-end? Aucune de ces questions n'a été approfondie. C'est pourquoi les délais doivent être allongés.

wijzigt paragraaf 3 van artikel 6 dat een artikel 216^{quinquies} invoert. Uiteraard is paragraaf 3 een sleutelparagraaf in het ontwerp, want hij bepaalt dat de betichte in het raam van het snelrecht voor de rechtbank moet verschijnen ten vroegste 4 en ten hoogste 7 dagen vanaf de uitvaardiging van het bevel tot aanhouding met het oog op de onmiddellijke verschijning. Ons amendement strekt ertoe die termijnen enigszins te verlengen tot respectievelijk 6 en 10 dagen. Volgens ons zijn de termijnen in het ontwerp evident te kort. Men moet ermee rekening houden dat er een dossier moet worden aangelegd. Ook wanneer het een gemakkelijk bewijsbare zaak is, is een minimale termijn nodig om het dossier samen te stellen. In de verklaring van de procureurs des Konings heb ik gelezen hoe processen-verbaal worden opgesteld en hoeveel tijd dat in beslag neemt, niet alleen om ze te schrijven, maar ook om ze over te brengen naar de procureur des Konings en ze eventueel te vertalen om in orde te zijn met de taalwetgeving in het licht van de taalkeuze van de betichte. Hoe denkt men dat binnen 4 dagen te doen? En wat als de feiten bijvoorbeeld op vrijdagavond gebeuren? Hoe kan men de betrokkene dan binnen 4 dagen voor de rechtbank brengen? Vergeet niet dat men ook de advocaten moet mobiliseren en dat die meer moeten doen dan daar alleen maar verschijnen. Ze moeten hun cliënt verdedigen, moeten de mogelijkheid en de tijd krijgen om hun conclusies te formuleren, hun pleidooi voor te bereiden. De conclusies moeten uitgetikt worden, moeten medegedeeld worden aan de eventuele tegenpartij. Hoe kan dit allemaal binnen een termijn van 4 dagen, als men weet dat een proces in kortgeding nooit binnen 4 dagen voorkomt? Die korte termijn wil men hier invoeren voor strafzaken, de zogenaamde evidente zaken waarop een straf van 10 jaar staat na toepassing van de verzachtende omstandigheden. De termijn moet dus duidelijk verlengd worden tot 6 dagen met een maximum van 10 dagen. Men zal opwerpen dat we de voorlopige hechtenis verlengen, want de betrokkene is aangehouden. Dat is juist, maar dat argument is niet grondig onderzocht. Zoals ik in de commissie heb uiteengezet, blijft in de snelrechtprocedure artikel 5, 4° van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens, onverkort van toepassing. Dat artikel bepaalt dat wie onder aanhoudingsmandaat staat, binnen een korte termijn voor de rechter moet verschijnen die over dat mandaat moet oordelen. Dat betekent dat eenieder die onder het snelrecht wordt aangehouden, altijd onmiddellijk een verzoekschrift kan indienen om de raadkamer de mogelijkheid te geven over zijn voorlopige hechtenis te oordelen en hem eventueel vrij te laten.

Het bezwaar van de termijn wordt volkomen opgevangen omdat de aangehoudene op ieder ogenblik een dergelijk verzoekschrift kan indienen. De betichte of zijn advocaat zullen op grond van de aard van het dossier oordelen of hij een langere termijn nodig heeft om de zaak voor te bereiden. Hoe zal men overigens de vereiste administratieve stukken bekomen om het strafdossier volledig te maken, zoals het inlichtingenbulletin, het uittreksel uit het centraal strafregister en het vonnisuittreksel bij herhaling als de feiten bijvoorbeeld de vrijdag gebeuren? Blijven de diensten tijdens het weekend open?

Al die zaken werden niet grondig onderzocht en daarom moeten de termijnen worden verlengd.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Au même article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 48 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

Compléter le premier alinéa de l'article 216quinquies, § 3, proposé, par les mots « *ou, si aucun mandat d'arrêt n'est décerné, à compter de la décision du juge d'instruction, prise conformément à l'article 35 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive* ».

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *Cet amendement est à nouveau un amendement de bon sens. Le paragraphe 3 se fonde sur l'hypothèse de l'arrestation, mais il est une autre hypothèse, à savoir la décision éventuelle de libérer l'intéressé sous condition. Il convient donc de formuler à nouveau cette hypothèse ici. Les décisions qui sont prises conformément à l'article 35 de la loi du 20 juillet 1990 entrent dans le cadre de l'hypothèse de la comparution rapide. C'est un oubli. Je me demande comment c'est possible. La commission de la Justice de la Chambre est pourtant peuplée d'éminents juristes. Je suis surpris au plus haut point que ces éminents juristes, qui ont bénéficié d'une bonne formation étant donné qu'ils siégeaient au Sénat lors de la précédente législature, n'aient pas vu les défauts évidents du texte. Ils se sont laissé entraîner par l'euphorie de la discussion politique et ont été aveugles aux imperfections techniques. Le sage Sénat doit éliminer ces imperfections.*

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Mme Nyssens propose l'amendement n° 17 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

À l'article 216quinquies proposé, supprimer, au § 3, la phrase « *Le jugement n'est pas susceptible d'opposition.* »

Au même article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 49 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

Supprimer le dernier alinéa du § 3 de l'article 216quinquies proposé.

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Cet amendement important a été déposé par plusieurs d'entre nous. Il vise à prévoir le recours d'opposition. Nous estimons que le droit d'opposition fait partie des garanties générales et importantes des droits de la défense. On a dit que ce projet garantissait largement ces derniers, mais j'estime que ce n'est pas suffisant. A fortiori dans une procédure d'exception, on ne peut déroger à ce droit fondamental.

M. le président. – M. Vandenberghe se range à votre défense puisque l'amendement numéro 49 a le même objet.

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *J'ai déjà expliqué cet amendement de manière détaillée lors de la discussion générale, je n'ajouterai donc que quelques mots.*

Si le Sénat n'accepte pas cet amendement, il ouvrira la porte à tous les juges qui sont d'avis que les dispositions de cette

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 48 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

Het eerste lid van het voorgestelde artikel 216quinquies, § 3, aanvullen als volgt : « *of, indien geen aanhoudingsbevel wordt uitgevaardigd, vanaf de beslissing van de onderzoeksrechter die wordt genomen overeenkomstig artikel 35 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis* ».

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Dit amendement is opnieuw een amendement dat getuigt van gezond verstand. Paragraaf 3 houdt de hypothese van de aanhouding voor ogen, maar er is ook een andere hypothese, namelijk de eventuele beslissing om de betrokkene onder voorwaarden vrij te laten. Die hypothese dient hier dus opnieuw geformuleerd te worden. De beslissingen die overeenkomstig artikel 35 van de wet van 20 juli 1990 worden genomen, vallen onder de hypothese van het snelrecht. Dat is een vergetelheid. Ik vraag me af hoe dat mogelijk is. De Kamercommissie voor de Justitie wordt nochtans door eminente juristen bevolkt. Het verwondert me ten zeerste dat deze eminente juristen, die een goede opleiding hebben genoten aangezien ze de vorige zittingsperiode in de Senaat zaten, deze evidente tekortkomingen in de tekst niet hebben opgemerkt. Ze hebben zich wellicht laten meeslepen door de roes van de politieke discussie, zodat ze blind waren voor de technische onvolkomenheden. De wijze Senaat moet die onvolmaaktheden nu wegwerken.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Mevrouw Nyssens heeft amendement nr. 17 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In § 3 van het voorgestelde artikel 216quinquies de volzin « *Tegen dit vonnis kan geen verzet worden gedaan.* » doen vervallen.

Op hetzelfde artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 49 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

Het laatste lid van § 3 van het voorgestelde artikel 216quinquies doen vervallen.

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – *Dit amendement werd door meerderen onder ons ingediend en strekt ertoe in verzet te voorzien. Het recht van verzet maakt deel uit van de algemene garanties inzake de rechten van de verdediging. Er werd beweerd dat het wetsontwerp deze rechten garandeert, maar volgens mij gebeurt dit niet afdoende. Men mag, a fortiori in het kader van een uitzonderingsprocedure, geen afbreuk doen aan dit fundamentele recht.*

De voorzitter. – De heer Vandenberghe sluit zich bij u aan want zijn amendement nummer 49 heeft dezelfde strekking.

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Ik heb dit amendement tijdens de algemene bespreking reeds uitvoerig toegelicht, ik zal daar nu slechts een paar zinnen aan toevoegen.

Indien de Senaat dit amendement niet aanvaardt, liggen de

loi ne sont pas conformes à l'article 6, § 1er, de la Convention européenne des droits de l'homme.

Commettre une telle erreur en violant un traité international serait évidemment impardonnable parce qu'il ne s'agit pas d'une erreur commise par manque de connaissance ou par négligence. Ici, on le fait volontairement : c'est en toute connaissance de cause que l'on bafoue une disposition juridique internationale. Sur le plan international, la Belgique risque de se voir imputer une lourde responsabilité juridique et elle pourrait se voir imposer une nouvelle condamnation par la Cour européenne de Strasbourg. Nous avons été si souvent condamnés ces dernières années que nous devons l'éviter à tout prix.

– **Le vote sur ces amendements est réservé.**

M. le président. – Au même article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 50 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

À l'article 216*sexies*, deuxième alinéa, proposé, remplacer les mots « du prévenu » par les mots « de l'inculpé ».

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *Nous proposons de remplacer les mots « du prévenu » par les mots « de l'inculpé ».*

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Au même article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 51 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

Au premier alinéa de l'article 216*septies* proposé, remplacer les mots « quinze jours » par les mots « deux mois ».

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *Au premier alinéa de l'article 216*septies* proposé, nous proposons de remplacer les mots « quinze jours » par les mots « deux mois ».*

Les auditions ont été éclairantes en la matière. Il est irréaliste de penser qu'une enquête sociale sur la personne de l'auteur puisse être menée dans un délai de 15 jours. Il faut souligner l'importance du principe de notre droit pénal qui veut que l'on punit l'auteur, pas les faits. C'est pourquoi l'enquête sociale concernant la personnalité de l'auteur est essentielle au moment de l'établissement de la peine ou au moment du choix d'une peine alternative.

Nous proposons de prolonger le délai dans lequel l'affaire peut être reportée. Pareille prolongation n'a en effet aucune incidence essentielle sur la procédure proprement dite. L'intéressé doit toujours être mis en liberté après 7 jours.

Le fait que l'affaire soit reportée de 15 jours ou de deux mois maximum ne joue donc quasiment aucun rôle, car, dans les deux cas, l'intéressé devra toujours être mis en liberté.

kansen open voor alle rechters die van oordeel zijn dat de bepalingen van deze wet in strijd zijn met artikel 6, §1, van het Europees Verdrag voor de bescherming van de rechten van de mens.

Een inbreuk op een internationaal verdrag zou een onvergeeflijke flater zijn, omdat het hier niet gaat om een vergissing uit onwetendheid of onzorgvuldigheid. Hier is sprake van opzet: wetens en willens wordt hier een internationaal-rechtelijke bepaling met voeten getreden. Dat kan België met een zware internationaal-rechtelijke verantwoordelijkheid opzadelen en het een nieuwe veroordeling door het Europees Hof van Straatsburg doen oplopen. We zijn de voorbije jaren al zo vaak veroordeeld dat we dat nu alleszins moeten voorkomen.

– **De stemming over deze amendementen wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 50 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In het voorgestelde artikel 216*sexies*, tweede lid, het woord « beklagde » vervangen door het woord « verdachte ».

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – *Ons voestel om het woord "beklaagde" te vervangen door het woord "verdachte" is zo evident dat er geen verdere toelichting nodig is.*

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 51 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In het eerste lid van het voorgestelde artikel 216*septies* de woorden « vijftien dagen » vervangen door de woorden « twee maanden ».

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – *Dit amendement heeft betrekking op het eerste lid van het voorgestelde artikel 216*septies*. Het luidt als volgt: "De rechtbank kan de zaak eenmaal of meermaals uitstellen op voorwaarde dat ze deze uiterlijk vijftien dagen na de inleidingszitting bedoeld in artikel 216*quinquies* §3 in beraad neemt. Tot dit uitstel wordt ambtshalve of op verzoek van de beklagde, van de burgerlijke partij of van de procureur des Konings overgegaan om: de getuigen te horen die ze nuttig acht, een maatschappelijke enquête te doen verrichten. Bedoeling is dat die termijn kan uitgesteld worden, maar binnen de termijn van 15 dagen."*

De hoorzittingen terzake waren zeer verhelderend: het is totaal onrealistisch te denken dat er een maatschappelijke enquête over de persoon van de dader zou kunnen worden gehouden binnen de termijn van vijftien dagen. Het is van belang de betekenis te onderstrepen van volgend principe van ons strafrecht: dit bestraft de dader, niet de feiten. Daarom is het maatschappelijk onderzoek naar de persoonlijkheid van de dader essentieel bij het bepalen van de straf of het opleggen van alternatieve straffen, wat een maatschappelijk onderzoek uiteraard vooronderstelt.

Het is dus noodzakelijk dat de termijnen worden verlengd. Een verlenging kan geen enkele impact hebben op de voorlopige hechtenis omdat de betrokkene steeds na zeven dagen in vrijheid dient te worden gesteld. Het is bijgevolg

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Au même article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 52 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

À l'article 216septies proposé, insérer, entre le mot « Roi » et le mot « pour », le mot « , notamment, »

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – À l'article 216septies proposé, nous proposons d'insérer, entre le mot « Roi » et le mot « pour », le mot « notamment ».

Le texte tel qu'il est libellé actuellement prévoit que, contrairement ce qui est possible dans le cadre de la procédure en appel, le tribunal ne peut remettre une cause que lorsque des témoins doivent être entendus ou qu'une enquête sociale doit être réalisée. Le tribunal doit néanmoins aussi pouvoir remettre la cause d'office, par exemple pour répondre à d'éventuelles conclusions, ou à la demande de l'inculpé pour permettre à ce dernier de préparer sa défense.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Au même article, Mme Nyssens propose l'amendement n° 33 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

Compléter l'article 216septies proposé, par ce qui suit :
« Dans ce cas, le tribunal statue sur le maintien du prévenu en détention. »

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Le projet ne précise pas, en son article 216septies, ce qu'il advient de la détention lorsque le tribunal décide d'entendre des témoins ou de procéder à une enquête sociale, alors qu'à l'article 216sexies, il prévoit la libération qui devrait intervenir après sept jours.

Cette conséquence risque de dissuader le tribunal de remettre l'affaire à une audience ultérieure en vue d'auditionner des témoins ou de procéder à l'enquête sociale.

Je propose donc de compléter ledit article 216septies par la formule suivante : « Dans ce cas, le tribunal statue sur le maintien du prévenu en détention. »

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Mme Nyssens propose l'amendement n° 24 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

Insérer un article 6bis (nouveau), rédigé comme suit :
« Art. 6bis. - Les barreaux concluent un protocole d'accord avec les magistrats concernés en vue d'organiser les

totaal irrelevant te zeggen dat het verlengen van de termijn van zeven dagen tot twee maanden, een termijn die lang genoeg is om in redelijkheid getuigen op te roepen en een verder maatschappelijk onderzoek te verrichten, de afhandeling van de zaak aanzienlijk zou vertragen. Precies omdat dit helemaal niet het geval is, hebben we dit amendement ingediend.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 52 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In het voorgestelde artikel 216septies tussen het woord « Konings » en het woord « om », de woorden « onder meer » invoegen.

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Het tweede deel van artikel 216septies luidt: "Tot dit uitstel wordt beslist ambtshalve of op verzoek van de beklaagde, van de burgerlijke partij of van de procureur des Konings om: de getuigen te horen die zij nuttig acht; een maatschappelijke enquête te doen verrichten". Ons amendement strekt ertoe tussen het woord "Konings" en het woord "om", de woorden "onder meer" in te voegen. Het artikel wekt immers de indruk dat enkel in de genoemde hypothese een uitstel kan worden bekomen met behandeling uiterlijk vijftien dagen na de inleiding.

Artikel 216septies beschrijft inderdaad de meest voor de hand liggende hypothese, maar er zijn ook andere gronden die ertoe kunnen leiden dat de zaak wordt uitgesteld. Ik vermeld in dit verband de wraking van een rechter, het beantwoorden van conclusies of andere uitzonderingen en het verschaffen van bijkomende mogelijkheden aan de verdachte om zijn verdediging te voeren.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel heeft mevrouw Nyssens amendement nr. 33 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

Het voorgestelde artikel 216septies aanvullen als volgt :
« In dat geval beslist de rechtbank dat de beklaagde in hechtenis blijft. »

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – Artikel 216septies van het ontwerp vermeldt niet hoe het hechtenis verder verloopt wanneer de rechtbank beslist getuigen te horen of een sociaal onderzoek te verrichten, terwijl volgens artikel 216sexies de invrijheidstelling na 7 dagen zou moeten plaatsvinden.

Dit gevolg kan de rechtbank ervan afbrengen de zaak uit te stellen tot een latere terechtzitting, teneinde de getuigen te horen of het sociaal onderzoek te voeren.

Bijgevolg stel ik voor artikel 216septies als volgt aan te vullen: "In dat geval beslist de rechtbank dat de beklaagde in hechtenis blijft."

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Mevrouw Nyssens heeft amendement nr. 24 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

Een artikel 6bis (nieuw) invoegen, luidende :
« Art. 6bis. - De balies sluiten met de betrokken magistraten een protocolakkoord om de wachtdiensten voor de

permanences dans le cadre de la procédure de comparution immédiate.»

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Ce projet, dont les objectifs sont limités parce que le ministre ne cesse de répéter qu’il s’agit d’un ultime mode de fonctionnement de justice accélérée, nécessitera la mise sur pied d’une série de permanences.

La première sera évidemment une permanence d’avocats et il faudra que les barreaux se débrouillent pour être présents cinq, six ou sept jours sur sept puisqu’on ne sait pas encore si ce système sera opérationnel même le dimanche. Dans certains pays, la procédure fonctionne six jours sur sept. Si le fait survient le samedi, le prévenu ne comparait donc que le lundi après-midi. Je ne sais pas comment tout cela s’organisera chez nous, mais il faudra que les avocats soient présents.

L’originalité de cette procédure réside dans le fait que l’avocat intervient immédiatement, ce qui est neuf par rapport à notre système de détention préventive. Cela suppose que les barreaux concluent des accords avec les magistrats concernés en vue d’organiser les permanences. Il ne faut pas être devin pour comprendre que ce sont les avocats stagiaires qui accompliront ces gardes et qui assisteront tant bien que mal la clientèle qui sera amenée devant ces tribunaux.

M. Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – Je voudrais dire à Mme Nyssens, si prompte à condamner le silence de la majorité à l’égard des remarques de l’opposition, qu’elle aussi n’écoute pas ce qu’on lui dit en commission. En effet, cet amendement y a suscité un débat au cours duquel certains collègues juristes – comme moi – et avocats ont fait observer que, d’une part, cet amendement remettait en cause l’indépendance du barreau et que, d’autre part, il était assez curieux d’imposer en quelque sorte des accords avec les magistrats concernés. Une multitude de problèmes pourraient se poser : le magistrat s’en va, il ne respecte pas le protocole, il refuse de faire un protocole... Qu’allez-vous faire alors ? Vous allez poursuivre le magistrat en justice parce qu’il n’a pas passé de protocole avec le barreau ? Tout cela serait impossible à appliquer sur le plan technique. Nous sommes, nous aussi, convaincus qu’il conviendra d’inviter les barreaux à collaborer à cette œuvre de justice dans le cadre de la comparution immédiate. Il faudra évidemment prendre certains contacts dont a parlé M. Zenner, mais cela ne doit pas être une obligation. Bref, vous persistez et vous signez. Nous aussi, et pour cet amendement, ce sera non !

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Ce sera donc oui pour les autres ?

– **Le vote sur l’amendement est réservé.**

M. le président. – Mme Nyssens propose l’amendement n° 25 (voir document 2-347/2) ainsi libellé :

Insérer un article 6ter (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 6ter. - Le procureur du Roi organise une permanence pour les victimes aux fins de la procédure de comparution immédiate. »

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – J’ai voulu montrer que cette procédure nécessitait une intendance, une infrastructure. Nous savons bien que certains amendements ne sont pas

procédure van onmiddellijke verschijning te regelen.»

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – Dit ontwerp zal een aantal permanenties noodzakelijk maken, in de eerste plaats natuurlijk een permanentie van advocaten. De balies moeten vijf, zes of zeven dagen beschikbaar te zijn, want men weet nog niet of de snelrechtprocedure ook op zondag zal werken. In sommige landen functioneert de procedure zes dagen op zeven. Als het feit zich op zaterdag voordoet, verschijnt de verdachte dus op maandagmiddag. Ik weet niet op welke manier men dat bij ons zal organiseren, maar er zullen advocaten beschikbaar moeten zijn.

Nieuw is dat de advocaat onmiddellijk wordt opgeroepen, in tegenstelling tot het systeem van voorlopige hechtenis. Dat veronderstelt dat de balies akkoorden afsluiten met de betrokken magistraten met het oog op de organisatie van de permanenties. De stagiairs zullen natuurlijk van wacht zijn. Zij zullen de cliënten voor de rechtbanken bijstaan.

De heer Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – Ik zou mevrouw Nyssens, die de meerderheid zo snel verwijt dat ze niet ingaat op de opmerkingen van de oppositie, willen zeggen dat zij ook niet luistert naar wat men haar in de commissie zegt. Dit amendement heeft immers aanleiding gegeven tot een debat waarin bepaalde collega’s juristen – zoals ikzelf – en advocaten opmerkten dat dit amendement de onafhankelijkheid van de balie in het gedrang bracht en dat het nogal merkwaardig was om in zekere zin akkoorden op te leggen met de betrokken magistraten. Er zouden een groot aantal problemen kunnen rijzen: de magistratuur gaat weg, hij leeft het protocol niet na, hij weigert een protocol te sluiten... Wat gaat u dan doen? Gaat U de magistratuur vervolgen omdat hij geen protocol heeft gesloten met de balie? Technisch zou dat alles onmogelijk kunnen worden toegepast. Wij ook zijn ervan overtuigd dat de balie moet worden gevraagd om mee te werken aan dit werkstuk van justitie in het kader van de onmiddellijke verschijning. Zoals de heer Zenner zei, moeten bepaalde contacten worden genomen, maar dat mag geen verplichting zijn. U volhardt en u tekent. Wij ook, en voor dit amendement is het neen!

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – Voor de andere zal het dus ja zijn?

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Mevrouw Nyssens heeft amendement nr. 25 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

Een artikel 6ter (nieuw) invoegen, luidende :

« Art. 6ter. - De procureur des Konings organiseert voor de procedure van onmiddellijke verschijning een wachtdienst voor slachtoffers. »

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – Ik heb willen aantonen dat voor deze procedure logistieke ondersteuning en infrastructuur nodig zijn. Wij weten maar al te goed dat

juridiquement parfaits. Je suis la première à le reconnaître. Je voulais néanmoins montrer, en laissant des traces, que les barreaux, les parquets devaient s'organiser.

L'amendement numéro 25 vise à encourager les parquets à organiser des permanences pour les victimes. Nous savons que les victimes arrivent difficilement dans nos palais de justice, si elles y arrivent. Le soir, le samedi, le dimanche, il faudra bien un « point victimes ». L'accueil a fait de grands progrès dans les parquets où des assistants de justice ou des assistants sociaux veillent particulièrement à cela. Il faudra aussi une permanence «victimes» afin d'informer et de préparer les victimes à ladite procédure. Voilà encore un amendement relatif à l'intendance, probablement mal ficelé sur le plan juridique, mais mon but est vraiment, ici, de nature politique dans le sens noble du terme. Il s'agit d'inviter les acteurs de la justice à appliquer loyalement cette procédure puisque je crains qu'elle ne soit votée.

M. Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – J'ai entendu à plusieurs reprises Mme Nyssens appeler en quelque sorte à la révolte des magistrats contre ce projet de loi. En ce qui nous concerne, nous avons toujours dit au contraire qu'il devait être appliqué loyalement par toutes les parties – la magistrature, les barreaux – raison pour laquelle, sur le fond, nous partageons votre volonté d'arriver à une application loyale. Cependant, sur le plan technique, nous ne pouvons accepter votre amendement.

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – L'opposition n'est pas là pour la technique.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – L'article 7 est ainsi libellé:

Il est inséré dans la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive un chapitre IIIbis comprenant un article 20bis rédigé comme suit :

« CHAPITRE IIIbis . - Du mandat d'arrêt en vue de comparution immédiate

Art. 20bis . - § 1er . Le procureur du Roi peut requérir un mandat d'arrêt en vue de comparution immédiate conformément à l'article 216quinquies du Code d'instruction criminelle si les conditions suivantes sont réunies :

1° le fait est punissable d'un emprisonnement correctionnel principal d'un an sans excéder dix ans en application de la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes ;

2° l'infraction est flagrante ou les charges, réunies dans le mois qui suit la commission de l'infraction, sont suffisantes pour soumettre l'affaire au juge du fond.

Le procureur du Roi informe le prévenu qu'il a le droit de choisir un avocat. Si le prévenu n'a pas choisi ou ne choisit pas d'avocat, le procureur du Roi en avertit immédiatement le bâtonnier de l'Ordre des avocats ou son délégué qui lui en désigne un.

Si le prévenu démontre être sans ressources, le procureur du Roi adresse immédiatement la requête en aide juridique au représentant du bureau d'aide juridique, le tout

sommige amendementen juridisch niet volmaakt zijn. Ik wilde desalniettemin aantonen dat de balies en de parketten zich moeten organiseren.

Amendement nr. 25 beoogt de parketten aan te moedigen wachtdiensten voor slachtoffers te organiseren. Wij weten hoe moeilijk het is voor slachtoffers onze gerechtshoven te betreden, als zij al tot daar geraken. Er moet altijd een aanspreekpunt voor slachtoffers zijn. De opvang bij de parketten is aardig verbeterd nu vooral gerechtelijke en sociale assistenten zich daarover ontfemen. De wachtdienst zal ook de voorlichting over en de voorbereiding op de procedure van de slachtoffers ter harte moeten nemen. Ook dit amendement heeft betrekking op de logistieke ondersteuning, het zal juridisch wel niet volledig steek houden, maar mijn doel is politiek in de nobele betekenis van het woord. Het zal erop aankomen de verantwoordelijken voor de rechtsbedeling aan te sporen om deze procedure loyaal toe te passen, want ik vrees dat ze zal worden goedgekeurd.

De heer Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – *Ik heb mevrouw Nyssens de magistratuur bij herhaling tot verzet tegen dit ontwerp horen oproepen. Wij hebben altijd gezegd dat het loyaal moest worden toegepast door alle partijen, de magistratuur en de balie. Om die reden delen wij, wat de grond van de zaak betreft, uw streven naar een loyale toepassing. Op het technisch vlak kunnen wij uw amendement echter niet aanvaarden.*

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – *De oppositie legt zich niet toe op de techniek.*

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Artikel 7 luidt:

In de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis wordt een hoofdstuk IIIbis ingevoegd dat een artikel 20bis bevat, luidend als volgt :

« HOOFDSTUK IIIbis . - Bevel tot aanhouding met het oog op onmiddellijke verschijning

Art. 20bis . - § 1. De procureur des Konings kan overeenkomstig artikel 216quinquies van het Wetboek van strafvordering een bevel tot aanhouding met het oog op onmiddellijke verschijning vorderen indien aan de volgende voorwaarden is voldaan :

1° het feit wordt gestraft met een correctionele hoofdgevangenisstraf van een jaar die overeenkomstig de wet van 4 oktober 1867 inzake de verzachtende omstandigheden tien jaar niet te boven gaat;

2° het gaat om een op heterdaad ontdekt misdrijf of de bezwaren aangevoerd binnen de maand volgend op het plegen van het misdrijf zijn toereikend om de zaak aan de rechter ten gronde voor te leggen.

De procureur des Konings deelt de beklagde mee dat hij het recht heeft een advocaat te kiezen. Indien de beklagde geen advocaat heeft gekozen of kiest, stelt de procureur des Konings de stafhouder van de Orde van advocaten of zijn gemachtigde daarvan onmiddellijk in kennis die zelf een advocaat aanstelt.

conformément à l'article 184*bis* du Code d'instruction criminelle.

Le prévenu a le droit de s'entretenir avec son avocat, préalablement à la comparution devant le juge d'instruction.

§ 2. Le dossier est mis à disposition du prévenu et de son avocat dès la réquisition du mandat d'arrêt en vue de comparution immédiate.

Cette mise à disposition du dossier peut se faire sous forme de copies certifiées conformes.

§ 3. Le juge d'instruction peut décerner un mandat d'arrêt en vue de comparution immédiate qui est signifié conformément à l'article 18, § 1er, après avoir entendu la personne qui lui est présentée et, sauf refus de celle-ci d'être assistée, les observations de son avocat.

La constitution de partie civile entre les mains du juge d'instruction est irrecevable dès que le procureur du Roi requiert un mandat d'arrêt en vue de comparution immédiate et pour autant que cette réquisition ne soit pas rejetée.

§ 4. La prise de la décision du juge d'instruction et son exécution sont soumises aux conditions et modalités prévues aux articles suivants :

- article 16, §§ 1er et 2 ;
- article 16, § 3, à l'exception de la possibilité de prendre des mesures d'investigation ;
- article 16, §§ 5 à 7 ;
- article 17 ;
- article 18 ;
- article 19, §§ 1er, 4 à 7 ;
- article 27, depuis la notification prévue à l'article 216*quinquies*, § 1er, alinéa 2 du Code d'instruction criminelle jusqu'à la décision finale au fond, éventuellement en degré d'appel ;
- article 28, § 1er ;
- article 35 ;
- article 36, § 1er, jusqu'à la notification prévue à l'article 216*quinquies*, § 1er, alinéa 2 du Code d'instruction criminelle ;
- article 36, § 3, depuis la notification prévue à l'article 216*quinquies*, § 1er, alinéa 2, du Code d'instruction criminelle jusqu'au jugement, ou si le tribunal fait application de l'article 216*septies* du même Code ;
- article 37 ;
- article 38.

§ 5. Le mandat d'arrêt en vue de comparution immédiate est valable jusqu'au prononcé du jugement pour autant que celui-ci intervienne dans les sept jours de l'ordonnance. À défaut, le prévenu est immédiatement mis en liberté.

§ 6. D'office ou sur requête motivée à lui adressée, et tant que la notification prévue à l'article 216*quinquies* § 1er, alinéa 2, n'est pas intervenue, le juge d'instruction peut donner mainlevée du mandat d'arrêt en vue de comparution

Ingeval de beklagde aantoonde behoeftig te zijn, zendt de procureur des Konings het verzoek om juridische bijstand overeenkomstig artikel 184*bis* van het Wetboek van strafvordering onverwijld toe aan de vertegenwoordiger van het bureau voor juridische bijstand.

De beklagde heeft het recht om voor de verschijning voor de onderzoeksrechter overleg te plegen met zijn advocaat.

§ 2. Het dossier wordt ter beschikking van de beklagde en van zijn advocaat gesteld zodra het bevel tot aanhouding met het oog op onmiddellijke verschijning wordt gevorderd.

Het dossier kan ter beschikking worden gesteld in de vorm van eensluitend verklaarde afschriften.

§ 3. De onderzoeksrechter kan een bevel tot aanhouding met het oog op onmiddellijke verschijning uitvaardigen, dat overeenkomstig artikel 18, § 1, wordt betekend, na de persoon die voor hem is gebracht en, tenzij deze laatste weigert te worden bijgestaan, de opmerkingen van zijn advocaat te hebben gehoord.

De burgerlijke partijstelling in handen van de onderzoeksrechter is onontvankelijk vanaf het tijdstip dat de procureur des Konings een bevel tot aanhouding vordert met het oog op onmiddellijke verschijning en voor zover deze vordering niet wordt verworpen.

§ 4. Het nemen van de beslissing van de onderzoeksrechter en de tenuitvoerlegging ervan zijn onderworpen aan de voorwaarden en modaliteiten bepaald in de volgende artikelen :

- artikel 16, §§ 1 en 2;
- artikel 16, § 3, met uitsluiting van de mogelijkheid om onderzoeksmaatregelen te treffen;
- artikel 16, §§ 5 tot 7;
- artikel 17;
- artikel 18;
- artikel 19, §§ 1, 4 tot 7;
- artikel 27, vanaf de kennisgeving bedoeld in artikel 216*quinquies*, § 1, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering tot de eindbeslissing ten gronde eventueel in hoger beroep;
- artikel 28, § 1;
- artikel 35;
- artikel 36, § 1, tot de in artikel 216*quinquies*, § 1, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering voorziene kennisgeving;
- artikel 36, § 3, vanaf de kennisgeving voorzien in artikel 216*quinquies*, § 1, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering tot het vonnis, of indien de rechtbank artikel 216*septies* van hetzelfde Wetboek toepast;
- artikel 37;
- artikel 38.

§ 5. Het bevel tot aanhouding met het oog op onmiddellijke verschijning is geldig tot de uitspraak van het vonnis op voorwaarde dat ze wordt gedaan binnen zeven dagen te

immédiate. Il statue sur le champ par une ordonnance motivée qu'il communique immédiatement au procureur du Roi.

§ 7. Les ordonnances visées au présent article ne sont susceptibles d'aucun recours. »

À cet article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 53 (voir document 2-347/2) ainsi libellé :

À l'article 20bis, § 1er, proposé, faire précéder le premier alinéa par ce qui suit :

« *Sous réserve de l'application de l'article 59 du Code d'instruction criminelle,* ».

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *Selon l'article 59 du Code d'instruction criminelle, le juge d'instruction peut se saisir des faits et poser directement les actes relevant de la compétence du procureur du Roi dans tous les cas de flagrant délit ou cas réputés tels.*

Le Conseil d'État s'était demandé si une fois informé, le procureur du Roi pourrait encore décider de la mise en œuvre de la procédure de comparution immédiate au cas où le juge d'instruction aurait déjà posé plusieurs actes d'instruction et procédé à l'interrogatoire du prévenu en vue de la délivrance d'un mandat d'arrêt.

Il est clair que la procédure de comparution immédiate ne peut pas être suivie en cas d'application de l'article 59 du Code d'instruction criminelle. Il y a lieu de le préciser dans la loi.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Mme Nyssens propose l'amendement n° 18 (voir document 2-347/2) ainsi libellé :

À l'article 20bis proposé, insérer, au début du § 1er, alinéa 1er, les mots suivants : « *Hormis le cas de manifestations publiques ou d'infractions commises à l'occasion d'un conflit social,* ».

rekenen van de beschikking.

Zo niet wordt de beklaagde onmiddellijk in vrijheid gesteld.

§ 6. Zolang de kennisgeving bedoeld in artikel 216quinquies, § 1, tweede lid, niet heeft plaatsgevonden kan de onderzoeksrechter, ambtshalve of op grond van een met redenen omkleed verzoek dat hem wordt toegezonden, het bevel tot aanhouding met het oog op onmiddellijke verschijning opheffen. Hij doet dadelijk uitspraak bij een met redenen omklede beschikking die hij onmiddellijk aan de procureur des Konings bezorgt.

§ 7. Tegen de beschikkingen bedoeld in dit artikel kan geen enkel rechtsmiddel worden aangewend.»

Op dit artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 53 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In het voorgestelde artikel 20bis, § 1, het eerste lid vervangen als volgt :

« *Behoudens de toepassing van artikel 59 van het Wetboek van strafvordering, kan de procureur des Konings overeenkomstig artikel 216quinquies van het Wetboek een bevel tot aanhouding met het oog op onmiddellijke verschijning vorderen indien aan de volgende voorwaarden is voldaan :* »

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Dit amendement heeft betrekking op artikel 20bis, paragraaf 1 van de wet op de voorlopige hechtenis. De procureur des Konings kan overeenkomstig artikel 216quinquies van het Wetboek van strafvordering een bevel tot aanhouding met het oog op onmiddellijke verschijning vorderen indien aan een aantal voorwaarden is voldaan.

Dit artikel moet worden voorafgegaan door de bepaling: "Behoudens de toepassing van artikel 59 van het Wetboek van strafvordering". Op basis van artikel 59 van het Wetboek van strafvordering kan de onderzoeksrechter immers in alle gevallen van ontdekking op heterdaad of in de als zodanig beschouwde gevallen het onderzoek aan zich trekken en rechtstreeks de handelingen verrichten die tot de bevoegdheden van de procureur des Konings behoren. De Raad van State stelde de vraag of de procureur des Konings, zodra hij op de hoogte is gebracht, de onmiddellijke verschijning nog kan bevelen indien de onderzoeksrechter reeds verschillende onderzoeksdaeden heeft verricht en de beklaagde heeft verhoord met het oog op het uitvaardigen van een bevel tot aanhouding. Het is duidelijk dat het voorgestelde artikel 20bis van de wet op de voorlopige hechtenis niet kan worden toegepast indien artikel 59 van het Wetboek van strafvordering wordt toegepast. Men moet derhalve duidelijk maken dat artikel 59 van het Wetboek van strafvordering buiten de hypothese valt van artikel 20bis, § 1.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Mevrouw Nyssens heeft amendement nr. 18 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In het voorgestelde artikel 20bis de aanhef van § 1, eerste lid, doen luiden als volgt : « *Behalve bij openbare betogingen of misdrijven gepleegd naar aanleiding van een sociaal conflict kan de procureur des Konings...* ».

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Cet amendement est important puisqu'il vise le fameux champ d'application qui concernerait – ou ne concernerait pas – les manifestations publiques ou les faits commis à l'occasion d'un conflit social.

En commission, les écolos et les socialistes avaient déposé le même type d'amendement. Ils l'ont retiré.

J'ai entendu tout à l'heure les propos de M. Zenner qui voudrait distinguer certaines infractions commises à l'occasion d'un conflit social. Je n'ai pas compris si le présent texte s'appliquera aux faits commis dans le cadre de tels conflits. J'ai déposé un amendement pour clarifier la situation, mais il a été rejeté. On nous annonce une déclaration du ministre en séance plénière dans ce sens. Cependant, une telle déclaration n'a pas la valeur juridique d'un amendement, d'une précision insérée dans le projet de loi.

Je sais que de nombreux instruments permettent aux magistrats d'interpréter le droit, mais s'agissant de travaux préparatoires, d'une éventuelle déclaration d'un ministre, j'ai certains doutes : on n'est plus du tout dans un État de droit où l'interprétation de la loi se fait sur de telles bases.

Je ne comprends pas pourquoi l'amendement a été retiré – ce que je regrette – par ses auteurs.

M. Philippe Mahoux (PS). – Il y a en effet une vision un peu politicienne du problème, madame Nyssens. Le ministre s'est effectivement engagé en commission à faire une déclaration publique : je l'ai entendue tout à l'heure.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Mme Nyssens propose l'amendement n° 19 (voir document 2-347/2) ainsi libellé :

À l'article 20bis proposé, remplacer le § 1er, 1°, par ce qui suit :

« 1° le fait est punissable d'un emprisonnement correctionnel principal de deux ans sans excéder sept ans en application de la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes; »

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Cet amendement vise de nouveau le champ d'application du projet qui prévoit un seuil minimal d'un an et un seuil maximal de dix ans. Pour les raisons déjà énoncées, je considère que ce champ d'application est trop large.

J'ai été particulièrement interpellée par l'avis rendu par le Conseil d'État sur ce champ d'application qui suppose vraiment une délégation du législatif vers l'exécutif, en particulier vers le parquet. Il n'est pas dans notre tradition de laisser tant de pouvoir au parquet et donc, au Collège des procureurs généraux, voire au ministre de la Justice.

Je propose de limiter le champ d'application et de porter à deux ans le seuil minimal. Pourquoi deux ans ? Je tiens beaucoup à la médiation pénale qui commence à être appliquée avec sérieux par les magistrats. Tout magistrat peut recourir à cette possibilité quand l'infraction est assortie d'une peine qui n'est pas supérieure à deux ans. Je crains que l'on décourage les magistrats en allant en deçà de ces deux ans.

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – Dit is een belangrijk amendement want het gaat over de vraag of openbare manifestaties en feiten gepleegd naar aanleiding van een sociaal conflict ook onder het toepassingsveld vallen of niet.

In de commissie hadden Ecolo en de socialisten een gelijkaardig amendement ingediend, maar ze hebben het ingetrokken.

De heer Zenner wil een onderscheid maken tussen sommige feiten gepleegd naar aanleiding van een sociaal conflict. Ik heb niet begrepen of de huidige tekst ook van toepassing is voor feiten gepleegd naar aanleiding van dergelijke conflicten. Ik heb een amendement ingediend om deze situatie op te helderen, maar het werd verworpen. Er werd aangekondigd dat de minister in plenaire vergadering hierover een verklaring zou afleggen. Een dergelijke verklaring heeft echter niet de juridische waarde van een amendement, van een precisering in het wetsontwerp zelf.

Ik weet dat de magistraten over veel instrumenten beschikken om het recht te interpreteren, maar over voorbereidende werkzaamheden en een verklaring van een minister heb ik mijn twijfels: als de interpretatie van de wet daarop steunt, leven we niet langer in een rechtsstaat.

Ik begrijp niet waarom het amendement door de indieners werd ingetrokken. Ik betreur dat.

De heer Philippe Mahoux (PS). – Dit is toch wel een enge politieke kijk, mevrouw Nyssens. De minister heeft zich er in de commissie toe verbonden een publieke verklaring te zullen afleggen en ik heb ze zojuist gehoord.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Mevrouw Nyssens heeft amendement nr. 19 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In het voorgestelde artikel 20bis het 1° van § 1 vervangen als volgt :

« 1° het feit wordt gestraft met een correctionele hoofdgevangenisstraf van twee jaar die overeenkomstig de wet van 4 oktober 1867 inzake de verzachtende omstandigheden zeven jaar niet te boven gaat; »

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – Dit amendement beoogt andermaal het toepassingsgebied van het ontwerp dat een minimumdrempel van één jaar en een plafond van tien jaar vaststelt. Om de redenen die ik al heb uiteengezet, vind ik het toepassingsgebied te breed.

Ik voelde mij bijzonder aangesproken door het advies van de Raad van State over het toepassingsgebied, dat echt een machtsdelegatie van de wetgevende aan de uitvoerende macht, in het bijzonder aan het parket, inhoudt. Het strookt niet met onze traditie om zoveel macht aan het parket af te staan en dus aan het College van procureurs-generaal, en zelfs aan de minister van Justitie.

Ik stel voor om het toepassingsgebied te beperken en de minimumdrempel op twee jaar te brengen. Waarom twee jaar? Ik hecht erg veel belang aan de bemiddeling in strafzaken. De magistraten beginnen daarvan nu ernstig werk te maken. Elke magistraat kan een beroep doen op deze mogelijkheid als er geen straf van meer dan twee jaar is voorzien. Ik denk dat men de magistraten ontmoedigt om

Par ailleurs, pourquoi sept ans ? Pour réduire le champ d'application qui s'étale sur une période d'un an à dix ans. C'est presque la totalité du contentieux du droit pénal qui est visée. Selon moi, pour que cette procédure soit efficace, elle doit être plus ciblée.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Au même article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 54 (voir document 2-347/2) ainsi libellé :

À l'article 20bis, § 1er, alinéa 1er, proposé, remplacer le 1° par ce qui suit :

« 1° le fait est punissable d'un emprisonnement correctionnel principal de six mois au moins ou d'une peine plus grave, sans excéder 5 ans en application de la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes. »

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *J'ai déjà expliqué que le gouvernement n'atteindra pas son objectif s'il maintient le seuil d'un an. Même s'il le fait, il est inadmissible que des faits passibles d'un emprisonnement de dix ans soient traités en procédure de comparution immédiate si l'on tient compte de circonstances atténuantes. On risque l'arbitraire dans les poursuites.*

L'écart qui existe entre les auteurs du projet et le texte laisse présager que ceux qui sont chargés de la politique pénale devront décider quels sont les faits auxquels s'applique réellement la procédure de comparution immédiate. C'est finalement le Collège des procureurs généraux et le ministre de la justice qui en délimiteront le champ d'application.

Le Conseil d'État a estimé qu'il appartenait au parlement de fixer les lignes directrices des critères permettant de réunir différentes catégories de faits punissables sur la base de leurs caractéristiques essentielles pour qu'ils puissent être traités en comparution immédiate sans mettre en péril la liberté individuelle.

onder de twee jaar te blijven.

Waarom overigens zeven jaar? Om het toepassingsgebied dat zich uitstrekt van één tot tien jaar te beperken. Hiermee wordt nagenoeg het geheel van de geschillen in strafzaken geïsoleerd. Omdat deze procedure efficiënt zou zijn, moet de doelgroep preciezer worden gekozen.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 54 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

Het 1° van het eerste lid van § 1 van het voorgestelde artikel 20bis vervangen als volgt :

« 1° het feit wordt gestraft met een correctionele hoofdgevangenisstraf van ten minste zes maanden of met een zwaardere straf die overeenkomstig de wet van 4 oktober 1867 inzake de verzachtende omstandigheden vijf jaar niet te boven gaat. »

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Ik heb tijdens de algemene bespreking uiteengezet dat de regering haar doelstelling niet zal bereiken indien ze de drempel van één jaar handhaaft. Ik heb de redenen om deze termijn terug te brengen tot zes maanden, uitvoerig toegelicht. Zelfs indien ze de termijn van één jaar behoudt, is het onaanvaardbaar dat feiten waarop een gevangenisstraf staat van tien jaar, na toepassing van de verzachtende omstandigheden, in de snelrechtprocedure kunnen worden behandeld. Deze mogelijkheid beantwoordt niet aan de doelstellingen van de regering en zal aanleiding geven tot een willekeurig vervolgingsbeleid. Er werd reeds voorgesteld dit probleem op te vangen met de richtlijnen van de procureurs-generaal. De Raad van State heeft erop gewezen dat dit onaanvaardbaar is.

“Geen enkel van die criteria, noch overigens de combinatie ervan, heeft, al was het maar op louter benaderende wijze, de in de memorie van toelichting vermelde bedoeling van de stellers van het ontwerp, namelijk de versnelde procedure te beperken tot bepaalde soorten van strafbare feiten die in zekere zin door sociologische criteria worden bepaald, strafbare feiten die onder kleine criminaliteit of stadscriminaliteit worden gegroepeerd.” Dat verschil tussen enerzijds de stellers van het ontwerp en anderzijds de tekst zelf, doet vermoeden dat degenen die belast zijn met het strafbeleid, zullen moeten beslissen welke strafbare feiten die volgens de tekst via de snelle procedure kunnen worden behandeld, werkelijk aan die procedure moeten worden onderworpen. Zo zal de echte werkingssfeer van de ontwerpen van wet uiteindelijk door het college van de procureurs-generaal en de minister van Justitie worden afgebakend. Weliswaar lijkt de letter van artikel 12 van de Grondwet te worden nageleefd, maar dat ook de strekking van het erin opgenomen beginsel in acht wordt genomen, is minder zeker. Die strekking bestaat erin dat de wetgevende macht als enige bevoegd is om de strafregels te bepalen en dat het Parlement de exclusieve bevoegdheid heeft om de strafbare feiten, de straffen en de vervolgingsprocedure vast te stellen. Bijgevolg staat het aan het Parlement de noodzakelijke onderscheidingscriteria vast te stellen om op zijn minst de krachtlijnen te bepalen van de criteria die het mogelijk maken om verschillende categorieën van strafbare feiten op grond van hun wezenlijke kenmerken samen te

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Au même article, M Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 55 (voir document 2-347/2) ainsi libellé :

À l'article 20bis, § 1er, alinéa 1er, proposé, remplacer les mots « d'un an » par les mots « d'un an au moins ou d'une peine plus grave ».

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *Si, après la justification que j'ai donnée à l'amendement 54, l'amendement 55 n'est pas adopté, alors nous aurons la preuve que, comme l'a dit le Vlaams Pleitgenootschap, le surréalisme est en voie de renaissance en Belgique.*

À l'article 20bis, tel que proposé, § 1er, 1°, on lit ce qui suit : « ...un mandat d'arrêt en vue de comparution immédiate doit répondre aux conditions suivantes : 1° le fait est punissable d'un emprisonnement correctionnel principal d'un an sans excéder dix ans en application de la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes ». C'est évidemment absurde ! Aucun délit punissable d'un an n'excède les dix ans en application de la loi sur les circonstances atténuantes. C'est une absurdité !

Monsieur Moureaux, ceci est vraiment une pipe.

Si la magistrature veut appliquer cette condition, elle consulte le Code d'instruction criminelle et est amenée à constater qu'aucun délit ne répond à cette disposition et doit donc décider qu'on ne peut répondre à la première condition d'application de la comparution rapide et que la loi n'est donc pas applicable.

Celui qui veut rendre la loi applicable, doit lui apporter quelques précisions en fonction des options politiques qu'il préconise mais aucun argument ne semble convaincre cette majorité servile, même lorsque nous la prévenons que sans adopter cet amendement, la loi ne sera pas applicable.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Mme Nyssens propose l'amendement n° 20 (voir document 2-347/2) ainsi libellé :

À l'article 20bis proposé, remplacer le § 1er, 2°, alinéa premier, par ce qui suit :

« 2° l'affaire est simple, en état d'être jugée et l'infraction est flagrante, dans la mesure où l'individu est pris sur le fait. »

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Cet amendement vise donc à encore limiter le champ d'application de ce projet de loi aux cas de flagrant délit. Je préférerais que l'on appelle ce tribunal le « tribunal des flagrants délits ». Ce serait plus clair.

En droit, l'expression « flagrant délit » n'a pas de définition claire, précise et simple. L'avis du Conseil d'État est éloquent à ce sujet. C'est la raison pour laquelle je propose d'ajouter

brenge, zodat ze via een snelprocedure kunnen worden behandeld zonder dat dit de individuele vrijheid in het gedrang brengt." Tot zover het oordeel van de Raad van State.

De motivering voor dit amendement geldt tevens voor de amendementen 55, 56 en 57.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 55 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In het voorgestelde artikel 20bis, § 1, eerste lid, 1°, de woorden « van een jaar » vervangen door de woorden « van ten minste een jaar of met een zwaardere straf ».

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Als na de verantwoording die ik heb ingeroepen voor amendement 54, het amendement 55 niet wordt aangenomen, wordt het bewijs geleverd dat, zoals het Vlaams Pleitgenootschap heeft gezegd, het surrealisme in België aan een herleving toe is.

In het voorgestelde artikel 20bis, § 1, 1° staat wat volgt: "...een bevel tot aanhouding met het oog op de onmiddellijke verschijning moet aan volgende voorwaarden voldoen: 1° het feit wordt gestraft met een correctionele hoofdgevangenisstraf van een jaar die overeenkomstig de wet van 4 oktober 1867 inzake de verzachtende omstandigheden tien jaar niet te boven gaat;" Dat is natuurlijk absurd! Geen enkel misdrijf dat gestraft wordt met één jaar, gaat met toepassing van de wet op de verzachtende omstandigheden de tien jaar te boven. Dat is een absolute absurditeit!

Monsieur Moureaux, ceci est vraiment la pipe.

Als de magistratuur deze voorwaarde wil toepassen, kijkt ze het Wetboek van strafvordering na en moet ze vaststellen dat geen enkel misdrijf aan die bepaling voldoet, en moet ze dus besluiten dat aan de eerste voorwaarde voor de toepassing van het snelrecht niet kan worden voldaan en dat de wet dus niet toepasbaar is.

Wie de wet toepasbaar wil maken, moet hier enige precisering aanbrenge in functie van de politieke opties die hij voorstaat, maar blijkbaar kan geen enkel argument de slaafse meerderheid overtuigen, zelfs niet wanneer we ervoor waarschuwen dat zonder dit amendement aan te nemen de wet niet toepasbaar is.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Mevrouw Nyssens heeft amendement nr. 20 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In het voorgestelde artikel 20bis, het eerste lid van § 1, 2°, vervangen als volgt :

« 2° het gaat om een eenvoudige zaak die in staat van wijzen is en om een op heterdaad ontdekt misdrijf waarbij de betrokkene wordt betrapt terwijl hij het pleegt. »

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – *Dit amendement wil het toepassingsveld van dit wetsontwerp beperken tot de betrapting op heterdaad. Deze rechtbank zou de rechtbank voor misdrijven op heterdaad genoemd moeten worden, want dat is duidelijker.*

In rechtstermen wordt de uitdrukking "op heterdaad" niet duidelijk en eenvoudig gedefinieerd. Het advies van de Raad

que le projet s'applique quand l'affaire est simple. Le ministre a employé cette expression des dizaines de fois. Les affaires complexes ne seront pas visées par les tribunaux des flagrants délits. M. Monfils me dirait que ce mot n'existe pas en droit pénal. Au point où l'on en est, on peut inventer de nouveaux mots en droit pénal.

L'affaire doit également être en l'état et je souhaite bonne chance aux magistrats qui devront s'en occuper.

Je propose d'ajouter que l'infraction doit être flagrante, ce qui signifie que l'individu doit être pris sur le fait. On nous dit qu'il y a de nombreux cas de flagrant délit. J'ai encore interrogé ces derniers jours bon nombre de policiers que je connais. Je crains que le nombre de flagrants délits ne soit pas aussi élevé qu'on pourrait le penser. Je persiste à croire que cette loi ne visera que des faits exceptionnels. Je ne souhaite pas qu'elle soit appliquée dans le cas où les charges sont suffisamment réunies. Dans ce cas-là, je l'ai déjà dit, le projet de loi risque d'être un leurre. On sait qu'il faut un minimum de temps pour récolter les preuves, que ce soit au niveau des services de police ou des magistrats.

Les services de police auront 24 heures pour rédiger leur procès-verbal. Ils ne pourront donc que prendre note de ce qui leur est dicté, sans instruire l'affaire un minimum. Cette dernière va arriver dans les 24 heures et dans le quart d'heure, le juge d'instruction devra ou non délivrer un mandat d'arrêt. Je me réjouis que le juge d'instruction ait repris sa place dans cette procédure – le projet initial ne le prévoyait pas –, mais il faut avouer qu'on lui fait changer de rôle. Si les conditions de la détention préventive sont prévues, il est évident que le juge d'instruction n'aura pas un rôle d'instructeur. Il devra en quelques minutes délivrer ou non un mandat d'arrêt.

– Le vote sur l'amendement est réservé.

M. le président. – Au même article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 56 (voir document 2-347/2) ainsi libellé :

À l'article 20bis, alinéa 1er, § 1er, proposé, remplacer le 2° par la disposition suivante :

« 2° l'infraction est flagrante ».

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – À l'article 20bis, alinéa 1er, § 1er, proposé, nous proposons de remplacer le 2° par la disposition suivante :

« 2° l'infraction est flagrante ».

Le texte proposé permet également d'appliquer la procédure accélérée aux infractions pour lesquelles les charges réunies dans le mois qui suit la commission de l'infraction sont suffisantes pour soumettre l'affaire au juge du fond.

C'est le ministère public qui décidera de la suffisance des charges. La question est donc de savoir comment on peut faire en sorte que la procédure accélérée soit appliquée en pareil cas de manière uniforme.

L'attitude du prévenu jouera également un rôle. S'il collabore

van State laat geen twijfel bestaan. Aan het ontwerp moet dan ook worden toegevoegd dat het alleen maar mag worden toegepast op eenvoudige zaken. De minister nam deze uitdrukking tientallen keren in de mond. De ingewikkelde zaken worden niet behandeld door de rechtbanken voor misdaden op heterdaad. De heer Monfils zou zeggen dat dit woord in het strafrecht niet voorkomt. Zoals de zaken er nu voor staan zijn neologismen in het strafrecht wel toegestaan.

De zaak moet ook worden toegepast en ik wens de magistraten die zich daarmee bezig zullen moeten houden, veel geluk toe.

Ik stel voor dat wordt toegevoegd dat het om een op heterdaad ontdekt misdrijf moet gaan, waarbij de betrokkene wordt betrapd terwijl hij het pleegt. Er wordt gezegd dat er veel gevallen van heterdaad zijn. De afgelopen dagen sprak ik met een aantal bevriende politieagenten en ik vrees dat er minder gevallen van heterdaad zijn dan wij zouden denken. Ik kan mij niet van de gedachte ontdoen dat deze wet enkel op uitzonderlijke gevallen van toepassing zal zijn. De wet mag niet worden toegepast op andere gevallen. Anders dreigt het wetsontwerp boerenbedrog te zijn. Iedereen weet dat er een minimum aan tijd nodig is om de bewijzen te verzamelen. Dit geldt zowel voor de politie als voor de magistraten.

De politiediensten zullen over 24 uur beschikken om hun proces-verbaal op te stellen. Zij zullen dus enkel kunnen noteren wat hun wordt voorgezegd. Van een minimaal onderzoek is geen sprake. Dat onderzoek komt er binnen 24 uur en binnen het kwartier zal de onderzoeksrechter al dan niet een aanhoudingsbevel moeten afleveren. Ik ben blij dat de onderzoeksrechter in deze procedure weer voorkomt. In het oorspronkelijk ontwerp was dat niet het geval. Wij moeten evenwel toegeven dat hij nu een andere rol krijgt. De voorwaarden voor de preventieve aanhouding zijn bepaald maar het is duidelijk dat de onderzoeksrechter niet zal onderzoeken. In een paar minuten zal hij een aanhoudingsbevel al dan niet moeten afleveren.

– De stemming over het amendement wordt aangehouden.

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 56 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

Het 2° van het eerste lid van § 1 van het voorgestelde artikel 20bis vervangen als volgt :

« 2° het gaat om een op heterdaad ontdekt misdrijf ».

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Dit amendement stelt een wijziging voor van het 2° van § 1 van artikel 20bis die neerkomt op het schrappen van de woorden "of de bezwaren aangevoerd binnen de maand volgend op het plegen van het misdrijf zijn toereikend om de zaak aan de rechter ten gronde voor te leggen."

De maand waarbinnen voldoende bezwaren zijn aangevoerd, lijkt ons geen voldoende criterium te zijn. Het openbaar ministerie zal over de toereikendheid van de bezwaren dienen te beslissen.

De houding van de verdachte zou hierbij een rol kunnen spelen. "Als hij meewerkt en een week na de feiten een bekentenis aflegt, zal zijn zaak via de snelrechtprocedure kunnen worden afgewerkt wegens de toereikendheid van de

et fait par exemple des aveux une semaine après les faits, son affaire pourra être réglée au moyen de la procédure accélérée (en raison de la suffisance des preuves). Dans le cas contraire, le prévenu pourra bénéficier des « avantages » de la procédure ordinaire. Il aura donc tout intérêt à ne pas avouer : en avouant dans le mois, il court en effet le risque d'être arrêté immédiatement et jugé alors qu'après un mois, ce ne sera peut-être plus le cas (parce qu'il faudra suivre alors la procédure de la détention préventive « ordinaire »).

La procédure accélérée a été élaborée essentiellement pour mettre les (petits) criminels à l'écart de la rue après avoir été pris en flagrant délit, afin que la population voie que « l'on fait quelque chose ». Il serait donc préférable, tant du point de vue de la philosophie du projet que du point de vue de la sécurité juridique, de limiter l'application de la procédure accélérée aux infractions flagrantes, c'est-à-dire aux infractions pour lesquelles l'intéressé a été mis à la disposition du parquet.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Mme Nyssens propose l'amendement n° 21 (voir document 2-347/2) ainsi libellé :

Apporter à l'article 20bis proposé, les modifications suivantes :

A. Insérer, au § 1er, un nouvel alinéa, libellé comme suit :

« *Le procureur du Roi fait procéder à une enquête sociale.* »

B. Au § 3, alinéa 1er, entre les mots « à l'article 18, § 1er, » et les mots « après avoir entendu la personne », insérer les mots « *après avoir pris connaissance de l'enquête sociale demandée par le procureur du Roi et* ».

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Cet amendement porte sur l'enquête sociale. Le projet de loi n'impose pas une telle enquête et nous souhaiterions qu'elle soit obligatoire. Etant donné la personnalité des prévenus, des inculpés, une enquête sociale me semble vraiment importante dans tous les cas. Dans certains cas, elle pourrait être rapide. Si vraiment les magistrats sont invités à condamner ces personnes à des peines alternatives plutôt qu'à des peines de prison – et c'est ce que je souhaite de tout cœur –, on sait très bien que les peines alternatives, sans une étude approfondie de la personnalité de délinquants et donc sans une enquête sociale, ne sont pas applicables.

Le premier objectif de l'amendement est de rendre obligatoire cette enquête sociale. Bien entendu, la procédure ne doit pas être poursuivie si cette enquête n'a pas été réalisée. Cette enquête sociale suppose aussi des moyens. Le ministre a annoncé des budgets, des moyens humains supplémentaires. Je souhaiterais évidemment que ces moyens soient aussi affectés à la justice ordinaire. Nous savons en effet très bien qu'il manque des assistants de justice, des assistants sociaux dans le cadre de l'application des peines alternatives en général et pas seulement de celles qui relèveront de cette procédure de comparution immédiate. Il faudra vraiment que les magistrats soient aidés par des assistants de justice.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

bewijzen. In het andere geval zal hij de “voordelen” van de gewone procedure genieten.”

De betrokkenen kunnen dus spelen op het criterium van de bewijsverzameling binnen de maand in functie van de procespositie die ze willen innemen. De betrokkene die het snelrecht wil ontlopen, heeft er alle belang bij nooit te bekennen.

De termijn van één maand is geen objectief criterium. De bewijsverzameling hangt immers van vele bijkomende omstandigheden af, bijvoorbeeld het al dan niet organiseren van een rogatoire commissie.

Wij zijn voorstander van de objectivering van de misdrijven waarvoor ook de Raad van State zich heeft uitgesproken, maar niet op grond van een niet-relevant criterium. We moeten deze voorwaarde dus beperken tot de op heterdaad ontdekte misdrijven, een precisering die ons inziens kan volstaan.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Mevrouw Nyssens heeft amendement nr. 21 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In het voorgestelde artikel 20bis de volgende wijzigingen aanbrengen :

A. In § 1 een nieuw lid invoegen, luidende :

« *De procureur des Konings laat een maatschappelijke enquête uitvoeren.* »

B. In § 3, eerste lid, na de woorden « te worden gehoord », de woorden « *en na kennisneming van de door de procureur des Konings gelaste maatschappelijke enquête* » invoegen.

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – Dit amendement heeft betrekking op de maatschappelijke enquête. Het wetsontwerp legt een soortgelijke enquête niet op en wij wensen dat ze verplicht wordt. Gelet op de persoonlijkheid van de beklagden en de beschuldigen lijkt een maatschappelijke enquête mij in alle gevallen bijzonder belangrijk. In sommige gevallen kan ze snel worden uitgevoerd. Als de magistraten werkelijk wordt gevraagd personen tot alternatieve straffen te veroordelen – wat ik van ganser harte wens – moeten we goed weten dat alternatieve straffen niet kunnen worden opgelegd zonder een grondige studie van de persoonlijkheid van de delinquenten en dus zonder maatschappelijke enquête.

De eerste doelstelling van het amendement bestaat erin deze maatschappelijke enquête verplicht te maken. De procedure mag uiteraard niet worden voortgezet als deze enquête niet is uitgevoerd. Maar dat veronderstelt ook middelen. De minister heeft middelen aangekondigd, geld en personeel. Graag had ik dat die middelen ook aan het gewone gerecht worden toegekend. Wij weten immers zeer goed dat er een tekort is aan justitieassistenten, sociale assistenten in het kader van de uitvoering van de alternatieve straffen in het algemeen en niet alleen in dat van de onmiddellijke verschijning. De magistraten moeten absoluut worden geholpen door de justitieassistenten.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

M. le président. – Au même article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 57 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

Compléter l'article 20bis, § 1er, alinéa 1er, proposé, par un 3°, rédigé comme suit :

« 3° l'infraction a été accompagnée d'actes de violence à l'encontre de personnes ou de biens ».

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – L'amendement 55 a pour objectif de répondre à la nécessité qu'a soulignée le Conseil d'État de définir plus précisément le champ d'application de la loi conformément au principe de légalité. Dans ma justification à cet amendement, j'ai mentionné le dispositif, les considérations essentielles du Conseil d'État en cette matière. La nécessité de mieux préciser le champ d'application est soulignée. Cette précision ne peut être déléguée par le législateur au Collège des procureurs généraux et au ministre de la Justice. Ce travail incombe au législateur. C'est pour cette raison que nous proposons d'ajouter une disposition complémentaire à l'alinéa 1er du § 1er de l'article 20bis. «L'infraction a été accompagnée d'actes de violence à l'encontre de personnes ou de biens ».

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Au même article, Mme Nyssens propose l'amendement n° 34 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

Apporter à l'article 20bis proposé, les modifications suivantes :

A. Au § 3, alinéa 1er, insérer les mots « le procureur du Roi », entre les mots « entendu » et « la personne ».

B. Compléter le même alinéa par ce qui suit : « Celui-ci peut déposer des conclusions. »

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – L'amendement vise à apporter des modifications à l'article 20bis proposé. Ainsi que cela a été relevé lors des auditions qui, je crois, ont été utiles, le projet de loi ne semble pas prévoir l'audition du procureur du Roi à ce moment-ci de la procédure – de telle sorte que l'on ne peut pas parler de véritable débat contradictoire – ni la possibilité pour l'avocat du prévenu de déposer des conclusions.

Dans cette procédure, il est important qu'on respecte le principe de l'égalité des armes, principe qui nous est cher. Je souhaiterais que, tout au long de la procédure, les parties – qu'il s'agisse du procureur du Roi, du prévenu ou de l'inculpé, ou encore de la victime – soient mises sur un pied d'égalité. J'ai des craintes quant aux traitements différents qui pourraient être réservés aux diverses parties au procès.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Au même article, Mme Nyssens propose l'amendement n° 35 (voir document 2-347/2) ainsi libellé:

À l'article 20bis proposé, compléter le 8e tiret du § 4, par les mots « à l'exception du dernier alinéa dudit paragraphe ».

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 57 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

Het eerste lid van § 1 van het voorgestelde artikel 20bis aanvullen met een 3°, luidende :

« 3° het gaat om een misdrijf waarbij gebruik werd gemaakt van geweld ten aanzien van personen of onroerende goederen ».

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Amendement 57 wil beantwoorden aan de door de Raad van State terecht onderstreepte noodzaak om conform het legaliteitsbeginsel in strafzaken een grotere precisering te geven van het toepassingsgebied van de wet. In mijn verantwoording bij het amendement heb ik het dispositief, de essentiële overwegingen, van de Raad van State terzake vermeld. Hierin wordt de noodzaak om het toepassingsgebied bijkomend te preciseren onderstreept. Deze precisering kan door de wetgever niet in functie van het legaliteitsbeginsel worden gedelegeerd aan het College van procureurs-generaal en de minister van Justitie. Dit komt de wetgever toe. Om die reden stellen we voor om in het eerste lid van paragraaf 1 van artikel 20bis een aanvullende bepaling in te voegen luidende: "Het gaat om een misdrijf waarbij gebruik werd gemaakt van geweld ten aanzien van personen of onroerende goederen".

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel heeft mevrouw Nyssens amendement nr. 34 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In het voorgestelde artikel 20bis de volgende wijzigingen aanbrengen :

A. In § 3, eerste lid, de woorden « aan de persoon die » vervangen door de woorden « na de procureur des Konings en de persoon die ».

B. Datzelfde eerste lid aanvullen als volgt : « De advocaat kan conclusies indienen. »

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – Het amendement strekt ertoe artikel 20bis te wijzigen. Zoals bleek tijdens de hoorzittingen, schijnt de procureur des Konings op dit moment van de procedure niet gehoord te zullen worden, zodat hier geen sprake is van een debat op tegenspraak en de advocaat van de verdachte evenmin zijn conclusies kan indienen.

In deze procedure is het belangrijk dat het gelijkheidsprincipe, dat ons dierbaar is, wordt gerespecteerd. Ik zou willen dat alle partijen, of het nu gaat om de procureur des Konings, de aangehoudene of de beklagde, of ook het slachtoffer, in de loop van de hele procedure op voet van gelijkheid worden behandeld. Ik vrees dat dit niet het geval zal zijn.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel heeft mevrouw Nyssens amendement nr. 35 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

Het achtste streepje van het voorgestelde artikel 20bis, § 4, aanvullen met de woorden « met uitzondering van het laatste lid van die paragraaf ».

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Il s’agit ici d’une correction purement technique d’une erreur de texte, sans aucun objectif politique. En commission, on m’a répondu que cette erreur figurerait sur la *shopping list* qui servira à la rédaction d’une loi réparatrice, restauratrice... Je ne me rappelle pas les mots qui ont été employés. Je souligne donc qu’une référence est inexacte et j’invite les parlementaires à être attentifs à cette erreur de référence qui, en droit pénal, n’est pas anodine, les mots étant importants. Ce sera donc pour la *shopping list*.

– **Le vote sur l’amendement est réservé.**

M. le président. – Au même article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l’amendement n° 58 (voir document 2-347/2) ainsi libellé :

À l’article 20bis, § 4, proposé, supprimer le dixième tiret.

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *L’article 36, § 1er, de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive dispose qu’au cours de l’instruction judiciaire, le juge d’instruction peut, d’office ou sur réquisition du procureur du Roi, imposer une ou plusieurs conditions nouvelles, retirer, modifier ou prolonger, en tout ou en partie, des conditions déjà imposées.*

Étant donné que la procédure prévue de comparution immédiate exclut précisément une instruction judiciaire, cette disposition ne peut pas s’appliquer à l’article 20bis proposé de la loi du 20 juillet 1990.

En outre, l’article 20bis, § 4, dixième tiret, prévoit que l’article 36, § 1er, susvisé n’est applicable que jusqu’à la notification de la fixation par le procureur.

Cette dernière doit avoir lieu immédiatement (voir l’article 216quinquies, § 1er, alinéa 2, proposé).

Il n’est guère réaliste de supposer que dans ce court laps de temps (entre la mise en liberté sous conditions et la notification), le juge d’instruction retirerait, modifierait ou prolongerait ces conditions imposées.

J’ajoute que le président de la commission, Monsieur Dubié, a perdu patience et adopté cet amendement, convaincu qu’il était par nos arguments.

– **Le vote sur l’amendement est réservé.**

M. le président. – Au même article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l’amendement n° 59 (voir document 2-347/2) ainsi libellé :

À l’article 20bis, § 5, alinéa 1er, proposé, insérer entre le mot « immédiate » et le mot « est » les mots :

« ou l’ordonnance prise par le juge d’instruction en application de l’article 35 ».

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *Cet amendement traduit la philosophie générale du projet de loi. Le mandat d’arrêt vaut non seulement pour le jugement, mais aussi pour la décision du juge d’instruction d’accorder au prévenu une liberté*

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – *Dit is een pure technische correctie van een fout in de tekst, zonder politieke bedoelingen. In de commissie werd mij gezegd dat deze fout op de shopping list zou worden gezet voor de redactie van een herstellwet of iets van dien aard. Eén verwijzing is dus onjuist en ik roep de parlementsleden op om op te passen voor deze foute verwijzing die in het strafrecht, waar woorden belangrijk zijn, niet ongevaarlijk is. Het zal dus op de shopping list staan.*

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 58 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In het voorgestelde artikel 20bis, § 4, het tiende streepje doen vervallen.

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Wij stellen voor om artikel 20bis, § 4, van het voorstel het tiende streepje te laten vallen met een verwijzing naar de in artikel 36, § 1, tot artikel 216, *quinquies*, § 1, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering bepaalde kennisgeving. Artikel 36, § 1 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis bepaalt dat de onderzoeksrechter in de loop van het gerechtelijk onderzoek, ambtshalve of op vordering van de procureur des Konings, een of meer nieuwe voorwaarden kan opleggen of reeds opgelegde voorwaarden kan opheffen, wijzigen of verlengen.

Gezien de snelrechtprocedure precies een gerechtelijk onderzoek uitsluit, kan deze bepaling niet van toepassing zijn op het voorgestelde artikel 20bis van de wet van 20 juli 1990. Bovendien wordt in artikel 20bis, § 4, tiende streepje bepaald dat voornoemd artikel 36, § 1, slechts van toepassing is tot aan de kennisgeving van de dagstelling door de procureur. Deze laatste dient onmiddellijk plaats te vinden. Ik verwijs naar het voorgestelde artikel 216*quinquies*, § 2, tweede lid.

Het is weinig realistisch te veronderstellen dat de onderzoeksrechter in deze korte tijdsperiode tussen het opleggen van de vrijheid onder voorwaarden en de kennisgeving, deze opgelegde voorwaarden zou opheffen, wijzigen of verlengen. Ik wijs erop dat de voorzitter van de commissie, de heer Dubié, na al wat hij had moeten slikken, zijn geduld verloor en dit amendement heeft goedgekeurd, overtuigd als hij was van de juistheid van onze inhoudelijke argumenten.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 59 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In het voorgestelde artikel 20bis, § 5, eerste lid, tussen de woorden « verschijning » en het woord « is », de volgende woorden invoegen :

« of de beschikking genomen door de onderzoeksrechter bij toepassing van artikel 35 ».

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Dit amendement strekt ertoe in het voorgestelde artikel 20bis, § 5, eerste lid, tussen de woorden “verschijning” in de zin “Het bevel tot aanhouding met het oog op de onmiddellijke verschijning...” en het woord “is”, de volgende woorden in te voegen : “of de

conditionnelle.

Dans le texte du projet, il existe une imperfection qui peut engendrer de la confusion. Je ne doute donc pas que cet amendement pourra bénéficier de la compréhension ou de la clémence du Sénat.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – À cet article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 60 (voir document 2-347/2) ainsi libellé :

À l'article 20bis, § 6, proposé, remplacer la première phrase par la phrase suivante :

« *Le juge d'instruction peut, d'office ou sur requête motivée à lui adressée, donner mainlevée du mandat d'arrêt en vue de comparution immédiate.* »

À l'amendement n° 60, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement subsidiaire n° 61 (voir document 2-347/2) ainsi libellé :

Supprimer le § 6 de l'article 20bis proposé.

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *Le § 6 proposé permet au juge d'instruction de donner mainlevée du mandat d'arrêt tant que la convocation par le procureur du Roi n'est pas intervenue ; ceci doit toutefois se faire dès que le mandat d'arrêt est délivré. Il est donc peu probable que le juge d'instruction change d'avis dans ces conditions. Il faut permettre la mainlevée pendant toute la détention. C'est l'objet de l'amendement n°60.*

Le sous-amendement 61 visant à supprimer le paragraphe 6 précité est inapplicable car il est prévu que le procureur du Roi procède à la notification dès que le mandat d'arrêt est décerné. Or, ce court laps de temps ne permet pas la levée du mandat d'arrêt.

beschikking genomen door de onderzoeksrechter bij toepassing van artikel 35”.

Dit amendement geeft eens te meer de algemene filosofie van het wetsontwerp weer. Uiteraard is niet enkel het bevel tot aanhouding geldig tot de uitspraak van het vonnis, zo zij wordt gedaan binnen zeven dagen te rekenen van de beschikking, maar evenzeer de beschikking van de onderzoeksrechter die de verdachte in vrijheid onder voorwaarden stelde.

Tijdens de bespreking van de vorige artikelen heb ik reeds onderstreept dat hoewel wordt vertrokken vanuit de hypothese van de voorlopige hechtenis of de vrijlating onder voorwaarden, in de daaropvolgende artikelen systematisch de tweede hypothese, de vrijlating onder voorwaarden, niet meer wordt vermeld. Aldus ontstaat een tekortkoming die aanleiding kan geven tot verwarring. Om die reden twijfel ik er niet aan dat ook dit amendement op het inzicht, of de genade, van de Senaat zal kunnen rekenen.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op dit artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 60 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

De eerste zin van § 6 van het voorgestelde artikel 20bis vervangen als volgt :

« *De onderzoeksrechter kan ambtshalve of op grond van een met redenen omkleed verzoek dat hem wordt toegezonden, het bevel tot aanhouding met het oog op onmiddellijke verschijning opheffen.* »

Op amendement nr. 60 hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere het subsidiair amendement nr. 61 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

Paragraaf 6 van het voorgestelde artikel 20bis doen vervallen.

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Ik zal beide amendementen samen toelichten.

Volgens de voorgestelde paragraaf 6 kan de onderzoeksrechter het bevel tot aanhouding opheffen zolang de kennisgeving bedoeld in voorgestelde artikel 216quinquies, de oproeping door de procureur des Konings, niet heeft plaatsgevonden.

Het tweede lid van het voorgestelde artikel 216quinquies stelt evenwel dat de procureur deze kennisgeving onmiddellijk na de uitvaardiging van het bevel dient te verrichten. De onderzoeksrechter zal in het beste geval dus maar enkele ogenblikken tijd hebben om zijn bevel opnieuw in te trekken. Het is weinig realistisch te denken dat de onderzoeksrechter in die korte tijdsperiode van mening zal veranderen. De opheffing van het bevel moet daarom mogelijk worden gemaakt gedurende de hele periode van de hechtenis. Daarom hebben we amendement nummer 60 ingediend.

Subamendement nummer 61 stelt voor paragraaf 6 van het voorgestelde artikel 20bis te doen vervallen omdat die bepaling niet hanteerbaar is. Het voorgestelde artikel 216quinquies, paragraaf 1, tweede lid, van het Wetboek van strafvordering bepaalt immers dat de procureur des Konings onmiddellijk overgaat tot de kennisgeving wanneer het bevel

– **Le vote sur ces amendements est réservé.**

M. le président. – Au même article, Mme Nyssens propose l'amendement n° 36 (voir document 2-347/2) ainsi libellé :

Au § 6 de l'article 20bis proposé, supprimer la partie de phrase « et tant que la notification prévue à l'article 216quinquies, § 1er, alinéa 2, n'est pas intervenue ».

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Cet amendement vise à supprimer la partie de phrase « et tant que la notification prévue à l'article 216quinquies, § 1er, alinéa 2, n'est pas intervenue ». En effet, cette restriction empêche le juge d'instruction de se fonder sur des éléments nouveaux pour prononcer la mainlevée du mandat d'arrêt. J'imagine que comme la procédure sera extrêmement courte, des éléments nouveaux pourront se succéder dans les heures et les jours qui suivront. Je préférerais en rester à la version initiale du projet telle que déposée à la Chambre et supprimer cette notification.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Mme Nyssens propose l'amendement n° 15 (voir document 2-347/2) ainsi libellé :

Insérer un article 7bis (nouveau), libellé comme suit :

Art. 7bis - Il est inséré dans la même loi un article 20ter rédigé comme suit :

« Art. 20ter. - Lorsqu'il est requis de décerner un mandat d'arrêt en application de l'article 20bis, § 1er, le juge d'instruction peut décider de continuer lui-même l'enquête, auquel cas il sera procédé conformément au chapitre VI du Code d'instruction criminelle et aux autres dispositions de la présente loi. Sa décision n'est susceptible d'aucun recours. »

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Cet amendement est de taille. En vue de rechercher les mêmes objectifs que la comparution immédiate, mais d'une autre manière, je présuppose que ce projet pourra éventuellement s'appliquer à des affaires complexes ou qui apparaîtraient complexes non pas immédiatement mais au moment où le dossier arrivera chez le juge d'instruction. J'ai bien compris que l'on veut faire vite et je propose dès lors une sorte de mini-instruction. Je prévois que le juge d'instruction, au lieu de se confiner dans le rôle qu'on lui fait jouer dans cette procédure, c'est-à-dire uniquement délivrer un mandat d'arrêt en peu de temps, puisse, si l'affaire est complexe et s'il croit avoir une affaire importante et grave entre les mains, décider de continuer à mener lui-même l'enquête et de se saisir quasi automatiquement de ce dossier. Il s'agit d'une toute autre optique que celle proposée par le projet. On avait déjà beaucoup parlé de mini-instruction dans la loi dite

tot aanhouding met het oog op onmiddellijke verschijning wordt uitgevaardigd. Het is derhalve moeilijk denkbaar dat de onderzoeksrechter het bevel tot aanhouding in de bijzonder korte tijdspanne tussen het uitvaardigen van het aanhoudingsbevel en de kennisgeving van de oproeping ambtshalve op of verzoek zou opheffen.

– **De stemming over deze amendementen wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel heeft mevrouw Nyssens amendement nr. 36 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In § 6 van het voorgestelde artikel 20bis, het zinsdeel « Zolang de kennisgeving bedoeld in artikel 216quinquies, § 1, tweede lid, niet heeft plaatsgevonden, kan de onderzoeksrechter » vervangen door de woorden « *De onderzoeksrechter kan* ».

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – Dit amendement strekt ertoe het zinsdeel "zolang de kennisgeving bedoeld in artikel 216quinquies, § 1, tweede lid, niet heeft plaatsgevonden" te schrappen. Die beperking verhindert dat de onderzoeksrechter zich op nieuwe elementen kan baseren om de opheffing van het bevel tot aanhouding uit te spreken. Aangezien de procedure uiterst kort is, kan ik mij indenken dat zich in de volgende uren en dagen nieuwe ontwikkelingen kunnen voordoen. Ik verkies de oorspronkelijke versie van het ontwerp zoals het bij de Kamer is ingediend, en stel voor deze kennisgeving te schrappen.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Mevrouw Nyssens heeft amendement nr. 15 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

Een artikel 7bis (nieuw) invoegen, luidende :

Art. 7bis - In dezelfde wet wordt een artikel 20ter ingevoegd, luidende :

« Art. 20ter. - Wanneer met toepassing van artikel 20bis, § 1, een aanhoudingsbevel gevorderd wordt, kan de onderzoeksrechter beslissen dat hij het gehele onderzoek zelf voortzet, in welk geval er verder wordt gehandeld overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk VI van het Wetboek van strafvordering en overeenkomstig de andere bepalingen van deze wet. Tegen zijn beslissing staat geen rechtsmiddel open. »

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – Dit is een belangrijk amendement. Ik veronderstel dat dit ontwerp eventueel ook van toepassing zal zijn op complexere zaken of op zaken die complex zullen blijken op het ogenblik dat het dossier bij de onderzoeksrechter komt, om dezelfde doelstellingen als bij de onmiddellijke verschijning na te streven, maar dan op een andere manier. Ik heb begrepen dat men vlug wil werken en daarom stel ik een soort minionderzoek voor. Ik verwacht dat de onderzoeksrechter, in plaats van zich te beperken tot zijn rol in deze procedure, namelijk op korte tijd een aanhoudingsbevel afleveren, zal kunnen beslissen zelf het onderzoek te voeren en het dossier naar zich toe te trekken, indien de zaak ingewikkeld is en hij meent een belangrijke en ernstige zaak in handen te hebben. Dit is heel wat anders dan wat het ontwerp voorstelt. Bij de bespreking van de wet-Franchimont van 12 maart 1998 gaf het minionderzoek reeds aanleiding tot grote debatten, omdat het gaat over de rol van

Franchimont du 12 mars 1998. Cette mini-instruction avait donné lieu à de grands débats parce qu'elle ouvrait des discussions sur le rôle du juge d'instruction. Je crois que les réformes ne sont pas terminées en la matière et que l'on pourrait rediscuter aussi du rôle du juge de l'instruction. Vous savez qu'en droit comparé certains pays ont opté pour le juge non pas « d'instruction » mais « de l'instruction ». C'est un débat intéressant que nous aurions également pu mener à l'occasion de cette procédure. Quoi qu'il en soit, l'amendement prévoit de permettre au juge d'instruction de continuer à procéder à l'enquête.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 62 (voir document 2-347/2) ainsi libellé :

Insérer un article *7bis* (nouveau), libellé comme suit :

Art. *7bis*. - À l'article 16, § 1er, de la même loi est inséré, après le premier alinéa, un alinéa nouveau, rédigé comme suit :

« *Le mandat d'arrêt en vue de la comparution immédiate visé à l'article 20bis de la présente loi ne peut être décerné qu'en cas d'absolue nécessité pour la sécurité publique et si le fait expose le prévenu à un emprisonnement correctionnel principal d'au moins six mois ou une peine plus grave qui, conformément à la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes, n'excède pas cinq ans.* »

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *L'amendement n° 62 est dans la lignée de nos précédents amendements concernant le champ d'application de la loi et, plus particulièrement, la peine minimale. Il propose d'insérer en ce sens un article 7bis nouveau dans la loi relative à la détention préventive. J'ai déjà exposé la justification de cet amendement lors de l'examen des précédents amendements précisant le champ d'application. Je fais plus particulièrement référence à l'amendement n° 54. L'amendement n° 62 est donc le développement de l'amendement n° 54.*

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – L'article 8 est ainsi libellé :

L'article 33, § 1er, alinéa 1er, de la même loi, est complété comme suit :

« , ou s'il n'est pas condamné à une peine d'emprisonnement principal effective dans les sept jours à compter de la délivrance du mandat d'arrêt en vue de comparution immédiate. »

M. Vandenberghe et Mme De Schampelaere proposent de supprimer cet article (amendement n° 63, voir document 2-347/2).

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *L'article 8 est superflu. Les mêmes dispositions sont insérées deux fois, dans les articles 7 et 8. Nous proposons donc de supprimer la seconde hypothèse dans l'article 8.*

de onderzoeksrechter. Ik denk dat de hervormingen niet zijn beëindigd en dat men opnieuw over de rol van de onderzoeksrechter kan discussiëren. Sommige landen hebben geen onderzoeksrechters maar wel rechters van het onderzoek. Het is een interessante discussie die we ook naar aanleiding van deze procedure hadden kunnen voeren. Het amendement wil de onderzoeksrechter hoe dan ook de mogelijkheid geven het onderzoek voort te zetten.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – De heer Vandenberghe en Mevrouw De Schamphelaere hebben amendement nr. 62 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt :

Een artikel *7bis* (nieuw) invoegen, luidende :

Art. *7bis*. - In artikel 16, § 1, van dezelfde wet wordt na het eerste lid een nieuw lid ingevoegd, luidende :

« *Het bevel tot aanhouding met het oog op de onmiddellijke verschijning, zoals bedoeld in artikel 20bis van deze wet, kan slechts verleend worden in geval van volstreckte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid en indien het feit voor de verdachte een correctionele hoofdgevangenisstraf van ten minste zes maand of een zwaardere straf die overeenkomstig de wet van 4 oktober 1867 inzake de verzachtende omstandigheden vijf jaar niet te boven gaat.* »

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Amendement nummer 62 sluit aan bij onze vorige amendementen in verband met het toepassingsgebied van de wet, meer bepaald de minimale strafmaat. Het stelt voor om in die zin in de wet op de voorlopige hechtenis een nieuw artikel *7bis* in te voegen. De verantwoording daarvoor heb ik al gegeven bij de bespreking van de vorige amendementen over de precisering van het toepassingsgebied. Ik verwijs meer bepaald naar amendement nummer 54. Amendement nummer 62 is dus de verdere uitvoering van amendement nummer 54.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Artikel 8 luidt :

Artikel 33, § 1, eerste lid, van dezelfde wet wordt aangevuld als volgt :

« , of indien hij niet wordt veroordeeld tot een effectieve hoofdgevangenisstraf binnen zeven dagen te rekenen van de uitvaardiging van het bevel tot aanhouding met het oog op onmiddellijke verschijning. »

De heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere stellen voor dit artikel te schrappen (amendement nr. 63, zie stuk 2-347/2).

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Artikel 8 is overbodig.

Paragraaf 5 van het voorgestelde artikel 20bis luidt als volgt : "Het bevel tot aanhouding met het oog op onmiddellijke verschijning is geldig tot de uitspraak van het vonnis op voorwaarde dat ze wordt gedaan binnen zeven dagen te rekenen van de beschikking."

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – L'article 9 est ainsi libellé:

L'article ^{1er} bis, § 3, alinéa ^{1er} de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation, tel que modifié par la loi du 22 mars 1999, est remplacé par la disposition suivante :

« Les travaux d'intérêt général ou la formation peuvent être ordonnés, éventuellement après un rapport succinct tel que visé à l'article 2 ou une enquête sociale, en présence du prévenu, et s'il apparaît des pièces du dossier qu'il existe réellement des possibilités d'exécuter des travaux d'intérêt général ou de suivre une formation à un lieu qui n'exige pas des déplacements excessifs pour l'intéressé. »

M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent de supprimer cet article (amendement n° 64, voir document 2-347/2).

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *L'article 9 doit également être supprimé. L'obligation de procéder à une enquête sociale ou d'établir un rapport succinct avant de pouvoir infliger une peine alternative doit être maintenue. Le débat en commission et les auditions ont montré que le juge doit pouvoir se forger une image suffisamment précise de la personne qui comparait devant lui avant de prendre une décision à cette fin. En effet, le juge ne doit pas seulement condamner quelqu'un. La procédure de comparution immédiate ne peut avoir pour effet de faire fonctionner un juge comme une sorte d'ordinateur, où l'on emmagasine les données et dont on sort la peine une seconde plus tard. Le comportement de l'intéressé doit en effet être jugé objectivement. Plusieurs amendements ont déjà été déposés pour que le principe humaniste selon lequel c'est non l'acte mais l'auteur qui est jugé, soit maintenu dans la loi. Le Sénat est sensible à cet argument. Je rappelle donc une fois encore les grands principes du droit pénal et de la politique pénale des siècles passés : l'acte n'est pas sanctionné mais l'auteur est puni. L'enquête sociale est donc essentielle pour pouvoir juger de la personnalité de l'auteur et déterminer une peine adéquate, surtout lorsque l'on applique des peines alternatives. L'article 9 donne le mauvais signal au mauvais moment et doit donc être supprimé.*

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – L'article 10 est ainsi libellé :

À l'article 2, § 1er, alinéa 1er et alinéa 2 de la même loi, tel que modifié par la loi du 22 mars 1999, le mot « doit » est chaque fois remplacé par le mot « peut ».

In artikel 8 herhaalt men opnieuw :”, of indien hij niet wordt veroordeeld tot een effectieve hoofdgevangenisstraf binnen zeven dagen te rekenen van de uitvaardiging van het bevel tot aanhouding met het oog op onmiddellijke verschijning.”

Daar waar de wet een aantal onvolledigheden bevat en verschillende hypothesen niet werden onderzocht, wordt in de artikelen 7 en 8 twee keer dezelfde bepaling ingelast. Wij stellen bijgevolg voor om de tweede hypothese in artikel 8 te schrappen.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Artikel 9 luidt:

Artikel 1bis, § 3, eerste lid, van de bij de wet van 22 maart 1999 gewijzigde wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« De dienstverlening of de opleiding kunnen eventueel worden bevolen na een zoals in artikel 2 bedoeld beknopt voorlichtingsrapport of na een in de aanwezigheid van de beklagde uitgevoerde maatschappelijke enquête, en indien uit de stukken van het dossier blijkt dat de betrokkene daadwerkelijk dienstverlening kan verrichten of een opleiding kan volgen op een plaats waarvoor hij zich niet onredelijk ver moet verplaatsen. »

De heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere stellen voor dit artikel te schrappen (amendement nr. 64 ingediend, zie stuk 2-347/2).

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Artikel 9 moet eveneens geschrapt worden. De verplichting tot het opmaken van een maatschappelijke enquête of een beknopt voorlichtingsrapport alvorens een alternatieve straf kan worden opgelegd, moet behouden blijven. De bespreking in de commissie en de hoorzittingen hebben aangetoond dat de rechter zich een voldoende duidelijk beeld moet kunnen vormen van de persoon die voor hem verschijnt alvorens de beslissing daartoe te nemen. Inderdaad, de rechter moet niet enkel iemand veroordelen. Het snelrecht mag er niet toe leiden dat een rechter functioneert als een soort computer waarin men de gegevens stopt en waaruit één seconde later de strafmaat verschijnt. Het gedrag van de betrokkene moet immers objectief beoordeeld worden. Verscheidene amendementen werden reeds ingediend opdat het humanistisch principe waarbij niet de daad maar de dader wordt beoordeeld, in de wet behouden blijft. De Senaat is gevoelig voor dat argument. Ik herinner dan ook nog even aan de grote principes van het strafrecht en van het strafbeleid van de afgelopen eeuwen: de daad wordt niet bestraft, maar de dader wordt gestraft. De maatschappelijke enquête is dan ook essentieel om de persoonlijkheid van de dader te kunnen beoordelen en een aangepaste strafmaat te kunnen bepalen, zeker wanneer alternatieve straffen worden toegepast. Artikel 9 geeft het verkeerde signaal op het verkeerde ogenblik en moet bijgevolg worden geschrapt.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Artikel 10 luidt:

In artikel 2, § 1, eerste en tweede lid, van dezelfde, bij de wet van 22 maart 1999 gewijzigde wet, wordt het woord « moet » telkens vervangen door het woord « kan ».

M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent de supprimer cet article (amendement n° 65, voir document 2-347/2).

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *L'amendement 65 vise à supprimer l'article 10. J'ai déjà donné les raisons de sa suppression pour l'article 9.*

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Au même article, Mme Nyssens propose l'amendement n° 67 (voir document 2-347/2) ainsi libellé :

Remplacer cet article par ce qui suit :

« Art. 10 - À l'article 2, § 1er, alinéa 1er et alinéa 2 de la même loi, tel que modifié par la loi du 22 mars 1999, les mots « ou par un assistant de justice » sont insérés entre les mots « de probation » et le mot « avant ».

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Cet amendement m'a été inspiré par l'audit d'un magistrat, vice-présidente des tribunaux de Nivelles, qui a très finement insisté sur le problème des enquêtes sociales et sur leur réalisation dans le cadre de la loi sur la probation, modifiée par une loi du 22 mars 1999 – la loi Giet qui n'est à ce jour toujours pas publiée mais déjà modifiée par ce projet de loi ! Je souhaiterais que l'on ajoute « ou par un assistant de justice » à côté des mots « par un assistant de probation » afin de permettre que les enquêtes sociales ne soient pas menées uniquement par des assistants de probation et que l'on puisse disposer de ressources humaines plus abondantes pour les réaliser. Tout le monde convient d'ailleurs que ces enquêtes sont importantes pour analyser la personnalité du prévenu.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – L'article 11 est ainsi libellé :

La présente loi entre en vigueur à la date déterminée par le Roi et au plus tard le 3 avril 2000.

Mme Nyssens propose de supprimer cet article (amendement n° 23, voir document 2-347/2).

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Il s'agit d'un amendement subsidiaire à mon amendement n° 14. Dois-je vous rappeler que ce dernier était fondamental puisqu'il visait à la suppression du projet de loi ?

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Au même article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 66 (voir document 2-347/2) ainsi libellé :

À cet article, remplacer les mots « 3 avril 2000 » par les mots « 1er mai 2000 ».

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *Selon le ministre, la loi doit être appliquée loyalement. Pour ce faire, les magistrats doivent pouvoir se préparer à cette nouvelle loi. Or, ils auront besoin de beaucoup de temps pour lire et appliquer cette loi compliquée et comportant de nombreuses contradictions. La police et le parquet devront également s'adapter à cette loi.*

Rien ne presse, le championnat de football ne commençant

De heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere stellen voor dit artikel te schrappen (amendement nr. 65, zie stuk 2-347/2).

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Amendement 65 strekt ertoe artikel 10 te schrappen. De redenen hiervoor heb ik reeds gegeven bij artikel 9.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel heeft mevrouw Nyssens amendement nr. 67 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

Dit artikel vervangen als volgt :

« Art. 10 - In artikel 2, § 1, eerste en tweede lid, van dezelfde, bij de wet van 22 maart 1999 gewijzigde wet, worden de woorden « of een justitie-assistent » ingevoegd tussen de woorden « probatie-assistent » en « de opdracht ».

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – *Dit amendement is ingegeven door de getuigenis van de ondervoorzitter van de rechtbank van Nijvel, die zeer fijntjes de nadruk heeft gelegd op het probleem van de maatschappelijke enquêtes en de uitvoering ervan in het kader van de wet betreffende de probatie, gewijzigd door de wet van 22 maart 1999. De wet-Giet is nog niet gepubliceerd, maar wordt door deze wet wel al gewijzigd! Ik zou willen dat naast de woorden "door een probatie-assistent" de woorden "of door een justitie-assistent" worden ingevoegd, zodat maatschappelijke enquêtes niet alleen door probatie-assistenten worden gevoerd en men daarvoor over meer menselijke middelen kan beschikken. Iedereen is het er trouwens over eens dat deze enquêtes van belang zijn om de persoonlijkheid van de verdachte te doorgronden.*

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Artikel 11 luidt:

Deze wet treedt in werking op de datum bepaald door de Koning en ten laatste op 3 april 2000.

Mevrouw Nyssens stelt voor dit artikel te schrappen (amendement nr. 23, zie stuk 2-347/2).

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – *Het gaat om een subsidiair amendement op mijn amendement nr. 14. Hoef ik er nog aan te herinneren dat dit fundamenteel was, aangezien het ertoe strekte het wetsontwerp te doen vervallen?*

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Op hetzelfde artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 66 ingediend (zie stuk 2-347/2) dat luidt:

In dit artikel, de woorden « 3 april 2000 » vervangen door de woorden « 1 mei 2000 ».

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Dit is natuurlijk een zeer belangrijk amendement. De minister van Justitie heeft daarnet met tremolo's in de stem gepleit voor de loyale toepassing van de wet op het snelrecht. Een van de eerste voorwaarden daarvoor is uiteraard dat de magistraten zich kunnen voorbereiden. De wet moet in het Belgisch Staatsblad verschijnen en men moet met de teksten vertrouwd geraken. Deze zijn bijzonder ingewikkeld, hebben juridisch een grote draagwijdte en bevatten vele contradicties. Het zal de

pas le 3 avril mais plus tard. Je propose dès lors le 1er mai comme date d'entrée en vigueur.

- Le vote sur l'amendement est réservé.
- Il sera procédé ultérieurement aux votes réservés ainsi qu'au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Discussion des articles du projet de loi portant modification de l'organisation judiciaire à la suite de l'instauration d'une procédure de comparution immédiate (Doc. 2-348)

(Pour le texte adopté par la commission de la Justice, voir document 2-348/4.)

M. le président. – Mme Nyssens propose de supprimer les articles 1 à 7 (amendement n° 3, voir document 2-348/2).

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Je dois être logique avec moi-même. Comme le deuxième projet est la suite du premier, je demande sa suppression.

- Le vote sur cet amendement et sur les articles 1, 2 et 6 est réservé.

M. le président. – L'article 3 est ainsi libellé :

À l'article 86 *bis*, alinéa 1er, du même Code, inséré par la loi du 10 février 1998, le mot «dixième» est remplacé par le mot «huitième».

M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent de supprimer cet article (amendement n° 10, voir document 2-348/5).

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *L'article 3 doit certainement être supprimé car il rend possible la nomination de 25 juges de complément à Bruxelles. Lors de la discussion générale, nous avons déjà clairement affirmé que cette nomination est absolument inacceptable et en tout cas déséquilibrée. Nous pensons qu'il va à l'encontre de l'éthique de lier le problème du tribunal de Bruxelles et la procédure de comparution immédiate. C'est politiquement inacceptable. Comme je l'ai indiqué en commission, je suis prêt à examiner toutes les solutions aux problèmes de fonctionnement du tribunal de Bruxelles, mais je ne suis pas prêt à payer pour cela un prix unilatéral et déséquilibré. C'est pourquoi nous proposons de supprimer l'article 3.*

- Le vote sur cet amendement et sur l'article 3 est réservé.

M. le président. – L'article 4 est ainsi libellé :

A l'article 91 du même Code, modifié par la loi du 3 août 1992, les modifications suivantes sont apportées :

magistraten dus heel wat werk vragen om na te gaan op welke wijze zij de wet dienen te lezen en toe te passen. Ze dienen dan ook over een minimale termijn te beschikken om zich de snelrechtwet eigen te maken. Ook de mensen op het terrein, zoals de politie en het parket, moeten zich kunnen aanpassen en inschakelen.

Ik ben dan ook van mening dat een inwerkingtreding op 3 april 2000 te vroeg is. In onze samenleving is het belangrijk te pleiten voor "onthaasting" en tegen het haastige karakter van onze tijd. De wet op 3 april 2000 van kracht laten worden is bovendien helemaal niet noodzakelijk. Het zo belangrijke voetbalkampioenschap begint niet op 3 april, maar later. Ik stel dan ook 1 mei voor als datum van inwerkingtreding.

- De stemming over het amendement wordt aangehouden.
- De aangehouden stemmen en de stemming over het wetsontwerp in zijn geheel hebben later plaats.

Artikelsgewijze bespreking van het wetsontwerp tot wijziging van de rechterlijke organisatie tengevolge van de invoering van een procedure van onmiddellijke verschijning (Stuk 2-348)

(Voor de tekst aangenomen door de commissie voor de Justitie, zie stuk 2-348/4.)

De voorzitter. – Mevrouw Nyssens stelt voor de artikelen 1 tot 7 te schrappen (amendement nr. 3, zie stuk 2-348/2)

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – *Ik moet logisch blijven. Aangezien het tweede ontwerp het gevolg is van het eerste, vraag ik het te doen vervallen.*

- De stemming over dit amendement en over de artikelen 1, 2 en 6 wordt aangehouden.

De voorzitter. – Artikel 3 luidt:

In artikel 86 *bis*, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 10 februari 1998, wordt het woord «tiende» vervangen door het woord «achtste» .

De heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere stellen voor dit artikel te schrappen (amendement nr. 10, zie stuk 2-348/5).

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Artikel 3 moet zeker geschrapt worden, want het maakt de benoeming van 25 toegevoegde rechters te Brussel mogelijk. In de algemene bespreking hebben we al duidelijk gemaakt dat dit volstrekt onaanvaardbaar en in elk geval onevenwichtig is. We vinden het onethisch het probleem van de rechtbank van Brussel aan het snelrecht te koppelen. Dat is politiek onaanvaardbaar. Zoals ik in de commissie heb gezegd, ben ik bereid alle oplossingen voor de werkingsproblemen van de Brusselse rechtbank te onderzoeken, maar ik ben niet bereid er een eenzijdige en onevenwichtige prijs voor te betalen. Daarom stellen we voor artikel 3 te schrappen.

- De stemming over dit amendement en over artikel 3 wordt aangehouden.

De voorzitter. – Artikel 4 luidt:

In artikel 91 van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 3 augustus 1992, worden de volgende wijzigingen

1° L'alinéa 2 est complété comme suit : «ou la convocation» ;

2° L'alinéa suivant est inséré entre le sixième et septième alinéa :

«Si le prévenu est convoqué devant le tribunal correctionnel dans le cadre d'une procédure de comparution immédiate prévue à l'article 216 *quinquies* du Code d'instruction criminelle, il peut formuler cette demande au plus tard avant sa première audition par le juge du fond.».

À cet article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 8 (voir document 2-348/2) ainsi libellé :

Remplacer le 2° par le texte suivant :

« 2° L'alinéa suivant est inséré entre le sixième et le septième alinéa :

« Si le procureur du Roi requiert un mandat d'arrêt en vue de la comparution immédiate du prévenu, conformément à l'article 216 *quinquies*, § 1er, du Code d'instruction criminelle, le juge d'instruction, avant de se prononcer sur le mandat d'arrêt, demande au prévenu s'il souhaite le renvoi devant une chambre à trois juges. »

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – Nous proposons de remplacer le deuxième point de l'article 4. Le texte suivant est inséré entre les sixième et septième alinéas : « Si le procureur du Roi requiert un mandat d'arrêt en vue de la comparution immédiate du prévenu, conformément à l'article 216 *quinquies*, § 1er, du Code d'instruction criminelle, le juge d'instruction, avant de se prononcer sur le mandat d'arrêt, demande au prévenu s'il souhaite le renvoi devant une chambre à trois juges ». Nous estimons cet amendement nécessaire. Le fait que l'on puisse, jusqu'au moment où l'affaire est sur le point d'être traitée quant au fond, demander de comparaître devant une chambre à trois juges vide la procédure de comparution immédiate de sa substance et rend les abus possibles. Les situations où deux juges, qui ne peuvent pas prendre connaissance de l'affaire, sont appelés à se prononcer ne sont pas inconcevables. C'est pourquoi nous estimons qu'au moment où le procureur du Roi requiert son mandat d'arrêt, le suspect doit immédiatement décider s'il veut comparaître devant une chambre à trois juges.

– Le vote sur l'amendement est réservé.

M. le président. – Mme Nyssens propose l'amendement n° 5 (voir document 2-348/2) ainsi libellé :

Remplacer cet article par ce qui suit :

« Art. 4. - À l'article 92, § 1er, du même Code est ajouté un 7°, rédigé comme suit :

« 7° les procédures de comparution immédiate prévues à l'article 216 *quinquies* du Code d'instruction criminelle. »

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Cet amendement vise à remplacer l'article par les mots suivants : «Art. 4. - À l'article

aangebracht :

1° Het tweede lid wordt als volgt aangevuld : «of de oproeping».

2° Het volgende lid wordt tussen het zesde en zevende lid ingevoegd :

«Wanneer de beklaagde wordt opgeroepen voor de correctionele rechtbank in het kader van een procedure tot onmiddellijke verschijning zoals bedoeld in artikel 216 *quinquies* van het Wetboek van strafvordering, kan hij dit verzoek ten laatste uiten voor zijn eerste verhoor door de rechter ten gronde.».

Op dit artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 8 ingediend (zie stuk 2-348/2) dat luidt:

Het 2° vervangen als volgt :

« 2° Het volgende lid wordt tussen het zesde en het zevende lid ingevoegd :

« Wanneer de procureur des Konings een bevel tot aanhouding vordert met het oog op de onmiddellijke verschijning van de verdachte overeenkomstig artikel 216 *quinquies*, § 1, van het Wetboek van strafvordering, vraagt de onderzoeksrechter, voor hij zich over het bevel tot aanhouding uitspreekt, aan de verdachte of hij de verwijzing naar een kamer met drie rechters wenst. »

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – We stellen voor het tweede punt van artikel 4 te vervangen. De volgende tekst wordt tussen het zesde en het zevende lid ingevoegd: “Wanneer de procureur des Konings een bevel tot aanhouding vordert met het oog op de onmiddellijke verschijning van de verdachte overeenkomstig artikel 216 *quinquies* paragraaf 1 van het Wetboek van strafvordering, vraagt de onderzoeksrechter, voor hij zich over het bevel tot aanhouding uitspreekt, aan de verdachte of hij de verwijzing naar een kamer met drie rechters wenst.” We vinden dit amendement noodzakelijk. Dat men tot op het ogenblik dat de zaak op het punt staat ten gronde behandeld te worden, nog kan vragen om voor een kamer met drie rechters te verschijnen, holt de snelrechtprocedure uit en maakt misbruik mogelijk. Situaties waarbij twee rechters, die geen kennis kunnen nemen van de zaak, worden opgeroepen om zich uit te spreken, zijn niet ondenkbaar. Derhalve vinden we dat op het ogenblik dat de procureur des Konings zijn bevel tot aanhouding vordert, de verdachte onmiddellijk moet beslissen of hij voor een kamer met drie rechters wil verschijnen.

– De stemming over het amendement wordt aangehouden.

De voorzitter. – Mevrouw Nyssens heeft amendement nr. 5 ingediend (zie stuk 2-348/2) dat luidt:

Dit artikel vervangen als volgt :

« Art. 4. - Artikel 92, § 1, van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met een 7°, luidende :

« 7° de procedures van onmiddellijke verschijning als bedoeld in artikel 216 *quinquies* van het Wetboek van strafvordering. »

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – Dit amendement wil het artikel als volgt vervangen : “Art. 4. - Artikel 92, § 1, van

92, § 1er, du même Code est ajouté un 7°, rédigé comme suit : « 7° les procédures de comparution immédiate prévues à l'article 216quinquies du code d'instruction criminelle. » Il apparaît en effet important de prévoir la collégialité au niveau du jugement du fond dans la mesure où la nouvelle procédure, dérogoire au droit commun, devrait entraîner une accélération du traitement des dossiers et donc, une augmentation du risque d'erreurs.

Par ailleurs, il est ressorti clairement des auditions qui ont été organisées, que la chambre à trois juges, qui statue de manière systématique dans ce domaine, est considérée en droit comparé, notamment en France, comme un élément essentiel du système. Dois-je rappeler qu'en France, les chambres ordinaires siègent à juge unique, mais que dans les procédures accélérées, proches de celles que l'on veut installer ici, les juges siègent à trois car les audiences sont extrêmement longues – elles retiennent parfois jusqu'à 30 affaires en un après-midi – et elles nécessitent un minimum de préparation. Souvent aussi, elles statuent séance tenante. Il convient donc d'être vigilants. Quand on instaure une procédure exceptionnelle, il faut donner toutes les garanties procédurales, d'où l'importance de prévoir la collégialité – les chambres à trois juges.

– **Le vote sur cet amendement et sur l'article 4 est réservé.**

M. le président. – L'article 5 est ainsi libellé :

L'article 357, § 1er, du même Code, remplacé par la loi du 29 avril 1999, est complété comme suit :

« 6° un supplément de traitement de 105.000 francs aux juges de complément visés à l'article 86 *bis* et aux substituts du procureur du Roi de complément ; ce supplément de traitement est réduit de moitié lorsque le dernier supplément de traitement visé à l'article 360 *bis* est alloué. »

À cet article, M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere proposent l'amendement n° 9 (voir document 2-348/2) ainsi libellé :

Compléter cet article comme suit :

« 7° un supplément de traitement de 105.000 francs aux juges et aux substituts du procureur du Roi qui, conformément à l'article 43quinquies de la loi du 15 juin 1935 sur l'emploi des langues en matière judiciaire, ont fourni la preuve de leur connaissance de l'autre langue. »

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *Cet amendement est extrêmement important. Le gouvernement propose d'octroyer un supplément de traitement de 105.000 francs aux juges et substituts de complément – unilingues – de Bruxelles. Or, les juges bilingues ne bénéficieront pas de ce supplément. C'est tout à fait nouveau.*

– **Le vote sur cet amendement et sur l'article 5 est réservé.**

hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met een 7°, luidende : “7° de procedures van onmiddellijke verschijning als bedoeld in artikel 216quinquies van het Wetboek van strafvordering.”

Het blijkt van belang te voorzien in een college van feitenrechters aangezien de nieuwe procedure, doordat ze afwijkt van het gemeenrecht, tot een snellere afwikkeling van de dossiers zou moeten leiden en bijgevolg mogelijk tot een toenemend aantal fouten. Overigens is uit de hoorzittingen duidelijk gebleken dat de kamer met drie rechters die stelselmatig uitspraak doet in die aangelegenheden, in de rechtsvergelijking en met name in Frankrijk, als een onmisbaar onderdeel van de regeling wordt beschouwd.

Moet ik eraan herinneren dat in de gewone kamers in Frankrijk één enkele rechter zitting heeft, terwijl in de kamers voor de versnelde procedure, die fel gelijken op deze die wij willen oprichten, drie rechters zitting hebben, omdat de zittingen er zeer lang duren – zij moeten soms tot 30 zaken in één namiddag behandelen – en een minimale voorbereiding vergen. Dikwijls moeten zij op staande voet een uitspraak doen. We moeten dus waakzaam blijven. Wanneer een uitzonderingsprocedure wordt ingesteld, moeten alle procedurele waarborgen worden gegeven. Vandaar het belang om in een college van rechters te voorzien, de kamers met drie rechters.

– **De stemming over dit amendement en over artikel 4 wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Artikel 5 luidt:

Artikel 357, § 1, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 29 april 1999, wordt aangevuld als volgt :

« 6° een weddebijslag van 105 000 frank aan de toegevoegde rechters bedoeld in artikel 86 *bis* en aan de toegevoegde substituut-procureurs des Konings; deze weddebijslag wordt gehalveerd wanneer de laatste weddebijslag bedoeld in artikel 360 *bis* wordt toegekend. »

Op dit artikel hebben de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere amendement nr. 9 ingediend (zie stuk 2-348/2) dat luidt:

Dit artikel aanvullen als volgt :

« 7° een weddebijslag van 105 000 frank aan de rechters en substituut-procureurs des Konings die overeenkomstig artikel 43quinquies van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken het bewijs hebben geleverd van de kennis van de andere taal. »

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – De CVP heeft heel wat belangrijke amendementen ingediend. Dit amendement is evenwel van uitzonderlijk belang. De regering stelt voor een weddebijslag van 105.000 frank toe te kennen aan de rechters en aan de substituut-procureurs des Konings die aan de rechtbank te Brussel zullen worden toegevoegd. De wet heeft een oneigenlijk gevolg want de ééntalige rechters krijgen een premie, de tweetalige rechters niet. Dat is totaal nieuw. Deze vergissing heeft men wellicht nog niet onderkend. Ik stel voor deze weddebijslag ook toe te kennen aan de magistraten die het taalexamen hebben afgelegd.

– **De stemming over dit amendement en over artikel 5**

M. le président. – Mme Nyssens propose l'amendement n° 7 (voir document 2-348/2) ainsi libellé :

Insérer un article *5bis* (nouveau), rédigé comme suit

« Art. *5bis*. - Une section *VIter*, comprenant un article *86ter*, libellé comme suit, est insérée dans le chapitre II, titre Ier, livre premier, du même Code :

« Art. *86ter*. - Il y a dans chaque tribunal de première instance un service de médecins-experts reconnus, lequel assure les permanences nécessaires au déroulement de la procédure de comparution immédiate visée à l'article 216quinquies du Code d'instruction criminelle. »

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Il s'agit encore d'un amendement « d'intendance » puisqu'il vise à instaurer dans chaque tribunal de première instance un service de médecins-experts reconnus qui devra assurer les permanences nécessaires au déroulement de la procédure de comparution immédiate. J'ai bien entendu que cette dernière vise les infractions commises avec coups et blessures. Or, dans de tels dossiers, des attestations médicales doivent être rédigées ; pour qualifier les infractions, il faut établir la gravité de l'incapacité éventuelle. Là encore, le droit comparé nous apprend que des médecins devront être à portée de main pour rédiger ces attestations.

J'ose espérer que ce système fonctionnera. Au-delà du délai de 24 heures d'arrestation administrative prévu, un juge d'instruction devra éventuellement décerner un mandat d'arrêt mais il faudra surtout qualifier les faits rapidement.

Cet amendement est également d'ordre logistique. Il vise à bien montrer que les tribunaux devront s'organiser pour avoir des médecins légistes à leur disposition.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – Mme Nyssens propose l'amendement n° 4 (voir document 2-348/2) ainsi libellé :

Insérer un chapitre *Iibis* (nouveau), comprenant un article *5ter*, libellé comme suit :

« Chapitre *Iibis*

Disposition modifiant la loi du 15 juin 1935 sur l'emploi des langues en matière judiciaire.

Art. 5ter. - L'article 43, § 5, alinéa Ier, de la loi du 15 juin 1935 sur l'emploi des langues en matière judiciaire est complété par ce qui suit :

« À titre temporaire, du 1er mars 2000 au 1er mars 2005, l'exigence selon laquelle les deux tiers de l'ensemble des magistrats du tribunal de première instance, tant au siège qu'au parquet, doivent justifier la connaissance de la langue française et de la langue néerlandaise est suspendue. Les magistrats qui peuvent justifier de la connaissance de la langue française et de la langue néerlandaise seront nommés en priorité. À défaut de magistrats satisfaisant à cette exigence, il sera tenu compte exclusivement des nécessités du service. » »

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Cet amendement est de taille puisqu'il vise à modifier la loi du 15 juin 1935 sur

wordt aangehouden.

De voorzitter. – Mevrouw Nyssens heeft amendement nr. 7 ingediend (zie stuk 2-348/2) dat luidt:

Een artikel *5bis* (nieuw) invoegen, luidende:

« Art. *5bis*. - In hoofdstuk II, titel I, eerste boek, van hetzelfde Wetboek wordt een afdeling VI ter ingevoegd, die een artikel *86ter* bevat, luidende :

« Art. *86ter*. - In elke rechtbank van eerste aanleg is er een dienst van erkende medische experts, die de wachtdiensten bemannen die nodig zijn voor de procedure van onmiddellijke verschijning als bedoeld in artikel 216quinquies van het Wetboek van strafvordering. »

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – Het gaat nogmaals om een amendement "ter aanvulling", aangezien het ertoe strekt in elke rechtbank van eerste aanleg een dienst van erkende medische experts in te stellen die de wachtdiensten bemannen die nodig zijn voor de procedure van onmiddellijke verschijning. Ik heb gehoord dat het gaat om overtredingen met slagen en verwondingen. In die dossiers moeten medische getuigschriften worden opgesteld en om de overtredingen te omschrijven moet de ernst van de eventuele ongeschiktheid worden bepaald. Ook hier leert de rechtsvergelijking ons dat er artsen binnen handbereik moeten zijn om deze getuigschriften op te stellen.

Ik hoop dat dit systeem zal werken. Na de termijn van de vooropgestelde 24 uur administratieve hechtenis moet een onderzoeksrechter eventueel een aanhoudingsbevel uitvaardigen, maar het komt er vooral op aan de feiten vlug te omschrijven.

Dit amendement is ook van logistieke aard. Het strekt er toe duidelijk aan te tonen dat de rechtbanken zich moeten organiseren om wetsdokters tot hun beschikking te hebben.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Mevrouw Nyssens heeft amendement nr. 4 ingediend (zie stuk 2-348/2) dat luidt:

Een hoofdstuk *Iibis* (nieuw) invoegen, dat een artikel *5ter* bevat, luidende:

« Hoofdstuk *Iibis*

Bepaling betreffende de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

Art. 5ter. - Artikel 43, § 5, eerste lid, van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken wordt aangevuld als volgt :

« Van 1 maart 2000 tot 1 maart 2005 wordt de eis dat twee derde van alle magistraten van de rechtbank van eerste aanleg, zowel van de zetel als van het parket, blijk moeten geven van de kennis van de Nederlandse en van de Franse taal, tijdelijk opgeschort. De magistraten die blijk geven van de kennis van de Nederlandse en de Franse taal, worden bij voorrang benoemd. Zijn er geen magistraten die aan deze eis voldoen, dan wordt uitsluitend rekening gehouden met de behoeften van de dienst. » »

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – Dit is een zeer belangrijk amendement omdat het ertoe strekt de wet van 15

l'emploi des langues en matière judiciaire.

Je suis ravie d'entendre que le Conseil des ministres a pris des décisions importantes et positives visant à augmenter le nombre de juges de complément dans les juridictions bruxelloises. Mais il s'agit probablement d'une solution temporaire. La mise en place de juges de complément est une bonne formule pour combler le manque de magistrats tout en maintenant intacte la fameuse loi sur l'emploi des langues en matière judiciaire. Mais j'aurais souhaité que l'on modifie cette loi d'une manière plus structurelle.

J'ai déposé un amendement proposant tout simplement une solution que j'ai trouvée dans le rapport de la commission des sages. Au sein de cette dernière, des magistrats francophones et néerlandophones bruxellois ont travaillé de septembre à décembre sur une série de problèmes se posant dans les juridictions bruxelloises. Ils proposaient notamment qu'à titre temporaire, du 1er mars 2000 au 1er mars 2005, l'exigence selon laquelle deux tiers de l'ensemble des magistrats du tribunal de première instance, tant au siège qu'au parquet, doivent justifier de la connaissance de la langue française et de la langue néerlandaise, soit suspendue.

Cette solution m'a réjouie puisqu'elle émane de magistrats francophones et néerlandophones d'une même juridiction. Les magistrats bilingues seraient bien entendu nommés en priorité mais, à défaut – et tout le monde connaît la situation des juridictions bruxelloises – des magistrats satisfaisant à l'exigence d'une seule langue pourraient également être nommés, à condition que les nécessités du service l'exigent. J'ai trouvé cette solution intelligente et imaginative ; elle avait un caractère moins temporaire que celle des magistrats de complément. Ces derniers sont volants ; ils peuvent être affectés de manière temporaire là où la nécessité se fait sentir et être retirés par la suite. J'aurais préféré une solution plus structurelle, notamment celle proposée par les magistrats bruxellois.

– **Le vote sur l'amendement est réservé.**

M. le président. – L'article 7 est ainsi libellé :

La présente loi entre en vigueur à la date déterminée par le Roi et au plus tard le 3 avril 2000, à l'exception des articles 3 et 6 qui entrent en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge* et de l'article 5 qui entre en vigueur le 1er juin 2000.

Mme Nyssens propose de supprimer cet article (amendement subsidiaire n° 6, voir document 2-348/2).

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Il s'agit d'un amendement subsidiaire à l'amendement n°3 que j'ai déposé et qui ne nécessite donc aucune justification particulière.

– **Le vote sur cet amendement et sur l'article 7 est réservé.**

– **Il sera procédé ultérieurement aux votes réservés ainsi qu'au vote sur l'ensemble du projet de loi.**

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *M. le président, je demande une suspension de séance de dix minutes.*

Les sénateurs qui ont participé activement aux débats ont été présents sans discontinuer pendant des heures, alors que les autres ont eu l'occasion de prendre quelque chose.

juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken te wijzigen.

Het verheugt mij dat de Ministerraad belangrijke en positieve beslissingen heeft genomen om het aantal toegevoegde rechters in de Brusselse rechtbanken te verhogen. Het gaat echter waarschijnlijk om een tijdelijke oplossing. De aanstelling van toegevoegde rechters is een goede formule om het gebrek aan magistraten op te lossen en tegelijkertijd de wet op het gebruik der talen in gerechtszaken in stand te houden. Ik hoopte op een meer structurele wijziging van deze wet.

Ik heb een amendement ingediend waarin ik een oplossing voorstel die ik heb gevonden in het verslag van de commissie van wijzen. Daarin hebben Franstalige en Nederlandstalige magistraten uit Brussel zich van september tot december gebogen over een reeks problemen in de Brusselse rechtbanken. Ze vroegen met name dat de eis dat twee derde van het geheel van magistraten bij de rechtbank van eerste aanleg, zowel wat de zetel als het parket betreft, hun kennis van het Nederlands en het Frans moeten bewijzen, tijdelijk, van 1 maart 2000 tot 1 maart 2005 zou worden geschorst.

Ik was blij met deze oplossing omdat ze werd voorgesteld door Franstalige en Nederlandstalige magistraten uit eenzelfde gerechtelijk arrondissement. Tweetalige magistraten zouden bij voorrang worden benoemd, maar bij gebrek – en iedereen kent de situatie in de Brusselse rechtbanken – zouden ook magistraten kunnen worden benoemd die aan de voorwaarden in één taal voldoen, op voorwaarde dat de noden binnen de dienst dit vragen. Dit is een intelligente oplossing; ze heeft een minder tijdelijk karakter dan die van de toegevoegde magistraten. Deze laatsten zijn mobiel; ze kunnen tijdelijk worden aangesteld waar dat nodig is en later weer worden verwijderd. Ik gaf de voorkeur aan een meer structurele oplossing zoals door de Brusselse magistraten werd voorgesteld.

– **De stemming over het amendement wordt aangehouden.**

De voorzitter. – Artikel 7 luidt:

Deze wet treedt in werking op een datum door de Koning te bepalen en ten laatste op 3 april 2000, met uitzondering van de artikelen 3 en 6 die in werking treden op de dag waarop zij in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt en van artikel 5 dat in werking treedt op 1 juni 2000.

Mevrouw Nyssens stelt voor dit artikel te schrappen (subsidiair amendement nr. 6, zie stuk 2-348/2).

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – *Dit is een subsidiair amendement op mijn amendement nr. 3 en behoeft dus geen verdere verantwoording.*

– **De stemming over dit amendement en over artikel 7 wordt aangehouden.**

– **De aangehouden stemmingen en de stemming over het wetsontwerp in zijn geheel hebben later plaats.**

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – *Mijnheer de voorzitter, ik vraag de schorsing van de vergadering voor tien minuten.*

De senatoren die actief aan de debatten hebben deelgenomen zijn zonder enige onderbreking uren na mekaar aanwezig

M. le président. – Je ne peux pas l'accorder, Monsieur Vandenberghe.

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *Monsieur le président, je demande la suspension au nom de mon groupe. Il est d'usage au Sénat que celle-ci soit accordée.*

M. le président. – La séance est suspendue pendant dix minutes.

(La séance, suspendue à 20 h 40, est reprise à 20 h 55.)

Ordre des travaux

M. le président. – Le Bureau propose l'ordre du jour suivant pour la semaine prochaine :

Jeudi 30 mars 2000 à 15 heures

Prise en considération de propositions.

Questions orales.

Révision de l'article 147, alinéa 2, de la Constitution, en vue de supprimer les mots "sauf le jugement des ministres et des membres des Gouvernements de communauté et de région" (de Mme Nathalie de T' Serclaes et consorts); Doc. 2-318/1 à 3.

À partir de 16 heures 30 : Vote nominatif sur la disposition constitutionnelle dont la discussion est terminée (*Vote à la majorité prévue par l'article 195, dernier alinéa, de la Constitution.*)

Demandes d'explications :

- de M. Ludwig Caluwé au Premier Ministre sur "la récupération par l'autorité fédérale de nombreux domaines de compétence de la Flandre" (n° 2-113);

- de Mme Mia De Schamphelaere au Ministre des Affaires sociales et des Pensions sur "la possibilité de conclure des accords préalables (ruling) avec l'administration des Affaires sociales" (n° 2-101);

- de M. Ludwig Caluwé au Ministre des Affaires sociales et des Pensions sur "le statut social des mandataires locaux" (n° 2-102);

- de M. Wim Verreycken au Ministre de l'Intérieur et au Ministre de la Justice sur "l'intervention de la police contre des Géorgiens à Anvers" (n° 2-110);

- de M. Vincent Van Quickenborne au Vice-Premier Ministre et Ministre des Affaires étrangères et au Secrétaire d'Etat à la Coopération au développement sur "le rôle des organisations non gouvernementales dans la politique étrangère belge" (n° 2-99);

- de Mme Erika Thijs au Secrétaire d'Etat à la Coopération au développement sur "la réforme de l'AGCD" (n° 2-108);

- de M. Georges Dallemagne au Secrétaire d'Etat à la Coopération au développement sur "son plan d'action pour une coopération cohérente en république démocratique du

geweest, terwijl de anderen gelegenheid hadden iets tot zich te nemen.

De voorzitter. – Dat kan ik niet toestaan, mijnheer Vandenberghe.

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Mijnheer de voorzitter, ik vraag de schorsing namens mijn fractie. Het is een vast gebruik in de Senaat dat die dan ook wordt toegestaan.

De voorzitter. – De vergadering wordt tien minuten geschorst.

(De vergadering wordt geschorst om 20.40 uur. Ze wordt hervat om 20.55 uur.)

Regeling van de werkzaamheden

De voorzitter. – Het Bureau stelt voor volgende week deze agenda voor:

Donderdag 30 maart 2000 te 15 uur

Inoverwegingneming van voorstellen.

Mondelinge vragen.

Herziening van artikel 147, tweede lid, van de Grondwet, om de woorden "behalve bij het berechten van ministers en leden van de Gemeenschaps- en Gewestregeringen" op te heffen (van mevrouw Nathalie de T' Serclaes c.s.); St. 2-318/1 tot 3.

Vanaf 16.30 uur : Naamstemming over de afgehandelde grondwetsbepaling (*Stemming met de meerderheid bepaald in artikel 195, laatste lid, van de Grondwet.*)

Vragen om uitleg :

- van de heer Ludwig Caluwé aan de Eerste Minister over "de federale recuperatie op tal van Vlaams bevoegdheidssterreinen" (nr. 2-113);

- van mevrouw Mia De Schamphelaere aan de Minister van Sociale Zaken en Pensioenen over "de mogelijkheid van ruling-afspraken met de administratie van Sociale Zaken" (nr. 2-101);

- van de heer Ludwig Caluwé aan de Minister van Sociale Zaken en Pensioenen over "het sociaal statuut van de lokale verkozenen" (nr. 2-102);

- van de heer Wim Verreycken aan de Minister van Binnenlandse Zaken en aan de Minister van Justitie over "het politieoptreden tegen Georgiërs in Antwerpen" (nr. 2-110);

- van de heer Vincent Van Quickenborne aan de Vice-Eerste Minister en Minister van Buitenlandse Zaken en aan de Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over "de rol van de niet-gouvernementele organisaties in het Belgisch buitenlands beleid" (nr. 2-99);

- van mevrouw Erika Thijs aan de Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over "de hervorming van het ABOS" (nr. 2-108);

- van de heer Georges Dallemagne aan de Staatssecretaris voor Ontwikkelings-samenwerking over "zijn actieplan voor een coherente samenwerking met de democratische republiek Congo" (nr. 2-114);

Congo" (n° 2-114);

- de Mme Jacinta De Roeck au Ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes sur "le logo pour la culture écologique" (n° 2-107).

– **Le Sénat est d'accord sur cet ordre des travaux.**

Votes

(Les listes nominatives figurent en annexe.)

Projet de loi fixant les critères visés à l'article 39, § 2, de la loi spéciale du 16 janvier 1989 relative au financement des Communautés et des Régions (Doc. 2-262)

M. le président. – Nous votons d'abord sur l'amendement n° 1 de M. Caluwé

Vote n° 1

Présents: 57
Pour: 15
Contre: 42
Abstentions: 0

– **Le même résultat de vote est accepté pour les amendements n° 2, 3 et 4 de M. Caluwé. Ces amendements ne sont donc pas adoptés.**

M. le président. – Nous passons au vote sur l'amendement n° 5 de Mme Willame-Boonen.

Vote n° 2

Présents: 60
Pour: 5
Contre: 55
Abstentions: 0

– **Le même résultat de vote est accepté pour les amendements n° 6, 7 et 8 de Mme Willame-Boonen et M. Barbeaux. Ces amendements ne sont donc pas adoptés.**

– **L'article 2 est adopté.**

M. le président. – Nous passons au vote n° 9 de M. Caluwé.

Vote n° 3

Présents: 60
Pour: 16
Contre: 39
Abstentions: 5

– **Les articles 3 et 5 sont adoptés.**

M. le président. – Nous passons au vote sur l'amendement n° 10 de Mme Willame-Boonen et M. Barbeaux.

Vote n° 4

Présents: 60
Pour: 5
Contre: 55
Abstentions: 0

– **Pour les amendements n° 11 et 21 de Mme Willame-**

- van mevrouw Jacinta De Roeck aan de Minister van Landbouw en Middenstand over "het logo voor milieubewuste teelt" (nr. 2-107).

– **De Senaat is het eens met deze regeling van de werkzaamheden.**

Stemmingen

(De naamlijsten worden in de bijlage opgenomen.)

Wetsontwerp tot bepaling van de criteria bedoeld in artikel 39, § 2, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten (Stuk 2-262)

De voorzitter. – We stemmen eerst over amendement nr. 1 van de heer Caluwé.

Stemming nr. 1

Aanwezig: 57
Voor: 15
Tegen: 42
Onthoudingen: 0

– **Dezelfde stemuitslag wordt aanvaard voor de amendementen nr. 2, 3, en 4 van de heer Caluwé. Deze amendementen zijn dus niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen nu over amendement nr. 5 van mevrouw Willame-Boonen.

Stemming nr. 2

Aanwezig: 60
Voor: 5
Tegen: 55
Onthoudingen: 0

– **Dezelfde stemuitslag wordt aanvaard voor de amendementen nr. 6, 7 en 8 van mevrouw Willame-Boonen en de heer Barbeaux. Deze amendementen zijn dus niet aangenomen.**

– **Artikel 2 wordt aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen nu over amendement nr. 9 van de heer Caluwé.

Stemming nr. 3

Aanwezig: 60
Voor: 16
Tegen: 39
Onthoudingen: 5

– **De artikelen 3 en 5 worden aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen nu over amendement nr. 10 van mevrouw Willame-Boonen en de heer Barbeaux.

Stemming nr. 4

Aanwezig: 60
Voor: 5
Tegen: 55
Onthoudingen: 0

– **Voor de amendementen nr. 11 en 21 van mevrouw**

Boonen , le résultat du vote n° 4 est accepté. Ces amendements ne sont donc pas adoptés.

– **Les articles 4 et 6 sont adoptés.**

M. le président. – Nous passons au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Vote n° 5

Présents: 60
Pour: 39
Contre: 21
Abstentions: 0

– **Le projet de loi est adopté.**

– **Il sera transmis à la Chambre des représentants.**

Projet de loi exécutant l'article 62 de la loi spéciale du 16 janvier 1989 relative au financement des Communautés et des Régions (Doc. 2-263)

M. le président. – Nous votons d'abord sur l'amendement n° 1 de M. Caluwé.

Vote n° 6

Présents: 60
Pour: 18
Contre: 39
Abstentions: 3

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 2 de Mme Willame-Boonen et M. Barbeaux.

Vote n° 7

Présents: 60
Pour: 17
Contre: 43
Abstentions: 0

M. le président. – Nous votons d'abord sur l'amendement n° 3 de M. Caluwé.

Vote n° 8

Présents: 60
Pour: 16
Contre: 44
Abstentions: 0

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 4 de Mme Willame-Boonen et M. Barbeaux.

Vote n° 9

Présents: 60
Pour: 5
Contre: 54
Abstentions: 1

– **Le même résultat de vote est accepté pour l'amendement n° 5 de Mme Willame-Boonen et M. Barbeaux. Cet amendement n'est donc pas adopté.**

– **L'article 2 est adopté.**

M. le président. – Nous passons au vote sur l'ensemble du

Willame-Boonen en de heer Barbeaux wordt de uitslag van stemming nr. 4 aanvaard. De amendementen zijn dus niet aangenomen.

– **De artikelen 4 en 6 worden aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen nu over het ontwerp in zijn geheel.

Stemming nr. 5

Aanwezig: 60
Voor: 39
Tegen: 21
Onthoudingen: 0

– **Het wetsontwerp is aangenomen.**

– **Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.**

Wetsontwerp tot uitvoering van artikel 62 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten (Stuk 2-263)

De voorzitter. – We stemmen eerst over amendement nr. 1 van de heer Caluwé.

Stemming nr. 6

Aanwezig: 60
Voor: 18
Tegen: 39
Onthoudingen: 3

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 2 van Mevrouw Willame-Boonen en de heer Barbeaux.

Stemming nr. 7

Aanwezig: 60
Voor: 17
Tegen: 43
Onthoudingen: 0

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 3 van de heer Caluwé.

Stemming nr. 8

Aanwezig: 60
Voor: 16
Tegen: 44
Onthoudingen: 0

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 4 van Mevrouw Willame-Boonen en de heer Barbeaux.

Stemming nr. 9

Aanwezig: 60
Voor: 5
Tegen: 54
Onthoudingen: 1

– **Dezelfde stemuitslag wordt aanvaard voor amendement nr. 5 van mevrouw Willame-Boonen en de heer Barbeaux. Dit amendement is dus niet aangenomen.**

– **Artikel 2 wordt aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen nu over het wetsontwerp in

projet de loi.

Mme Magdeleine Willame-Boonen (PSC). – Le groupe PSC votera résolument contre les deux projets de loi destinés à mettre en œuvre les accords dits « de la Saint-Éloi ».

Le premier projet, destiné à mettre en œuvre l'article 39 de la loi spéciale de financement, a fait l'objet d'un tir de barrage des chambres réunies du Conseil d'État dont l'avis rejoint les critiques politiques que le PSC avait formulées à l'encontre du projet. Ce dernier méconnaît gravement les acquis francophones de la loi spéciale de financement en dénaturant la notion d'élève par l'exclusion des bisseurs et des élèves ayant fait l'objet d'un ramassage scolaire dans l'autre communauté. Cette dénaturation de la notion d'élève, combinée au vide budgétaire pour l'année 1999, conduit à priver la Communauté française de plus de 25 milliards – nous avons fait le calcul – sur une période de dix ans. Cette dénaturation de la notion d'élève ne constitue pas uniquement une affaire de gros sous. Elle porte aussi atteinte à la solidarité entre les francophones – M. Moureaux sera peut-être sensible à cet argument – qui vivent de part et d'autre de la frontière linguistique. Elle porte également atteinte à la solidarité entre les deux communautés par le biais de l'exclusion des bisseurs.

M. Philippe Moureaux (PS). – Vous «zieverez».

Mme Magdeleine Willame-Boonen (PSC). – Voilà pourquoi nous nous opposons au projet exécutant l'article 39 de la loi spéciale de financement. Rien pour 1999, dénaturation de la notion d'élève, atteinte au droit fondamental de la libre circulation des personnes.

Notre vote sera également négatif en ce qui concerne le second projet. Le gouvernement, en refusant de nous fournir les chiffres – le ministre, interrogé sur ce point nous a répondu qu'il ne pouvait nous les fournir – sur lesquels il se basait pour opérer une nouvelle répartition des moyens destinés à financer les étudiants universitaires européens, nous a privé du droit d'effectuer correctement notre travail législatif. En outre, la répartition des moyens supplémentaires entre les deux communautés est foncièrement défavorable aux francophones et les prive de 360 millions par an. Enfin – et c'est peut-être l'élément le plus important – ce projet devait être adopté à la majorité spéciale si on voulait qu'il perdure plus d'une année.

M. Marcel Cheron (ECOLO). – Cela ne tient qu'à vous, votez le. (*Hilarité*)

Mme Magdeleine Willame-Boonen (PSC). – L'avis du Conseil d'État est catégorique sur ce point. Il augure d'une annulation de ce projet par la Cour d'arbitrage, ce qui privera pour le futur les deux communautés des moyens supplémentaires qui leur sont octroyés. Cette annulation conduira à une perte de près d'un milliard par an pour la Communauté française et la mettra en position de demanderesse dans les négociations communautaires.

Mme Marie Nagy (ECOLO). – À cause de vous !

Mme Magdeleine Willame-Boonen (PSC). – En conclusion de ce débat où la majorité a été étonnamment absente...

M. Marcel Cheron (ECOLO). – Je le prends très mal !

zijn geheel.

Mevrouw Magdeleine Willame-Boonen (PSC). – *Deze twee ontwerpen voeren de Sint-Elooisakkoorden uit. Het eerste kreeg veel kritiek van de Raad van State. Het perverteert het begrip leerling en betekent in tien jaar tijd een verlies van meer dan 25 miljard voor de Franse Gemeenschap. Daarnaast is het een aanslag op de solidariteit tussen de Franstaligen en tussen de twee gemeenschappen.*

De heer Philippe Moureaux (PS). – *Dat is zever.*

Mevrouw Magdeleine Willame-Boonen (PSC). – *We verzetten ons tegen dit ontwerp dat het vrije verkeer van personen niet respecteert. Wat het tweede ontwerp betreft, weigert de minister ons de noodzakelijke cijfers te geven. Wij hebben dan ook ons werk als parlementslid niet kunnen afmaken, maar ook de minister komt uit op een verlies van 360 miljoen per jaar voor de Franse Gemeenschap.*

Dit ontwerp moest met een bijzonder meerderheid worden goedgekeurd.

De heer Marcel Cheron (ECOLO). – *Dat hangt alleen van u af. Keur het goed. (Vrolijkheid)*

Mevrouw Magdeleine Willame-Boonen (PSC). – *Als de wet wordt geschrapt, betekent dat jaarlijks een verlies van één miljard voor de Franse Gemeenschap.*

De meerderheid was afwezig tijdens het debat over deze ontwerpen, die nochtans grove onwettigheden bevatten. De Sint-Elooisakkoorden bevatten bovendien onaanvaardbare geheime clausules, zoals de fiscale autonomie.

Mme Magdeleine Willame-Boonen (PSC). – .. le PSC votera contre ces deux projets car ils sont entachés de graves illégalités qui les rendent fragiles et représentent pour la Communauté française plusieurs milliards de manque à gagner sur les dix prochaines années. En outre, ces deux projets ont fait l'objet d'un marchandage au cours duquel d'autres éléments gardés secrets et encore plus inacceptables ont été concédés à la Flandre par les francophones de la majorité.

M. Philippe Moureaux (PS). – Si elles sont secrètes, comment pouvez-vous dire qu'elles sont inacceptables? Au reste, je ne suis pas nécessairement opposé à l'autonomie fiscale.

Mme Magdeleine Willame-Boonen (PSC). – L'autonomie fiscale de la Flandre, cela ne vous dit rien ?

M. Philippe Moureaux (PS). – Mais si.

Mme Magdeleine Willame-Boonen (PSC). – Vous voyez bien ce qui se passe maintenant, mais vous êtes prêts à tout pour rester au pouvoir. (*Exclamations sur les bancs de la majorité, applaudissements, rires.*)

M. Philippe Moureaux (PS). – Je compatis à votre douleur...

Mme Magdeleine Willame-Boonen (PSC). – M. Moureaux s'est remarquablement tu pendant le débat relatif au *snelrecht*. Il n'a pas ouvert la bouche. À présent, il se défoule en énonçant des poncifs sur les sociaux-chrétiens. (*Vifs applaudissements sur les bancs du CVP et du PSC.*)

Ce marchandage dont j'ai parlé aboutit à l'accroissement de l'autonomie fiscale et à la réactivation de l'inspection linguistique.

M. Ludwig Caluwé (CVP). – *Nous voterons contre ces projets dont il est difficile de surestimer l'importance.*

Depuis la loi de financement de 1988, on savait qu'il faudrait une nouvelle loi en 1999 et que celle-ci donnerait lieu à un débat de fond sur la réforme de l'État. En 1996, le gouvernement flamand a commencé à préparer ce débat. Au Parlement flamand, tous les partis flamands étaient d'accord sur le fait que ce serait l'occasion d'approfondir la réforme de l'État. Cette stratégie a été abandonnée au moment de former le gouvernement. Un accord secret a été conclu, qui a conduit à ces deux projets de loi. Le gouvernement est fondé sur cette loi mensongère.

Cette semaine, nous avons constaté que la contrepartie de cette loi, la CIIRI, est une coquille vide. Entre-temps, les francophones ont engrangé leurs trois milliards et le gouvernement flamand est à présent également demandeur d'une augmentation des moyens fédéraux pour l'enseignement. De fait, nous ne disposons donc plus du deuxième levier en vue d'un approfondissement de la réforme de l'État. Aussi, nous émettrons avec conviction un vote négatif.

De heer Philippe Moureaux (PS). – *Als deze geheim zijn, hoe kan u dan weten dat ze onaanvaardbaar zijn? Voor het overige ben ik niet helemaal tegen de fiscale autonomie gekant.*

Mevrouw Magdeleine Willame-Boonen (PSC). – *Voor de macht bent u tot alles bereid. (Uitroepen bij de meerderheid, applaus, gelach.)*

Mevrouw Magdeleine Willame-Boonen (PSC). – *De heer Moureaux reageert zich af omdat hij gezwegen heeft tijdens het debat over het snelrecht. (Levendig applaus van de CVP en de PSC.)*

Van deze koehandel zien we al de resultaten nu er weer taalinspecties in het onderwijs komen.

De heer Ludwig Caluwé (CVP). – De CVP-fractie zal tegen de beide ontwerpen stemmen.

Het belang van deze twee ontwerpen kan moeilijk worden overschat. Dit om verscheidende redenen.

Ten eerste spreken we er reeds over sinds de financieringswet van 1988. Toen al wist men dat er op het einde van de overgangperiode, in 1999, een nieuwe wet moest komen die de aanleiding zou worden tot een grondig debat over de staats Hervorming en er een nieuwe fase van zou inluiden. Men heeft er zich dan ook op voorbereid. Het verheugt me dat de vroegere Vlaamse minister-president hier aanwezig is, omdat hij in 1996 is begonnen met de voorbereiding van dit debat. Alle partijen van het Vlaams Parlement waren het erover eens dat dit moment zou worden aangegrepen om te komen tot een grondige verdieping van de staats Hervorming. Deze strategie werd echter verlaten op het ogenblik dat de huidige regering tot stand kwam. Ze sloot een geheim akkoord.

Mevrouw Jeannine Leduc (VLD). – Alweer een geheim akkoord!

De heer Ludwig Caluwé (CVP). – Het zoveelste, inderdaad. Dit geheim akkoord resulteerde in de twee wetsontwerpen en vormde de voorwaarde voor het welslagen van de regeringsvorming. Enkel door een leugenachtige wet die meer dan drie miljard overhevelt naar de Franse Gemeenschap kon de regering tot stand komen. (*Rumoer*) Het belang van de

M. Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – *Je ne veux pas prolonger le débat mais je voudrais indiquer pourquoi le groupe Vlaams Blok votera contre ces deux projets.*

Je ne souhaite pas revenir sur le contenu des projets. Ce qui importe à nos yeux, c'est qu'ils n'apportent pas de réponse à la question de savoir comment nous assurerons à l'avenir un financement équitable et objectif des communautés. Ceci ne constituait même pas l'enjeu du débat. Les projets apportent en revanche une réponse à la question de savoir comment accorder aux francophones les 2,4 milliards qu'ils ont réclamés lors de la formation du gouvernement. Tel était l'enjeu de tout le débat relatif à l'enseignement. Les projets que nous allons voter à l'instant, sont le résultat d'un marchandage politique conclu dans les coulisses de la formation gouvernementale de juillet de l'année dernière. Ils sont le prix que Guy Verhofstadt a payé pour réaliser son grand rêve, à savoir devenir le chef d'un gouvernement belge, de préférence sans le CVP.

Ces projets sont à cet égard une manifestation typique de la manière dont on aborde et résout les problèmes communautaires dans notre pays : d'un côté, on couvre les besoins financiers francophones avec de l'argent fédéral, c'est-à-dire flamand, et de l'autre, on renvoie les aspirations et revendications flamandes à la CIIRI, dont chacun découvre peu à peu qu'elle se mue en oubliette. Les actes pour les francophones, les vagues promesses pour les Flamands.

Autrement dit, ces projets sont le ticket qui donne à Guy Verhofstadt l'accès à la plus haute fonction du pays mais il a fait payer ce ticket par le contribuable flamand et a, en outre, hypothéqué les autres revendications flamandes. Le Vlaams Blok ne veut pas prendre part à ce petit jeu. C'est pourquoi nous voterons avec autant de conviction contre ces projets.

Mme Jeannine Leduc (VLD). – *J'entends dire ici que nous savons depuis 1988 que cette loi était nécessaire. Je ne puis qu'en conclure que nous avons laissé sur leur faim bien trop longtemps les citoyens que nous représentons. Cette loi aurait dû exister depuis longtemps. Le groupe VLD la votera avec conviction.*

M. Patrik Vankrunkelsven (VU-ID). – *L'accord secret*

ontwerpen waarover we zo dadelijk gaan stemmen, kan dus moeilijk worden overschat.

Voorts hebben we deze week ook vastgesteld dat de tegenhanger van deze wetten, namelijk het open gesprek over de staatshervorming dat in een sfeer van vertrouwen, onder vrienden, had moeten uitlopen op een akkoord, tot niets leidt. Zelfs van mogelijke akkoordjes over aparte onderdeeljes, die in het vooruitzicht werden gesteld, komt niets in huis. Zelfs omtrent het kleine pakket landbouw zijn de tegenstellingen zo groot dat ze een complete blokkering veroorzaken. De Costa is één grote lege doos. Ondertussen hebben de Franstaligen hun meer dan drie miljard en is zelfs de Vlaamse Gemeenschap, bij monde van Vlaams minister van Onderwijs Vanderpoorten, zover dat ze pleit voor meer middelen voor de twee gemeenschappen. Daardoor is ons ook de tweede hefboom om te komen tot een verdieping van de staatshervorming uit handen geslagen. De CVP-fractie zal dus met overtuiging tegen de ontwerpen stemmen.

De heer Joris Van Hauthem (VL. BLOK). – Ik wil het debat niet verder rekken, maar toch even aangeven waarom ook de Vlaams Blok-fractie tegen deze twee ontwerpen zal stemmen.

Ik wil niet meer terugkomen op de inhoud van de ontwerpen. Van betekenis is voor ons dat ze geen antwoord geven op de vraag hoe we in de toekomst op een ordentelijke en objectieve manier het onderwijs van de gemeenschappen zullen financieren. Dat was niet eens de inzet van het debat. De ontwerpen geven wel antwoord op de vraag hoe we de Franstaligen de 2,4 miljard bezorgen, die ze bij de regeringsvorming hebben gevraagd. Dat was de inzet van het hele debat rond het onderwijs. De ontwerpen waarover we zo dadelijk gaan stemmen zijn het resultaat van een politieke koehandel afgesloten in de coulissen van de regeringsvorming in juli van vorig jaar. Ze zijn de prijs die Guy Verhofstadt betaald heeft om zijn grote droom te verwezenlijken, namelijk de leider te worden van een Belgische regering, liefst zonder de CVP.

Deze ontwerpen zijn daarmee ook een typische uiting van de wijze waarop men in dit land communautaire problemen aanpakt en oplost: aan de ene kant de Franstalige financiële behoeften dekken met federaal, lees Vlaams, geld en aan de andere kant de Vlaamse verwachtingen en eisen verwijzen naar de Costa, waarvan iedereen stilaan wel weet dat ze een vergeetput aan het worden is. Voor de Franstaligen de daden, voor de Vlamingen de vage beloften.

Deze ontwerpen zijn met ander woorden het toegangsticket van Guy Verhofstadt tot het hoogste ambt in het land, maar hij heeft dat ticket wel laten betalen door de Vlaamse belastingbetaler en bovendien een hypotheek gelegd op alle andere Vlaamse eisen. Aan dat spelletje wil het Vlaams Blok niet meedoen. Daarom zullen we met evenveel overtuiging tegen deze ontwerpen stemmen.

Mevrouw Jeannine Leduc (VLD). – Ik hoor hier zeggen dat we al sinds 1988 wisten dat deze wet er moest komen. Ik kan daar alleen maar uit concluderen dat we de burgers die wij vertegenwoordigen veel te lang in de kou hebben gelaten. Deze wet had er al lang moeten zijn. De VLD-fractie zal ze met overtuiging goedkeuren.

De heer Patrik Vankrunkelsven (VU-ID). – Het geheime

entache les négociations menées tant au sein du gouvernement que de la CIIRI.

Il est regrettable que cet accord ne règle rien de facto mais ait au contraire semé la discorde. Il n'apporte pas de solution en vue de la cohabitation dans ce pays car les ramassages concurrentiels continueront à engendrer des querelles. Dans ce domaine, on a introduit une nouvelle sorte de facilité.

Le financement de l'enseignement n'est pas davantage résolu puisque les francophones sont plus que jamais demandeurs d'un règlement en profondeur du financement des communautés.

Il s'agit d'une mauvaise législation qui nie la Cour des comptes en tant qu'institution neutre. Quoiqu'il en soit, nous devons trouver dans les prochains mois et les prochaines années une solution au financement de l'enseignement. Tout le spectacle fait autour du paiement des 2,4 milliards n'était finalement qu'un coup d'épée dans l'eau.

Vote n° 10

Présents: 61
Pour: 39
Contre: 22
Abstentions: 0

- **Le projet de loi est adopté.**
- **Il sera transmis à la Chambre des représentants.**

Projet de loi modifiant le Code d'instruction criminelle, l'article 27 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive et l'article 837 du Code judiciaire, en vue de rationaliser la procédure devant la cour d'assises (Doc. 2-282) (Procédure d'évocation)

M. le président. – Nous votons d'abord sur l'amendement n° 5 de M. Vandenberghe.

Vote n° 11

Présents: 61
Pour: 20
Contre: 39
Abstentions: 2

- **L'amendement n'est pas adopté.**
- **L'amendement n° 11 de M. Vandenberghe est retiré.**

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *Cet amendement peut être soutenu par une large couche de la population car il va permettre aux avocats de la Cour d'assises d'interroger directement les témoins. Le président de la Cour conserve cependant un droit de modération ; il peut empêcher que l'on pose une question ou en modifier la formulation.*

Cet amendement est guidé par le bon sens ; en outre, il tient compte de l'équité des droits de la défense.

M. le président. – Nous votons maintenant sur l'ensemble du

akkoord werpt een smet op de onderhandelingen, zowel op de regeringsonderhandelingen als op de onderhandelingen in de Costa.

Het is betreurenswaardig dat dit geheime akkoord de facto niets oplost, maar wel voor verdeeldheid heeft gezorgd. Er komt geen oplossing voor het samenleven in dit land want de zogenaamde concurrentiële ophalingen zullen aanleiding blijven geven tot onderlinge twisten. Op dit vlak werd een nieuw soort faciliteitenregeling ingevoerd.

De financiering van het onderwijs werd evenmin opgelost want de Franstaligen zijn meer dan ooit vragende partij om de financiering van de gemeenschappen ten gronde te regelen.

Dit is een slechte wetgeving, die het Rekenhof als neutrale instelling negeert. Wij zullen de komende maanden en jaren hoe dan ook een oplossing moeten zoeken voor de financiering van het onderwijs. Het hele spektakel rond de betaling van 2,4 miljard is uiteindelijk een maat voor niets geworden.

Stemming nr. 10

Aanwezig: 61
Voor: 39
Tegen: 22
Onthoudingen: 0

- **Het wetsontwerp is aangenomen.**
- **Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.**

Wetsontwerp tot wijziging van het Wetboek van strafvordering, van artikel 27 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis en van artikel 837 van het Gerechtelijk Wetboek, teneinde de rechtspleging voor het hof van assisen te stroomlijnen (Stuk 2-282) (Evocatieprocedure)

De voorzitter. – We stemmen eerst over het amendement nr. 5 van de heer Vandenberghe.

Stemming nr. 11

Aanwezig: 61
Voor: 20
Tegen: 39
Onthoudingen: 2

- **Het amendement is niet aangenomen.**
- **Het amendement nr. 11 van de heer Vandenberghe wordt ingetrokken.**

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Dit amendement kan worden gesteund door de brede lagen van de bevolking, want het zal de rechtstreekse ondervraging van getuigen door de advocaten voor het hof van assisen mogelijk maken. De voorzitter van het hof behoudt wel een matigingsrecht; hij kan het stellen van de vragen verhinderen of de formulering ervan wijzigen.

Dit amendement getuigt van gezond verstand en heeft oog voor de redelijkheid van de rechten van de verdediging.

De voorzitter. – We stemmen nu over het wetsontwerp in

projet de loi.

Vote n° 12

Présents: 60

Pour: 60

Contre: 0

Abstentions: 0

– **Le projet a été amendé et sera transmis à la Chambre des représentants.**

Projet de loi modifiant l'article 117 du Code judiciaire et insérant un article 240bis dans le même Code (Doc. 2-291)

Vote n° 13

Présents: 61

Pour: 61

Contre: 0

Abstentions: 0

– **Le projet de loi est adopté.**

– **Il sera soumis à la sanction royale.**

Projet de loi instaurant une procédure de comparution immédiate en matière pénale (Doc. 2-347) (Procédure d'évocation)

M. le président. – Nous votons d'abord sur l'amendement n° 14 de Mme Nyssens.

Vote n° 14

Présents: 61

Pour: 5

Contre: 56

Abstentions: 0

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 39 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 15

Présents: 61

Pour: 22

Contre: 39

Abstentions: 0

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 40 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 16

Présents: 61

Pour: 19

Contre: 42

zijn geheel.

Stemming nr. 12

Aanwezig: 60

Voor: 60

Tegen: 0

Onthoudingen: 0

– **Het ontwerp werd geamendeerd en zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.**

Wetsontwerp tot wijziging van artikel 117 van en tot invoeging van een artikel 240bis in het Gerechtelijk Wetboek (Stuk 2-291)

Stemming nr. 13

Aanwezig: 61

Voor: 61

Tegen: 0

Onthoudingen: 0

– **Het wetsontwerp is aangenomen.**

– **Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.**

Wetsontwerp tot invoering van een procedure van onmiddellijke verschijning in strafzaken (Stuk 2-347) (Evocatieprocedure)

De voorzitter. – We stemmen eerst over het amendement nr. 14 van mevrouw Nyssens.

Stemming nr. 14

Aanwezig: 61

Voor: 5

Tegen: 56

Onthoudingen: 0

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 39 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 15

Aanwezig: 61

Voor: 22

Tegen: 39

Onthoudingen: 0

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 40 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 16

Aanwezig: 61

Voor: 19

Tegen: 42

Abstentions: 0

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 41 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 17

Présents: 61

Pour: 13

Contre: 42

Abstentions: 6

– **L'amendement n'est pas adopté.**

– **Le même résultat de vote est accepté pour l'amendement n° 42 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere. Cet amendement n'est donc pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 43 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 18

Présents: 60

Pour: 15

Contre: 39

Abstentions: 6

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 16 de Mme Nyssens.

Vote n° 19

Présents: 61

Pour: 13

Contre: 42

Abstentions: 6

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 44 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 20

Présents: 61

Pour: 16

Contre: 39

Abstentions: 6

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 45 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 21

Présents: 60

Pour: 21

Contre: 39

Onthoudingen: 0

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 41 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 17

Aanwezig: 61

Voor: 13

Tegen: 42

Onthoudingen: 6

– **Het amendement is niet aangenomen.**

– **Dezelfde stemuitslag wordt aanvaard voor het amendement nr. 42 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere. Het amendement is dus niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 43 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 18

Aanwezig: 60

Voor: 15

Tegen: 39

Onthoudingen: 6

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 16 van mevrouw Nyssens.

Stemming nr. 19

Aanwezig: 61

Voor: 13

Tegen: 42

Onthoudingen: 6

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 44 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 20

Aanwezig: 61

Voor: 16

Tegen: 39

Onthoudingen: 6

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 45 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 21

Aanwezig: 60

Voor: 21

Tegen: 39

Abstentions: 0

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 46 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 22

Présents: 61

Pour: 16

Contre: 39

Abstentions: 6

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 38 de Mme Nyssens.

Vote n° 23

Présents: 59

Pour: 13

Contre: 37

Abstentions: 9

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 47 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 24

Présents: 61

Pour: 8

Contre: 42

Abstentions: 11

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 17 de Mme Nyssens.

Vote n° 25

Présents: 61

Pour: 16

Contre: 39

Abstentions: 6

– **L'amendement n'est pas adopté.**

– **Le même résultat de vote est accepté pour les amendements n° 49 et 50 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere. Ces amendements ne sont donc pas adoptés.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 51 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 26

Présents: 61

Pour: 8

Contre: 42

Onthoudingen: 0

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 46 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 22

Aanwezig: 61

Voor: 16

Tegen: 39

Onthoudingen: 6

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 38 van mevrouw Nyssens.

Stemming nr. 23

Aanwezig: 59

Voor: 13

Tegen: 37

Onthoudingen: 9

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 47 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 24

Aanwezig: 61

Voor: 8

Tegen: 42

Onthoudingen: 11

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 17 van mevrouw Nyssens.

Stemming nr. 25

Aanwezig: 61

Voor: 16

Tegen: 39

Onthoudingen: 6

– **Het amendement is niet aangenomen.**

– **Dezelfde stemuitslag wordt aanvaard voor de amendementen nr. 49 en 50 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere. Deze amendementen zijn dus niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 51 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 26

Aanwezig: 61

Voor: 8

Tegen: 42

Abstentions: 11

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 52 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 27

Présents: 61

Pour: 13

Contre: 42

Abstentions: 6

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 33 de Mme Nyssens.

Vote n° 28

Présents: 61

Pour: 13

Contre: 39

Abstentions: 9

– **L'amendement n'est pas adopté.**

– **Le même résultat de vote est accepté pour les amendements n° 24 et 25 de Mme Nyssens. Ces amendements ne sont donc pas adoptés.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 53 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 29

Présents: 61

Pour: 16

Contre: 39

Abstentions: 6

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 33 de Mme Nyssens.

Vote n° 30

Présents: 61

Pour: 8

Contre: 39

Abstentions: 14

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 19 de Mme Nyssens.

Vote n° 31

Présents: 61

Pour: 8

Contre: 45

Onthoudingen: 11

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 52 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 27

Aanwezig: 61

Voor: 13

Tegen: 42

Onthoudingen: 6

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 33 van mevrouw Nyssens.

Stemming nr. 28

Aanwezig: 61

Voor: 13

Tegen: 39

Onthoudingen: 9

– **Het amendement is niet aangenomen.**

– **Dezelfde stemuitslag wordt aanvaard voor de amendementen nr. 24 en 25 van mevrouw Nyssens. Deze amendementen zijn dus niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 53 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 29

Aanwezig: 61

Voor: 16

Tegen: 39

Onthoudingen: 6

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 33 van mevrouw Nyssens.

Stemming nr. 30

Aanwezig: 61

Voor: 8

Tegen: 39

Onthoudingen: 14

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 19 van mevrouw Nyssens.

Stemming nr. 31

Aanwezig: 61

Voor: 8

Tegen: 45

Abstentions: 8

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 54 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 32

Présents: 61

Pour: 10

Contre: 44

Abstentions: 7

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 55 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 33

Présents: 60

Pour: 22

Contre: 38

Abstentions: 0

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 20 de Mme Nyssens.

Vote n° 34

Présents: 61

Pour: 13

Contre: 39

Abstentions: 9

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 56 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 35

Présents: 61

Pour: 13

Contre: 42

Abstentions: 6

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 21 de Mme Nyssens.

Vote n° 36

Présents: 61

Pour: 13

Contre: 39

Abstentions: 9

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 57 de

Onthoudingen: 8

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 54 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 32

Aanwezig: 61

Voor: 10

Tegen: 44

Onthoudingen: 7

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 55 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 33

Aanwezig: 60

Voor: 22

Tegen: 38

Onthoudingen: 0

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 20 van mevrouw Nyssens.

Stemming nr. 34

Aanwezig: 61

Voor: 13

Tegen: 39

Onthoudingen: 9

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 56 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 35

Aanwezig: 61

Voor: 13

Tegen: 42

Onthoudingen: 6

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 21 van mevrouw Nyssens.

Stemming nr. 36

Aanwezig: 61

Voor: 13

Tegen: 39

Onthoudingen: 9

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 57 van

M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 37

Présents: 61

Pour: 13

Contre: 42

Abstentions: 6

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 34 de Mme Nyssens.

Vote n° 38

Présents: 61

Pour: 16

Contre: 39

Abstentions: 6

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 35 de Mme Nyssens.

Vote n° 39

Présents: 61

Pour: 13

Contre: 39

Abstentions: 9

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 58 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 40

Présents: 59

Pour: 14

Contre: 39

Abstentions: 6

– **L'amendement n'est pas adopté.**

– **Le même résultat de vote est accepté pour les amendements n° 59, 60 et 61 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere. Ces amendements ne sont donc pas adoptés.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 36 de Mme Nyssens.

Vote n° 41

Présents: 60

Pour: 13

Contre: 39

Abstentions: 8

– **L'amendement n'est pas adopté.**

– **Le même résultat de vote est accepté pour**

de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 37

Aanwezig: 61

Voor: 13

Tegen: 42

Onthoudingen: 6

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 34 van mevrouw Nyssens.

Stemming nr. 38

Aanwezig: 61

Voor: 16

Tegen: 39

Onthoudingen: 6

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 35 van mevrouw Nyssens.

Stemming nr. 39

Aanwezig: 61

Voor: 13

Tegen: 39

Onthoudingen: 9

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 58 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 40

Aanwezig: 59

Voor: 14

Tegen: 39

Onthoudingen: 6

– **Het amendement is niet aangenomen.**

– **Dezelfde stemuitslag wordt aanvaard voor de amendementen nr. 59, 60 en 61 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere. Deze amendementen zijn dus niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 36 van mevrouw Nyssens.

Stemming nr. 41

Aanwezig: 60

Voor: 13

Tegen: 39

Onthoudingen: 8

– **Het amendement is niet aangenomen.**

– **Dezelfde stemuitslag wordt aanvaard voor het**

l'amendement n° 15 de Mme Nyssens. Cet amendement n'est donc pas adopté.

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 62 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 42

Présents: 61

Pour: 8

Contre: 44

Abstentions: 9

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 63 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 43

Présents: 61

Pour: 22

Contre: 39

Abstentions: 0

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 64 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 44

Présents: 59

Pour: 13

Contre: 38

Abstentions: 8

– **L'amendement n'est pas adopté.**

– **Le même résultat de vote est accepté pour l'amendement n° 65 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere. Cet amendement n'est donc pas adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 67 de Mme Nyssens.

Vote n° 45

Présents: 61

Pour: 16

Contre: 39

Abstentions: 6

– **L'amendement n'est pas adopté.**

– **L'amendement n° 23 de Mme Nyssens est retiré.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 66 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 46

Présents: 61

amendement nr. 15 van mevrouw Nyssens. Het amendement is dus niet aangenomen.

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 62 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 42

Aanwezig: 61

Voor: 8

Tegen: 44

Onthoudingen: 9

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 63 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 43

Aanwezig: 61

Voor: 22

Tegen: 39

Onthoudingen: 0

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 64 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 44

Aanwezig: 59

Voor: 13

Tegen: 38

Onthoudingen: 8

– **Het amendement is niet aangenomen.**

– **Dezelfde stemuitslag wordt aanvaard voor het amendement nr. 65 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere. Het amendement is dus niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 67 van mevrouw Nyssens.

Stemming nr. 45

Aanwezig: 61

Voor: 16

Tegen: 39

Onthoudingen: 6

– **Het amendement is niet aangenomen.**

– **Het amendement nr. 23 van mevrouw Nyssens wordt ingetrokken.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 66 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 46

Aanwezig: 61

Pour: 8

Contre: 39

Abstentions: 14

– **L'amendement n'est pas adopté.**

M. le président. – Nous votons à présent sur l'ensemble du projet de loi.

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – *Nous arrivons au terme de la discussion du projet de loi relatif à la procédure de comparution immédiate. Le résultat final de cette discussion sera décevant pour nous, mais un débat intensif a eu lieu au Sénat sur la signification de la procédure de comparution immédiate, sur la portée du projet du gouvernement et sur les considérations légistiques qui y sont liées. Par conséquent, le débat au Sénat a contribué à clarifier les points de départ. Je ne cache cependant pas que le résultat de ce débat me déçoit.*

Le ministre de la Justice a parlé d'arguments injustifiés. Il est injustifié de prétendre que tous les arguments de l'opposition sont injustifiés et que tous ceux de la majorité sont justifiés. Nous déplorons qu'aucune discussion concernant la procédure de comparution immédiate n'ait eu lieu. Le Sénat n'a pas pu apporter la tranquillité et la sérénité nécessaires à l'acceptation sociale du projet.

En tous cas, nous vous avons présenté nos propositions de façon constructive. Nous regrettons de ne pas avoir été suivis par le Sénat. Cela ne nous empêchera pas, à l'avenir, de contribuer de la même manière à l'opposition.

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Je ne sais pas dans quelle langue je dois m'exprimer! Monsieur Moureaux, aidez-moi! *Dura lex sed lex, durissima lex sed lex.* Le projet va donc être voté. Je vous ai dit dans toutes les langues qu'il est peut-être inutile, vraisemblablement inefficace, sans doute très difficilement applicable, peut-être dangereux et injuste, très probablement discriminatoire... Nous verrons lors de l'évaluation promise de ces lois. Je travaillerai à la loi réparatrice dont vous avez parlé, monsieur Lozie. *Ik ben ijverig en ik zou graag meewerken aan die wet.*

Je suis inquiète quant à l'application de cette loi parce que je vois les personnes qui seront traduites devant ces tribunaux. J'ose espérer que ce projet de loi répondra au souci de l'opinion publique mais je n'en suis pas sûre. Je me suis sentie en connivence avec de nombreux parlementaires de cette assemblée, de divers partis : quelques socialistes et quelques écolos... Certains ont beaucoup travaillé à ce projet de loi, se sont rendus à Paris, ont écouté avec beaucoup d'attention les magistrats et les avocats venus nous dire ce qu'ils pensaient ; certains ne sont pas présents dans la salle et cela me chagrine. Il faut avoir le courage de ses opinions et avoir à cœur de

Voor: 8

Tegen: 39

Onthoudingen: 14

– **Het amendement is niet aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen nu over het wetsontwerp in zijn geheel.

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Tijdens de stemming over de amendementen heb ik vastgesteld dat er twee soorten senatoren zijn. Er zijn die van de meerderheid en die van de oppositie. Daarenboven zijn er zij die aan de bespreking hebben deelgenomen en zij die zich in de koffiekamer ophielden.

Ook al valt het eindresultaat voor ons tegen, meen ik dat de afgelopen twee weken in de Senaat een intensief debat is gevoerd over de betekenis van het snelrecht, de draagwijdte van het wetsontwerp van de regering en de technisch-juridische en politieke beschouwingen. Het debat in de Senaat heeft dan ook een bijdrage geleverd om de uitgangspunten en de discussiepunten duidelijk te maken. Ik verheer echter niet dat ik met grote teleurstelling naar het resultaat kijk.

Tijdens de bespreking, die hier altijd op een redelijke wijze wordt gevoerd, heeft de minister van Justitie gesproken over onredelijke argumenten. Het is onredelijk te beweren dat alle argumenten van de meerderheid redelijk waren en alle argumenten en amendementen van de oppositie onredelijk. Deze bewering kan de toets van de kritiek niet doorstaan. Wij betreuren dan ook dat er geen zakelijke discussie over het snelrecht heeft plaatsgevonden, wat de doelstellingen van de regering kan hypothekeren of bemoeilijken. De Senaat heeft als reflectiekamer niet de nodige maatschappelijke rust en sereniteit kunnen brengen met betrekking tot dit wetsontwerp met een grote maatschappelijke betekenis, waardoor het maatschappelijk zou kunnen worden aanvaard. De Senaat heeft deze kans laten liggen. Wij hebben onze voorstellen op een constructieve wijze naar voren gebracht. We betreuren dat de Senaat ons niet heeft gehoord. Dit zal ons niet verhinderen om in de toekomst op dezelfde wijze oppositie te voeren.

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – *Dura lex sed lex. Dit ontwerp is misschien nutteloos, ondoeltreffend, moeilijk toepasbaar, gevaarlijk en discriminerend. Dat zal wel blijken uit de evaluatie. Ik zal meewerken aan de herstellwet.*

Deze wet maakt mij ongerust, want ik weet wie voor de rechtbanken zal worden gedaagd. Ik hoop dat de wet zal voldoen aan de verwachtingen van de publieke opinie. Ik betreur de afwezigheid van sommige senatoren die hun energie in het ontwerp hebben gestoken. Ik voel mij verwant met diegenen die de moed hebben gehad amendementen in de commissie in te dienen.

Er werd geen rekening gehouden met de opmerkingen van de magistraten en dat getuigt van weinig respect.

Ik denk aan de jongeren over wie de heer Moureaux sprak. Hopelijk gedragen de magistraten zich rechtvaardig en vergevingsgezind ten opzichte van hen. Ik vraag de senatoren met wie ik mij verwant voel zich te onthouden bij de stemming.

prendre ses responsabilités. En commission, certains ont eu ce courage et je me sentais de connivence avec eux ; hélas cette connivence n'a pas perduré jusqu'au vote !

Vous comprendrez qu'il me serait malaisé de demander aux magistrats et aux avocats dont je viens d'évoquer le témoignage de revenir à nouveau pour nous apporter d'autres éléments. Je pense que ne pas tenir compte de leurs avis, du moins d'une partie, est manifestement un manque de confiance. Je ne suis absolument pas là pour défendre des corps ; je ne participe pas à cette communauté judiciaire, je ne suis pas magistrat, je ne fais pas partie d'un corps, mais j'estime que c'est manquer de respect d'entendre des gens et de ne prendre en considération aucune de leurs observations, même pas les observations techniques !

Je crois qu'il est dangereux d'inviter des gens et puis de les renvoyer les mains vides. Je ne sais pas si nous aurons encore beaucoup d'occasions de travailler de cette manière.

En tout cas, j'ai eu beaucoup de plaisir à travailler sur ce projet de loi. Je m'y suis investie, j'y croyais, je voulais amender. J'ai donné l'occasion aux parlementaires de réfléchir et je pense, monsieur Moureaux, à tous les jeunes que vous avez cités.

Espérons que les magistrats utiliseront cette procédure avec clémence, avec doigté, en appliquant des peines alternatives, monsieur le ministre de la Justice, en étant justes parce qu'il faut sanctionner et je suis la première à dire que le sentiment d'impunité est quelque chose qu'on ne peut pas tolérer. J'invite quand même certains dont je me suis sentie très proche à s'abstenir.

Mme Gerda Staveaux-Van Steenberge (VL. BLOK). – *Ce matin, j'ai annoncé que mon groupe allait se prononcer par une abstention motivée. Permettez-moi maintenant de motiver cette abstention.*

Le Vlaams Blok n'est certainement pas opposé au principe de la comparution immédiate, au contraire. L'idée trouve même son origine dans le programme de notre parti. Mais le présent projet de loi passe totalement à côté de son objectif. L'intention initiale consistait, d'une part, à combattre le sentiment que les criminels restent impunis et, d'autre part, à agir énergiquement contre la petite criminalité et contre la criminalité urbaine. Au lieu de cela, nous aurons une loi permettant aux malfaiteurs d'être libres aussi vite que maintenant puisqu'on se base sur la loi funeste de 1990 sur la détention préventive. En vertu de cette loi, on épargne 80% des auteurs de criminalité urbaine pour ne pas donner l'impression de pratiquer une justice de classe, alors que par ailleurs on instaure une justice politique pour imposer le silence à des adversaires politiques. La comparution immédiate sera chèrement payée par les Flamands, qui ne sont pas demandeurs, d'abord par la régularisation accélérée des étrangers, ensuite par la loi sur la procédure accélérée d'acquisition de la nationalité et par l'atténuation du plan de sécurité et, maintenant, par l'abandon de la loi sur l'emploi des langues en matière judiciaire. Ce principe, pour lequel le mouvement flamand a lutté pendant 100 ans, est rayé d'un trait de plume. Le Vlaams Blok continuera à s'apposer au bradage du peuple flamand et n'approuvera pas la comparution immédiate.

M. Patrik Vankrunkelsven (VU-ID). – *Mon groupe*

Mevrouw Gerda Staveaux-Van Steenberge (VL. BLOK). – Ik heb vanmorgen al aangekondigd dat mijn fractie zich bij de stemming over dit ontwerp wet gemotiveerd zal onthouden. Ik verklaar deze motivering nader.

Het Vlaams Blok is zeker niet gekant tegen het principe van het snelrecht, integendeel. Het idee van het snelrecht vindt zelfs zijn oorsprong in het partijprogramma van het Vlaams Blok. Onderhavige wet schiet haar doel echter helemaal voorbij. De oorspronkelijke doelstelling was immers bij de burger het gevoel wegnemen dat criminelen niet worden gestraft en de zogenaamde kleine en stadscriminaliteit hard aanpakken. In de plaats daarvan krijgen we nu een wet waarbij de daders even snel vrij komen als voorheen aangezien de wet is gebaseerd op de nefaste wet op de voorlopige hechtenis van 1990. Ingevolge die wet moet 80% van de daders van stadscriminaliteit worden ontzien omdat dit anders op een klassejustitie zou lijken, terwijl er wel een politieke justitie wordt ingevoerd om politieke tegenstanders monddood te maken. Het snelrecht wordt door de Vlamingen, die er niet om gevraagd hebben, duur betaald, eerst met de versnelde regularisatie van vreemdelingen, dan met de snel-Belgwet en de afzwakking van het veiligheidsplan en nu, *last but not least* met het overboord gooien van de taalwetgeving in gerechtszaken. Dit principe, waar de Vlaamse beweging 100 jaar voor gevochten heeft, wordt nu met een enkele pennetrek opgegeven. Het Vlaams Blok zal zich tegen de uitverkoop van de Vlamingen blijven verzetten en het snelrecht niet goedkeuren.

De heer Patrik Vankrunkelsven (VU-ID). – Mijn fractie zal

n'approuvera pas ces projets. En principe, nous sommes partisans d'une bonne législation sur la comparution immédiate. Mais la discussion a fait apparaître de nombreux défauts. Je suis convaincu que la quasi-totalité des sénateurs dans cet hémicycle pensent que ce n'est pas une bonne loi. L'absence de M. Dubié, le président de la commission de la Justice, en dit long sur l'état d'âme des membres de la majorité concernant ces projets.

Je ne suis pas un chaud partisan du Sénat. Cette loi boiteuse doit absolument être adoptée pour un tournoi de football auquel elle ne sera en outre jamais appliquée. Pour cette raison, on refuse les bons arguments développés en commission. C'est une honte pour le Sénat. Le groupe Volksunie-ID votera contre.

M. le président. – Nous votons donc sur l'ensemble du projet de loi.

Vote n° 47

Présents: 61

Pour: 39

Contre: 16

Abstentions: 6

– **Le projet de loi est adopté sans modification. Par conséquent, le Sénat est censé avoir décidé de ne pas l'amender.**

– **Il sera transmis à la Chambre des représentants en vue de la sanction royale.**

Projet de loi portant modification de l'organisation judiciaire à la suite de l'instauration d'une procédure de comparution immédiate (Doc. 2-348)

M. le président. – Nous votons d'abord sur l'amendement n° 3 de Mme Nyssens.

Vote n° 48

Présents: 60

Pour: 5

Contre: 42

Abstentions: 13

– **Les articles 1, 2 et 6 sont adoptés.**

M. le président. – À la suite de ce vote, l'amendement n° 10 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere devient sans objet.

– **L'article 3 est adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 8 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 49

Présents: 60

Pour: 10

Contre: 44

Abstentions: 6

de ontwerpen niet goedkeuren. In principe zijn wij voorstander van een goede wetgeving op het snelrecht. Tijdens de besprekingen is echter gebleken dat die nu heel wat gebreken vertoont. Ik ben er zeker van dat ongeveer alle senatoren in het halfroond ervan overtuigd zijn dat ze niet goed is. De afwezigheid van de heer Dubié, die voorzitter is van de commissie voor de Justitie, zegt heel veel over de gemoedsgestelden van de leden van de meerderheid omtrent de ontwerpen.

Ik ben een lauwe minnaar van de Senaat. Deze gebrekkige wet moet absoluut worden goedgekeurd voor een voetbaltornooi waarop ze bovendien nauwelijks zal worden toegepast. Om die reden mogen de goede argumenten die na veel studiewerk in de commissie zijn ingediend, vandaag niet worden goedgekeurd. Ik vind dit een schande voor de Senaat en de Volksunie-ID-fractie zal dan ook tegenstemmen.

De voorzitter. – We stemmen nu dus over het wetsontwerp in zijn geheel.

Stemming nr. 47

Aanwezig: 61

Voor: 39

Tegen: 16

Onthoudingen: 6

– **Het wetsontwerp is ongewijzigd aangenomen. Bijgevolg wordt de Senaat geacht te hebben beslist het niet te amenderen.**

– **Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden met het oog op de bekrachtiging door de Koning.**

Wetsontwerp tot wijziging van de rechterlijke organisatie tengevolge van de invoering van een procedure van onmiddellijke verschijning (Stuk 2-348)

De voorzitter. – We stemmen eerst over amendement nr. 3 van mevrouw Nyssens.

Stemming nr. 48

Aanwezig: 60

Voor: 5

Tegen: 42

Onthoudingen: 13

– **De artikelen 1, 2 en 6 worden aangenomen.**

De voorzitter. – Door deze stemming vervalt amendement nr. 10 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

– **Artikel 3 wordt aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 8 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 49

Aanwezig: 60

Voor: 10

Tegen: 44

Onthoudingen: 6

M. le président. – Nous passons au vote sur l'amendement n° 5 de Mme Nyssens.

Vote n° 50

Présents: 60
Pour: 12
Contre: 42
Abstentions: 6

– **L'article 4 est adopté.**

M. le président. – Nous votons sur l'amendement n° 9 de M. Vandenberghe et Mme De Schamphelaere.

Vote n° 51

Présents: 59
Pour: 15
Contre: 44
Abstentions: 0

– **L'article 5 est adopté.**

M. le président. – Nous passons au vote sur l'amendement n° 7 de Mme Nyssens.

Vote n° 52

Présents: 60
Pour: 12
Contre: 42
Abstentions: 6

M. le président. – Nous passons au vote sur l'amendement n° 4 de Mme Nyssens

Vote n° 53

Présents: 60
Pour: 5
Contre: 55
Abstentions: 0

M. le président. – À la suite de ce vote, l'amendement n° 6 de Mme Nyssens devient sans objet.

– **L'article 7 est adopté.**

M. le président. – Nous passons au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Vote n° 54

Présents: 60
Pour: 39
Contre: 15
Abstentions: 6

– **Le projet de loi est adopté.**

– **Il sera soumis à la sanction royale.**

Ordre des travaux

M. le président. – La demande d'explications de M. Dallemagne est retirée. Les demandes d'explications de M. Daif, Mme Thijs, M. Van Quickenborne, Mme De Schamphelaere et M. Caluwé sont reportées à la prochaine séance.

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 5 van mevrouw Nyssens.

Stemming nr. 50

Aanwezig: 60
Voor: 12
Tegen: 42
Onthoudingen: 6

– **Artikel 4 wordt aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 9 van de heer Vandenberghe en mevrouw De Schamphelaere.

Stemming nr. 51

Aanwezig: 59
Voor: 15
Tegen: 44
Onthoudingen: 0

– **Artikel 5 wordt aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 7 van mevrouw Nyssens

Stemming nr. 52

Aanwezig: 60
Voor: 12
Tegen: 42
Onthoudingen: 6

De voorzitter. – We stemmen over amendement nr. 4 van mevrouw Nyssens

Stemming nr. 53

Aanwezig: 60
Voor: 5
Tegen: 55
Onthoudingen: 0

De voorzitter. – Door deze stemming vervalt amendement nr. 6 van mevrouw Nyssens.

– **Artikel 7 wordt aangenomen.**

De voorzitter. – We stemmen nu over het wetsontwerp in zijn geheel.

Stemming nr. 54

Aanwezig: 60
Voor: 39
Tegen: 15
Onthoudingen: 6

– **Het wetsontwerp is aangenomen.**

– **Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.**

Regeling van de werkzaamheden

De voorzitter. – De vraag om uitleg van de heer Dallemagne werd ingetrokken. De vragen om uitleg van de heer Daif, mevrouw Thijs, de heer Van Quickenborne, mevrouw De Schamphelaere en de heer Caluwé worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

L'ordre du jour de la présente séance est ainsi épuisé.

La prochaine séance aura lieu le jeudi 30 mars 2000 à 15 h.

(La séance est levée à 21 h 50.)

Excusés

Mme Cornet d'Elzius, pour devoirs de sa charge, MM. Colla, pour d'autres devoirs, Destexhe, en mission à l'étranger, et Mahassine, pour raisons de santé, demandent d'excuser leur absence à la présente séance.

– **Pris pour information.**

De agenda van deze vergadering is afgewerkt.

De volgende vergadering vindt plaats donderdag 30 maart 2000 om 15 uur.

(De vergadering wordt gesloten om 21.50 uur.)

Berichten van verhindering

Afwezig met bericht van verhindering: mevrouw Cornet d'Elzius, wegens ambtsplichten, de heren Colla, wegens andere plichten, Destexhe, met opdracht in het buitenland en Mahassine, om gezondheidsredenen.

– **Voor kennisgeving aangenomen.**

Annexe

Bijlage

Votes nominatifs

Vote n° 1

Présents: 57
 Pour: 15
 Contre: 42
 Abstentions: 0

Pour

Ludwig Caluwé, Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Sabine de Bethune, Theo Kelchtermans, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Erika Thijs, Hugo Vandenberghe, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Wim Verreycken.

Contre

Michel Barbeaux, Marcel Cheron, Mohamed Daif, Georges Dallemagne, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Clotilde Nyssens, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Martine Taelman, René Thissen, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Magdeleine Willame-Boonen, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

N.

Vote n° 2

Présents: 60
 Pour: 5
 Contre: 55
 Abstentions: 0

Pour

Michel Barbeaux, Georges Dallemagne, Clotilde Nyssens, René Thissen, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Ludwig Caluwé, Jurgen Ceder, Marcel Cheron, Frank Creyelman, Mohamed Daif, Sabine de Bethune, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Mia De Schampelaere, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Theo Kelchtermans, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Roeland Raes, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Martine Taelman, Erika Thijs, Louis Tobback, Hugo Vandenberghe, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Wim Verreycken, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Naamstemmingen

Stemming nr. 1

Aanwezig: 57
 Voor: 15
 Tegen: 42
 Onthoudingen: 0

Voor

Tegen

Onthoudingen

Stemming nr. 2

Aanwezig: 60
 Voor: 5
 Tegen: 55
 Onthoudingen: 0

Voor

Tegen

Onthoudingen

N.

Vote n° 3

Présents: 60
 Pour: 16
 Contre: 39
 Abstentions: 5

Stemming nr. 3

Aanwezig: 60
 Voor: 16
 Tegen: 39
 Onthoudingen: 5

Pour

Voor

Ludwig Caluwé, Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberghe, Erika Thijs, Hugo Vandenberghe, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Wim Verreycken.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Michel Barbeaux, Georges Dallemagne, Clotilde Nyssens, René Thissen, Magdeleine Willame-Boonen.

Vote n° 4

Présents: 60
 Pour: 5
 Contre: 55
 Abstentions: 0

Stemming nr. 4

Aanwezig: 60
 Voor: 5
 Tegen: 55
 Onthoudingen: 0

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Georges Dallemagne, Clotilde Nyssens, René Thissen, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Ludwig Caluwé, Jurgen Ceder, Marcel Cheron, Frank Creyelman, Mohamed Daif, Sabine de Bethune, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Mia De Schamphelaere, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Theo Kelchtermans, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Roeland Raes, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Gerda Staveaux-Van Steenberghe, Martine Taelman, Erika Thijs, Louis Tobback, Hugo Vandenberghe, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Wim Verreycken, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

N.

Vote n° 5

Présents: 60
 Pour: 39
 Contre: 21
 Abstentions: 0

Stemming nr. 5

Aanwezig: 60
 Voor: 39
 Tegen: 21
 Onthoudingen: 0

Pour

Voor

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Contre

Tegen

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Wim Verreycken, Magdeleine Willame-Boonen.

Abstentions

Onthoudingen

N.

Vote n° 6**Stemming nr. 6**

Présents: 60

Aanwezig: 60

Pour: 18

Voor: 18

Contre: 39

Tegen: 39

Abstentions: 3

Onthoudingen: 3

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Wim Verreycken, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Chris Vandembroeke, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne.

Vote n° 7**Stemming nr. 7**

Présents: 60

Aanwezig: 60

Pour: 17

Voor: 17

Contre: 43

Tegen: 43

Abstentions: 0

Onthoudingen: 0

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Wim Verreycken, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Roeland Raes, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Chris Vandenbroeke, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

N.

Vote n° 8

Stemming nr. 8

Présents: 60

Aanwezig: 60

Pour: 16

Voor: 16

Contre: 44

Tegen: 44

Abstentions: 0

Onthoudingen: 0

Pour

Voor

Ludwig Caluwé, Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Erika Thijs, Hugo Vandenberghe, Chris Vandenbroeke, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Wim Verreycken.

Contre

Tegen

Michel Barbeaux, Marcel Cheron, Mohamed Daif, Georges Dallemagne, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Clotilde Nyssens, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, René Thissen, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Magdeleine Willame-Boonen, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

N.

Vote n° 9

Stemming nr. 9

Présents: 60

Aanwezig: 60

Pour: 5

Voor: 5

Contre: 54

Tegen: 54

Abstentions: 1

Onthoudingen: 1

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Georges Dallemagne, Clotilde Nyssens, René Thissen, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Ludwig Caluwé, Jurgen Ceder, Marcel Cheron, Frank Creyelman, Mohamed Daif, Sabine de Bethune, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Mia De Schamphelaere, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Theo Kelchtermans, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Roeland Raes, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Martine Taelman, Erika Thijs, Louis Tobback, Hugo Vandenberghe, Chris Vandenbroeke, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Wim Verreycken, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Guy Moens.

Vote n° 10**Stemming nr. 10**

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 39

Voor: 39

Contre: 22

Tegen: 22

Abstentions: 0

Onthoudingen: 0

Pour

Voor

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Contre

Tegen

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Chris Vandebroek, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Wim Verreycken, Magdeleine Willame-Boonen.

Abstentions

Onthoudingen

N.

Vote n° 11**Stemming nr. 11**

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 20

Voor: 20

Contre: 39

Tegen: 39

Abstentions: 2

Onthoudingen: 2

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Chris Vandebroek, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Wim Verreycken, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Georges Dallemagne, Clotilde Nyssens.

Vote n° 12**Stemming nr. 12**

Présents: 60

Aanwezig: 60

Pour: 60

Voor: 60

Contre: 0

Tegen: 0

Abstentions: 0

Onthoudingen: 0

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Jurgen Ceder, Marcel Cheron, Frank Creyelman, Mohamed Daif, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Mía De Schamphelaere, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Theo Kelchtermans, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Clotilde Nyssens, Francis Poty, Roeland Raes, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Erika Thijs, René Thissen, Louis Tobback, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Wim Verreycken, Magdeleine Willame-Boonen, Paul Wille, Alain Zenner.

Contre

Tegen

N.

Abstentions

Onthoudingen

N.

Vote n° 13**Stemming nr. 13**

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 61

Voor: 61

Contre: 0

Tegen: 0

Abstentions: 0

Onthoudingen: 0

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Jurgen Ceder, Marcel Cheron, Frank Creyelman, Mohamed Daif, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Mía De Schamphelaere, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Theo Kelchtermans, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Clotilde Nyssens, Francis Poty, Roeland Raes, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Martine Taelman, Erika Thijs, René Thissen, Louis Tobback, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Wim Verreycken, Magdeleine Willame-Boonen, Paul Wille, Alain Zenner.

Contre

Tegen

N.

Abstentions

Onthoudingen

N.

Vote n° 14**Stemming nr. 14**

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 5

Voor: 5

Contre: 56

Tegen: 56

Abstentions: 0

Onthoudingen: 0

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Georges Dallemagne, Clotilde Nyssens, René Thissen, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Ludwig Caluwé, Jurgen Ceder, Marcel Cheron, Frank Creyelman, Mohamed Daif, Sabine de Bethune, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Mia De Schamphelaere, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Theo Kelchtermans, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Roeland Raes, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Martine Taelman, Erika Thijs, Louis Tobback, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Wim Verreycken, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

N.

Vote n° 15**Stemming nr. 15**

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 22

Voor: 22

Contre: 39

Tegen: 39

Abstentions: 0

Onthoudingen: 0

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Wim Verreycken, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

N.

Vote n° 16**Stemming nr. 16**

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 19

Voor: 19

Contre: 42

Tegen: 42

Abstentions: 0

Onthoudingen: 0

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Wim Verreycken, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe

Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Chris Vandembroeke, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

N.

Vote n° 17

Stemming nr. 17

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 13

Voor: 13

Contre: 42

Tegen: 42

Abstentions: 6

Onthoudingen: 6

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Ingrid van Kessel, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Chris Vandembroeke, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Vote n° 18

Stemming nr. 18

Présents: 60

Aanwezig: 60

Pour: 15

Voor: 15

Contre: 39

Tegen: 39

Abstentions: 6

Onthoudingen: 6

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Georges Dallemagne, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Chris Vandembroeke, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Vote n° 19

Présents: 61
 Pour: 13
 Contre: 42
 Abstentions: 6

Stemming nr. 19

Aanwezig: 61
 Voor: 13
 Tegen: 42
 Onthoudingen: 6

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schampheleere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Ingrid van Kessel, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Chris Vandembroeke, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Vote n° 20

Présents: 61
 Pour: 16
 Contre: 39
 Abstentions: 6

Stemming nr. 20

Aanwezig: 61
 Voor: 16
 Tegen: 39
 Onthoudingen: 6

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schampheleere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Chris Vandembroeke, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Vote n° 21

Présents: 60
 Pour: 21
 Contre: 39
 Abstentions: 0

Stemming nr. 21

Aanwezig: 60
 Voor: 21
 Tegen: 39
 Onthoudingen: 0

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Wim Verreycken, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

N.

Vote n° 22**Stemming nr. 22**

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 16

Voor: 16

Contre: 39

Tegen: 39

Abstentions: 6

Onthoudingen: 6

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Chris Vandembroeke, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Vote n° 23**Stemming nr. 23**

Présents: 59

Aanwezig: 59

Pour: 13

Voor: 13

Contre: 37

Tegen: 37

Abstentions: 9

Onthoudingen: 9

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Ingrid van Kessel, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Wim Verreycken.

Vote n° 24

Stemming nr. 24

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 8

Voor: 8

Contre: 42

Tegen: 42

Abstentions: 11

Onthoudingen: 11

Pour

Voor

Ludwig Caluwé, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Erika Thijs, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Ingrid van Kessel.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Chris Vandembroeke, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Michel Barbeaux, Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Georges Dallemagne, Clotilde Nyssens, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, René Thissen, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken, Magdeleine Willame-Boonen.

Vote n° 25

Stemming nr. 25

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 16

Voor: 16

Contre: 39

Tegen: 39

Abstentions: 6

Onthoudingen: 6

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Chris Vandembroeke, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Vote n° 26**Stemming nr. 26**

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 8

Voor: 8

Contre: 42

Tegen: 42

Abstentions: 11

Onthoudingen: 11

Pour

Voor

Ludwig Caluwé, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Erika Thijs, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Ingrid van Kessel.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Chris Vandebroeke, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Michel Barbeaux, Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Georges Dallemagne, Clotilde Nyssens, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, René Thissen, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken, Magdeleine Willame-Boonen.

Vote n° 27**Stemming nr. 27**

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 13

Voor: 13

Contre: 42

Tegen: 42

Abstentions: 6

Onthoudingen: 6

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Ingrid van Kessel, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Chris Vandebroeke, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Vote n° 28**Stemming nr. 28**

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 13

Voor: 13

Contre: 39

Tegen: 39

Abstentions: 9

Onthoudingen: 9

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Ingrid van Kessel, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Wim Verreycken.

Vote n° 29**Stemming nr. 29**

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 16

Voor: 16

Contre: 39

Tegen: 39

Abstentions: 6

Onthoudingen: 6

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Chris Vandembroeke, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Vote n° 30**Stemming nr. 30**

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 8

Voor: 8

Contre: 39

Tegen: 39

Abstentions: 14

Onthoudingen: 14

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Georges Dallemagne, Clotilde Nyssens, René Thissen, Chris Vandembroeke, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Ludwig Caluwé, Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberghe, Erika Thijs, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Wim Verreycken.

Vote n° 31**Stemming nr. 31**

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 8

Voor: 8

Contre: 45

Tegen: 45

Abstentions: 8

Onthoudingen: 8

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Georges Dallemagne, Clotilde Nyssens, René Thissen, Chris Vandembroeke, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Jurgen Ceder, Marcel Cheron, Frank Creyelman, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Roeland Raes, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Gerda Staveaux-Van Steenberghe, Martine Taelman, Louis Tobback, Joris Van Hauthem, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Wim Verreycken, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Ludwig Caluwé, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Erika Thijs, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Ingrid van Kessel.

Vote n° 32**Stemming nr. 32**

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 10

Voor: 10

Contre: 44

Tegen: 44

Abstentions: 7

Onthoudingen: 7

Pour

Voor

Ludwig Caluwé, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Chris Vandembroeke, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne.

Contre

Tegen

Michel Barbeaux, Marcel Cheron, Mohamed Daif, Georges Dallemagne, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Clotilde Nyssens, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, René Thissen, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Magdeleine Willame-Boonen, Paul Wille, Alain

Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Erika Thijs, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Vote n° 33

Stemming nr. 33

Présents: 60

Aanwezig: 60

Pour: 22

Voor: 22

Contre: 38

Tegen: 38

Abstentions: 0

Onthoudingen: 0

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Wim Verreycken, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

N.

Vote n° 34

Stemming nr. 34

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 13

Voor: 13

Contre: 39

Tegen: 39

Abstentions: 9

Onthoudingen: 9

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Ingrid van Kessel, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Wim Verreycken.

Vote n° 35

Stemming nr. 35

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 13
 Contre: 42
 Abstentions: 6

Voor: 13
 Tegen: 42
 Onthoudingen: 6

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Ingrid van Kessel, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Chris Vandembroeke, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Vote n° 36

Stemming nr. 36

Présents: 61
 Pour: 13
 Contre: 39
 Abstentions: 9

Aanwezig: 61
 Voor: 13
 Tegen: 39
 Onthoudingen: 9

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Ingrid van Kessel, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Wim Verreycken.

Vote n° 37

Stemming nr. 37

Présents: 61
 Pour: 13
 Contre: 42
 Abstentions: 6

Aanwezig: 61
 Voor: 13
 Tegen: 42
 Onthoudingen: 6

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Ingrid van

Kessel, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Chris Vandembroeke, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Vote n° 38

Stemming nr. 38

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 16

Voor: 16

Contre: 39

Tegen: 39

Abstentions: 6

Onthoudingen: 6

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Chris Vandembroeke, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Vote n° 39

Stemming nr. 39

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 13

Voor: 13

Contre: 39

Tegen: 39

Abstentions: 9

Onthoudingen: 9

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Ingrid van Kessel, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin,

Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Chris Vandenbroeke, Joris Van Hauthem, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Wim Verreycken.

Vote n° 40

Stemming nr. 40

Présents: 59

Aanwezig: 59

Pour: 14

Voor: 14

Contre: 39

Tegen: 39

Abstentions: 6

Onthoudingen: 6

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schampheleere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Vote n° 41

Stemming nr. 41

Présents: 60

Aanwezig: 60

Pour: 13

Voor: 13

Contre: 39

Tegen: 39

Abstentions: 8

Onthoudingen: 8

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schampheleere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Ingrid van Kessel, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Patrik

Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Wim Verreycken.

Vote n° 42

Présents: 61
Pour: 8
Contre: 44
Abstentions: 9

Stemming nr. 42

Aanwezig: 61
Voor: 8
Tegen: 44
Onthoudingen: 9

Pour

Voor

Ludwig Caluwé, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Erika Thijs, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Ingrid van Kessel.

Contre

Tegen

Michel Barbeaux, Marcel Cheron, Mohamed Daif, Georges Dallemagne, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Clotilde Nyssens, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, René Thissen, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Magdeleine Willame-Boonen, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Wim Verreycken.

Vote n° 43

Présents: 61
Pour: 22
Contre: 39
Abstentions: 0

Stemming nr. 43

Aanwezig: 61
Voor: 22
Tegen: 39
Onthoudingen: 0

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Wim Verreycken, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

N.

Vote n° 44

Présents: 59
Pour: 13
Contre: 38
Abstentions: 8

Stemming nr. 44

Aanwezig: 59
Voor: 13
Tegen: 38
Onthoudingen: 8

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Ingrid van Kessel, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Wim Verreycken.

Vote n° 45**Stemming nr. 45**

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 16

Voor: 16

Contre: 39

Tegen: 39

Abstentions: 6

Onthoudingen: 6

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Chris Vandembroeke, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Vote n° 46**Stemming nr. 46**

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 8

Voor: 8

Contre: 39

Tegen: 39

Abstentions: 14

Onthoudingen: 14

Pour

Voor

Ludwig Caluwé, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Erika Thijs, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Ingrid van Kessel.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-

François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Michel Barbeaux, Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Georges Dallemagne, Clotilde Nyssens, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, René Thissen, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Wim Verreycken, Magdeleine Willame-Boonen.

Vote n° 47

Stemming nr. 47

Présents: 61

Aanwezig: 61

Pour: 39

Voor: 39

Contre: 16

Tegen: 16

Abstentions: 6

Onthoudingen: 6

Pour

Voor

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Contre

Tegen

Michel Barbeaux, Ludwig Caluwé, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schampelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Chris Vandembroeke, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Magdeleine Willame-Boonen.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Vote n° 48

Stemming nr. 48

Présents: 60

Aanwezig: 60

Pour: 5

Voor: 5

Contre: 42

Tegen: 42

Abstentions: 13

Onthoudingen: 13

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Georges Dallemagne, Clotilde Nyssens, René Thissen, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Chris Vandembroeke, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Erika Thijs, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Wim Verreycken.

Vote n° 49**Stemming nr. 49**

Présents: 60
Pour: 10
Contre: 44
Abstentions: 6

Aanwezig: 60
Voor: 10
Tegen: 44
Onthoudingen: 6

Pour

Voor

Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Erika Thijs, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Chris Vandembroeke, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne.

Contre

Tegen

Michel Barbeaux, Marcel Cheron, Mohamed Daif, Georges Dallemagne, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Clotilde Nyssens, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, René Thissen, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Magdeleine Willame-Boonen, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Vote n° 50**Stemming nr. 50**

Présents: 60
Pour: 12
Contre: 42
Abstentions: 6

Aanwezig: 60
Voor: 12
Tegen: 42
Onthoudingen: 6

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Ingrid van Kessel, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Moraël, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Chris Vandembroeke, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Vote n° 51**Stemming nr. 51**

Présents: 59
Pour: 15
Contre: 44

Aanwezig: 59
Voor: 15
Tegen: 44

Abstentions: 0

Onthoudingen: 0

Pour

Voor

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Erika Thijs, Hugo Vandenberghe, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Wim Verreycken.

Contre

Tegen

Michel Barbeaux, Marcel Cheron, Mohamed Daif, Georges Dallemagne, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Clotilde Nyssens, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, René Thissen, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Magdeleine Willame-Boonen, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

N.

Vote n° 52**Stemming nr. 52**

Présents: 60

Aanwezig: 60

Pour: 12

Voor: 12

Contre: 42

Tegen: 42

Abstentions: 6

Onthoudingen: 6

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Ingrid van Kessel, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Chris Vandembroeke, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Vote n° 53**Stemming nr. 53**

Présents: 60

Aanwezig: 60

Pour: 5

Voor: 5

Contre: 55

Tegen: 55

Abstentions: 0

Onthoudingen: 0

Pour

Voor

Michel Barbeaux, Georges Dallemagne, Clotilde Nyssens, René Thissen, Magdeleine Willame-Boonen.

Contre

Tegen

Jurgen Ceder, Marcel Cheron, Frank Creyelman, Mohamed Daif, Sabine de Bethune, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Mia De Schamphelaere, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Theo Kelchtermans, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Roeland Raes, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Martine Taelman, Erika Thijs, Louis Tobback, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Wim Verreycken, Paul Wille, Alain Zenner.

Abstentions

Onthoudingen

N.

Vote n° 54

Stemming nr. 54

Présents: 60

Aanwezig: 60

Pour: 39

Voor: 39

Contre: 15

Tegen: 15

Abstentions: 6

Onthoudingen: 6

Pour

Voor

Marcel Cheron, Mohamed Daif, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jean-Marie Dedecker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Jacky Morael, Philippe Moureaux, Marie Nagy, Francis Poty, Didier Ramoudt, Jan Remans, Jacques Santkin, Louis Siquet, Martine Taelman, Louis Tobback, Myriam Vanlerberghe, Iris Van Riet, Paul Wille, Alain Zenner.

Contre

Tegen

Michel Barbeaux, Georges Dallemagne, Sabine de Bethune, Mia De Schamphelaere, Theo Kelchtermans, Clotilde Nyssens, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Luc Van den Brande, Chris Vandembroeke, Ingrid van Kessel, Patrik Vankrunkelsven, Vincent Van Quickenborne, Magdeleine Willame-Boonen.

Abstentions

Onthoudingen

Jurgen Ceder, Frank Creyelman, Roeland Raes, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Joris Van Hauthem, Wim Verreycken.

Dépôt de propositions

Propositions de loi

Article 81 de la Constitution

Proposition de loi mettant fin à la discrimination fiscale dont font l'objet les couples mariés (de M. Wim Verreycken et Mme Gerda Staveaux-Van Steenberge; Doc. **2-375/1**).

Proposition de loi modifiant l'article 35 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail (de M. Vincent Van Quickenborne; Doc. **2-383/1**).

Proposition de loi relative à l'agrément de certaines associations sans but lucratif d'accompagnement des victimes d'actes intentionnels de violence (de M. Jean-Pierre Malmendier; Doc. **2-385/1**).

Indiening van voorstellen

Wetsvoorstellen

Artikel 81 van de Grondwet

Wetsvoorstel tot opheffing van de fiscale discriminatie van gezinnen van gehuwden (van de heer Wim Verreycken en mevrouw Gerda Staveaux-Van Steenberge; St. **2-375/1**).

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 35 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten (van de heer Vincent Van Quickenborne; St. **2-383/1**).

Wetsvoorstel betreffende de erkenning van verenigingen zonder winstgevend doel die slachtoffers van opzettelijke gewelddaden begeleiden (van de heer Jean-Pierre Malmendier; St. **2-385/1**).

- Ces propositions seront traduites, imprimées et distribuées.
- Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

Proposition de révision du Règlement

Proposition modifiant les articles 23-7, 35-2, 37 et 51, alinéa 1er, du Règlement du Sénat en ce qui concerne le compte rendu des débats (de M. Armand De Decker et consorts; Doc. 2-384/1).

- Cette proposition a été traduite, imprimée et distribuée.
- Elle est prise en considération.

Demandes d'explications

Le Bureau a été saisi des demandes d'explications suivantes:

de Monsieur Michiel **MAERTENS** au Ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «*la transposition de la directive européenne sur les batteries de ponton pour poules*» (n° 2-109)

de Monsieur Wim **VERREYCKEN** au Ministre de l'Intérieur et au Ministre de la Justice sur «*l'intervention de la police contre des Géorgiens à Anvers*» (n° 2-110)

de Monsieur Johan **MALCORPS** au Ministre des Finances sur «*l'application de la loi sur les écotaxes frappant les emballages de boissons*» (n° 2-111)

de Monsieur Ludwig **CALUWÉ** au Ministre de l'Économie et de la Recherche scientifique sur «*l'indication du prix par unité de mesure dans le commerce de détail*» (n° 2-112)

de Monsieur Ludwig **CALUWÉ** au Premier Ministre sur «*la récupération par l'autorité fédérale de nombreux domaines de compétence de la Flandre*» (n° 2-113)

de Monsieur Georges **DALLEMAGNE** au Secrétaire d'État à la Coopération au développement sur «*son plan d'action pour une coopération cohérente en République démocratique du Congo*» (n° 2-114)

de Madame Erika **THIJS** au Ministre de l'Intérieur sur «*la valeur des brevets concernant les pompiers, délivrés par les centres de formation agréés*» (n° 2-115)

de Madame Nathalie **de T' SERCLAES** au Ministre de l'Intérieur sur «*la mise en place d'une politique d'insertion des femmes dans le personnel de la future police intégrée*» (n° 2-116)

- Ces demandes sont envoyées à la séance plénière.

Non-Évocation

Par message du 21 mars 2000, le Sénat a retourné à la Chambre des représentants, en vue de la sanction royale, le projet de loi non évoqué qui suit :

- Deze voorstellen zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.
- Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Voorstel van herziening van het Reglement

Voorstel tot wijziging van de artikelen 23-7, 35-2, 37 en 51, eerste lid, van het Reglement van de Senaat met betrekking tot het verslag van de debatten (van de heer Armand De Decker c.s.; St. 2-384/1).

- Dit voorstel werd vertaald, gedrukt en rondgedeeld.
- Het werd in overweging genomen.

Vragen om uitleg

Het Bureau heeft volgende vragen om uitleg ontvangen:

van de heer Michiel **MAERTENS** aan de Minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «*de omzetting van de Europese richtlijn inzake legbatterijen voor kippen*» (nr. 2-109)

van de heer Wim **VERREYCKEN** aan de Minister van Binnenlandse Zaken en aan de Minister van Justitie over «*het politieoptreden tegen Georgiërs in Antwerpen*» (nr. 2-110)

van de heer Johan **MALCORPS** aan de Minister van Financiën over «*de toepassing van de wet op de ecotaksen op de drankkartons*» (nr. 2-111)

van de heer Ludwig **CALUWÉ** aan de Minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek over «*de prijsaanduiding per meeteenheid in de kleine handelszaken*» (nr. 2-112)

van de heer Ludwig **CALUWÉ** aan de Eerste Minister over «*de federale recuperatie op tal van Vlaams bevoegdheidsterreinen*» (nr. 2-113)

van de heer Georges **DALLEMAGNE** aan de Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over «*zijn actieplan voor een coherente samenwerking met de Democratische Republiek Congo*» (nr. 2-114)

van Mevrouw Erika **THIJS** aan de Minister van Binnenlandse Zaken over «*de waarde van de brevetten aangaande de brandweer, uitgereikt door de erkende opleidingscentra*» (nr. 2-115)

van Mevrouw Nathalie **de T' SERCLAES** aan de Minister van Binnenlandse Zaken over «*de beleidsmaatregelen die ervoor kunnen zorgen dat meer vrouwen zich aanmelden voor de toekomstige geïntegreerde politie*» (nr. 2-116)

- Deze vragen worden naar de plenaire vergadering verzonden .

Non-Evocatie

Bij boodschap van 21 maart 2000 heeft de Senaat aan de Kamer van volksvertegenwoordigers terugbezorgd, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, het volgende niet geëvoceerde wetsontwerp :

Projet de loi modifiant l'article 171, 5°, du Code des impôts sur les revenus 1992 (Doc. 2-357/1).

– **Pris pour notification.**

Messages de la Chambre

Par messages du 16 mars 2000, la Chambre des représentants a transmis au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour :

Article 77 de la Constitution

Projet de loi modifiant les lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973 ainsi que la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (Doc. 2-373/1).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.**

Article 78 de la Constitution

Projet de loi instaurant le régime volontaire de travail de la semaine de quatre jours et le régime du départ anticipé à mi-temps pour certains militaires et modifiant le statut des militaires en vue d'instaurer le retrait temporaire d'emploi par interruption de carrière (Doc. 2-369/1).

– **Le projet de loi a été reçu le 17 mars 2000; la date limite pour l'évocation est le lundi 3 avril 2000.**

– **La Chambre a adopté le projet le 16 mars 2000.**

Projet de loi relative à l'enveloppe en personnel militaire (Doc. 2-370/1).

– **Le projet de loi a été reçu le 17 mars 2000; la date limite pour l'évocation est le lundi 3 avril 2000.**

– **La Chambre a adopté le projet le 16 mars 2000.**

Projet de loi relative à la mise en disponibilité de certains militaires du cadre actif des forces armées (Doc. 2-371/1).

– **Le projet de loi a été reçu le 17 mars 2000; la date limite pour l'évocation est le lundi 3 avril 2000.**

– **La Chambre a adopté le projet le 16 mars 2000.**

Projet de loi modifiant l'article 232 du Code civil et les articles 1270bis, 1309 et 1310 du Code judiciaire, en ce qui concerne le divorce pour cause de séparation de fait (Doc. 2-372/1).

– **Le projet a été reçu le 17 mars 2000; la date limite pour l'évocation est le lundi 3 avril 2000.**

– **La Chambre a adopté le projet le 16 mars 2000.**

Wetsontwerp tot wijziging van artikel 171, 5°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (Gedr. St. 2-357/1).

– **Voor kennisgeving aangenomen**

Boodschappen van de Kamer

Bij boodschappen van 16 maart 2000 heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat overgezonden, zoals ze ter vergadering van die dag werden aangenomen :

Artikel 77 van de Grondwet

Wetsontwerp tot wijziging van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, alsook de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (St. 2-373/1).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.**

Artikel 78 van de Grondwet

Wetsontwerp tot instelling van de vrijwillige arbeidsregeling van de vierdagenweek en de regeling van de halftijdse vervroegde uitstap voor sommige militairen en tot wijziging van het statuut van de militairen met het oog op de instelling van de tijdelijke ambtsontheffing wegens loopbaanonderbreking (St. 2-369/1).

– **Het wetsontwerp werd ontvangen op 17 maart 2000; de uiterste datum voor evocatie is maandag 3 april 2000.**

– **De Kamer heeft het ontwerp aangenomen op 16 maart 2000.**

Wetsontwerp betreffende de personeelsenveloppe van militairen (St. 2-370/1).

– **Het wetsontwerp werd ontvangen op 17 maart 2000; de uiterste datum voor evocatie is maandag 3 april 2000.**

– **De Kamer heeft het ontwerp aangenomen op 16 maart 2000.**

Wetsontwerp betreffende het indisponibiliteitstellen van bepaalde militairen van het actief kader van de krijgsmacht (St. 2-371/1).

– **Het wetsontwerp werd ontvangen op 17 maart 2000; de uiterste datum voor evocatie is maandag 3 april 2000.**

– **De Kamer heeft het ontwerp aangenomen op 16 maart 2000.**

Wetsontwerp tot wijziging van artikel 232 van het Burgerlijk Wetboek en van de artikelen 1270bis, 1309 en 1310 van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot echtscheiding op grond van feitelijke scheiding (St. 2-372/1).

– **Het ontwerp werd ontvangen op 17 maart 2000; de uiterste datum voor evocatie is maandag 3 april 2000.**

– **De Kamer heeft het ontwerp aangenomen op 16 maart 2000.**

Dépôt de projets de loi

Le Gouvernement a déposé les projets de loi ci-après :

Projet de loi portant assentiment au Protocole additionnel à la Charte sociale européenne prévoyant un système de réclamations collectives, fait à Strasbourg le 9 novembre 1995 (Doc. **2-376/1**).

Projet de loi portant assentiment à l'Accord international de 1993 sur le cacao, et aux Annexes, faits à Genève le 16 juillet 1993 (Doc. **2-377/1**).

Projet de loi portant assentiment à l'Accord international de 1994 sur les bois tropicaux, et aux Annexes, faits à Genève le 26 janvier 1994 (Doc. **2-378/1**).

Projet de loi portant assentiment à l'Instrument pour l'amendement de la Constitution de l'Organisation internationale du Travail, adopté par la Conférence internationale du Travail à sa quatre-vingt-cinquième session, à Genève le 19 juin 1997 (Doc. **2-379/1**).

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le Gouvernement du Royaume de Belgique et le Gouvernement du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord relatif au transport de gaz naturel par canalisation entre le Royaume de Belgique et le Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord, signé à Bruxelles le 10 décembre 1997 (Doc. **2-380/1**).

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le Royaume de Belgique, le Grand-Duché de Luxembourg et le Royaume des Pays-Bas pris en exécution de la Convention européenne de sécurité sociale du 14 décembre 1972, à l'Annexe à l'Accord et à l'Arrangement administratif pour l'application de l'Accord, faits à Bruxelles le 24 juin 1996 (Doc. **2-381/1**).

Projet de loi portant assentiment à l'Accord international de 1994 sur le café, fait à Londres le 30 mars 1994 (Doc. **2-382/1**).

– **Les projets de loi ont été envoyés à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Parlement européen

Par lettre du 17 mars 2000, le président du Parlement européen a transmis au Sénat :

- une résolution du Parlement européen sur les femmes dans le processus décisionnel;
- une résolution du Parlement européen sur le document de la Commission intitulé "L'économie de l'Union : bilan de 1999",

adoptées au cours de la période de session des 1er et 2 mars 2000.

– **Envoi à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Indiening van wetsontwerpen

De Regering heeft volgende wetsontwerpen ingediend :

Wetsontwerp houdende instemming met het Aanvullend Protocol bij het Europees Sociaal Handvest ter invoering van een systeem van collectieve klachten, gedaan te Straatsburg op 9 november 1995 (St. **2-376/1**).

Wetsontwerp houdende instemming met de Internationale cacao-overeenkomst van 1993, en met de Bijlagen, opgemaakt te Genève op 16 juli 1993 (St. **2-377/1**).

Wetsontwerp houdende instemming met de Internationale Overeenkomst van 1994 inzake tropisch hout, en met de Bijlagen, opgemaakt te Genève op 26 januari 1994 (St. **2-378/1**).

Wetsontwerp houdende instemming met het Instrument tot wijziging van het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie in haar vijfentachtigste zitting te Genève op 19 juni 1997 (St. **2-379/1**).

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland inzake het vervoer van aardgas door middel van een pijpleiding tussen het Koninkrijk België en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, ondertekend te Brussel op 10 december 1997 (St. **2-380/1**).

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg en het Koninkrijk der Nederlanden ter uitvoering van het Europees Verdrag inzake sociale zekerheid van 14 december 1972, met de Bijlage bij de Overeenkomst en met de Administratieve Schikking voor de toepassing van de Overeenkomst, gedaan te Brussel op 24 juni 1996 (St. **2-381/1**).

Wetsontwerp houdende instemming met de Internationale koffieovereenkomst 1994, opgemaakt te Londen op 30 maart 1994 (St. **2-382/1**).

– **De wetsontwerpen werden verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Europees Parlement

Bij brief van 17 maart 2000 heeft de voorzitter van het Europees Parlement aan de Senaat overgezonden :

- een resolutie van het Europees Parlement over vrouwen en besluitvorming;
- een resolutie van het Europees Parlement over het document van de Commissie "Economisch jaarverslag 1999",

aangenomen tijdens de vergaderperiode van 1 en 2 maart 2000.

– **Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**